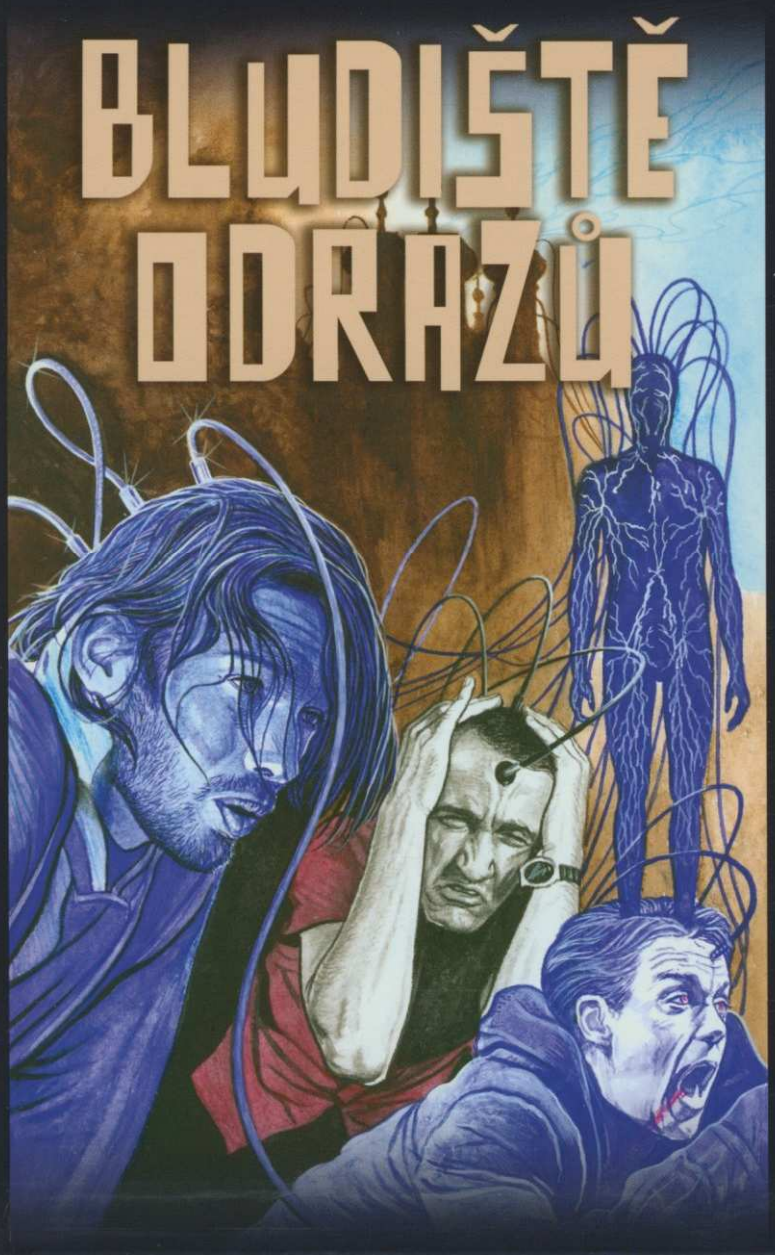
SERGEJ LUKJANĚNKO

BLUDIŠTĚ ODRAZŮ

SERGEJ LUKJANĚNKO

BLUDIŠTĚ ODRAZŮ

TRIFID
ARGO

2

Sergej Vasiljevič Lukjaněnko
Bludiště odrazů

© 1997 by Sergej Vasiljevič Lukjaněnko
Translation © Pavel Weigel, 2007
Cover © Milan Fibiger, 2007
© Triton 2007

ISBN 978-80-7254-973-3 (Triton)
ISBN 978-80-7203-899-2 (Argo)

Nakladatelství Triton, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.triton-books.cz
Nakladatelství Argo, Milíčová 13, 130 00 Praha 3
www.argo.cz

Pracujeme ve tmě –
Děláme, co umíme,
Dáváme vše, co máme,
Pracujeme – ve tmě.
Pochyby jsou nám vášní,
A vášeň osudem.
Slibujem, že v šílenství
Nadále sví budem.

Hymna hackerů,
ruská verze

Část první

Diver

00

Toužím zavřít oči. To je normální. Barevný kaleidoskop, záblesky, jiskřící hvězdný vír… Krása, ale já vím, co se za touto krásou skrývá.

Hlubina. Nazývají ji „Deep“, ale mně připadá, že slovo „Hlubina“ zní výstižněji. Nahrazuje výstražnou tabulku: „Hlubina!“ Žijí zde žraloci a chobotnice. Je zde ticho, pouze tlačí a tiskne nekonečný prostor, který vlastně ani neexistuje.

Hlubina je svým způsobem dobrá. Přijme každého. K ponoření není třeba velké síly, zato k dosažení dna a vynoření mnohem více. Především je však třeba vědět, že bez nás je Hlubina neživá. Je třeba v ni věřit a současně nevěřit. Jinak přijde den, kdy se z ní nedokážeš vynořit.

01

První pohyb je nejobtížnější. Uprostřed nevelké místnosti stojí stůl, kabely od počítače se táhnou k ANV – aparatuře nepřetržité výživy, a potom dál k zásuvce. Tenký kabel vede k telefonu. U stěny, na které visí hezký koberec, stojí gauč, u otevřených dveří na balkon malá chladnička. Ta je nejdůležitější. Před pěti minutami jsem zkontroloval její obsah, takže nejbližší den mi hlad nehrozí.

Vrtím hlavou, před očima se mi na okamžik dělá temno, ale hned mizí. To je normální.

„Je všechno v pořádku, Ljoňo?“

Reproduktory jsou nastavené na maximum, s úšklebkem odpovídám:

„Ano. Ztiš zvuk.“

„Ztišit zvuk,“ souhlasí Windows Home. „Ztišit, ztišit…“

„Stačí, Viko,“ brzdím ji. Dobrý program. Poslušný, chápavý a přátelský. Možná trochu domýšlivý, jako veškerá produkce Microsoftu, ale to se dá vydržet.

„Hodně zdaru,“ povídá program. „Kdy tě mám čekat?“

Hledím na monitor, kde v aureole oranžových jisker pluje ženský obličej. Mladý, sympatický, ale jinak nic zvláštního. Krása mě už unavila.

„Nevím.“

„Chci deset minut na sebekontrolu.“

„Dobrá. Ale víc ne. Za deset minut budu potřebovat všechny rezervy.“

Obličej na monitoru se mračí – to program vyčleňuje klíčová slova.

„Jen deset minut,“ říká program Windows Home. „Ale znovu upozorňuji, že úroveň ukládaných úkolů někdy neodpovídá rozsahu mé operační paměti. Chtělo by to rozšíření na…“

„Mlč.“ Vstávám. Mlč je příkaz, který musí program uposlechnout. Krok vlevo, krok vpravo… Cha, cha. To není pokus o útěk, spíše dobrovolné uvěznění. Jdu k chladničce, otevírám dveře, vytahuji plechovku spritu a otevírám ji. Nápoj chladí hrdlo. To je skoro rituál – Hlubina vždy vysušuje sliznice. S nápojem v ruce vycházím na balkon, do teplého letního večera.

V Deeptownu je vždycky večer. Ulice zalévá světlo reklam, tiše šumí projíždějící auta. A nepřetržitě proudí lidé. Pětadvacet milionů stálých obyvatel, největší světová metropole. Z výše jedenáctého patra obličeje nerozeznáš. Dopíjím sprite, házím plechovku dolů a vracím se do pokoje.

„To není etické…“ reptá počítač. Nereaguji, jdu do předsíně, obouvám se, otevírám dveře. Chodba je prázdná, světlá a velice čistá. Když se potýkám se zámkem, nedovřenými dveřmi se pokouší vletět maličký brouček. Aha, hackeři se baví. Ironicky pozoruji dotěrný hmyz – z bytu proudí vzduch a žene ho zpátky. Nakonec zavírám dveře, brouk do nich posledními silami naráží, kratičký záblesk a hmyz padá na podlahu.

„Mám si stěžovat majiteli domu?“ ptá se Windows Home. Hlas teď vychází ze stříbrných špendlíků v límečku mé košile.

„Stěžuj,“ souhlasím. Pořád zapomínám programu vysvětlit, že majitelem domu jsem já.

Výtah už na mě čeká. Většinou scházím po schodech a cestou nahlížím do cizích bytů. Stejně tam nikdo nebydlí… ale teď spěchám. Výtah sjíždí dolů rychle. Vycházím na chodník a ohlížím se – co když uvidím milovníka hmyzu? Ale nikdo podezřelý tady není, všichni spěchají za svými záležitostmi. Brouček zřejmě jen zabloudil, sériový produkt.

Lidé je ničí na ulicích, utloukají v bytech, ale stejně jsou nezničitelní.

Kdysi jsem se také bavil podobnými hloupostmi. Velice zřídka se broučkům podaří přinést zajímavou informaci.

„Ljoňo, od nájemníka bytu číslo jedna došla stížnost na společnost Palouk."

„Ignoruj," vrčím a pozoruji muže kráčejícího po chodníku. To je zjev! Hybrid mladého Schwarzeneggera a starého Clinta Eastwooda. Velice legrační. Muž zaznamenává můj posměšný pohled a přidává do kroku.

Zvedám ruku a za okamžik u chodníku brzdí žlutá limuzína.

„Ljoňo, tvá stížnost na společnost Palouk byla ignorována."

„Nevadí."

Tak se můžeme tahat do nekonečna. Ale teď nemám na hraní náladu… Nasedám do auta a řidič, usměvavý mladík s dokonalým účesem a v naškrobené košili, se ke mně obrací. Takovým taxikářům dávám přednost, vyškoleným a mlčenlivým.

„Společnost Deep Průvodce vás srdečně vítá!"

Jméno neuvádí – program přivolal taxi anonymně.

„Jak zaplatíte?"

„Tak," povídám a vytahuji z kapsy revolver. Úder do spánku. Pokouší se bránit, ale neúspěšně. Hledím na jeho pobledlý obličej, cloumám jím za límec a poroučím:

„Al-Kabar."

„Taková adresa neexistuje," namítá řidič. Je ohlušený a pokorný.

„Al-Kabar. Osm, sedm, sedm, tři, osm." Jednoduchý kód otevírá přístup ke služebním adresám Deep Průvodce. Nemusel jsem řidiče uhodit, ale potom by zůstala v souborech společnosti stopa po jízdě.

„Příkaz přijat," usmívá se řidič, který je opět veselý a úslužný. Vyhlížím z okna. Míhají se sídliště s věžáky plnými malých nýmandů Deeptownu, ohromné, luxusní kanceláře

společností, dlouhé, šedé budovy IBM, nádherné paláce Microsoftu, věžáky Ameriky Online, skromnější úřady různých počítačových zákonodárců.

Pochopitelně i spousty kanceláří firem prodávajících nábytek, potraviny, nemovitosti, turistických agentur, dopravních společností, klinik… Každá jakž takž prosperující firma se snaží mít v Deeptownu své zastoupení.

Deep Průvodce prosperuje hlavně díky tomu. Chodit po městě pěšky zabírá čas. Uháníme po magistrálách, brzdíme na křižovatkách, odbočujeme do tunelů, řešíme dopravní problémy. Čekám. Mohl bych sice přikázat řidiči, aby jel kratší cestou, ale to by se musel spojit s dispečinkem. A zanechal bych stopu…

Město nečekaně končí, jako by stěnu paláců a věžáků někdo odřízl nožem. Okružní silnice a za ní les. Hustý, neproniknutelný, oddělující ty, co se nechtějí veřejně ukazovat.

„U následující odbočky zabrzdi," povídám ve chvíli, kdy míjíme mangový porost a projíždíme kolem středoevropského křoví.

„K Al-Kabaru je ještě daleko," upozorňuje řidič.

„Zastav."

Auto zastavuje. Otevírám dveře a odcházím krok od limuzíny. Řidič poslušně čeká. Já také, protože na silnici vidím světla a svědky nepotřebuji. No konečně…

Mířím na auto a střílím. Výstřel není hlasitý, zpětný ráz slabý, ale auto okamžitě vzplane. Řidič sedí a pohlíží před sebe. Za několik sekund má Deep Průvodce o jeden taxík méně.

Dobře. Ať to vypadá jako zábava opilců. Jdu do lesa.

„To není etické…" zní ze špendlíku Windows Home.

„Optimalizovala ses?"

„Ano."

„Dobře, teď potřebuji tvou pomoc. Najdi skrýš, kód ‚Ivan'."

„Svítící strom," oznamuje program.

Ohlížím se. Aha, velký dub pableskuje čarovným modrým svitem. Jen pro mě. Přistupuji k němu, vkládám ruku do dutiny a vyjímám velký a těžký balíček. Převlékám se do bílé plátěné košile, kalhot, beru si pásek se vzorkem. V pochvě krátký meč, v kapsách několik drobností. Skrýš jsem vytvořil před několika dny, když jsem nezákonně využil jeden z počítačů dopravního podniku zakavkazské železnice. Mají tam chabé programátory, na tento můj maličký zásah nepřijdou hodně dlouho.

„Kde je potok?“ ptám se.

„Vpravo.“

Skláním se nad vodou a pozoruji odraz. Několikrát do něj plácnu dlaní, potom prstem stírám vlastní podobu. Místo mého obličeje na mě z chvějivého zrcadla pohlíží vazoun s hnědými vlasy. Má dobrácký, odporně sympatický výraz.

„Děkuji,“ povídám programu a narovnávám se. Stojím a vychutnávám les. K ďasu, už dlouho jsem se nedostal z toho městského smradu…

„Nečekáš na mě, mládenče?“ ptá se někdo za mými zády. Otáčím se. Z hustého křoví vylézá veliký vlk, sahá mi až k hrudi.

„Možná čekám,“ povídám nadšeně. Je fenomenální! Opravdu šedý, vlastně spíše černý, s vlčí šedí. Srst má místy zcuchanou, k pravé přední tlapě se mu přichytil lopuch.

„Nesníš mě, mládenče?“ ptá se vlk a cení tesáky žluté jako zuby kuřáka, jeden má ulomený u kořene. Starý, zkušený vlk.

„Co se tady motáš, chceš okusit můj meč bohatýra?“ improvizuji. „Raději vstup do mých služeb.“

Vlk sedá, usmívá se.

„A čím zaplatíš, bohatýre?“

„Tři tisíce zelených,“ slibuji. Vlk spokojeně kývá, tře si tlapou tlamu. Ptá se:

„Al-Kabar?“

„Uhodl.“

„Mise?“

„Krádež.“

„Kdo ji objednal?“

Krčím rameny. Odpověď je stejně rétorická jako dotaz. Objednavatelé se nechlubí.

„Zkusíme to,“ rozhoduje vlk. „Jsi připraven?“

„Ano.“

„Nasedej.“

Usedám vlkovi na záda a on kluše lesem. Instinktivně se vyhýbám větvím, vlk se tiše chichotá. Jen ať se baví.

Za několik minut vybíháme z lesa. Pod nohama máme žlutý písek. Je velké horko, poryvy větru nutí mhouřit oči. Vpředu je sto metrů široká propast a za ní orientální město. Minarety, kopule, vše v oranžovo-žluto-zelených tónech. Docela hezké. Nedaleko od nás vede přes propast… hm… říkejme tomu most. Tenký jako struna. Jeden konec je na zdi, která obepíná město, druhý drží v ruce desetimetrová kamenná socha s ohavnou tlamou.

„Bude prácička,“ upozorňuje vlk. „Neproděláš, Ivane careviči?“

„Bůhví,“ prohlížím si sochu. „O mostu mi řekli…“

„Co máš ukrást?“

„Zralá jablka…“

„Aha, proto taková maškaráda,“ chichotá se znovu vlk. „Co je v těch jablkách?“

„Nevím.“ Seskakuji z vlčího hřbetu, stojím a držím ho za srst. „Poslyš, odskočím si na chviličku, musím se napít…“

„Pospěš si,“ rozhlíží se vlk.

Zavírám oči.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj. Pusť mě, Hlubino…“

Otřásl jsem se a vstal. Před očima mám maličké displeje a na nich – poušť, propast, socha, v dálce město. Hezká kresba. Al-Kabar má schopné projektanty.

Virtuální přilba je těžká, jedná se o nejúspěšnější ze sériových modelů Sony. Má krásné barevné displeje, skvělé reproduktory a zabudovaný mikrofon, klimatizaci ovívající obličej vzduchem patřičné teploty. Nyní je to žár pouště…

Snímám přilbu, kladu ji na stůl vedle klávesnice. Na monitoru se objevuje známý ženský obličej a z reproduktorů zní:

„Ljoňo, přerušuješ potápění?“

„Ne, čekej.“

V reálném světě je má počítačová pracovna stejná jako ve virtuální realitě. Jen za oknem není letní večer Deeptownu, ale deštivý petrohradský podzim. Mrholí, v dálce houká auto. Otevírám chladničku a beru plechovku spritu. Konečně se napiji. Nevydržel jsem a vyhlédl z balkonu. Prázdná plechovka, kterou jsem ve virtuální realitě vyhodil na ulici, tam pochopitelně není. Nevadí, hned to napravím…

Zpocené vlasy jsem si otřel košilí položenou na židli, usedl k počítači, zkontroloval kabel spojující virtuální kombinézu s deep počítačem. Kombinéza maličko brzdí pohyby, jako bych šel po písku. Levá noha táhne trošku silněji, program zase zlobí. Budiž, pak ho zkalibruji.

Nasazuji si přilbu a jako bych strčil hlavu do trouby. Ti rošťáci z Al-Kabaru vytvořili maximálně nepříjemné podmínky.

Opět hledím na virtuální svět, zatím konvenční jako levný animovaný film. Hezká, ale zrnitá a hrubá kresba. Víc počítač nezvládne.

Nemusí. Co je Hlubina bez lidí?

Zamrkal jsem a uvolnil se, zkusil vstoupit do virtuálního světa samostatně. Pochopitelně neúspěšně. Nejsem v poušti, ale doma u klávesnice. Natahuji ruku a přikazuji:

Deep.

A enter.

Nad pouští vzplanul mnohobarevný deep program. Ještě sekundu vidím displeje, měkkou vložku přilby, potom se vědomí začíná rozplývat. Mozek se pokouší vzdorovat, ale marně. Deep program působí na všechny.

Jen občas – jako jeden ze tří set tisíc – se vyskytne člověk, který neztratí úplně spojení s realitou a dokáže samostatně vyplavat z Hlubiny. Diver – potápěč.

Například já.

Vlk se na mě usmívá.

„Ovlhčil sis krček, bohatýre?“

„Ano.“

Ohlížím se – je všechno v pořádku? Mé tělo je ve virtuální realitě pouhou kresbou, kterou počítač přenáší do toho či onoho bodu Deeptownu a jeho okolí. Ale meč u pasu a věci v torbě nejsou pouhou kresbičkou. Jsou to pohyblivé fragmenty programů, bez kterých se záhy neobejdu.

„Uděláme to tak,“ rozhoduji. „Přes most přejdu sám. Potom vynesu trofej a zmizíme.“

„Jak chceš,“ souhlasí vlk.

Jdu po písku, vítr neustává, dokonce mi hází do očí zrníčka písku. To už není dílo přilby, ale můj mozek vnímá to, co by vnímal v opravdové poušti.

Socha je pořád blíž, je stále reálnější. Rohatá hlava s vyceněnou tlamou, kamenné svalnaté tlapy. Nepochybně ifrít. V arabské mytologii se moc nevyznám. V levé ruce drží ifrít tenkou nitku.

Most je z koňské žíně.

Začínám šplhat po noze nestvůry. Mé tělo v prázdné místnosti nyní musí vypadat hloupě – poskakuje, natahuje se do vzduchu… Nerozptyluj se…

Poslední metr je nejtěžší. Opírám se o trnité kamenné koleno, pokouším se chytit dlaně, neúspěšně. Legální návštěvníci Al-Kabaru nepochybně používají jinou cestu…

Musím nejprve vlézt na žulový falus netvora. Slyším, jak se vlk pochechtává. Jemu se to směje…

Konečně jsem na dlani. Zkouším žíni nohou – mírně se chvěje. Jako struna. Hluboko dole vidím skály a modrou stužku řeky.

„Odvážněji, bohatýre!“ volá vlk.

Obyčejní návštěvníci po tomto mostu neprojdou. Něco tady nehraje…

Dlaň, na které stojím, začíná vibrovat a pomalu se zavírá. Most se třese, co nevidět se přetrhne. Nade mnou se sklání tlama oživlého monstra.

„Kdo jsi?“ řve tak, až mi praskají bubínky. Řve rusky!

„Návštěvník!“ volám a pokouším se uvolnit nohy ze sevření žulových prstů.

Monstrum se chechtá:

„Hosté nepřicházejí se zakázanými věcmi!“

Ukazováček pravé ruky směřuje ke mně, jako by mě chtěl rozmáčknout. Přivírám oči, ale on zatím jen ukazuje na meč.

Jistě, toto není bezbranný program řidiče Deep Průvodce, ale dokonalý bezpečnostní systém s pseudointelektem o stupeň lepším než Windows Home. Jak zjistil můj jazyk?

„Návštěvníci nepřicházejí bez pozvání!“

„Mě pozvali!“

„Kdo?“

Hraji vabank.

„Nemáš právo slyšet jeho jméno!“

„Mám právo na vše,“ oznamuje netvor a svírá prsty.

Nyní bych měl přejít do reality v důsledku „smrtelného“ ohrožení. Jinak si můj mozek představí opravdový šok bolesti, a to se všemi důsledky.

Pojistky deep programu vypíná jen sebevrah.

Nebo diver.

Mé zmrzačené tělo leží na netvorově dlani. Lebka promáčklá, jedno oko pohlíží na žhavé nebe, druhé na kamenný nehet. Uspokojený ifrít se hlasitě chechtá, potom volá na mého společníka:

„Ty, který jsi sem přišel v těle vlka, zapamatuj si jeho osud!“

Aha, odtud zná můj jazyk. Slyšel náš rozhovor. Jenže nemá důvtip pochopit, s kým jedná.

Monstrum znovu tuhne. Chvíli čekám a vstávám. Tělo se pomalu vzpamatovává. Normální uživatel deep technologie

by se nyní probral v reálném světě, před kázajícím počítačem.

Bere bezpečnostní program Al-Kabaru v úvahu existenci diverů?

Opatrně vstupuji na most.

„Kdo jsi?“

Opět totéž. Program zřejmě reaguje na dotyk mostu.

„Ten, nad kým nemáš moci.“

„A kdo má?“

Něco nového.

„Alláh,“ hádám.

Tentokrát mě netvor plácl volnou rukou tak, že jsem částečně přepadl pres okraj dlaně. Poučuje mě:

„Nemáš nárok vyslovit jméno Nejvyššího, zloději.“

Vlk se válí smíchy po písku. Vidím to jediným uchovaným okem.

Program má zřejmě smysl pro humor víc americký než arabský. Ležím a uvažuji. Opět vstávám. Tentokrát se netvor nehýbá.

„Viko, dá se obejít?“ ptám se.

„To je jediný vnější kanál,“ oznamuje okamžitě můj počítač. Hlas vibruje, ztrácí intonaci… opravdu budu muset rozšířit paměť. „Všechny ostatní linky Al-Kabaru se otevírají výhradně na rozkaz zevnitř.“

„A násilné řešení?“ sahám na rukojeť meče. Virus lokální působnosti je miniaturní, ani jsem ho nemusel brát z domu. Vytáhnu meč, seknu a…

„Kanál bude zničen.“

Nu ovšem, netvor nedrží most v ruce zbytečně. Zničím hlídací program a nitka nad propastí praskne.

„Zatraceně.“

„Nerozumím.“

„Mlč.“

Obhlížím netvora. Kamenná víčka má spuštěná, z tlamy visí stalaktity slin, kamufláž pro hráče se slabými nervy. Obyčejný hlídač u vchodu. Někde uvnitř nitě vede kanál

spojení s Al-Kabarem. Tudy probíhají signály s příkazem vpustit nebo zničit nezvaného návštěvníka.

„Hej, Ivane careviči, spěchám!“ volá vlk.

Musím jednat. Zatím mě program odháněl samostatně, ale příště se mi můžou věnovat opravdoví programátoři Al-Kabaru, virtuální i konzervátoři.

„Oživ stín,“ přikazuji.

Tmavá silueta na dlani se začíná hýbat, vyplňuje svůj objem, nabývá barev a narovnává se. Šklebím se na dvojníka a on se šklebí na mě.

„Veď mě, stíne,“ přikazuji. „Hledej heslo.“

Vteřinová pauza – stroj projíždí disky a láduje do paměti všechno, co se ví o Al-Kabaru. Potom dvojník vstupuje na most. Nic se tím nezíská, jen čas.

„Kdo jsi?“ řve monstrum a chytá stín. O vlásek uhýbám jeho prstům, rychle lezu po sevřené pěsti, skáču na žíni…

„A kdo jsi ty?“ slyším za zády. Mávnutí pravé ruky mě sráží k netvorovým nohám, jsem napadrť. Ležím na zádech a hledím na dvojníka, který se zmítá v netvorově ruce.

Kvalitně si zamakal…

„Kdo jsi?“ táže se monstrum znovu.

„Ten, nad kým nemáš moc.“ Dvojník pokračuje v odvracení pozornosti strážce.

„V čí moci jsi?“

„Ve své vlastní.“

Zajímalo by mě, kolik smrtí má netvor v záloze pro zloděje? Má rohy, zuby… třeba používá i falus…

„Proč jsi sem přišel?“

„Převzít moc nad sebou.“

„Tedy projdi a převezmi ji.“

Ruka se otevírá, netvor kamení. Ležím a lapám po dechu. Dvojník stojí nehybně na kraji dlaně.

„Viko, kde vzal stín odpovědi?“

„Z otevřeného souboru Al-Kabaru. ‚Procedura virtuální žádosti o poskytnutí práce.‘“

Vlk přichází blíž a šeptá:

„Co se stalo?“

Vysvětluji.

„Ivane careviči, nejsi občas Iránek hlupáček?“ ptá se vlk.

Nemám nic na svou omluvu. Měl jsem se seznámit se všemi soubory, nejen s ukradenými daty o vnitřní virtuální realitě.

„Viko, spojení,“ přikazuji.

Stín mě doslova vtahuje. Nyní je to základní tělo, propuštěné na most.

Pyrrhovo vítězství. Strážce ohlásil, že návštěvník se pokouší přejít na druhou stranu. Tam na mě už budou čekat.

Jedinec bojující s týmem je ztracen. Ve všech realitách, i ve virtuální.

Nu což, musím jednat. Je čas přejít žíni mostu.

Upřímně řečeno, je to procedura prakticky nemožná, i pro profesionálního provazochodce. Most je pouhá nitka nad propastí. Vzdálené věže Al-Kabaru jsou lákavé, ale nedosažitelné.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

Zavřel jsem a otevřel oči. Mám před sebou obrázek – propast, přes ni nitka, v dálce domy. Legrační… Hledím pod nohy a pečlivě kráčím po niti.

Je to jen obrázek. Tady není gravitace, nakreslená těla nemají těžiště. Prostě jdi a vše bude dobré… Zábavné, ukazuje se, že dno propasti není dokreslené… to znamená, že horskou řeku jsem si doplnil sám… někdo jiný by pod sebou uviděl koruny stromů nebo proudy lávy…

Nyní, kdy se mé podvědomí neúčastní hry, rychle zdolávám vzdálenost. Za půl minuty jsem na druhé straně mostu.

Nitka vede na zeď pevnosti. Zeď je široká, stojí na ní dvojice a čeká, evidentně na mě. Je nakreslená pečlivě – urostlí chlapi s meči u pasu, jeden má turban, druhý je holohlavý… Vstupuji na cihly a šeptám:

„Viko, zapni Deep…“

Před očima ohnivé jiskry. Ovšem, dnes nadužívám vypínání podvědomí. Na zítřek mám zaručenou bolest hlavy, bušení srdce, budu celý rozlámaný. Ale nevadí. Jen se dožít zítřka.

Uvítání, tentokrát v obvyklých lidských rozměrech.

„Došel jsi rychle, návštěvníku," promlouvá plešatý. Má dobromyslný výraz Araba ochránce z dětského představení „Námořník Sindibád". Druhý je podobnou karikaturou Araba, ale vypadá zlověstněji, blýská očima a nepouští rukojeť meče. To by mi tak chybělo, bojový virus v počítači…

„Jiní chodí pomaleji?" ptám se.

„Tento most nikdo nikdy nepřešel," oznamuje plešatý strážce. „Není v lidských silách udržet rovnováhu na koňské žíni."

„V tom případě je ráj prázdný," vzdychám. Připadá mi, že neovládám události, ale ony mě. Takový obrat se mi nelíbí.

„Zato v pekle je místo pro všechny."

Sympatický příslib.

„Jdeme."

Podřizuji se. Budu poslušný a hodný. Kdo chce s vlky býti, musí s nimi výti…

Dolů ze zdi vedou široké strmé schody. Sestupujeme. Dobrácký strážce přede mnou, zlověstný funí vzadu. Pečlivě ho ignoruji, sleduji jen pleš dobráckého. Na temeni má velkou bradavici. Je opravdová, nakreslená, nebo je to ironie podvědomí? Nehodlám však vystupovat z Hlubiny pro zjištění takové hlouposti.

Al-Kabar není velký. Ve virtuální realitě zabírá nanejvýš čtvereční kilometr. To ostatně nic nedokazuje. Některé firmy, například Microsoft, mají pro práci celé paláce. Je to laciné a efektivní. Jiné se omezují na standardní pokojíky, až je divné, k čemu vůbec potřebují virtuální realitu.

Al-Kabar zřejmě patří mezi ně. Nahlížím do okna nízké zděné budovy, kolem které procházíme.

Vybavení… příliš cizí, než abych něco rozeznal. Několik lidí u stolů. Jeden drží zkumavku. Chemický pokus ve virtuální realitě? Něco nového. Má smysl při práci s jedy nebo bakteriálními kulturami. Zaznamenat.

„Kam mě vedete?“ vyptávám se strážce. Plešatec se neobrací, ale odpovídá:

„K řediteli korporace.“

Neříká jméno, ale mně to prozrazuje dost. Al-Kabar je mezinárodní korporace specializovaná na výrobu léků, telefonních spojů, snad i na těžbu ropy… Navzdory arabským rekvizitám je ovládaná ze Švýcarska. Ředitel Friedrich Urman je hodně důležitá osoba, která nemluví s kdejakým návštěvníkem.

Chystá se vřelé přijetí.

Zastavujeme se před maličkým, dřevěným altánkem, je porostlý divokým vínem, zezadu mě postrkují, vstupuji, strážci zůstávají venku. Místnost uvnitř je větší, než vypadá zvenku. Velký pavilon, uprostřed bazén s ospalými, lesklými rybami. Vedle stůl a dvě křesla. Hodně květin, začínám dokonce cítit vůni.

Jinak nikdo.

Nu což… počkám. Usedám do křesla.

Obraz se rozmazává… to se dalo čekat. Pokoušejí se prozkoumat můj spojovací kanál, zjistit, odkud jsem přišel, množství informace, kterou můžu přijmout a vyslat během sekundy, které programy ke mně patří…

Jen pracujte. Šest pronajatých routerů, kterými běží signál. Všechno dostatečně odolné proti vniknutí. A nakonec placený internetový portál v Rakousku, kterým jsem vstoupil do virtuální reality.

Stopy zůstaly, ale nikam nevedou.

Můžou kdykoliv přerušit spojení, „vykopnout“ mě odtud. Jenže co jim to dá… dezaktivují se všechny programy, které mám u sebe. Ke zkoumání jim toho moc nezůstane. Zato já jsem pro ně zřejmě hodně zajímavý…

„Vypátrán první router,“ oznamuje Windows Home.

Rychle… Vrtím hlavou a v tom okamžiku křeslo naproti mně přestává být prázdné.

Pan Friedrich Urman přehlíží arabský kolorit. Má šortky a barevnou košili. Postarší, štíhlý, vážný.

„Dobrý den… divere," pronáší rusky. Nepřirozený hlas prochází překladovým programem.

To je jediný důvod této cti.

„Obávám se, že se mýlíte, pane řediteli."

„Když jsme před půl rokem vytvářeli tento most, mělo to jediný důvod, vážený divere. Nalézt vás. Člověk ve virtuální realitě ho nepřekoná." Urman se usmívá. „Poprvé vidím opravdového divera."

Jedna nula… pro něho.

„A já vidím poprvé opravdového multimilionáře. Takže vidíte, že naše setkání už přineslo první plody."

Windows Home šeptá:

„Vypátrán druhý router."

Urman se mračí, zřejmě mu také něco povídají. Ožívá:

„Smím vědět, kolika počítači jste prošel cestou sem?"

„To si bohužel nepamatuji."

Urman krčí rameny.

„Jak vám mám říkat?"

„Ivan carevič."

Sekunda ticha, potom úsměv. Vysvětlili mu to.

„Oho, hrdina ruských pohádek! Vy jste Rus?"

„Je to důležité?"

„Máte absolutní pravdu… Divere, pokud tomu rozumím, pronikl jste k nám nelegálně…"

„Opravdu?" divím se. „Upřímně řečeno, hledal jsem práci. Četl jsem váš inzerát, přešel most… uposlechl tyto podivné strážce…"

Jedna jedna.

Friedrich Urman tleská.

„Opravdu! Ale my se na vás nehněváme, divere. Nanejvýš kvůli těm zvláštním věcem, které nosíte s sebou…"

Pomalu, demonstrativně vytahuji všechno z kapes. Hřeben, kapesník, zrcátko.

„Prosím. Chcete meč?“

Urman mává rukama.

„Proč? Nechceme se přece prát, že? Promluvíme si…“

„Vypátrán třetí router.“

„Škoda, že máme na rozhovor pořád míň času,“ vzdychám.

„Ano, času je vždycky málo. Takže, divere, mám důvody soudit, že určité osoby chtějí získat některé naše práce. Dokonce se jim podařilo najmout divera… aby sklízel cizí ovoce.“

„Jablka,“ upřesňuji.

„Správně. U nás pracuje dobrý ruský programátor, vypracoval bezvadnou formu pro ochranu informací…“ Urman tleská a vzduch vedle nás začíná houstnout. Po chvíli se objevuje maličký stromek obsypaný plody. „Upozorňuji, že největší zájem vzbuzuje právě to maličké jablíčko na nejnižší větvi.“

Pohlížím na vytoužený plod. Je maličký, nezralý a červivý.

„Co myslíte, divere, kolik by za tento soubor zaplatili naši konkurenti?“

„Deset tisíc?“ nadsazuji částku.

Urman na mě překvapeně hledí a upřesňuje:

„Deset tisíc dolarů?“

„Ano.“

„Upřímně řečeno, ani sto tisíc by nebylo příliš… Budiž. Dejme tomu, že muži, který chce soubor ukrást, nabídnu sto padesát tisíc. Pod podmínkou, že bude s námi spolupracovat… za normální, slušný plat.“

„Co je to, lék na rakovinu?“

Urman vrtí hlavou.

„Ne. To by se nedal vůbec ocenit. Je to pouhý prostředek proti nachlazení, zato velice účinný. Hodláme začít s

výrobou poté, co se vyprodají dosavadní zásoby méně účinných léků. Co říkáte mé nabídce?“

„Obávám se, že vás zklamu,“ pokouším se nemyslet na nabídnutou částku. „Ovšem kodex diverů přísně zakazuje podobné dohody.“

„Dobrá.“ Urman vstává. „Podobnou odpověď jsem čekal. A vážím si vašeho postoje.“

Přistupuje ke stromu a s jistou námahou trhá plod. Pohybuje přitom rty, zřejmě pronáší heslo.

„Berte.“

Držím jablko v dlani. Je těžké – tak dva megabajty. Kopírovat je tady nemá smysl, musím je vzít s sebou. Vkládám jablko pod paži, čili připojuji soubor ke své virtuální postavě, a hledím na Urmana.

„Hraji vabank,“ povídá Urman. „Obětuji velice slibné dílo. Můžete je předat panu Schellerbachovi a předat mu ode mne vřelý pozdrav. Žádám jen o jedno: potom přijďte k nám, promluvíme si o trvalé spolupráci. Neskrývám, že právě teď velice, ale opravdu velice potřebujeme pomoc divera.“

„Vypátrán čtvrtý router… vypátrán pátý router… poplach! Poplach! Poplach!“

„Dobrá.“ Vstávám také. Vše je velice nečekané, vážné byznysmeny bych nikdy nepodezíral z podobných rozmáchlých gest. „Slibuji, že přijdu. A nyní mě omluvte…“

„Ne, divere, nyní omluvte vy mě. Naše území opustíte až po zjištění vaší skutečné adresy. To bude záruka vašeho slibu.“

Mřížové stěny pavilonu tmavnou, jako by přes ně někdo přehodil hustou látku. S námahou dělám krok. Kanály spojení se neodpojují – brzdí. Urman se začíná pohybovat trhaně, před očima mi vše plave, jablko v podpaždí mě táhne k podlaze, hlas Windows Home tichne a ztrácí intonaci:

„Poplach… po… pla… ch…“

Takže takhle. Tihle multimilionáři opravdu umějí.

Či spíše jejich služebníci, mezi které mě chce začlenit.

„Viko, shoď detailizaci!“ šeptám a natahuji ruku ke stolu. Kéž program pochopí, kéž poslechne bez zbytečných dotazů…

Pavilon se mění. Ze stěn mizí mřížový ornament, květiny ztrácejí kalichy a část menších lístků. Hrubší je i obraz Urmanovy košile.

Zato já nyní můžu sáhnout pro své hračky na stole. Zvedám kapesník. Předměty osobní hygieny jsou užitečná věc.

Mávnutí kapesníkem, pomalé jako pod vodou, a jasná plocha světla pokrývá svět pavilonu. Někteří lidé nazývají tento prográmek „lepidlo“, jiní „cesta“. Oba výrazy odpovídají, program vyhledává cizí kanály spojení a využívá je pro mé cíle.

Velice nový, vzácný a skoro bezporuchový program.

Část stěny mizí a odkrývá východ na ulici. Zřejmě jsem využil spojovací kanál samotného Friedricha. Beru zrcátko, hřeben a utíkám.

Ze stěny se začínají vysouvat ostré špičky kopí. Bezpečnostní program Al-Kabaru. Skáču v zoufalé snaze proskočit mezi kopími.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

Klimatizace přilby mi ovívá obličej ledovým vzduchem. Na displejích se pomalu pohybuje proužek – procento stažené informace, a pod ním dravě se zužující otvor – kanál spojení. Právě tak vypadají nejurputnější virtuální boje. Proužky, písmena, čísla. Boj programů, modemů, bajty informací.

Nechci. Je to odporné a smutné.

„Deep!“ přikazuji.

Hlava mi třeští bolestí, ale kašlu na ni! Prolétám mezi kopími, padám na podlahu. Ulicí se klikatí lesklá stuha a ničí vše na své cestě. Domy se hroutí, stěny sypou. Stuha překonává příkop. Kupředu…

Naproti vyskakují předchozí strážci. Oba s meči, ale i já jsem už vytasil zbraň. Čí virus bude obratnější a rychlejší?

Můj.

Je to dárek mého známého Maniaka, specialisty na počítačové viry. Bojovný dáreček – vzduch roztátý ostřím exploduje a jako plamen z dračí tlamy udeří strážce. Ti okamžitě vzplanou a mění se ve dva černé, zuhelnatěné skelety.

Maniak efektní efekty miluje. Počítače strážců jsou nyní zaměstnány neobyčejně důležitou prací: výpočtem čísla pí na milion míst za desetinnou čárkou. Nezbudou jim rezervy pro vyvedení operátorů z virtuální reality. Paráda, poleží si v Hlubině, nepřejdou k jiným počítačům…

„To není etické…“ šeptá káravě Windows Home.

Běžím po stuze. Spojovací kanál je skvělý, po několika sekundách jsem už nad stěnou. Stuha pod nohama pruží, nadhazuje, popohání. Chichotám se, ale celou cestu se ohlížím.

Oho!

V Al-Kabaru se něco děje! Ulice jsou plné lidí, po stuze už běží další strážci, z jedné budovy vylézá ohromný, nepříjemný hadí tvar. Nehodlám si ho prohlížet.

Rychleji…

Stuha přelétá nad monstry a obloukem přiléhá k zemi. Strážce opět ožil, protahuje se, zvedá tlapy nahoru, nitkový most se trhá, ale strážce na mě nedosáhne. Nemůže sestoupit ze svého místa, je příliš silně připojen ke svému spojovacímu kanálu.

Na posledních metrech stuha pod nohama najednou začíná vibrovat a snaží se mě hodit dozadu. Programátoři Al-Kabaru chtějí převzít ovládání, je však už pozdě, jsem na zemi, přibíhá ke mně šedý vlk.

„Nasedej, Ivánku, je čas prchat!“ vyje.

Naskakuji na vlka, naposledy se ohlížím. Ze stuhy seskakují strážci, nad propast vzlétá okřídlený stín.

„Sax!“ šeptám oblíbenou nadávku hackerů. Sax je počítač, který se zakousl, program, který nechce fungovat, zkyslé pivo nebo trolejbus, který ujel těsně před nosem. V

tomto případě příliš energická honička. Nemám čas v klidu stáhnout informaci obsaženou v „jablíčku“ a rozplynout se ve vzduchu. Musím utíkat, zastírat stopy.

Můj partner ve vlčí kůži to umí.

Zdoláváme poušť, potom odbočujeme do lesa. Za námi pádí rozmazané stíny – strážci obětují tvary a získávají tím na rychlosti.

„Bude honička dlouhá, Ivane careviči?“ ptá se vlk.

„Krátká,“ přiznávám.

„Ach, Ivane, nezachráním tě!“ ryčí vlk. Vytahuji hřeben, lámu jej a házím za záda. Ohlušující třesk – zuby se rozlétají, zabodávají se do země a začínají růst, mění se v gigantické stromy. Pohyby strážců mezi nimi jsou pomalejší, ospalé, prostor zaplnily objekty, které se znenadání objevily, a počítače nepřátel váznou v nadbytku prázdné informace.

Trik je bohužel starý a metodika boje proti němu dokonale propracovaná. Většina strážců dokázala zúžit zorné pole nebo snížit detaily zobrazení a nebezpečné místo přeskočila. Přesněji řečeno to neučinili strážci, ale jejich deep programy. Odpadli především amatéři, kteří se pustili do honičky z čirého nadšení.

„Ach, Ivane, mé síly jsou vyčerpány!“ kňučí vlk. Nevím, jestli se opravdu trápí, nebo prostě náruživě sehrává děj pohádky.

Na řadě je zrcátko. Když je házím za sebe, můj zdrženlivý Windows Home kvílí:

„To není etické!“

Jistě, není. To tak. Toto už není hloupý trik s rychle rostoucími baobaby, dokonce ani lokální herní virus. To je mocná logická bomba.

Tam, kam zrcadlo dopadlo, vzniká rychle se rozšiřující jezero. Část strážců do něho padá a topí se, mizí beze stopy. Ostatní se bezradně zastavují na břehu.

V této oblasti virtuální reality jsou všechny spojovací kanály důkladně zablokované. Tudy nikdo neprojde nejméně několik hodin, potom jezero vyschne.

„Kde jsi ty hračičky vzal?“ ptá se vlk.

„U Marfuši,“ odpovídám váhavě. Upřímně řečeno, tuto odpověď mi napověděla dnešní maškaráda… Vlk mě neudá, jemu se podobné programky mohou také hodit.

„Budiž,“ děkuje vlk, spěšně se ohlíží a ptá se: „A jaké máš třetí překvapení, bohatýre?“

Za námi letí drak – bojový program vyššího řádu. Drak má tři hlavy – zřejmě tři operátoři plus obvyklá výzbroj – drápy, zuby a plameny. Stovka různých virů a silná ochrana. Nad jezerem drak mírně brzdí.

„Třetí jsem použil jako první,“ přiznávám.

„Víc jsi vzít nemohl? Copak to musí být jako v pohádce, tři předměty a konec?“ reptá vlk. Nemá pravdu, tolik bojových virů nikdo neunese. A oběma nám selhávají nervy.

Vlk se k něčemu rozhodl, prudce odbočuje a zrychluje. Zastavuje u širokého omšelého pařezu tak náhle, že padám na zem. Hledí na mě a přeskakuje pařez.

Když měním podobu, používám vodu. Potok, řeku, nebo alespoň plný džbán. Ale vlkodlaci jsou konzervativní.

Vlk dělá ve vzduchu kotrmelec a mění se v člověka. Mladíka v šedém obleku a lakýrkách. Můj přítel diver, jako vždy elegantní. Hned po dopadu vstává, skáče ještě jednou a mění se v mou kopii.

„Viko, potok!“ přikazuji, protože vím, co vymyslel. Bývalý vlk mě však chytá za ruce a s výkřikem „není čas!“ mě přehazuje přes pařez.

Podrobit se cizímu mimikry programu není příjemné. Stěží jsem stačil šeptnout: „Viko, klid!“, aby starostlivý Windows Home nebránil proměně.

Ve vlčí kůži jsem býval kdysi dávno, v době, kdy virtuální realita teprve vznikala a všichni se bavili metamorfózami. Naštěstí nemusím běhat po čtyřech, měním se jen zevně. Odpínám meč, podávám jej novému Ivanu careviči, ten se ho chápe a skáče mi na záda.

„Rychle, žoku!“ přikazuje a pobízí mě patami. Vrhám se dopředu právě včas – nad stromy se objevuje drak. Míří na

nás a vypouští tři proudy plamenů. Na našem směru vzniká požár.

„Běž!“ ječí můj partner a šeptem dodává: „Večer tam jako obvykle.“

Prudce brzdím, shazuji ho a prchám, pronásledován nadávkami.

Drak nad námi sekundu krouží, potom provede jednoduchou volbu a usedá vedle pohádkového hrdiny. Zbabělý společník ho nezajímá.

Právě o to šlo.

Běžím stranou a šeptám:

„Viko, nahraj nové soubory!“

Boj za mými zády pokračuje. Nepříliš dlouho. Vlkodlak sice dosáhne na draka mečem, ale vůči dokonalé ochraně tohoto programu je virus bezmocný. Když kolem vzkypěl bílý sněhový oblak, vlk znehybněl.

Je zmražen. Konec. Můj přítel vypadl ze hry, je už doma a odkládá virtuální přilbu. Před třemi vyceněnými tlamami trčí jeho kopie, společně se všemi získanými programy… pokud je ovšem měl u sebe.

Drak se tlapou dotýká ztuhlého těla, které se rozpadá na kousky ledu. Všechny tři hlavy se k nim sklánějí… hledají ukradené jablko.

Utíkám.

Jablko v podpaží je pořád lehčí. Jeho informace se přenáší do mého počítače. Kličkuji mezi stromy a potom se zastavuji, aby Windows Home snáze kopíroval program.

Doléhá ke mně drakův řev – nenašel jablko a pochopil, co se stalo.

Kdo bude rychlejší?

Drak opět vzlétá. Najde mě snadno, pohyb ve virtuální realitě zanechává stopy. Stojím a čekám.

„Kopírování souboru dokončeno.“

Konec. Vítězství.

„Výstup,“ přikazuji.

„Opravdu?“ chce vědět Windows Home.

„Výstup z virtuální reality," oznamuje počítač. Před očima mi létají různobarevné jiskry. Svět ztrácí výraznost… mění se ve vybledlý plochý obrázek.

„Výstup z virtuální reality úspěšně dokončen," oznamuje radostně Windows Home. Hlas ve sluchátkách je ostrý a příliš hlasitý. Na displejích přilby je hustá modř s bílou figurkou letící či spíše padající postavy. Všem známá značka Deep, Hlubiny, virtuální reality.

Snímám přilbu, mrkám, pohlížím na monitor. Stejný obrázek.

„Děkuji, Viko."

„Žádný problém, Ljoňo," odpovídá Windows Home. Tuto drobnou zdvořilost jsem ji naučil před týdnem. Je milé, když se program chová lidštěji, než musí.

„Terminál."

Modř nahradil panel terminálů. Zručně připojuji k šestému počítači router, který vydržel, a snímám svůj přístup. Potom anuluji svou dočasnou adresu v Rakousku.

Základní spoje jsou přetržené. Hledejte si mě, hoši z Al-Kabaru. Prosévejte soubory při hledání Ivana careviče. Diver unikl z léčky.

Bez užití hlasu vypínám Windows Home, vstupuji na trojrozměrnou nortonovskou tabulku, na disk D. Zde je veškerá virtuální kořist a menší kolekce virů. Zde je ono „jablíčko", půldruhého megabajtu. Zdánlivě obyčejný dokument textového editoru Advanced Word. K němu jsou připojeny ještě dva maličké soubory… ochranné programy? Zapínám skenující program, zhotovený právě pro taková překvápka.

Aha. Vše je jasné. To jsou identifikační programy, které mají zničit program, jakmile se ocitne v cizím počítači.

Tyhle triky známe a už dávno jsme se před nimi zajistili. Identifikační programy můj počítač prostě nevidí. Na disku D uchovávám právě takové nebezpečné věci.

Uvnitř textového souboru skener našel další překvapení, maličký prográmek, který se spustí při pokusu přečíst

informaci. Nic jiného jsem nečekal. Překopíroval jsem soubor na disketu a CD-ROM. A pustil se do jablíčka ze sadů Al-Kabara.

Likvidace ochranných programů bez zničení textu nebyla možná. Musel jsem je ohlušit, zneškodnit. Následně jsem rozřezal soubor na dvacet kousků a oddělil ochranný program. Ukázalo se, že je to absolutně neznámý polymorfní program, který – což bylo nepříjemné – se už uhnízdil v mém počítači. Po dvou hodinách nepřetržité práce, během kterých jsem stačil jen zapít tabletku aspirinu a zajít na záchod, jsem zjistil, že virus neotevřu.

Byl pozdní večer, doba, kdy hackeři teprve začínají pracovat. Zabalil jsem virus i s kouskem textu a zavolal Maniakovi.

Musel jsem čekat asi dvě minuty, než zvedl sluchátko. Měl jsem štěstí, mohl se přece toulat virtuální realitou, lhostejný k telefonům, požárům, povodním a jiným drobným denním nepříjemnostem.

„Ano?“

„To jsem já, Maniaku.“

Hackerův hlas trošku zvlídněl.

„Ahoj, Ljoňo. Copak máš?“

„Nový virus pro tvou sbírku.“

„Pošli!“ zvolal Maniak a odhodil sluchátko.

Zapnul jsem modem a poslal al-kabarovské překvapení do lačných rukou tvůrce virů. Vyňal jsem z chladničky chléb, salám a odešel do kuchyně postavit na čaj. Virus určitě zabere Maniakovi půl hodiny. Deset minut ho bude rozebírat, dvacet minut vychutnávat strukturu, hihňat se, zaznamenávat neúspěšná rozhodnutí, mračit se při objevu triků, které ho samotného ještě nenapadly. Od doby Moskevské konvence, která se smířila s nevyhnutelným a legalizovala přípravu některých virů, se Maniak zabývá jejich výrobou. Jeho viry jsou dokonalé, schopné odstavit každý počítač, aniž zničí informace v něm obsažené.

Maniak však zavolal za tři minuty.

„Navštívil jsi Al-Kabar?“ zeptal se medovým hlasem.

„Ano.“ Nemělo smysl lhát. „Zvládl jsi to tak rychle?“

„Nemusel jsem. To je můj virus, kamaráde!“

Dokázal jsem jen vydechnout:

„Promiň…“

Maniak, jinak prostě Saša, byl velice vážný:

„Sebral jsi jim program?“

„Ne docela. Obecně asi ano, byl zabudován do souboru…“

„Spojil ses s někým pres modem potom, co jsi dostal ten soubor?“

„Ne.“

„Tak jsi měl kliku,“ prohlásil Maniak. „To není obyčejný virus, ale korespondák.“

Nepochopil jsem, takže Maniak vysvětlil:

„Korespondák se zpáteční adresou. Když virus zjistí, že v počítači je komunikační zařízení, připojí ke každému tvému dopisu ještě jeden… maličký, neviditelný… korespondák. Bez textu, ale s tvou zpáteční adresou. Dopisy jdou společně a potom, už z cizího počítače, korespondák odejde k bezpečnostní službě Al-Kabaru.“

Zamrazilo mě.

„Virus se mi usadil v počítači…“

Samotný virus ne, jen odraz, který vytvořil. Speciálně pro uspání bdělosti. Masové programy korespondák prakticky nezaznamenají, je příliš výjimečný.

„Co mám dělat?“

„Koupit mi pivo,“ zasmál se Maniak. „Dostaneš od mne dopis s lékem. Speciální antivirus. Nemá nápovědu, prostě zapneš bat-soubor, který prověří počítač. Potrvá to dlouho, není to komerční produkt, ale… zvláštní zabezpečení před vlastním virem.“

„Díky.“

„Hm… Ljoňo, málem jsi se dostal do pořádného maléru.“

„Hackeři se množí,“ zavrčel jsem. „K ďasu, proč jsi mi o té lahůdce nikdy neřekl?“

„Jak jsem měl vědět, že lezeš do cizích počítačů?“ odvětil rezolutně Maniak. „A až do nich zase polezeš, upozorni mě. No dobře, zapni modem.“

Za několik minut jsem nainstaloval antivirus. Pracoval opravdu pomalu, každou minutu mi oznamoval, že našel korespondák. Polymorfní virus se rozlezl po celém počítači.

Opravdu jsem málem do něčeho spadl.

S pohledem na monitor jsem si připravil bagetu, nalil šálek čaje a vyšel na balkon. Byla už tma, mrholilo. Vzduch byl vlhký a studený.

Divery ničí sebejistota. Nebojíme se nebezpečí virtuálního světa, a to uspává bdělost.

Nejhorší je, že nejsme profesionálové. Hackeři se nikdy nestávají divery, berou virtuální svět jako skutečnost.

Kdežto já, průměrný výtvarník firmy vyrábějící počítačové hry, která před třemi léty zkrachovala a jako odchodné mi dala starý počítač, jsem vstoupil do Hlubiny a stal se diverem. Jedním ze stovky, kteří dnes žijí.

Klika.

Opravdu prostě klika.

10

Ještě před pěti léty byla virtuální realita výmyslem fantastů. Sice už existovaly počítačové sítě, přilby, virtuální kombinézy, ale to vše se nebralo vážně. Byly vytvořeny stovky her, ve kterých se hrdina mohl pohybovat v nádherně trojrozměrném kyberprostoru, ale o virtualitě se nedalo mluvit.

Svět vytvořený počítačem byl příliš primitivní. Nevydržel srovnání ani s kreslenými filmy, o opravdových filmech ani nemluvě. A pokud jde o reálný svět? Dalo se probíhat nakreslenými labyrinty a paláci, bojovat s nestvůrami nebo s kamarády usazenými před stejnými počítači. Ale nikdo, ani v horečce, si nepletl iluzi se skutečností.

Počítačové sítě umožnily kontakty s lidmi na celém světě. Ale to byla jen výměna slov na obrazovkách, v nejlepším případě s nakresleným obličejem mluvčího.

Opravdová virtualita by vyžadovala výkonné počítače, neobyčejně kvalitní spojení, titánskou práci tisíců programátorů. Město obdobné Deeptownu by se budovalo celá desetiletí.

Vše se změnilo, když bývalý moskevský hacker, dnes výtečně prosperující americký občan Dmitrij Dibenko vynalezl Hlubinu. Maličký prográmek ovlivňující lidské podvědomí. Prý obdivoval Castanedu, zabýval se meditací, kouřil trávu. Věřím tomu. Jeho bývalí přátelé tvrdí, že to byl líný cynik, špindíra a průměrný pracovník. I tomu věřím.

Avšak on stvořil Hlubinu. Desetisekundový film, sledovaný na obrazovce, je sám o sobě neškodný. Při puštění v televizi (prý to v některých zemích zkusili), divák nic

nepocítí, nestane se účastníkem filmu. Sám Dmitrij chtěl jen vytvořit na displeji počítače příjemné pozadí pro meditaci. Vytvořil, poslal do sítě a dva týdny nic netušil.

Potom jistý ukrajinský mladík pohlédl na barevné mrkání deep programu, pokrčil rameny a začal hrát svou oblíbenou hru – Doom. Nakreslené chodby a domy, příšerné nestvůry a udatný hrdina s flintou v ruce. Jednoduchá hra, kterou začala epocha trojrozměrných her.

A vstoupil do hry.

Prázdný (byl již pozdní večer) sál patentového úřadu, kde pracoval, zmizel. Hoch už neviděl počítač, u kterého seděl. Jeho prsty tiskly klávesy, nutily nakreslenou postavu k pohybu, uhýbání, střelbě, a on cítil, že sám běhá chodbami, vyhýbá se ohnivým střelám a vyceněným tlamám. Chápal, že se jedná o hru, ale nevěděl, proč se stala skutečností a jak ji ukončit.

Jediné, co dokázal vymyslet, bylo dojít do konce. A došel, přestože to bylo mnohem složitější než dříve.

Lehké zranění už nebylo pouhým snížením procent životních sil na displeji, ale tím, čím má být skutečná rána. Bolestí, slabostí, strachem. Pochopil, že podlaha zalitá krví je kluzká, kamenná deska, pod kterou je schován zásobník s náboji, je velice těžká, nábojnice jsou horké, a zpětný ráz granátometu dokáže povalit. Elixír navracející zdraví má nepříjemně hořkou chuť. Neprůstřelná vesta z mnoha tenkých kovových destiček je sice lehká, ale příliš volná a má nešikovné zavazování na zádech. Po třech hodinách začala zlobit spoušť, musel ji mačkat pomalu a plynule, pohybovat prstem na různé strany.

Hru dokončil v pět ráno. Nestvůry pobil. Na kamenné zdi před ním se objevilo menu hry a hoch s výkřikem praštil hlavní do slova „Výstup“.

Iluze se rozplynula. Seděl před šumícím počítačem, oči mu slzely, klávesnice pod ztuhlými prsty byla rozbitá. Propadala se klávesa, kterou při hře používal jako spoušť.

Vypnul počítač a usnul na židli. Pracovníci, kteří přišli ráno do práce, zjistili, že má tělo pokryté modřinami.

Jeho vyprávění samozřejmě nikdo neuvěřil. Teprve večer, kdy pochopil, co se stalo, si vzpomněl na Dibenkův meditační program a začal mít podezření, že tady něco neštimuje.

Po týdnu se celý svět zbláznil. Korporace, s výjimkou těch, které prodávaly počítače a programy, měly obrovské ztráty – všichni, od programátorů až po sekretářky a uklízečky, toužili osobně pobýt v kyberprostoru.

Z Dibenkovy iniciativy dostal program název Deep a zahájil tažení světem. Následující výzkumy prokázaly, že asi sedm procent lidí je vůči Hlubině naprosto odolných a že pobyt ve virtualitě déle než deset hodin denně může způsobit nervové poruchy a vyvolat syndrom pseudoschizofrenie. Po měsíci došlo k prvnímu úmrtí ve virtuálním světě, když starší muž, jehož stíhačku sestřelili ve vesmírném souboji nad planetou rozumných fialových ještěrů, dostal u klávesnice počítače infarkt.

To však už nemohlo nikoho zadržet ani zastrašit.

Svět se ponořil do Hlubiny.

Microsoft, IBM a počítačová síť internetu vytvořily Deeptown.

Hlavní předností deep virtuality byla jednoduchost. Nebylo třeba detailně kreslit domy a paláce, obličeje lidí a podrobnosti aut. Jen celkové obrysy a malé, rozpoznatelné detaily. Červená stěna, rozdělená na obdélníky, vytvořila cihlovou zeď. Modro nahoře – oblohu. Modré kalhoty – džíny.

Svět se potopil. A nehodlal vyplavat na hladinu. Hlubina byla mnohem zajímavější. Přestože nebyla dostupná všem, intelektuální elita přísahala věrnost novému impériu.

Hlubině.

11

Než jsem zbavil počítač viru-korespondáku a zabalil získaný soubor – ve virtuálním prostoru bude nyní vypadat jako obyčejná disketa – byla už půlnoc. Hlava už nebolela, spát se mi nechtělo. Kdo z obyvatel Deeptownu v noci spí?

„Viko, reset," přikázal jsem.

Zamyšlený ženský obličej na monitoru zesmutněl.

„Opravdu?"

„Jistě."

Obrazovka mírně potemněla, obraz se rozmazal. Potom počítač zamrkal indikátorem pevného disku. Přetížení. Mám slabý počítač, pentium, ale nějak se mi nechce ho měnit za lepší. Starý kůň oře rovné brázdy.

„Dobrý večer, Ljoňo," řekla Vika. „Jsem připravena k práci."

„Děkuji. Připoj se k Deeptownu… běžným kanálem."

Zavrkal modem vybírající číslo. Nasadil jsem si přilbu a usedl.

„Spojení na dvacet, osm, osm set, stabilní kanál," oznámila Vika.

„Zapni Deep."

„Zapnut."

Modro, uprostřed obrazovky bílý výbuch, potom různobarevné záblesky.

Jak jsi dokázal vytvořit deep program, Dimo? S tou tvou rozvrácenou psychikou, diletantskými znalostmi psychologie, elementárními poznatky z oblasti neurofyziologie? Co ti pomohlo?

Nyní, kdy jsi bohatý a slavný, co hodláš dělat? Pochopit vlastní osvícení nebo vymyslet ještě něco úžasnějšího? Nebo se budeš jen bavit a kouřit trávu? Či se celé dny touláš uličkami Deeptownu a kocháš dílem svých rukou?

Rád bych to věděl. Ale nechci být na tvém místě. I se všemi svými miliony a prototypem 886 v podobě domácího počítače jsi jen obyčejným obyvatelem virtuality. Hlubina tě drží stejně silně jako provinčního programátora z ruské díry, který celé měsíce vydělává peníze na návštěvu Deeptownu.

Nejsi diver, Dimo. Proto jsem šťastnější než ty.

…Místnost vypadá stejně, jen za oknem září reklamy a šumí auta.

„Všechno v pořádku, Ljoňo?“

Rozhlížím se.

„Ano, Půjdu se projít, Viko.“

Beru ze stolu disketu se získaným souborem a vkládám ji do kapsy. Na poličce mezi desítkami knih a hromad cédéček leží přehrávač. Vkládám do něho disk ELO, nasazuji si sluchátka, zapínám „Roll Over Beethoven“. Právě to chci. S veselou hudbou vycházím z bytu, zamykám dveře.

Tentokrát tu brouci nejsou. Na chodníku zvedám ruku, brzdí taxík. Řidič je pro změnu postarší tlouštík, vypadá velmi inteligentně.

„Společnost Deep Průvodce vás vítá, Ljoňo!“

Přikyvuji a usedám:

„Do restaurace Tři prasátka.“

Řidič kývá, tuto adresu zná. Jedeme rychle, několik zatáček a už se před námi objevuje neobvyklá stavba: částečně kamenná, částečně dřevěná, částečně ze slaměných rohoží. Vstupuji do dobře známé restaurace a rozhlížím se.

Místnost se dělí na tři části – východní jídla jsou podávaná v té z rohoží, evropská se konzumují v kamenné, ruská pochopitelně ve dřevěné.

Nechci jíst. Virtuální jídla subjektivně nasytí: v dobách finančního napětí jídám u Tří prasátek. Ovšem dnes jen čekám na společníka.

Jdu k baru, za kterým stojí urostlý mladík.

„Nazdar, Andreji.“

Virtuální hosty občas obsluhuje sám majitel. Avšak dnes je tomu jinak. Barmanovy oči ožívají, je to však jen mechanická zdvořilost.

„Nazdar. Co si dáš?“

„Džin s tonikem a ledem.“

Pozoruji, jak barman míchá nápoj. Tonik je opravdový schweppes, džin řádný beefeater. Společnosti vyrábějící alkohol dovolují používat ve virtualitě své výrobky za symbolickou cenu. Reklama…

Pepsi je zadarmo – rovněž reklamní trik. Zato cocacola stojí stejně jako ve skutečnosti.

Presto se kupuje.

Beru sklenici a usedám k volnému stolku. Prohlížím si návštěvníky. To je vždy zajímavé.

Mužů i žen je přibližně stejně. Ženy jsou krasavice. Velice různé, od blondýnek skandinávského typu po černošky s kůží jako antracit. Muži jsou na tom hůř. Ne, přeháním. Mé podvědomí prostě registruje všechny chybičky virtuálních podob mužů – disproporce přehnaně svalnatých postav a známé tváře herců, přilepená na těla kulturistů.

Pro ženy mé podvědomí dělá výjimku. Jsou nádherné.

Upíjím džin a uvolněn se opírám o bar. Je mi tu fajn.

Žádný opravdový bar nebo restaurace se nevyrovná virtuálnímu. Zde vždy dobře vaří. Na číšníky se nečeká. Koňská dávka alkoholu nezpůsobí kocovinu.

Ovšem opít se možné je. Když jsou v tomto směru zkušenosti, podvědomí se ochotně ponoří do alkoholických par. Je možné, že organismus přitom začne vytvářet přirozené drogy – endomorfiny, ale v tom se nevyznám. V každém případě se po výstupu z Hlubiny opojení nějakou dobu udržuje.

„Smím?“ přisedá ke mně děvče. Světlé vlasy, čistá, poněkud bledá, matná kůže, jednoduchý bílý kostým. Na

prsou medailonek na zlatém řetízku, nepochybně nějaký program. Sympatická a – sláva Bohu – neznámá. Buď si sama upravila obličej podle málo známého vzoru, nebo našla v nějakém filmu sympatickou, málo užívanou tvářičku.

„Samozřejmě," otáčím se k ní. Barman jí už podává sklenku bílého vína. Chilské, značka Imperátor. Má vkus.

„Vídám vás tady často," povídá.

V mozku mi zazněl poplašný zvonek.

„To je zvláštní," odpovídám. „Moc často tu nebývám."

„Zato já pravidelně," říká.

Lež.

Můžu vystoupit z virtuální reality a projít oněch dvacet kontrolních fotografií, uložených v počítači. Návštěvníci baru v posledních dvou měsících, nové obličeje je totiž dobré si zapamatovat.

Ale i tak vím, že jsem ji nikdy neviděl.

„Mívala jsem jiné obličeje," uhaduje mé myšlenky. „Vy máte pořád stejný."

„Změna podoby je drahé potěšení," začínám sebebičování. „Dělat ze sebe Schwarzeneggera nebo Stalloneho je hloupé. A na pronajmutí specialisty mi kapsa nestačí."

„Hlubina je sama o sobě drahá."

Děvče říká virtualitě Hlubina, a to se mi líbí.

Na rozdíl od jejího chování.

Krčím rameny. Podivný rozhovor.

„Promiňte, ale jste Rus?" vyptává se.

Přikyvuji. Ve virtuální realitě je Rusů hodně – nikde ve světě není kontrola internetových spojení tak špatná jako u nás.

„Promiňte…" kouše se do rtů, zřetelně nervózní. „Jsem opravdu netaktní, ale… jak se jmenujete?"

Už rozumím.

„Nejsem Dmitrij Dibenko. To vás zajímá?"

Dívka mi zkoumavě pohlíží do oči a přikyvuje. Jediným douškem dopíjí víno.

„Nelžu,“ povídá tiše. „Čestné slovo.“

„Věřím.“ Kývá na barmana, potom i podává ruku. „Naďa.“

Tisknu dlaň a představuji se:

„Leonid.“

A už se známe, už si můžeme tykat. Hlubina je demokratická. Přílišná zdvořilost zde uráží.

Ladným a přirozeným pohybem si odhazuje vlasy dozadu. Podává sklenku barmanovi, ten ji rychle plní znovu. Obhlížím sál.

„Myslíš si, že opravdu navštěvuje virtuální svět?“

„Nevím. Možná. Jsi novinářka, Naďo?“

„Ano.“ Okamžik váhá, potom vytahuje z kabelky vizitku a podává mi ji. „Prosím…“

Vizitka neobsahuje jen internetovou adresu, ale i hlasový telefon, jméno a příjmení. Naděžda Meščerská. Časopis „Peníze“. Reportér.

Windows Home mlčí, což znamená, že vizitka je čistá, je to opravdu jen adresa, bez žádných překvapení. Strkám ji do kapsy a říkám:

„Děkuji.“

Revanš ovšem nenásleduje. Naďa s tím ostatně ani nepočítá.

„Hlubina je zvláštní věc,“ nadhazuje a upíjí víno. „Jsem teď v Moskvě, ty někde v Samaře, onen mladík v Penze…“

Mladík podobný fešáckému Mexičanovi z telenovely zaznamenává její pohled a pyšně vystrkuje bradu. Nemůžu Nadě upřít postřeh, opravdu to bude Rus.

„Tam sedí parta Američanů,“ pokračuje Naďa bez nejmenší úcty, „a ten podivín je zřejmě Japonec… Vidíš, jaké si nakreslil oči? Každý národ má vlastní komplexy… My ze sebe děláme pitomce v neexistující restauraci, se skleničkou smyšleného alkoholu. Stovky počítačů hltají energii, přehřívají se procesory, telefonními kabely probíhají megabajty nesmyslných informací…“

„Informace nemůžou být nesmyslné.“

„Třeba máš pravdu,“ sekne po mě pohledem. „Povím to jinak: neaktuálních informací. To má být nová éra světové techniky?“

„A co jsi čekala? Výměnu souborů a hovory o frekvenci procesorů? Vždyť jsme lidé.“

Naďa se šklíbí.

„Jsme lidé nové epochy. Virtualita může změnit svět a my ji dál cpeme do starých dogmat. Nanotechnika, používaná k napodobování alkoholu, to je ještě horší než přitloukat hřebíky mikroskopem…“

„Jsi turinka,“ hádám.

„Ano!“ odpovídá trochu vyzývavě.

Turinci jsou následovníci jednoho petrohradského spisovatele fantastiky. Údajně hlásají spojení lidí a počítačů nebo očekávají od počítačů nějaká úžasná potěšení.

„Tak co děláš v téhle pitomé knajpě?“ ptám se.

„Hledám Dibenka. Ráda bych se ho zeptala… jestli si to představoval právě tak. Jestli to, co se děje, je z jeho hlediska správné.“

„Rozumím. Ale opravdu se ti tohle místo nelíbí?“

Naďa krčí rameny.

Natahuji ruku a dotýkám se jejího obličeje.

„Teplo rukou, trpkost vína, chládek večerní brízy a vůně květin, pleskání teplých vln, měsíc na obloze a písek pod nohama… Opravdu se ti to nelíbí?“

„Pro takové věci je skutečnost,“ pohlíží mi do očí.

„A vyskytuje se to ve skutečnosti pohromadě často? Tady stačí otevřít dveře,“ ukazuji na nenápadnou branku v japonské části restaurace, „a všechno najdeš na jediném místě. Nikdy jsi nezatoužila za chladného podzimního rána postát na kraji lesa nad strmým srázem řeky, napít se svařeného vína z buclaté skleničky… a kolem nikdo…“

„Majitel této restaurace je romantik,“ povídá Naďa.

„Přirozeně.“

„Leonide, všechno, co jsi řekl, bylo správné. Ale místo pro všechna ta potěšení je v realitě.“

„Realita není vždycky tak dostupná.“

„Stejně jako Hlubina, Ljoňo. Nevím, kde bereš peníze na zdejší časté návštěvy, není to má věc. Ale několik miliard lidí nikdy v Hlubině nebylo.“

„Miliony lidí nikdy nesledovaly televizi.“

„Virtualita nemá být náhražkou skutečnosti,“ tvrdí Naďa přesvědčeně.

„Ovšem. Proměňme žebráky a bezdomovce v uzlíčky informací, staňme se impulsy v elektronické síti…“

„Leonide, znáš doktrínu turinců jen z doslechu,“ tvrdí Naďa. „Navštiv někdy naši svatyni.“

Krčím rameny. Možná někdy zajdu. Ale i v Hlubině je hodně zajímavých míst. Na všechny nepostačí celý život.

„Už půjdu.“ Naďa vstává a pokládá na pult minci. „Mám ještě půl hodiny… musím navštívit několik míst.“

„Hledáním Dibenka?“ vrtím hlavou. „A což tak… teplý písek, havajská pláž a chilské víno?“

Naďa se usmívá.

„Ljoňo, to by už nebyla práce. Večerní pláž a víno… toužila bych po pokračování. A virtuální sex je zábavný jen tehdy, když jsi doma v zamčeném pokoji. Jsem tady pracovně. Šest počítačů v místnosti, všechny v provozu. Dokážeš si představit, jak by se na mě dívali kolegové?“

Je otevřená a chytrá. Prima holka. Dej Bože, aby byla ve skutečnosti stejně inteligentní a upřímná.

„V tom případě ti přeji úspěch.“

„Děkuji, záhadný neznámý.“ Naďa se naklání a líbá mě na tvář.

„Ljoňo, marker!“ šeptají špendlíky v mých klopách.

Vytahuji antivirový kapesník, stírám rtěnku z tváře a hrozím Nadě prstem.

„Chci i nadále zůstat záhadný, holka.“

Zřejmě zrozpačitěla. Ale zvládla to, jen rozpřáhla ruce a pomalu se vzdálila.

Škoda. Zkazila si dojem, idiotka!

A tak hezky jsme si povídali…

Jediným douškem dopíjím a luskám prsty na barmana.

„Džin s tonikem, jedna k jedné!“

Barman se šklebí, ale míchá. Zatraceně. Nemám si objednat tequilu s pomerančovým džusem? Jak by se asi tvářil?

„Ljoňo!“

Ohlížím se.

Vedle stojí můj přítel vlkodlak. Bílý oblek, lakýrky, poněkud staromódní kravata. Napjatý výraz.

„Nazdar, Romane. Posaď se.“

„Co to bylo za holku?“

„Nic zvláštního.“

My diveři jsme trochu paranoidní. Co se dá dělat.

Příliš mnoho lidí touží poznat naše skutečná jména.

Vlkodlak se hlasitě nadechuje, vraští obočí:

„Pokusila se tě označit!“

„Vím. Netrap se, to byla jen novinářka.“

Roman usedá a kývá na barmana. Ten se šklebí, ale podává mu broušenou sklenici s pepřovým absolutem. Pro mě je obtížné se jen dívat, jak Romek pije. Ale on se jen ušklíbne, otře si ústa a odkládá sklenici.

Třeba je v realitě alkoholikem.

Nevím.

Skrýváme se před sebou stejně jako před nepřáteli, jsme příliš vzácné zboží. Hlubinné ryby, nestvůry mrkající čarovným světlem, které touží ochutnat každý žralok.

„Přinesl jsi jablko?“ táže se Roman.

„Všechno v pořádku,“ rozevírám sako a klepu na kapsu košile, kde mám disketu. „Zboží je na místě.“

Vlkodlak se uvolňuje.

„A objednatel?“

Hledím na hodinky.

„Za deset minut. Vedle, u řeky.“

„Půjdeme?“ Roman bere sklenici.

Beru svou a odcházíme dveřmi v kamenné stěně. V maličké předsíni tiše říkám:

„Individuální prostor pro nás oba. Přístup pro osobu, která uvede kód ‚šedý-černý-šedý‘.“

„Rozumím,“ ozývá se od stropu. Nyní bez ohledu na to, kolik návštěvníků zatouží přijít do virtuálního prostoru Tří prasátek, my je neuvidíme. Jen kupce, kterému jsem předem sdělil kód.

Za druhými dveřmi je les. Neproniknutelný severský prales. Studený vítr proniká do morku kostí, choulím se. Můj společník je k mrazu lhostejný. Možná má jednodušší přilbu, bez klimatizace.

Bůhví…

Vydělává stejně jako já, ale třeba má velkou rodinu, nebo je opravdu alkoholik schopný za pár dní utratit stovky dolarů?

Za našimi zády je maličký kamenný domeček – tak odtud vypadají Tři prasátka. Jdeme po pěšince a pomalu upíjíme ze sklenic.

„Máš pepřovku rád?“ ptám se vlkodlaka jen tak mimochodem.

„Ano.“

Suše a bez komentáře. Hrozně rád bych věděl, kdo vlastně jsi, Romane.

Ale není to možné. Virtuální realita je k neopatrným lidem krutá.

Přicházíme k řece. Strmý svah zarostlý nízkými keři. Fičí silný vítr, mhouřím oči. Zamračená obloha. Řeka není horská, ale má peřeje, teče rychle. V dálce je vidět hejno nějakých velkých ptáků – nevím jakých, nikdy nepřiletí blíž. Nad srázem je stolek, na něm láhev džinu, toniku a pepřového absolutu. A poniklovaná termoska, ve které je svařené víno. Dobré, se skořicí, vanilkou, muškátovým oříškem, pepřem, koriandrem. Tři rákosová křesla. Usedáme vedle sebe a hledíme na řeku.

Paráda.

Bílá pěna na kamenech, chladný vítr, v ruce plná sklenice, nad hlavou šedomodrá oblaka. Zítra bude určitě sněžit. Jenže ve virtuální realitě zítřek nebývá.

„Rád bych věděl," upíjím, „odkud ta řeka teče."

„V životě jsem neviděl hezčí místo," povídá vlkodlak zvláštním tónem.

Tak je tomu vždy. Každý má vlastní asociace a analogie. Romanovi tento pohled zřejmě něco říká. Pro mě je to prostě hezké místo.

„Býval jsi zde?"

„Do jisté míry."

Zajímavé.

„Co je to za ptáky, Romane?"

„Harpyje," odpovídá, aniž vzhlédne. Jeden hlt a sklenice je prázdná.

Ale stejně se neopije.

Jak já nenávidím tajemství, která nás obklopují. Bojíme se sebe navzájem. Bojíme se všeho.

„Hezké počasí," povídám nazdařbůh.

„Léto je letos sněžné…" povídá vlkodlak a ironicky na mě pohlíží. On toto místo zná. Mluví k jeho duši.

Nedozvím se, čím.

Nalévám si svařák do těžkého keramického poháru. Vdechuji vůni. Sněžné léto? Budiž. Není nic lepšího než špatné počasí.

„Kouříš trávu, Ljoňo?" podává mi Roman cigaretu.

„Ne." Asi je opravdu alkoholik a narkoman…

„Prý je mnohem méně škodlivá než alkohol a nikotin."

„Prý v Moskvě dojí slepice."

Roman váhá, ale kouří.

Zatraceně. Nadiny argumenty mi už nepřipadají tak bláznivé.

Piji svařené víno, Roman kouří. Asi po dvou minutách cvrnkne nedokouřenou cigaretu dolů a povídá:

„Dětinské. Nalij mi víno."

„To je svařák."

„Na tom nesejde…“

Nyní popíjíme svařené víno s kořením oba. Roman kývá hlavou.

„Rules!“

Přikyvuji. Rules znamená něco dobrého. Studené pivo, počítač sedmé generace, hezkou holku, zlikvidovaný virus… svařák.

Sedíme nad srázem a je nám fajn.

„Co je v tom jablíčku?“

„Nový lék proti nachlazení. Velice účinný.“

Roman se mračí.

„Stojí za šest tisíc?“

„Stojí za sto tisíc.“

„Ale…“ Roman mění výraz.

„Počkáme na objednavatele.“

Vlkodlak přikyvuje.

„Je to tvá operace, ty rozhoduješ.“

Kupec se objevuje o deset minut později, když se už začínám znepokojovat. Znám ho jen pod přezdívkou Šejdíř, on mě jako Střelce. Kupec je upravený a nenápadný, běžný oblek, banální obličej. Mladík s diplomatkou v ruce.

„Dobrý večer, Střelče!“ oslovuje mě. Hlas má přespříliš klidný, používá překladatelský program.

„Dobrý den,“ odpovídám s pohledem upřeným na hodinky. Dozvědět se individuální čas divera, určit, do kterého časového pásma patří – to už je hodně.

„Miluji váš humor…“ usedá Šejdíř do třetího křesla a tázavě na mě hledí. „Plod dozrál?“

„Letos jsou jablka těžká,“ pokládám disketu na stůl. „Upřímně řečeno, čekal bych za podobnou práci vyšší odměnu…“

„Vždyť jsme se dohodli. Šest tisíc dolarů.“

Rozkládám ruce.

„Podle *vašich slov* to za víc nestálo.“

„Máte jiný názor?“

„Pochopte, pane Schellerbachu…“

Šejdíř sebou trhl.

„Pletete se, jen tak pro pořádek. Nachlazení je maličkost, samozřejmě… ovšem kdo leží rád v posteli s teplotou a rýmou?“

„Já ne.“ Schellerbach-Šejdíř mění výraz. Nyní je to postarší muž s rozhodnou, i když nervózní fyziognomií. „Domníval jsem se, že diverovo slovo je svaté.“

„Nepopírám. Dám vám soubor,“ cvrnkám mu disketu přes stůl. „Ovšem příště pro vás žádný diver nehne prstem, pane Schellerbachu. Porušil jste *naši* etiku. Odměna má být úměrná stupni obtížnosti.“

Schellerbach zvedá disketu a tuhne. Piji víno a pohlížím na něho. Vlkodlak mlčí. Je to má operace.

Když Schellerbach zkopíroval soubor, hleděl odvážněji.

„Takže?“ ptám se.

„Padesát,“ povídám.

„Pro každého?“

Mlčí – dlouho, hodně dlouho. To už jsou peníze. Živé, plnokrevné, nezdaněné, které přišly odnikud a také tam zmizely.

„Vaše konto.“

Podávám mu lístek s číslem účtu ve Švýcarsku.

„Záporný úrok… Jste hodně opatrný, divere…“

„Nic jiného mi nezbývá, Petře…“

Vzdává se. Znám jeho skutečné jméno, on mé ne. Banka mě nikdy neprozradí. I kdyby mě mezinárodní soud prohlásil za pachatele genocidy.

Právě za to se platí záporný úrok.

Za absolutní bezpečnost.

„Padesát každému. Z mé strany je to akt dobré vůle, divere!“

„To je hezké.“

Po několika sekundách se na mém účtu objevuje sto tisíc. To je hodně. To je opravdu hodně. Na léta klidného života ve virtuální realitě.

„Souhlasíte s další spoluprací?“

Vytahuji šekovou knížku a s potěšením si prohlížím cifru. Potom vypisuji šek na padesát tisíc pro vlkodlaka.

„Je to možné.“

„Na trvalou smlouvu?“

„Ne.“

„Čeho se bojíte, divere?“ Ze Schellerbachova pohledu lze vyčíst zvědavost.

Čeho se bojím?

„Jmen, Petře. Opravdová svoboda je vždycky tajná.“

„Rozumím,“ souhlasí Schellerbach. Pohlíží na Romana. „Jste také diver? Nebo jen chodící soubor virů?“

„Diver,“ odpovídá Roman.

„Takže hodně zdaru, pánové…“ Schellerbach poodešel o krok a zastavil se. „Povězte… jaké je být diverem?“

„Normálka,“ odpovídá Roman. „Stačí si jen zapamatovat, že vše kolem je pouhá hra. Fantazie.“

Schellerbach vrtí hlavou a rozkládá ruce.

„Mně se to nedaří, bohužel…“

Odchází po pěšině, pohlížíme za ním. Potom nalévám.

„Ljoňo, pověz, jsi šťastný?“ táže se vlkodlak.

„Jistě.“

„Pořádný balík…“ prohlíží si šek, potom rozhodně zvedá pohár. „Na úspěch!“

„Na úspěch!“ souhlasím.

„Neodejdeš z Hlubiny?“

„Ne.“

Roman se zjevnou úlevou přikyvuje. Pije víno a povídá:

„Víš, s tebou se zajímavě pracuje. Jsi… neobvyklý.“

„Chvílemi mi připadá, že se blížíme k neviditelné hranici, kde se diveři před sebou odhalují.“

Vlkodlak vstává. Hodně zprudka.

„Musím jít… přišli za mnou.“

Rozplývá se ve vzduchu, pohár padá na zem, cinká a poskakuje.

„Hodně zdaru, Romane,“ promlouvám do prázdna.

Samota je druhá strana svobody.

Nesmím mít přítele.
„Účet!“ volám rozdurděně do prostoru. „Účet, rychle!“

100

Nejhorší je, že se mi vůbec nechce spát. Příliš smůlovatý den.

Vracím se do restaurace. Hosté se částečně změnili, jen Američané se dál chechtají vlastním vtipům.

Musím se projít.

Odcházím od Tří prasátek, chvíle váhání – zavolat taxi? – nakonec jdu pěšky. Vyhýbám se hlavním ulicím, blížím se k ruským debatním čtvrtím.

To je jedno z nejzajímavějších míst ve virtuální realitě, alespoň já si to myslím. Místo, kde je možné si prostě povídat.

O čem kdo chce.

Dlouhé řady budov, každá v jiném slohu, mezi nimi parky a náměstí plná lidí nebo prázdná. Hledám informační tabulky. Některé se dají pochopit hned, jiné jsou dost záhadné.

Vtipy

Hovory o ničem

Sexuální dobrodružství

Podivné místo

Oves roste!

Knihy

Bojová umění

Sem si lidé chodí povídat o konkrétních tématech. Ozvěna předvirtuální doby. Dále pokračují solidnější kluby, kde je možné konzultovat technické otázky, povídat si o programování nebo koupit se slevou kradené programy. Ale mě nezajímají.

Odbočuji do parku s tabulkou Vtipy. Spousta lidí, ruch a veselí. Parčík připomíná lunapark šedesátých let. V rohu hraje několikačlenný orchestr, evidentně virtuální, na lavičkách sedí lidé, popíjejí pivo a povídají si. Usedám stranou.

Na malé dřevěné pódium vychází kluk v džínách a sněhobílé košili. Naprosto průměrný. Sledují ho lenivé pohledy.

„Z domu vyjde Stierlitz…“ začíná.

Děvče vedle mě hvízdá a hází po něm láhev od piva. Dokonale ji chápu. Devadesát procent vtipů, které se zde vyprávějí, jsou staré. Tento klub zbožňují nováčkové virtuality, kteří ještě nevědí, že není nic nového pod sluncem. Postačí zde pobýt půl hodiny a člověk uvěří, že Kain zabil Ábela za vyprávění vousatých vtipů.

V doprovodu hvízdání a výkřiků hoch přesto vtip končí, uštvaně se rozhlíží a sbíhá z pódia. Někdo mu přesto tleská. Budiž…

„Děkuji…“ upíjím. Studený heineken mi rázem vylepšuje náladu.

Na tribunu přichází další kluk. Výraznější, něčím připomíná obyvatele Pobaltí. Má šelmovský výraz, takže zostražitím. Kluk pohlíží na boudičku v rohu scény.

„Vážení!“ volá. Opravdu bude od Baltu, pokud mu mé podvědomí nedodělalo přízvuk. „Firma Litkomp nabízí nejlaciněji…“

Aha. Vše je jasné.

Také pohlížím na boudičku, úkryt moderátora. V každém klubu je člověk, který dohlíží na pořádek a shodu projevů se zvoleným tématem. Otázkou je jen to, zda je moderátor na místě nebo zareaguje později…

Je na místě.

Dvířka boudičky se otevírají a vychází hranatý chlap s velkým, nepříjemně vyhlížejícím přístrojem v rukách. Pobaltan ho vidí také a zrychluje:

„Pevné disky Quantum Lighting, Western Digital…“

„Off topic!“ líně, ale s chladnou zlobou pronáší moderátor a zvedá zbraň. Přítomní utichají a vychutnávají podívanou.

Hlaveň sebou trhne a na prodavače letí lesklý purpurový předmět ve tvaru kříže. Pobalťan se pokouší uhnout, ale neúspěšně. Na košili mu rozkvétá ohnivý kříž neboli, jak se říká, „plus“. Tři takové plusy a klub Vtipy bude pro něho navždy uzavřen.

Dav se souhlasně chechtá.

„Třeba to byl začátek vtipu!“ volá někdo z místa. Moderátor mu hrozí prstem a potom opět namíří na prodavače. Ten zanechává marných pokusů strhnout lesklý kříž z košile, seskakuje z pódia a odchází.

„Sejmi ho!“ pobízejí moderátora, ale ten má dnes dobráckou náladu. Nahazuje metač plusů na záda a odchází do své boudičky, připomínající kadibudku.

„Litkomp…“ povídá zamyšleně má sousedka. „Chtělo by to znát cenu, potřebuji vyměnit pevný disk…“

Takže prodavač přece jen uspěl. Na scénu přichází další milovník humoru.

„Jednoho dne Medvídek Pú a Prasátko…“

Příšerná nuda.

Proč jsou ve virtuální realitě vtipy o Stierlitzovi a Medvídkovi Pú tak oblíbené? Nějaká psychologická zvrácenost…

„Děkuji za pivo,“ povídám děvčeti, vstávám a odcházím z parku.

Vlastně se necítím zle, ale nějak zvláštně. Jdu podél klubů. Zamřížovanými okny Bojových umění vidím hubeňoura asijského typu, který předvádí jakési složité pohyby. V letním kině Filmy impozantní muž živě gestikuluje u plátna. Nahlížím dovnitř, ale slyším: „Bída! Ten film je hrozná bída!“

Nuda, vážení…

Třeba mají turinci pravdu. Proměnili jsme virtuální svět v parodii skutečného života.

A parodie nikdy nejsou lepší než originál. Mají jiný účel – vysmát se, ukázat hloupost a absurditu původního vzoru.

Jenže my svět změnit nemůžeme. Tato parodie totiž nemá smysl. Není skokem dopředu, ale úkrokem stranou.

„Viko…“

„Slyším, Ljoňo.“

„Zavolej mi taxi.“

„Dobře.“

Třeba bude dobré se trochu projet městem. Případně zajít do zábavního centra.

Automobil Deep Průvodce brzdí vedle mne, otevírají se dveře, nasedám. Řidič je nějaký nový, dosud jsem takového neviděl. Vousáč v potrhaném tričku a s tetováním na zádech. Nějaký pankáč nebo co?

„Auto hned přijede,“ oznamuje Windows Home.

Tu mi dochází, že řidič nepronesl tradiční uvítání. A že už jedeme, přestože jsem neudal adresu.

„Odtud je jen jedna cesta,“ odvrací se řidič s úšklebkem. Má na tváři šrám, zkažené zuby. To není program, ale živý člověk.

„Zastavte.“

„To nejde,“ kření se řidič a točí volantem. Paráda.

„Viko, výstup z virtuální reality!“ přikazuji.

Žádná odpověď.

„Tvůj program tě neslyší,“ sděluje řidič. „Seď klidně, to bude lepší.“

Nikdy jsem neslyšel o únosu ve virtuální realitě.

Vousáč se jen usmívá.

Ovšem já mám východisko. Nedostupné obyčejnému obyvateli Deeptownu.

Můžu vystoupit z Hlubiny a ručně přerušit spojení.

Ale co když ode mne právě toto čekají? Důkaz, že jsem diver? A přerušovat spojení, když jsem v „autě“, transportním programu, který možná dokáže vystopovat telefonní linku?

Proč jsem dnes vstoupil z hlavní adresy, podle které mě může odhalit i diletant?

„Co chcete?“

Řidič mě ignoruje. Pohled však neodvrací, hledí se zvědavostí lovce, který postřelil ptáka Ohniváka.

„Jak chceš,“ povídám a snažím se potlačit paniku. A tasím revolver.

Šest kulek – šest různých virů. Slabá zbraň, ale spoléhám na rozmanitost střel. Třeba ochrana únosce nevydrží.

Tři kulky jím procházejí, aniž našly cíl. Dobrý antivirus, neumožnil uvidět svůj počítač. Jedna se rozplácla a spadla na podlahu, virus je zabitý. Další dvě střely vůbec nevyšly – byly zneškodněny už v bubínku.

Nu což.

Bez zvláštní naděje tluču řidiče rukojetí – i to je slabý virus, který dokáže účinně ohlušit jednoduché programy typu Deep Průvodce. Pochopitelně bez efektu.

„Jen klid,“ radí řidič při pohledu, jak cloumám klikou dveří. Všechno je zamčené, vzdávám se.

Konec konců, cenná je každá informace.

Jedeme dál. Ještě jednou se pokouším spojit s Vikou, ale bezvýsledně. Hlasový spojovací kanál je zablokován.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

Na displejích přilby se objevuje vnitřek auta. Parádně udělaný. Je to známá sportovní verze lancie.

Pokládám prsty na klávesnici, volím několik příkazů, tisknu enter.

Funguje.

Deep.

Enter.

Opět jsem v autě. Řidič na mě znepokojeně pohlíží. Zamyšleně otáčím revolverem v ruce – je opět nabitý. A v kapse tíží granát.

„Dostal jste zásilku?“ ptá se řidič.

Tentokrát mlčím já.

„Zajímavé, jak asi?“

„Kamaráde, když mi dojdou náboje, je to příkaz k jejich doplnění.“

Mluvím tónem malého hackera. Verze zní pravděpodobně a to, že počítač nabil revolver dávkou nových virů, vůbec neprozrazuje, jestli jsem diver.

„Nepočkáme s tím střílením?“ navrhuje řidič.

Krčím rameny. Řidič pronáší uklidňujícím tónem:

„Jsme na místě.“

Auto už opravdu stojí u neznámé budovy. Šedá kostka bez oken, jedny dveře, hodně široké, jako u garáže, ukázkově opancéřované, jako by varovaly: vstup bez pozvání nebude snadný. V takových budovách jsou buď banální sklady běžných potřeb nebo luxusní byty.

„Půjdeme?“ vybízí řidič.

Mlčím.

Vousáč mlčky šlape na plyn a auto poskočí ke dveřím. Ty se sekundu před nárazem otevírají a pouštějí nás dovnitř.

Je to opravdu sklad.

Podél stěn police, krabice s nálepkami známých firem. Spousta dobrého zboží. Buď je tady pobočka velkoobchodu nebo, což je pravděpodobnější, doupě zlodějů.

Dveře jsou už odblokované. Funkci auta nyní plní stěny této místnosti. Spojení s Vikou pořád nemám.

„Nuže,“ vystupuji z lancie. „Co mám dělat?“ Řidič pohlíží mimo mě. Je to hloupé, ale ohlížím se.

V koutě skladu stojí Muž bez tváře.

Černý plášť až k zemi, na hrudi stříbrná sponka v podobě růže, kudrnaté vlasy – sice šedé, ale vypadají přirozeně. A místo obličeje jakýsi obláček kondenzované mlhy. V ulicích města jsou podobné triky zakázané, kdežto doma je možné je dělat, jenže proč? Když chceš být k nepoznání, vezmi si typový obličej z katalogu Windows Home nebo jiného operačního systému. Je jich tam přehršle.

Chybějící obličej ve spojení s tak podivným úborem je prostě hloupost.

Ale efektní.

„Nech nás, Semene," povídá Muž bez tváře.

Řidič přikyvuje. Otáčí se a odchází do labyrintu poliček. Jeho kroky pomalu tichnou a já zjišťuji, že je tady dokonalá ozvěna.

Možná proto, aby nebyl možný nehlučný pohyb.

„Jsi diver," konstatuje Muž bez tváře.

Nu ovšem. Tento den se mě pořád snaží odhalit. Už po třetí.

Do třetice všeho dobrého…

„Možná. A vy jste pravděpodobně Bill Gates," odpovídám.

Jestli se usmívá, není to znát.

„Možná."

No právě. Majitel Microsoftu nemá nic jiného na práci, než honit divery v síti. Za prvé vydělává peníze mnohem tradičnějšími způsoby, za druhé neumí rusky. I když… kdo ví, jak jsou dokonalé dnešní tlumočnické programy? Toporná intonace se vyskytuje v masových a levných programech.

„Nebudeme ze sebe dělat pitomce," povídám. „Myslíte si, že jsem diver, a nechal jste mě k sobě přivézt k výslechu? Obávám se, že vás rozčaruji!"

„Dnes ráno dva hackeři, jeden z nich nepochybně diver, ukradli v Al-Kabaru soubor s technologií výroby nového léku." Muž bez obličeje je trpělivý a pedantský. „Nevím, kolik měli za tuto práci slíbeno, avšak naštěstí pan Friedrich Urman diverovi napověděl, že patřičná cena je sto tisíc. Dál už jsou to psychologické spekulace. Například, že diver se horkého zboží zbaví neprodleně. Například, že požádá kupce o sto tisíc. Například, že pošle peníze na velice speciální účet."

To není možné… V bankách pracují profesionálové. Vystopovat mě nebylo možné.

„Předpokládejme, že oba hackeři rozdělí získanou částku na dvě poloviny. A to už začíná být zajímavé, příteli. Transfer peněz z jedné banky do druhé, to se v Deeptownu

děje každou sekundu. Ovšem transfer přesně padesáti tisíc… od soukromé osoby k soukromé… čísla účtů zůstanou utajená. Ale místo, kde došlo k dělení, je rozpoznatelné. Stačíte mě sledovat?“

Pochopitelně. Velice jednoduché.

Sledovali mě od Tří prasátek. Roman zmizel okamžitě, kdežto já jsem se rozhodl projít.

Jsem blbec.

Proč jsem se s ním dělil napůl?

„Velice zajímavá historka. Ale co s ní mám společného?“

Přestože nemá obličej, nepochybuji, že se usmívá.

„Prohrávat se musí důstojně, divere.“

Ještě jsem neprohrál, ale to on neví.

„Diver je samozřejmě proto diverem, aby ho nebylo možné ve virtualitě chytit,“ pokračuje Muž bez tváře. „Co jsou pro vás programové bariéry? Soustředíte se a šup domů… odpojit se ručně.“

Aha. Díky za radu. A právě při tom mě vystopují, v okamžiku přerušení spojení.

„Za čtyřiadvacet hodin, až na mém počítači zasáhne bezpečnostní timer,“ křičím, „se vaše nádherná idea rozpadne na prach a budete litovat své hlouposti! Jsem poctivý člověk, platím daně! Postavím na nohy veškerou policii Deeptownu!

„To je možné, ale málo pravděpodobné,“ povídá Muž bez tváře. „Pokud se přesvědčíme, že jste poctivý hacker,“ v posledních slovech zazněla špetka sarkasmu, „nikdo od vás nebude nic chtít.“

„Chytí vás,“ vyhrožuji. „A nepochybně exkomunikují.“

Exkomunikace je pro každého obyvatele Deeptownu tou nejhorší hrozbou. Jakmile člověk jednou pobyl ve virtuální realitě, jen stěží dokáže žít bez ní.

„Myslím, že k tomu nedojde.“

Muž bez tváře rozevírá plášť gestem zkušeného exhibicionisty. Na rubu pláště má kulatý duhový disk. V modrém rámečku se svíjí lesklá spirála.

No prosím. Sám je policista. Když má duhový žeton, pak přinejmenším komisař.

„No tohle," povídám zdrceně. „Věděl jsem, že to jsou mizerové, ale že by takoví…"

„Pro začátek mě vyslechněte."

„Co jiného mi zbývá?" křičím. „Co?"

Tasím revolver a pálím do dveří všech šest kulek. Šest střel. Na policích začínají vybuchovat a hořet krabičky software. U stropu se syčením ožívají protipožární rozprašovače, a během sekundy jsou viry zneškodněny.

„Přestaňte s tou hysterií," vyzývá mě Muž bez tváře. Připadá mi, že v jeho hlase zazněla pochybnost.

Vrhám po něm revolverem, prolétá skrz a padá na podlahu.

„Mám vás uklidnit?"

Ledový hlas nevěstí nic hezkého.

Usedám na podlahu, chytám se za hlavu a šeptám:

„Svině, svině… hajzlové…"

„Kašleme na tvé zábavy v Hlubině, divere. Krádež je špatná věc, ale Urman si už dlouho zaslouží dostat přes nos!"

Kolébám se ze strany na stranu a tiše ječím.

Muž bez obličeje můj výstup ignoruje.

„Zločiny byly, jsou a budou. Nejsem Kristus a neusiluji o absolutní spravedlnost. Mám jiné úkoly."

„A já mám svůj malý, legální byznys! Co chcete?"

„To už je lepší. Divere, slyšel jste o Zbloudilém bodu? Nebo o Neviditelném bossovi?"

Opravdu jsem nečekal, že uslyším starodávné pohádky. Zvedám hlavu.

„Bod je staré pojmenování běžného uživatele počítačové sítě?"

„Ano. Sítě Fidonet… bývala taková."

„Něco jsem zaslechl. O klukovi zabitém při pobytu ve virtuální realitě? A jeho vědomí nějakým způsobem dál žilo v síti?"

„Ano. Mladík s bledým obličejem a v ohořelém obleku, který žádal každého na potkání, aby oznámil třicátému moskevskému uzlu, že bod šest set šedesát šest zabloudil… A Neviditelný boss?“

„Dejte mi židli,“ vstávám ze studeného betonu.

„Pojďte.“

Jdeme doprava, za police s krabičkami programů pro McIntoshe. Tyto počítače dnes používá málokdo. Existovali lidé a neadertálci, potom IBM a Apple. Slepá ramena nepřežijí.

Za policemi je malý stolek, na něm pohozené papíry, vedle dvě židle. Usedáme.

„Neviditelný boss je pohádka z téže doby,“ vysvětluje Muž bez tváře. „Boss je poněkud vyšší stupeň v hierarchii sítě Fidonet. Právě na něj se obracejí ti, co se chtějí stát body, patřit do virtuálního světa… i když tehdy vlastně ještě virtualita neexistovala… Podle legendy si zelenáči někdy našli velice dobrého bosse… který jim nabídl nejlepší podmínky: přístup do sítě v libovolnou dobu, vysokou rychlost přenosu dat, připojení ke každému klubu… tenkrát se tomu říkalo chat.“

Automaticky přikyvuji.

„Všechno by bylo v pořádku,“ zdá se, že Muž bez tváře nezaznamenal mou chybu, „dokud se jeden bod nedozvěděl, že telefonní číslo, pod kterým se spojoval s bossem, neexistuje a samotného bosse nikdo nikdy neviděl. Potom Neviditelný boss poslal všem svým bodům dopis: ‚Proč mě pronásledujete?‘ a zmizel.“

„Bylo hodně podobných legend,“ souhlasím. „Vzpomínám si ještě na šíleného moderátora a chat ‚Umři zde‘!“

„I já jsem začínal v síti Fidonet,“ oznamuje Muž bez tváře.

Mlčím.

„Divere, na rozdíl od Urmana netoužím zjistit vaše jméno. Ale… víte, co je nejlegračnější? Oba vás potřebujeme pro stejný účel.“

„Najít Zbloudilý bod?“

Muž bez tváře se tiše směje.

„To je pohádka, která se zrodila na styku dob, kdy se internet, Fidonet a další stávaly jedinou virtuální realitou. Dnes si to pamatuje málokdo. Stačilo pět let a tolik se toho zapomnělo…“

„Nezapomnělo se nic. Je to pohřbeno pod čerstvějšími informacemi, ale pořád živé.“

„To je totéž, divere.“

„Zato dnes se zrodila nová legenda.“

„Jaká?“

„O Muži bez tváře.“

Můj společník vrtí hlavou:

„Nemyslím, že je tak zajímavá jako bledý mladík v ohořelých šatech…“

Oba se tiše smějeme.

„Nu, divere… Hrával jste Bludiště smrti?“

„Možná.“

„Víte, že s nimi spolupracují dva diveři?“

„Dejme tomu…“

Dokonce dva. Myslel jsem si, že Bludiště obsluhuje jeden záchranář…

„Můžu vám dát jejich adresy… síťové i opravdové.“

Hezké.

„Jeden je Ukrajinec, druhý Kanaďan. První bydlí…“

„Nezájem,“ odpovídám s jistým úsilím.

„Zajímavé. Myslel jsem, že poznat divery touží každý! Včetně samotných diverů!“

„Podle našeho kodexu je tato touha hnusný zločin.“

Po prvé přiznávám, že jsem diver. Ale můj společník o tom stejně nepochybuje.

„V Bludišti se objevil problém… a ti dva ho nevyřešili…“ Muž bez tváře se sklání nad stůl, bere papír,

tužku a píše krátkou adresu. Dělá dobře, že mi nedává vizitku. Z jeho rukou bych žádný soubor nevzal. „Zde jsou koordináty. Pokud se rozhodnete navštívit Bludiště, nabídnout správě své služby a zkusíte problém vyřešit, ozvěte se mi. Žádejte… Muže bez tváře.“

Nehodlá víc upřesňovat. A zřejmě nepochybuje, že se vydám do Bludiště.

„Proč bych měl?“

Muž bez tváře vytahuje z kapsy pláště maličký odznak. Trošku připomíná policejní žeton, jen pozadí je bílé a uprostřed není spirála, ale vířící duhová kulička, utkaná z tenoučkých vláken.

„Proto.“

Odznak leží na stole mezi námi. Hledím na něj, ale neodvažuji se ho dotknout.

Nezmizí?

Když kardinál Richelieu dal lady Winterové pokyn: „To, co majitel tohoto listu učinil a učiní, děje se na můj rozkaz a pro blaho země“, bylo to proti tomuto zanedbatelné.

Přede mnou leží legendární Medaile beztrestnosti. Právo dělat vše, co je v Hlubině vůbec možné dělat.

Kdyby Friedrich Urman spatřil tento odznak, otevřel by dveře a osobně mě odvedl k mostu.

Je možné, že by potom najal vrahy, aby mě zlikvidovali. Ovšem v Hlubině by byl ke mně velice zdvořilý.

Ještě nikdy jsem neviděl Medaili beztrestnosti na vlastní oči. Vím, že svého času takovou dostal Dmitrij Dibenko – za stvoření Hlubiny.

Je třeba udělat něco životně důležitého pro celou virtuální realitu, aby každé tvé jednání bylo uznáno za správné.

„Bude na vás čekat na tomto stole,“ oznamuje Muž bez tváře. „Dostanete ji… když splníte úkol.“

Mlčky přikyvuji.

„Vezměte však v úvahu, že budou i jiní kandidáti,“ pokračuje Muž bez tváře. „Hledáme divery v celé Hlubině a nacházíme jich hodně. A slibujeme jim totéž, co vám.“

„Co je v tom Bludišti?“ odtrhávám pohled od medaile.

„Nevím. A to mě trápí.“

Dovoluji si úsměv – on by měl vědět…

„Dosud vše, co se dělo ve virtuální realitě, mělo obdobu v reálném světě. Zábava, obchod, věda, spojení.“

Je zajímavé, že jako první uvedl zábavu.

„Teď se něco změnilo… Hodně zdaru, divere. Smíte odejít.“

Muž bez tváře ukazuje ke dveřím.

„Odejdu svou cestou.“

„Chcete se odhalit?“

„Samozřejmě, že ne.“

Na rozloučenou pohlížím na mlhu jeho obličeje.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

Sundal jsem přilbu, nejistě sáhl po modemu a vytrhl telefonní kabel ze zástrčky.

„Spojení přerušeno!“ oznamuje Vika.

„Vím, holka.“

Takže záhadný neznámý. Vše je jednoduché. Nikoli standardní výstup, který je možné vystopovat, ale okamžité přerušení spojení.

Je to samozřejmě barbarství. Zato naprosté přerušení výměny informací mezi mou adresou a počítačem, ve kterém je model skladu.

„Linka je bez tónového signálu,“ oznamuje Vika. „Prověřte kabel.“

„Vypni se.“

„Opravdu?“

„Ano.“

Monitor zalévá modré pozadí s bílou padající figurkou.

„Nyní můžete bezpečně vypnout počítač,“ šeptá ospale Vika.

Dobrou noc, nejvěrnější z mých přítelkyň. Cvaknutí vypínače a tiché šumění počítače utichlo. Vypínám modem. Potřebuji klidnou noc, veškerá pošta počká do rána. Ostatně je už půl čtvrté, obloha se rozjasňuje.

Jsem hrozně ospalý. Hlava mi třeští přemírou informací.

Svlékám virtuální kombinézu… kuš, smrdí potem, musím ji vyčistit. Padám na gauč. Naštěstí jsem se včera nenacpal. Jsem to ale… prozíravý.

Už asi tři roky…

101

Probudil jsem se ve tři čtvrtě na jednu. Tiše brumlal televizor, který se zapnul v deset. Odpojený počítač uraženě mlčel na stole.

„Je dobře…“ zašeptal jsem ke stropu.

Měl bych změnit byt. Koupit si obyčejný, dvoupokojový, v centru, v pořádném cihlovém domě s výhledem na Něvu. Ne v této prohnilé a větrné čtvrti.

Do nového bytu přemístím i Viku. Koupím novou sedmičku, licencovaný software, stovky megabajtů operační paměti, zkrátka pořádný mozek. Holografický pevný disk na tisíc terabajtů, radiomodem, supercitlivý mikrofon Siemens… barevnou tiskárnu, nevím proč, ale budiž, normální skener místo té ruční bídy, zvláštní telefonní linku… kuš, to ani padesát táců nepostačí!

Ostatně k čemu mi budou dva pokoje? Stejně mám prázdnou kuchyni, chladničku a mikrovlnku jsem už dávno odnesl do pokoje, a pro vodu to mám blíž do koupelny.

Rozhodnuto, Vika dostane nové ubytování. Už se nebudu stydět zvát přátele.

Vstal jsem, došel ke chladničce, vyňal láhev piva. Do dvanácti nepiji, ale už je skoro jedna. Probudil jsem se v pravý čas!

Lehký schultheiss na lačno mi připadal silný. Sbohem, Amsterdame-navigátore a Bavario-86, věrní přátelé chudých hackerů. Už jen guinness, heineken, killkeny… a místo belgického salámu moskevská klobása a vepřové. Co ještě… aha, například expres na kávu. Pryč s rozpustnou!

Když jsem se začal holit – poprvé za dva dny – pořezal jsem se, takže mi fantazie připomněla ještě holicí strojek. Nic víc mě nenapadalo, jen nějaké nesmysly o druhé telefonní lince a druhém modemu – aby v době, kdy se toulám v Hlubině, mohla Vika přijímat poštu a plnit různé jednoduché příkazy.

Zbytečný luxus. Druhou linku nemá ani Maniak.

No jo, dlužím mu pivo. Je velice pravděpodobné, že mi včera zachránil život.

Nemá cenu to odkládat. Mám podezření, že za týden mu budu moci nabídnout jen navigátor… což je ostatně také silné pivo, se specifickou chutí…

Zapnul jsem počítač, připojil se k internetu a za deset minut jsem bez virtuality poslal pět tisíc dolarů na svůj petrohradský účet. Pohrabal jsem se ve skříni, vytáhl poměrně novou košili a staré, ale čisté džíny, strčil do kapsy občanku a kreditní kartu VISA. Co ještě? Aha, pivo…

Na balkoně stál otřískaný pětilitrový kanystr. Odšpuntoval jsem jej a přičichl. Zavonělo zkyslé žigulovské pivo. Vypláchl jsem kanystr střídavě studenou a teplou vodou, potom zase studenou. Potom jsem jej strčil do síťovky, visící na hřebíku v předsíni ještě po předchozích nájemnících tohoto bytu – ještě jsem se nedostal k tomu, abych všechny krámy vyhodil – a odešel jsem z domu.

Chodba domu je ve virtuální realitě mnohem hezčí a čistší! A bez trvalého smradu zatopených sklepů a toulavých koček.

Vymotal jsem se z uliček, postavil se na kraj chodníku a zvedl ruku. Stál jsem dlouho. Konečně se jeden starý žigulík snížil k tomu, aby zastavil.

„Do Kreditní banky!“ přikázal jsem.

Řidič kupodivu cestu znal.

Po dvaceti minutách jsem přišel o zbytek drobných a pod skelnými pohledy ochranky jsem vstoupil do hájemství kapitálu. Za dalších dvacet minut, zaplněných všemožnými kontrolami, telefonáty nadřízeným oddělením a žádostmi o

upřesnění čísla účtu, mi uspokojení pracovníci banky vydali tisíc dolarů. Pochopitelně v rublech.

Za další čtvrthodinu jsem vstoupil do irského pubu Molly v Rubinštejnově ulici 36. Ve dne tam nebývá moc lidí, což mě zachránilo. Znudění svalovci u vchodu při pohledu na kanystr v síťovce ztuhli. Triumfálně jsem minul okénko šatny a vstoupil do přívětivého šera suterénu, došel k dlouhému baru a usmál se na barmana.

„Dobrý den, Christiane," oslovil jsem ho. „Můžu dostat pět litrů piva?"

Barman v Molly je naštěstí Angličan. Je nesporné, že nás v mnohém převyšují. Tázavě se na mě usmál.

„Jaké?"

„Žiguli."

Bodyguardi za mými zády – z nějakého důvodu se rozhodli mě následovat – zafuněli.

„Žertuji," vysvětlil jsem. „Samozřejmě guinness."

A podal jsem Christianovi kanystr.

Sebeovládání je nepochybně jednou z povinných vlastností nejlepších evropských barmanů, mezi které Christian nepochybně patří. Nedbale převzal kanystr, nadhodil ho v ruce, jako by hodnotil jeho objem, a začal ho plnit.

Svalovci za zády tiše šíleli. Hrozně mě to bavilo.

„Počkejte, až spadne pěna," řekl Christian se silným přízvukem a postavil kanystr na pult. Chlapík! Chodím do Molly málo, takové znalosti bych od něj nečekal.

„V tom případě ještě jedno pro mě," rozhlédl jsem se.

Svalovci předstírali, že studují baterie lahví za Christianovými zády. Dokud nepotvrdím svou platební schopnost, piva se v klidu nenapiji.

Pomalu jsem vytáhl z pravé kapsy džínů hrst drobných a začal je zkoumat. Funění bodyguardů zesílilo.

Kuš, to opravdu vypadám tak uboze?

Z levé kapsy vyhlédl na světlo silný svazek stotisícovek. Položil jsem na pult tři papíry, zvedl korbel a otočil se.

Někdo tady stál? Kdepak, to se mi asi jen zdálo.

Usedl jsem ke stolku vedle baru a tiše vychutnával nejlepší pivo vymyšlené v tomto hříšném světě. Potom jsem převzal od rozradostněného (Evropa! Tu snadno neošidíš!) barmana kanystr a po chvíli váhání vzal nazpět. Pivo i tak není laciné.

A přece v Hlubině bavorské v plechu i sudový guinness jsou skoro stejně drahé…

Tentokrát jsem chytil taxík rychleji – nezrychlil se čas? Skočil jsem do otřískané volhy a vesele vyhrkl:

„Padej k Maniakovi!“

Zíraly na mě dvě velké, vykulené oči.

„Vypadni,“ stejně krátce přikázal řidič.

Zastavil jsem dalšího zájemce o výdělek a v duchu se napomenul, že nejsem ve virtuální realitě, kde trpělivá Vika změní jednoduchý příkaz ve srozumitelnou adresu, ale v reálném světě.

110

Maniak bydlí na Vasilevském ostrově. Celý udýchaný jsem vylezl do pátého patra – když stavěli tento dům, výtahy bývaly jen málokde – a zazvonil. Jednou, podruhé, potřetí… pauza. Raz, dva. Jestli je Maniak právě v Hlubině, počítač připojený ke všem bytovým kabelům uposlechne kód zvonku a vytáhne ho.

Uvnitř bytu se ozvaly kroky. Rychle jsem zakryl kukátko prstem.

„Kdo je?“ zeptal se temně Maniak.

„Objednal jste si pizzu?“

Pauza. Maniak zřejmě právě vylezl z Hlubiny a nemá náladu na vtipy.

„Kuš, to jsem já!“ Sundal jsem prst.

Cvakly zámky, Maniak otevřel. Vstoupil jsem dovnitř. Maniak měl na nahém těle virtuální kombinézu, v ruce držel zbraň. Mohutnou zbraň, štíhlý a útlý hacker s ní vypadal jako hošík, který si hraje na válku.

„Oho,“ řekl jsem jen.

„Nu… hrabal jsem se jednomu chlápkovi v počítači… právě jsem skončil.“ Maniak nebyl moc řečný. Zavřel dveře, mrkl na kanystr a soucitně se zeptal: „Copak, nemáš prachy?“

„Ne tak docela.“

„Mám ještě pár flašek baltského…“

„Tohle je guinness,“ pochlubil jsem se. Maniak zamyšleně pohlédl na kanystr a prohodil:

„Úchylák…“

Prošel jsem za ním do kuchyně a s obavou jsem se zeptal:

„A kde je… ta tvá?“

„U svých.“

„Pohádali jste se?“

„Proč hned pohádali,“ ohradil se Maniak. „Když žena není doma, museli jsme se hned pohádat? Rozhodla se navštívit matku… a vůbec, trochu jsme se poškorpili.“

„Kvůli čemu?“

„Ále… zašel jsem k červené lucerně…“

Přikývl jsem. Těžká věc – žít v Hlubině a být přitom ženatý.

Je to vůbec zrada, navštívit virtuální nevěstinec? Vždyť to není doopravdy!

Usedli jsme ke stolu. Maniak vytáhl z chladničky balíček párků, kousek sýra, ze svého pokoje přinesl dva velké hliněné korbele. Slavnostně jsem nalil pivo.

„Opravdu guinness…“ přiznal Maniak a čáral do pěny prstem písmeno M. „To je něco…“

„Na lásku, Šurko!“

„Hm…“ zavrčel Maniak. Vyžahl korbel a odkašlal si: „Ano. Láska. Satan mě ponoukl, krucinál! Musel jsem setřást stopaře… přilepili se na mě dva lameři… Rozhodl jsem se schovat v Jahodovém palouku.“

„K sakru, proč?“

„Copak nevíš, jak jsou zabezpečené virtuální bordely? Vždyť tam chodí senátoři, poslanci, byznysmeni… různí pracháči. Rázem se zbavíš pronásledovatelů!“

Zavrtěl jsem hlavou. To opravdu nevím. Stydím se to přiznat, ale do podobných zařízení jsem nikdy nezašel…

„Rozhodl jsem se tam počkat půl hodiny,“ pokračoval Maniak. „Ale přece tam nebudu sedět jako idiot, docela sám! Zavolal jsem jednu holčinu… seděli jsme, popíjeli pivo… Guinness!“ přiznal v návalu upřímnosti. „No a… jaksi samo… a v nejzajímavějším okamžiku buch! Facka! Holka mě líbá a mě to bolí! Následoval nenaprogramovaný výstup z Hlubiny… Galja vytrhla přilbu z portu!“

Nalil si další pivo. Soucitně jsem přikývl. Nenaprogramovaný výstup je nepříjemná věc.

Pro někoho, kdo není diver.

„To se spraví," řekl jsem. „Bylo to poprvé?"

„Řekla, že naposledy," mračil se Maniak. „Rok jsem se do těch bordelů nepodíval! I kombinézu mám bez stimulátoru sexu!"

„Já ho mám," přiznal jsem se. „Jenže do bordelů nechodím."

„Chyba. Bav se, dokud jsi mladý…"

Ve skutečnosti je Maniak o dva roky mladší než já. Jenže on je hacker a já obyčejný zelenáč. A je ženatý, navíc po druhé.

„Uklidni se. Zítra se smíříte."

„Smíříme," uznal Maniak. „Ale dnes jsme museli od sebe…"

Chápavě jsme se na sebe usmáli a napili se piva.

„Kup Galje ženskou kombinézu," navrhl jsem. „Zaveď ji do Hlubiny a bude po problému!"

„To tak," zavrčel Maniak se zjevnou nechutí. „Viděl jsi ženské, které okoštovaly virtuální sex? Změní se jim psychika a žádný normální chlap je neuspokojí!"

Přikývl jsem, přestože si neumím představit ženu, závislou na virtuálním sexu. Muže ano. Dost se jich zbláznilo, proto s tím nespěchám. Něco jiného jsou experimenty s děvčaty toužícími po dobrodružství a něco docela jiného profesionálky z virtuálních nevěstinců.

„Na zdraví," navrhl jsem.

Dopili jsme a naplnili korbele po třetí. Kanystr byl do poloviny vyprázdněný, na duši veseleji.

„Na uzel pět-nula-třicet, dvě stě sedm…" řekl Maniak. „Na staré Fido…"

Mlčky jsme se napili, bez přiťuknutí. Jako na nebožtíka.

„Všechno se mění, Šurko," řekl jsem tiše. „Bývala síť kamarádů, povídání o všem možném, závist k internetu,

nadávání na Microsoft. A teď už neexistuje internet ani Fidonet. Jen virtualita. A pro tu je nejlepší program výtah.“

„Šmíra,“ prohlásil Maniak. „A co ty, pořád se bavíš s Windows Home?“

„Jo.“

„Možná máš pravdu,“ zesmutněl Maniak. „Příjemný hlásek, rady ohledně velikosti paměti a pevného disku… fuj! Nemusíš myslet, jezdíš kurzorem po obrazovce a koukáš na obrázky!“

„A ty se pořád hrabeš v OS?“

„Jaké hrabeš?“ ohradil se Maniak. „Je to nejlepší operační systém, když nepočítám Unix. Předevčírem jsem instaloval novou verzi, to není program, ale zázrak!“

„Pokaždé, když za tebou přijdu, slyším totéž. Instaloval jsem novou verzi… tři dny jsem si s tím hrál… A já mám Windows Home už dva roky.“

„Jak kdo chce,“ souhlasil Maniak a nečekaně se zeptal: „Poslyš, Ljoňo, jak jsi z toho svého výtahu vlezl do Al-Kabaru?“

Odvrátil jsem pohled.

„Po síti se povídá, že Al-Kabar převezli dva diveři,“ nadhodil Maniak.

„Proč dva? Jeden diver… a jeden pomocník.“

Maniak se tiše zasmál.

„Nepokládej mě za lamera, Ljoňo. Nebo dostaneš v poště takový dáreček, že budeš muset znovu nainstalovat všechno software… Diveři si obyčejné lidi jako pomocníky neberou.“

Mlčky jsem na něho pohlížel.

„Jasan,“ řekl. „Tak na úspěch. Na bohaté hlupáky a chytré hackery.“

Přiťukli jsme si.

„Co to bylo, Ljoňo?“

„Lék na rýmu.“

„Vážně? Slušné…“

Každý jsme snědli párek a smutně jsem si uvědomil, že včera má anonymita utrpěla. Třikrát se mě pokusili chytit.

A dnes mě chytili.

„Ljoňo, já žádného divera neznám," řekl Maniak. „A nehodlám je chytat. Nemám komplexy… zvlášť ne vůči kamarádům."

„Díky," řekl jsem.

„Víš… ale jenom jeden dotaz."

Hackeři mají vždycky jen jeden dotaz. Myslí si, že se po jednom takovém dotazu jim budou jasná všechna tajemství diverů.

„Nuže?"

„Když chce diver vystoupit z virtuální reality, co udělá? Jenom si pomyslí, že se chce ocitnout ve skutečnosti? Nebo jak?"

„Slyšel jsem, že jeden diver…" odvrátil jsem pohled, „při tom zamumlá jednu hloupou větu."

„Jakou?"

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj."

„To je všechno?"

„Někdy ještě dodá: Pusť mě, Hlubino."

„To je všechno?" podivil se Maniak.

„Jo."

„Tak jednoduše…"

Maniak sáhl do kapsy, vytáhl balíček Lucky Strike a zapálil si. Mírně uražen pronesl:

„Dříve to bylo jednodušší. Existovali hackeři, poctiví zelenáči, lameři. První umějí všechno, druzí se učí, třetí jsou pitomci a je možné si z nich utahovat. Ty jsi zelenáč a zůstaneš jím!"

„To souhlasí."

„Jenže se objevila Hlubina… a zdálo se, že splní všechna naše přání." Maniak se hořce usmál. „A najednou houbeles! Já jsem dobrý hacker," prohlásil vyzývavě, „a ve virtualitě jeden z milionů! Nu, dejme tomu jeden z bystřejších. Ostatně mám zkušenosti! Ale někdy se dějí věci…"

Mlčky obracel v ruce párek. Potom prozradil:

„Nedávno jsem snědl myš.“

„Cože?“

„Myš. Počítačovou. Vlastně myš ne, je příliš tvrdá… překousl jsem kabel.“

„Proč?“ zeptal jsem se hloupě.

„Náhodou. Byl jsem v Hlubině. Seděli jsme s hochy v Duze, pili pivo, jedli uzenou rybu… a když došla, vzal jsem ji z Maxova talíře…“

„Max pivo nepije!“

„Pil fiestu.“

„S uzenou rybou?!“

„Aby se nelišil…“ vzdychl Maniak. „A zřejmě jsem sáhl moc daleko… najednou jsem vypadl do reálu. Vystoupil jsem a koukám, myš má překousnutý kabel. A kousek ho chybí…“

„Břicho tě nebolí?“

„Zatím ne…“

Naplnili jsme korbele.

„Nebo tohle,“ povídá Maniak. „Znáš Bludiště smrti?“

„Znám.“ Rázem jsem vystřízlivěl.

„Nedávno jsem se chtěl rozptýlit, nahlédl jsem rovnou na jedenáctou úroveň. Tam to teď vypadá! Hrůza a ne hra… zkrátka jsem zakysnul.“

„Co to znamená?“

„Nemohl jsem přejít na další úroveň. A bez toho se neobjeví menu.“

„No a?“

„Seděl jsem tam šestatřicet hodin,“ řekl Maniak zlostně. „Sešlo se nás tam několik… idiotů. Desetkrát nás zastřelili, potom jsme se prostě zabarikádovali, seděli v jednom suterénu. Zpívali, stříleli netvory, dokud nezasáhly naše timery.“

„Máš nastaven nepřetržitý pobyt v Hlubině na šestatřicet hodin?“

„Teď už na čtyřiadvacet.“

„A co Galja?“

„Byla u tchyně… Ljoňo, jaké ty máš omezení?“

„Vyřadil jsem je,“ přiznal jsem.

„Jistě… diver…“ Šurka se nuceně zasmál. „K čertu! Nikdy jsem ve vás úplně nevěřil, přestože jsem měl podezření!“

„Mě?“

„Jistě. Nač potřebuje zelenáč bojové viry a protijedy?“

Zesmutněl jsem. V našich vztazích se něco změnilo. Příliš prudce. Třeba to časem přejde…

„Šurko, jediné, co umím, je vystoupit z virtuální reality. Pro mě je každý program kupou nesmyslných symbolů.“

Maniak přikývl:

„Chápu. Ale pověz, měnil bys se mnou? Je zajímavější tvořit Hlubinu nebo ji ovládat?“

Mlčím.

„Tak nalévej…“ vzdychl Maniak.

111

Seděl jsem u Maniaka dlouho do noci. Po guinnessu přišla řada na baltské číslo šest, a na závěr Šurka vyhrabal plechovku kronenburgu z narozenin. Irské, ruské ani francouzské pivo nezklamaly.

V hloubi duše jsem byl rád, že jsem se konečně před někým odhalil. Mí přátelé hackeři se dělí na dvě skupiny: jedni uchovají tajemství do první flašky piva, druzí při téže flašce na tajemství zapomenou. Šurka patří do druhé.

Přinejmenším teď bude vědět, k čemu potřebuji ty nejrůznější viry, které z něho tahám řádně i uskokem.

Oč by bylo jednodušší, kdyby Hlubina tak nepřitahovala, uvažoval jsem v taxíku cestou domů. Bylo by lépe a lehčeji.

Neexistovalo by dělení na klikaře a smolaře, které je neřešitelné. Neexistovali by šílení geniální programátoři, kteří nedokáží překročit hranici mezi iluzí a realitou, a ignoranti jako já, pro které tato bariéra neexistuje.

Neexistovala by žárlivost a neustálý lov.

Je to snad má vina? Sám nevím, proč tomu tak je, nějaká vada vědomí – nepochybně vada, protože tvoříme menšinu – dělá z lidí divery. Ovšem nevyužívat tuto schopnost by byla hloupost. A navrhovat její prozkoumání – děs.

Zkrátka tak tomu je. Někdo skáče osm metrů do dálky, jiný píše básně, a nad někým nemá virtualita moci. Ale proč je nás tak málo? Netvoříme ani procento, jsme ojedinělí…

„Tady?“ ptá se řidič.

„Ano, děkuji.“

Zaplatil jsem, vystoupil z auta a šel ke dveřím. Cítil jsem se nafouklý jako balon. Teď musím buď do postele a počítat

s ranním bolením hlavy, nebo se ponořit do Hlubiny. Ta kocovině prospívá.

Na podestě v prvním patře, kde se trvale svítí, sedělo pět teenagerů. Hráli karty přímo na podlaze, o něčem se hlasitě bavili, vlastně spíš překřikovali. Dva jsem znal, tři ne. Malá smečka dravečků, kteří s potěšením zakousnou samotného člověka v temném průjezdu. Ale tady jsem v bezpečí. Dravci neloví poblíž svého sídla.

„Dobrý den," houkl mladíček, který bydlí nade mnou. Ve stejné garsonce, s rodiči a starší sestrou, která se často vrací až k ránu. Slyšitelnost je dokonalá, znám všechny jejich problémy a skandály.

„Ahoj," odvětil jsem.

„Ljoňo, nemáš žváro?"

Jsem starší o patnáct let, ale oni mě pokládají skoro za vrstevníka. Možná proto, že jsem svobodný, a v mém smetí převládají prázdné pivní láhve.

„Moment."

Nekouřím, ale doma mám vždycky dva balíčky cigaret pro návštěvy hackerů. Kouření je jejich profesní příznak.

Kluk stál trpělivě u dveří, dokud jsem neodložil kanystr, rozsvítil a otevřel skříň.

„Tady máš."

Vděčně přikývl, ale když otevřel balíček, mávl jsem rukou, aby si nechal celý, a zavřel jsem dveře. Dravce je třeba občas přikrmit, aby nezdivočeli a v jejich mozkových buňkách zůstalo povědomí, že jsem řádný chlápek.

Rychle jsem se svlékl, pohodil šaty na postel a šel do koupelny. Chviličku jsem postál pod studenou sprchou.

Ne, nepůjdu spát. Hlubina čeká.

Celý den jsem se snažil nemyslet na Muže bez tváře a Medaili beztrestnosti ve skladu. Ale teď, potmě, s virtualitou na dosah, jsem se nedokázal soustředit na nic jiného.

Muž a Medaile.

Cukr a bič.

Co se stalo v Bludišti, že si s tím neporadili dva diveři? Profesionálové, pracující sice anonymně, ale v trvalém angažmá? Znalci Bludiště do posledního zákoutí…

Něco, co nemá obdobu?

Velice zvláštní.

Osušil jsem se, hodil ručník do koše se špinavým prádlem a vrátil se do pokoje, zapnul počítač a začal si oblékat kombinézu.

„Dobrý den, Ljoňo," řekla Vika.

„Ahoj, babko."

Ženský obličej na displeji se usmívá. Udělal jsem chybu. Na slovo babko musím nastavit jinou reakci, uražený výraz, ohrnuté rty, odvrácený pohled.

„Nějaká pošta?"

„Sedm dopisů."

„Čti."

Nic zajímavého. Pozvánky do dvou nově otevřených klubů, ceníky nějaké malé obchodní firmy, dopis od Maniaka, odeslaný ráno…

„Všechno smazat," přikázal jsem a usedl k počítači. Zapnul zástrčku kombinézy, nasadil si přilbu. „Viko, připoj se k Deeptownu… rezervním kanálem. Podoba číslo sedm."

Tento vstup jsem nepoužil už tři měsíce. Stejně jako postavu – šedý oblek, černá košile, šátek kolem krku, vysoké kožené boty, pružné štíhlé tělo, vlasy po ramena, hluboký a silný hlas.

„Rezervní kanál, sedmá postava," potvrdila Vika.

Před očima duha, ohňostroj, lačný plamen ohnivé vlny. Hlubina.

Sedím v maličké místnosti. Postel, stůl s počítačem – ne mým, ale nějakým naprosto abstraktním, dveře. Hotel Začátek cesty. Tady si najímají laciné pokoje lidé, kteří navštěvují Hlubinu zřídka.

„Ljoňo, je všechno v pořádku?"

„Ano."

Otevírám dveře, vycházím. Dlouhá chodba, po obou stranách dveře. Před jedněmi stojí Sylvester Stallone a nadšeně si prohlíží ruce.

„Ahoj, Sly," zdravím, když procházím kolem. Skoro určitě je to Rus a úplně určitě nováček.

„Jsem mu podobný?" táže se s nadějí.

„Jo…" zastavuji se. Po pivu mám přátelskou náladu. „Poprvé v Hlubině?"

„Kde… Ano, poprvé."

„Používat postavu známých lidí je nevkus. A prozrazuje nováčka. Zkus vytvořit vlastní postavu… Vezmi třeba Biokonstruktora a chvíli se bav."

„Biokonstruktora?" táže se rozpačitě.

„Jo. Jednoduchý program, s ruským interface. Je ve všech serverech pro nováčky."

„Děkuji…" Sylvester jde za mnou. Pozoruji, že se začal hrbit, jako by se za svou postavu styděl. Dobré znamení.

Vstupujeme společně do výtahu, sjíždíme do přízemí. Ve velké hale slouží čtyři vrátní a dva bodyguardi.

„Jdi k některému," radím, „a požádej o konzultaci. Kam jít napřed, jak se chovat…"

„Je mi to hloupé…"

„Hloupé je dělat ze sebe pitomce. Oni tady sedí právě pro to. Na ulicích žádej o radu lidi s nášivkou na rukávu v podobě otevřené dlaně, to jsou dobrovolní pomocníci. Nebo policisty. Nastavil jsi timer?"

„Samozřejmě! Na dvě hodiny!"

„Výborně. Věnuj čtvrthodinku diskusi s vrátným, hodně ušetříš. Šťastnou plavbu!"

„Šťastnou plavbu," opakuje nováček nadšeně. Je příjemné být zkušený.

Mrkám na vrátného a ukazuji hlavou na Stalloneho, třeba se stydí přijít k němu sám. Vycházím z hotelu, zvedám ruku, okamžitě zastaví taxi. Toto není reál…

„Společnost Deep Průvodce vás vítá, Střelče!" povídá řidič.

„K ředitelské budově Bludiště smrti,“ přikazuji.

1000

Existují hry. A Hry.

Liší se výdrží.

Počítačový průmysl produkuje týdně asi tisíc her. Některé určené pro Hlubinu, jiné jsou jednoduché pro běžné uživatele.

Hra bývá aktivní obvykle půl roku. Šíří se legálními i nelegálními kanály, posuzuje se. Hráči nacházejí všechny léčky, jak vložené tvůrci, tak náhodné. Potom hra umírá… a uchovává ji nejvýš stovka fanoušků.

Vyskytují se výjimky, pak hra žije celá léta. Objevují se nové, dokonalejší a lepší hry, ale i stará má dál hojně obdivovatelů.

A dále jsou tři výjimky, které přečkaly z předvirtuální éry. Doom, C&C, Mortal Kombat. Jistě, mnohokrát se změnily. Ale jednalo se víc o kosmetické úpravy než o zásadní změny.

C&C je strategie. Její virtuální prostor zahrnuje celou planetu. Na tomto polygonu neschopní Napoleonové a Žukovové vedou nekonečné boje o ovládnutí světa. V neexistujících štábech velí vymyšleným armádám. Skřípou pásy tanků a k obloze vzlétají rakety. Vyrábějí se nové zázračné zbraně, metropole ničí atomové výbuchy. V této hře není potřebná šikovnost a bystré oči, důležité je strategické myšlení. Říká se, že hru pozorně sledují vojáci… a úspěšní hráči dostávají nabídky ke službě v opravdové armádě. Některé lidi to odstrašuje, jiné naopak přitahuje. Kdysi jsem si hrál na tyto „vojáčky pro dospělé“. Podle mě je to neškodná a poklidná hra. Sedíš v uniformě se šálkem

kávy ve štábu, plném vyškolených pobočníků a navrhuješ: „Nehodíme na Los Angeles vodíkovou bombu?“

Loni se hra trochu změnila, teď je třeba začít jako poručík a velet malému oddílu v taktických bojích, poslouchat cizí rozkazy, a postupně se šplhat po příčkách kariéry až do funkce vrchního velitele země.

Objevily se možnosti vojenských převratů, zrady, partyzánského boje „proti všem“… Nevím, třeba je tím hra zajímavější. Ale já jsem měl rád původní pravidla.

Mortal Kombat je ještě jednodušší a primitivnější. Jatka ve virtuální realitě. Je možné se vtělit do jedné ze stovek hotových postav nebo vymyslit vlastní. A zapojit se do mnohadenního turnaje o právo bojovat s hlavním lumpem, který touží podrobit si celou Zemi. Nesmírně užitečná hra. Nikde jinde se tak účinně nezbavíš přebytku energie a nezdravých emocí, jako v pochmurných arénách Mortal Kombat, když kopneš nepřítele patou do čela nebo na něho pošleš magické zaklínadlo. Dobrá hra. Vstupoval jsem do ní jednou až dvakrát měsíčně, ale někteří lidé ze soubojů nevyjdou. Když se příliš nezneužívá magie, která je ve skutečném světě bohužel nedostupná, je možné se docela dobře naučit bojovat. Osobně o tom pochybuji. Rána obdržená ve virtuální kombinéze je jedna věc, a klacek, kterým tě praští na ulici, něco docela jiného.

A samozřejmě ještě Doom. Právě vstupem do této hry začala virtuální éra.

Jeho základní pole se nazývá málo originálně – Bludiště smrti. Je to skutečné bludiště – padesát úrovní, část v domech a podzemí, část v ulicích města – konvenční megapole, které se zmocnili mimozemšťané. Hlubina v Hlubině, prostor v prostoru. S vlastními zákony a pravidly.

Hra začíná na první úrovni, což je polorozpadlé nádraží, kam hráč přijede drezínou, ozbrojen pouze jednou pistolí. Nádraží zaplňují nestvůry – původní obyvatelé města, a jiní hráči. Těžko říct, kteří jsou nebezpečnější. Nestvůry jsou lépe ozbrojené, hráči pochopitelně chytřejší než stroje. Na

nádraží je možné najít zbraně, ochranné prostředky, lékárničky, jídlo. Po odchodu z nádraží se ocitnete na druhé úrovni – dálnici se spoustou opuštěných aut, samozřejmě i nestvůr a hráčů. K vítězství je třeba projít na padesátou úroveň, do starobylého chrámu v centru města – a zahubit vůdce mimozemšťanů. To je obtížné. Kdysi jsem došel. Od té doby se však Bludiště desetkrát změnilo, objevily se nové domy, zbraně, monstra. A také noví hráči, herní narkomani, kteří si nedovedou představit život bez střelby v ulicích.

Je to zajímavá hra. Hlavně proto, že vyžaduje trvalý kontakt s jinými lidmi. Není to vraždění jako v Mortal Combat ani výměna diplomatických nót a výhrůžek jako v C&C, ale kontakt. Uzavírání spojenectví, dohod, obyčejné chytráctví…

Co tak neobyčejného se mohlo v Bludišti stát?

1001

Ředitelská budova Bludiště smrti je dvoupatrová stavba na periférii Deeptownu, obložená růžovými mušličkami. Vypadá docela klidně a útulně, víc jako obytný dům než úřad. Právě v takových domcích určitě bydlí americké středostavovské rodiny. Vchod do Bludiště je opodál, a vypadá mnohem efektněji. Stojím v zahradě a pozoruji bodyguarda u dveří. Je v maskáčích, standardní kamufláži hráčů, v rukou má flintu. Neproniknutelný výraz; stojí a ani se nehne. Je to člověk, nebo ne? Připadám si hloupě o to víc, že ani dobře udělaný program není těžké odlišit od člověka. Procházím kolem bodyguarda do nevelikého sálu. Okny přichází jasné sluneční světlo. Podél stěn stolky s časopisy, měkká křesla. Uprostřed sálu důkladný stůl, za ním usměvavá dívka. Sekretářka, zřejmě živá.

„Dobrý den," zdravím.

Její výraz se trochu mění.

„Dobrý den," odpovídá. Má příjemný, měkký hlas. Zřejmě mě přepojili na ruskou pracovnici firmy.

„Chci mluvit s vedením," povídám rovnou.

„Konkrétněji, je-li to možné."

Je zosobněním zdvořilosti. Ovšem prorazit tudy je stejně obtížné jako přes nestvůry u mostu Al-Kabaru.

„Mám důvěrnou informaci pro vedení Bludiště."

„Přesto prosím o krátké zdůvodnění návštěvy."

„Chci informovat pana Gilerma Agirru, že vím o drobném problému, který se objevil v posledních dnech, i o tom, že s vámi spolupracující diveři ho nevyřešili. Hodlám v této záležitosti nabídnout své služby."

Sekretářka přikyvuje:

„Okamžik.“

Beze spěchu vstává a odchází jedněmi vnitřními dveřmi. Trpělivě čekám. Vše je zde milé a patriarchální. Žádné počítače, žádné nestvůry. Jako by to nebyla kancelář nejtemnější a nejdražší zábavy v dějinách lidstva, ale velkoobchod s toaletním papírem…

Dívka je pryč dlouho. Nebaví mě stát, usedám do jednoho křesla, listuji v časopisech pohozených na stolku. Je tu ticho a klid, kromě mě žádní návštěvníci, přestože zde určitě nějací jsou. Prostě se navzájem nevidíme, jsou ve styku s jinými pracovnicemi firmy.

„Pane…“

„Střelec,“ vstávám. „Nazývejte mě Střelec.“

Opět přikyvuje.

„Pan Gilermo vás přijme.“

Slyším v jejím hlase zvědavost. Zřejmě netušila, že v Bludišti jsou nějaké problémy.

Vcházím do určených dveří a zastavuji se.

Je tu hezky.

Místnost má tvar nepravidelného trojúhelníku, jedna stěna je úplně průhledná, je za ní pohled z velké výše na město, zalité světlem zapadajícího slunce. Není to Deeptown… spíš zdejší město. Stůl šéfa bezpečnostní služby Bludiště, pana Gilerma, má tvar podkovy. Stojí na něm tři monitory, klávesnice, nic víc. Pan Gilermo už vstává na uvítanou. Postarší, štíhlý, opálený, v šortkách a tričku.

„Dobrý den,“ podává ruku jako první. „Takže vy jste Střelec, že? Říkejte mi Willy.“

Když Willy, tak Willy.

Tisknu mu ruku.

„Povídal jste zajímavé věci. O problémech, diverech, pomoci…“ Willy se směje a mává rukama. „Prásk! Prásk! Taková pomoc?“

Zajímavý tlumočnický program. Silný přízvuk, parazitní slůvka, jako kdyby Willy mluvil rusky sám. K člověku je hned jiný vztah…

„Budeme vůči sobě upřímní," navrhuji. Willy-Gilermo vraští čelo a přikyvuje. „Jsem diver."

„Opravdu?" zajímá se zdvořile. „Co je to?"

Místo odpovědi se usmívám a povídám:

„Vaši ukrajinští a kanadští spolupracovníci vám to určitě vysvětlí lépe. Mám na mysli divery, kteří s vámi mají trvalou smlouvu."

Willy na mě hledí a mlčí. Dlouho. Potom kývne:

„Myslel jsem, že Anatol je Rus. Je Ukrajinec?"

Ták. Muž bez tváře je informovanější než šéf bezpečnostní služby Bludiště.

„To je detail," ujišťuji.

„Posaďte se, Střelče…" Willy mi přisouvá křeslo, sám odchází k oknu. Hledí na město zalité krvavou září. „Takže vy jste diver?"

Přikyvuji.

„Velice zajímavé. Neobyčejné!" Willy zvedá ukazováček. „Všichni hledají divery, všichni mají prosby, kšefty, dotazy… a vy jste k nám přišel sám."

Mlčím.

Willy se otáčí.

„Máte zajímavý oblek, Střelče. Hodila by se k němu kápě! Malá šedivá kápě!"

Chápu. Jednoduchý test.

„Viko…"

Willy se usmívá. Jasné. Stejný trik použil Muž bez tváře. Jsem odříznut od svého operačního systému. To se dalo čekat.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…"

Zjistil jsem, že mě bolí hlava. Pivo…

Sundal jsem přilbu a sáhl po myši. Zapnul Biokonstruktéra, rychle v něm zvolil ikonu „Oblečení", potom „Pokrývky hlavy" a našel něco mezi baretem a kápí.

Zaplnil šedou barvou a nasadil si baret na hlavu. Postava číslo sedm, Střelec…

Deep.

Enter.

Na hlavě mám baret. Nevím, jestli pan Agirre mluvil o něčem takovém, ale asi jsem ho uspokojil.

„Vážíme si práce diverů," povídá Willy. „Ale naši stálí spolupracovníci ji zvládají. Potřebujeme trochu času. Nabídneme vám zajímavou práci. Souhlasíte?"

Vrtím hlavou, baret mi klouže na stranu.

„Pane Gilermo," říkám zdvořile, ale tvrdě. „Chci pomoci Bludišti v jedné konkrétní záležitosti."

Udivené povytažení obočí.

„Kdy se v Bludišti naposledy stala zvláštní událost?" Čekám na reakci. Willy se zamyslel.

„Událost?" kývá k oknu. „Tady je každý den tisíc událostí. Válka. Střelba! Radost!"

Že by se Muž bez tváře zmýlil? Začínám si připadat jako idiot.

„Vaši diveři…" začínám. „Například včera, zvládli svou práci?"

To je jediné, co vím. Diveři Bludiště nesplnili naděje v ně kladené…

„Á!" kývá hlavou Willy. „Aha! Smolař!"

Pro jistotu přikyvuji.

„To je problém?" zvážní Agirre.

„Pokud vím, tak ano."

Pauza. Gilermo něco rozvažuje.

„Co víte, Střelče?"

Nemá smysl klamat. Přede mnou není muž k blufování.

„Moc ne. Informovali mě, že je v Bludišti problém a vaši diveři ho nezvládají. Byl jsem požádán, abych vám pomohl."

Další pauza. Jsem anonymní, zasvěcovat mě do nepříjemných stránek života společnosti je riskantní. Ale Gilermo má zřejmě čich na maléry a na to, jak jim předcházet.

„Podepíšete jednorázovou smlouvu?“ mluví rychle a věcně.

„Ano.“

„Naprostá diskrétnost,“ dodává. „Se všemi možnými trestními důsledky.“

„Ano…“

„Prosím, Střelče,“ ukazuje na svůj stůl. Přicházím v domnění, že nyní podepíšeme smlouvu o spolupráci. Avšak Willy ukazuje na prostřední monitor. „To je třicátý třetí level Bludiště, Střelče. Disneyland.“

Hledím na monitor, level se mi vůbec nelíbí. Možná proto, že v době, kdy jsem jím procházel, vypadal docela jinak.

„Velice, velice nedobrý level,“ konstatuje Willy a upřesňuje: „Obtížný. Toto je začátek. Ruská dráha. Toto,“ pokládá prsty na klávesnici a obraz se mění, „je zlý démon.“

Jako kdyby fantazie tvůrců Bludiště dokázala rodit dobré démony…

„A to je on…“ ještě jeden stisk klávesy. „Smolař.“

Gilermo mlčí, ale není to teatrální pauza. Na monitoru není nic zvláštního. Agirre se prostě rozmýšlí.

„Takže právě to je problém, Střelče? Je to tak?“

1010

Žádný normální obyvatel Deeptownu nedokáže vystoupit z Hlubiny sám. Prostě nevidí svůj počítač, nedokáže vydat příkaz k výstupu ani spojit se hlasem s operačním systémem. Vědomí to milostivě umožní jen ve virtuálních domech, kde stojí nakreslené obdoby opravdových počítačů. Z Hlubiny se vystupuje tam, kde se vstupuje. Ve vymyšleném domě, který může být palácem i chatrčí, ale s opravdovým počítačem.

Proto existují timery. Jsou zabudovány do všech programů – od Windows Home Microsoftu po ruský Wirt Navigator i Deep Komandor. Maximální čas pobytu v Hlubině je čtyřicet osm hodin. Doba, za kterou člověk nezemře hladem a žízní. Rozumní uživatelé vždycky nastaví kratší čas. Několik hodin, den… Maniak, který nastavil timer na třicet šest hodin, je výjimka. Probouzení osoby, která strávila v Hlubině dva dny… páchne.

Jistě, timer je možné vylomit a odpojit. Nebo vylomit a přidat k osmačtyřiceti hodinám několik nul. Ale takových kamikadze je málo a končí žalostně.

Například jako Smolař.

Bludiště smrti není možné projít najednou. K tomu nestačí síly. Ve virtuální realitě se nechce spát, ale meze výdrže přesto existují. Proto na konci každé úrovně má hráč přístup k menu hry, kde má možnost zapsat svá data a přejít do normální Hlubiny. Přejít, aby se později vrátil.

Ovšem někdy se najdou optimisté, kteří hodlají projít Bludiště naráz. Opakovat první, legendární ponorení do virtuální reality. Vylomí timer, někdy sami, jindy použijí

nějaký hackerský program. Odříznou si zaručenou cestu zpátky. A ponoří se až ke dnu.

Na hladinu je vytahují diveři. Každé velké centrum her má kontakt s některým z nás. Ta největší mají s anonymními pracovníky trvalé smlouvy. Zaplatit nám vyjde levněji než rodině hráče, který zemřel vyčerpáním.

Hledím na Smolaře. Na sobě má obyčejnou maskovací kombinézu, přilbu s maskou, ze zbraní jen pistoli. Buď tak došel na třicátý třetí level, nebo ho už někdy zabili. Po smrti v Bludišti se hráč automaticky objeví na začátku levelu s minimálním množstvím zbraní.

„Nesmysl…“ usoudil jsem.

„Cože?“ zajímal se Gilermo.

„Je tam dlouho?“

„Třicet devět hodin. Sledujeme hráče od okamžiku vstupu do systému.“

Takže Muž bez tváře se začal zajímat o Smolaře hned po jeho vstupu do Bludiště? Pozorně ho sledoval a ihned začal shánět divera?

„Mohl mít nastavený timer na dva dny.“

„Ano. Jak nechutné!“ vzdychá Gilermo. „Močit a kálet do kombinézy… Fuj!“

Proč Muž bez tváře vyvolal poplach?

Zatím se nic zvláštního nestalo. Další suverénní hráč.

„Sedí tam dlouho?“

„Asi den. Je to divné. Pokoušel se pětkrát projít levelem… potom rezignoval a usedl u vstupu.“

„Co jste udělali?“

„Poslali Anatola,“ rozkládá Gilermo ruce. „Ten dokáže… dovést na konec levelu.“

„A co?“

Informace z něho musím tahat jako kleštěmi. Ne proto, že Gilermo přede mnou něco tají. Prostě neví, co mě vlastně zajímá, je zvyklý na kontakty se speciálně školenými divery, kteří mu rozumějí na půl slova.

„Vysvětlete mi všechno po pořádku, Willy.“

Gilermo souhlasí.

„Hráč vstoupil do levelu před devětadvaceti hodinami. Pětkrát se pokusil projít, ale rychle ho zabili.“

„Démon?“

„Ne, démona vyřídil. Jiní hráči. Potom se posadil a seděl. Poslali jsme Anatola, aby Smolaře vedl. Zabili oba. Anatol šel po druhé, ale opět neuspěli. Klienta zabili, Anatol se hrozně zlobil. Postřílel všechny, co tam byli…“ Gilermo se shovívavě zasmál. „Dnes měli jít diveři spolu. Požádám o hlášení, chcete?“

„Chci,“ neodvracím pohled od monitoru. Mladík v kombinéze a s pistolí. Co zneklidnilo Muže bez tváře? Proč si myslí, že tato událost nemá obdoby? Proč chce dát za tento nepříliš složitý úkol Medaili beztrestnosti jako odměnu?

„Willy, stalo se ještě něco zvláštního?“

Nesměle doufám, že šlo o docela jiný úkol.

„Ne.“

„Nic?“

„Nic,“ mává Gilermo rukama. „My se o své klienty staráme. V Bludišti je všechno pod kontrolou.“

Hledím na displej a čekám.

„Nu…“ povídá Agirre zaujatě. „Nu… Ráno jsme se ho pokusili vyvést ještě dvakrát. A přes den… třikrát. Neúspěšně.“

„A vy jste o tom věděl?“ nezdržím se jízlivosti.

„Nebrzdíme iniciativu našich pracovníků,“ odvětil Gilermo důstojně. „Situace zatím není kritická.“

Má pravdu. Přesto začínám pociťovat neklid. Kdo je ten hráč, co spadl do maléru? Prezident USA, papež, Dmitrij Dibenko?

„Kdo je to?“ ptám se nahlas. Gilermo krčí rameny.

„Nevíme…“

„Nekontrolujete své klienty?“

„Toto je centrum zábavy a ne KGB,“ odpovídá hrdě. „Informace může být ukradena. Myslíte si, že by se solidní

ředitel podniku nebo arabský šejk radoval ze článku o svém dobrodružství v nakresleném světě?“

„No a co?“

„Pro vás nic. Obyčejní lidé se zasmějí, ale solidní lidé jsou velice, velice neradi, když se jim lidé posmívají.“

„Můžete ho odpojit ručně?“

„Jak?“

Opravdu, jak? I když se vystopuje linka, po které hráč vstoupil do Bludiště, a přeruší se spojení, nic se nezmění. Člověk zůstane viset v prázdnotě nebo svět kolem něho ztuhne jako fotografie, to závisí na rozhodnutí jeho podvědomí. Jako kdyby přikryli tonoucího skleněným poklopem, aby neznepokojoval ostatní koupající se lidi.

„Přesto vyhledejte jeho kanál…“ žádám.

„To bude obtížné,“ ukázal Gilermo na město za oknem. „Tam je dva tisíce třicet šest, promiňte, nyní dva tisíce třicet pět hráčů. To znamená dva tisíce třicet pět… ne, teď sedm! telefonních linek. Všechny vstupují dvaceti osmi hlavními servery, potom se dělí na levely, zpracovávané našimi i pronajatými počítači na všech kontinentech. Pro synchronizaci údajů využíváme čtyři satelity. Do Bludiště může vstoupit abonent Bludiště stejně jako neorganizovaný uživatel, který zavolá na jedno ze sedmi set telefonních čísel společnosti…“

„Rozumím,“ povídám. Vystopovat Smolaře je pochopitelně možné. Ale stálo by to tolik, že nemá smysl Gilerma přemlouvat. „Můžete povolat své divery?“

„Nyní nejsou v síti.“

Pochopitelně. Když se pokoušeli vytahovat Smolaře celý den, tak teď spí. Jeden na Ukrajině, druhý v Kanadě. A možná ve spánku nadávají.

„Dobrá,“ rozhoduji se. „Je možné vstoupit rovnou na třicátou třetí úroveň?“

Gilermo odvrací pohled:

„Hrál jste dávno? Zaregistroval jste se?“

„Ne…“

„Tak musíte začít od začátku.“

To jsem nečekal:

„Co je to za blábol? Všechny hry mají služební kanály pro přechod mezi levely! Jste výjimkou?“

„Ano.“

„Ale proč?“

„Bludiště má velký fond na prémie za vytvoření nového rekordu levelu a rychlé absolvování celé hry.“

„Vzpomínám si, a co má být? Je to hodně peněz?“

„Hlavní cena je půl milionu dolarů. Tyto peníze dostane ten, kdo dokáže projít všechny úrovně a zdolat Knížete mimozemšťanů za čtyřicet sedm hodin padesát devět minut.“ Gilermo začíná mluvit jako při prezentaci reklamy.

Ohó…

Proč nejsem hráč?

„To je hodně peněz,“ připomíná Gilermo. „Když je naděje na půl milionu, všechny kódy poskytující hráčům nedotknutelnost, úplný arzenál nebo výstroj, by byly odhalené, všechny služební kanály nalezené a využité. Museli bychom vyplácet ceny příliš často… přesněji nevyplácet je vůbec.“

„Jak tedy pracují vaši diveři?“

„Předtím prošli celým Bludištěm. Mají záznamy na všech úrovních, na všech nebezpečných místech. Za několik minut jsou tam, kde je třeba.“

Hezký začátek.

„Jak dlouho trvá cesta na třicátou třetí úroveň?“

„Od pětadvaceti hodin do nekonečna.“ S čím vlastně počítá Muž bez tváře? Když za celý den diveři Bludiště nedokázali Smolaře vytáhnout, pak ho nejde zachránit vůbec … Gilermo mlčí a pozoruje mě.

„Můžu alespoň dostat mapu levelů?“ ptám se. „Úplnou mapu?“

„Ne. Úplné mapy neexistují. Bludiště se neustále a nezávisle mění. Vždyť to není film ani kniha, Střelče. To je celý svět, svět zázraků! A zázrak nemůže být nezměnitelný.“

Část druhá

Bludiště

00

Portál, který spojuje Bludiště se zbývající částí Hlubiny, je krásný. Gigantický oblouk z černého mramoru, zvedající se k nebi. Běhají po něm fialové jiskry, kolem je slyšet nepříjemné dunění, střídané těžkými, nelidskými vzdechy. Otvor v oblouku zaplňují klubka purpurové mlhy.

Touto mlhou pomalu, jako hypnotizovaní, kráčejí lidé. Neustávajícím proudem. Pravděpodobně nejsou všichni skuteční, část vytvořili projektanti Bludiště pro větší okázalost. Přesto je to efektní.

Připojuji se k tomuto proudu.

„Hej…“

Mladík stojící vedle se mě dotýká:

„Jak se jmenuješ?“

„Střelec.“

„Já jsem Alex.“

„Těší mě,“ odvracím se. Tím jsem ho však neodradil.

„Jdeš na první level?“

„Ano.“

„Nepůjdeme spolu? Půjde to lépe, čestné slovo.“

Prohlížím si ho. Vzhled nepochybně umělý, chování bezohledné, ale sebejisté.

„Prvních pět-šest levelů projdeme spolu,“ pokračuje hoch. „Jsou jednoduché, aby zájemce zaujaly. Když potom budeš chtít, rozejdeme se. Co ty na to?“

„Budiž.“

Plácneme si, jdeme spolu. Obklopila nás krvavá mlha, už není nic vidět. Z oblohy doléhá hlas:

„Mód?“

„Vstup dvojice!“ oznamuje Alex. „Alex a Střelec!“

„Vstup dvojice!“ opakuji. „Střelec a Alex!“

Mlha se rozplývá. Stojíme u drezíny umístěné na zrezivělých kolejích. Na drezíně leží dvě kombinézy, přilby s maskami a dvě pistole. Všichni lidé někam zmizeli. Kontrolujeme zásobníky, převlékáme se.

„U nádraží bude určitě léčka,“ vrčí Alex. „Musíme si dát pozor… Odkud jsi, Střelče?“

„Od mámy a táty.“

Víc se neptá. Nastupujeme na drezínu, začínáme kmitat pákou. Stařenka se rozjíždí, projíždíme řídnoucí mlhou.

„Máš rád Kinga, Střelče?“

„Proč?“

„Tvá přezdívka… Nebo prostě dobře střílíš?“

„Uvidíš.“

Vyjíždíme z mlhy. Koleje vedou po sesouvajícím se náspu, před námi je budova nádraží, ohořelá jako Reichstag po dobytí Berlína. Podobu posiluje rudá vlajka na kopuli. Tímto detailem se buď někdo pokouší vypořádat s komunisty nebo naopak, některý bolševik tak uctívá výročí revoluce. Spíš to druhé, za tři dny je 7. listopad.

„Teď se pozorně dívej a připrav se,“ ozývá se Alex za mnou. „Hned bude léčka. Rozumíš, další zásobník potřebuje každý…“

„Rozumím,“ otáčím se. Střílím dvakrát a namířená pistole padá z ruky mého nedávného spojence. Skláním se k němu. Alex lapá po vzduchu, pohlíží na mě. Program mu poskytuje pět sekund k tomu, aby si uvědomil prohru.

„A Kinga mám opravdu rád,“ oznamuji a zvedám jeho pistoli.

To je vše. Měl jsem pistoli a osm nábojů, nyní mám dvě pistole a čtrnáct nábojů.

Shazuji tělo z drezíny, kutálí se z náspu na hromady podobných těl. Podle Alexova plánu jsem tam měl být já.

„Hrál jsem Deathmatch v době, kdy jsi ještě nedosáhl na klávesnici,“ povídám beze zloby. Tělo se rozpadne rychle,

za nějakých šest hodin. Tak je to zařízeno. Jinak by veškerý prostor Bludiště zaplňovaly kosti.

Nádraží je pořád blíž. Dívám se na ně a snažím se pochopit, co se změnilo od doby, kdy jsem zde byl. Zdá se, že na pravém křídle nebyla věžička.

Drezína projíždí kolem stojícího vlaku, nového a čistého, s lidmi za okny. Jejich těla pokrývá šedý nálet. Je to vlak uprchlíků, které sežehli mimozemšťané při pokusu opustit město. Hledím na sedící uprchlíky. Ovšem. Jste lameři, břídilové, drazí tvůrci Bludiště. Nevíte, jak vypadá opravdová evakuace a opravdoví uprchlíci.

Vyskakuji z drezíny, kloužu z náspu. K nádraží ať dojedou sebevědomí nováčci. Já půjdu pěšky a potichu.

Bude to jistější.

01

První etapa bývá zásadně jednoduchá. Musí být, aby nováčky vtáhla do hry, aby uvěřili ve své síly… a přišli znovu. Přicházím k nádraží ze strany levého křídla, rychle ověřuji skrýše, které jsem si zapamatoval – v kanalizačním oblouku, v transformátorové budce a v budce převržené lokomotivy, ležící napříč přes koleje. Kanalizace je prázdná, v lokomotivě sendvič zabalený do fólie. Lidé ani nestvůry zde nejsou, jsem tedy ostražitý.

Blížím se k jednomu z postranních vchodů do budovy. Sekundu stojím před vyraženými dveřmi, potom do nich rychle skáču.

Aha.

Vrhají se na mě dva mutanti – malí démoni s lidskou podobou. Porůstá je jakýsi zelený mech, v přerostlých uzlovitých tlapách drží pušky. Jeden má na nose strohé profesorské brýle.

Zastřelil jsem je dříve, až stačili vypálit. Měním zásobníky, přicházím k tělům. Jejich pušky kulky rozbily. Škoda. S pistolí se daleko nedojde.

Procházím nádražím. Řada prázdných, zaneřáděných sálů, louže krve, stěny popsané zoufalými nápisy a nadávkami… spíš Brestská pevnost než nádraží. Podle legendy hry se zde odehrálo poslední střetnutí městské policie s útočícími mimozemšťany. Vím, že někde ve sklepě bych našel umírajícího seržanta, který vypráví děsivé historky o napadení, a před smrtí daruje svou pušku. Avšak nechce se mi hledat tento vzrušující program umírajícího muže. Prohlížím ještě několik skrýší, nalézám boxer, který si

okamžitě nasazuji na levou ruku, pár ručních granátů a nakonec dvouhlavňovku.

Několikrát jsem zahlédl v dálce siluety lidí, ale protože se neblíží, nechávám je také na pokoji. Mám málo času. Jdu k východu na náměstí před nádražím. Na stolku, pod kterým trvale leží zakrvácené ženské tělo, tiše vrní počítač. Na displeji menu hry. Zapisuji, odmítám nabídku ukončení hry. Dál. Do druhé etapy.

S puškou v ruce vybíhám z nádraží, kradu se k dráze, krčím se a schovávám za stromy. Oprávněně. Z horních pater po mně někdo střílí. Mimo.

Nepochybně člověk. Netvoři jsou tupí, ale míří lépe.

Prostor před nádražím je zaplněn zaprášenými, ale fungujícími auty. Jejich majitelé nasedli do toho vlaku… Schovávám se za velký pošramocený ford a čekám.

Tady vždycky čekám…

Za pět minut z nádraží vybíhá muž. Rychlými skoky se blíží k autům.

Vstávám a mířím na něho puškou. Muž se zastavuje. Nebyl připraven na tuto léčku na samém konci etapy…

„Nasedni!“ ukazuji hlavní na fordku. Hráč mě snad nevnímá. Do obličeje pod maskou mu nevidím, ostatně nakreslený obličej mi nepoví nic o jeho národnosti. Ale Rus to asi nebude.

„Nasedni a řiď!“

Pochopil. Zasáhl překladatelský program. Pomalu přichází, otevírá dveře, usedá za volant.

„Hej!“ Hlas je stěží slyšitelný. Otáčím se, ale nespouštím ze zajatce pohled. V díře v kupoli stojí známá postava. Alex. Takže mě dohonil. Vstoupil znovu a dohonil. Zřejmě po mně střílel on… „Zlikviduju tě, slyšíš? Nenechám tě v klidu! Zlikviduju!“

Jednoznačné gesto ho nutí zahájit palbu. Ovšem nábojů má málo a vzdálenost je značná. Odhazuje pušku a pokouší se na mě mířit pistolí. Najednou se za jeho zády zvedá purpurový stín. No prosím, ohniví škrtiči se objevují už v

prvním levelu. Plamenné tlapy chytají Alexe za krk, klesá na kolena, třese se, střílí přes rameno. Nechce se mi čekat na výsledek.

Usedám do auta. Můj zajatec poslušně čekal na konec hovoru, vyjíždí. Řídí pomalu, ohlíží se, zřejmě čeká výstřel do zad.

Na silnici je živý ruch. Dvakrát se nás pokoušejí dohnat a srazit velké nákladďáky. Otevírám okno a pálím na ně z pušky, mířím na pneumatiky a přední sklo. Zatím to jsou jen maličkosti, monstra zrozená labyrintem. Není důvod se jich bát.

Muž sebou při výstřelech cuká, ale pak si zvyká.

Na křižovatce na nás čekají opravdoví nepřátelé. Silnici přehradily tři vozy, za nimi se kryjí ozbrojení lidé. Jeden stojí vpředu, v nedbalé, sebevědomé póze. V ruce má granátomet.

Kuš! Slyšel jsem, že někde na nádraží je těžká výzbroj, ale nikdy jsem to nezjišťoval.

„Co mám dělat?“ ptá se můj zajatec.

Musel bych být idiot, kdybych se pokoušel zdolat takovou bandu. Bude lepší se vzdát a obětovat část výzbroje v naději, že mě potom pustí.

„Postupně zpomaluj. Po mém třetím výstřelu zastav.“

Mlčky kývá.

Bandita s granátometem na nás výsměšně hledí. Čeká.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj… propusť mě, Hlubino…“

Prohlížím si obrázek. Bandita… auta… zátylek mého zajatce. Kříž zaměřovače uprostřed obrazovky.

Jsem nečestný.

Natáhl jsem ruku, uchopil myš a posunul kříž.

„Jedeme.“

Zahájil jsem palbu, levým tlačítkem myši střílím, pravým nabíjím pušku. Bandita s granátometem nic nechápe. Obrazovkou létají žluté nábojnice, ve sluchátkách to rachotí. Po sestřelení tří, kteří vyhlédli, jsem přenesl palbu na auta.

Zasáhnout nádrž s benzinem je ve virtualitě snadnější než ve skutečnosti. A střílet do nakreslených figurek je dětsky prosté.

Deep.

Enter.

K ďasu, přece jsem mu řekl, aby zastavil!

„Brzdi!“ křičím na řidiče.

Zastavil před hořícími auty. Obrací se. I přes tmavá skla masky vidím v jeho očích úžas a nadšení.

„Jak jste to dokázal?“

„Vystup.“

Zřejmě čeká na další výstřel, ale já nedvojznačně ukazuji na těla lidí, které jsem zastřelil, a na zabité výbuchem automobilů. „Seber zbraně…“ Můj zajatec teď po mě nestřelí. Rychlost a přesnost palby, kterou jsem demonstroval, je pro obyčejného hráče prakticky nedostižná. To dokáže jen diver… nebo starý doomer, ovládající myš.

Doomeři se vždy dělili na ty s klávesnicí a ty s myší. Věčný spor, kdo je lepší, nebyl vyřešen – přišla virtuální realita.

Teď je snad už jasno.

Jeden z banditů pořád žije. A nadává tak parádně a šťavnatě, že nepochybuji o jeho národnosti. Obličej mu zalévá krev, jednu ruku má napůl utrženou, druhou neúspěšně natahuje k lékárničce. Zbývá mu pět procent života, lékárnička by ho zachránila…

Přicházím. Vidí mě, zmítá se, křičí:

„Kdo jsi? Kdo jsi, svině?“

A další mnohavrstevnatá nadávka.

„Střelec,“ odpovídám a přikládám ústí hlavně k jeho hlavě. Nemám rád, když někdo tak nadává. Vždyť v mém těle mohla být holka nebo kluk.

Sbírání trofejí trvá pět minut. Konečně jsem pořádně ozbrojen. Pistole, puška s optickým zaměřovačem, ručnice, granátomet, lékárničky, granáty, neprůstřelná vesta. Můj

zajatec se také slušně napakoval – jen granátomet pro něho nezbyl.

V reálu bychom takovou spoustu kovu neunesli. Ale tady jsme všichni tak trochu Rambové.

„Jedeme," přikazuji zajatci a nasedám do auta. Rozumí i bez překladu. Uháníme silnicí, ale neudržím se a rozstřeluji granátometem ještě jeden náklaďák. Pochopitelně předtím vystupuji z auta… Tvůrci Bludiště měli specifický smysl pro humor, a já si netoužím prohlížet vlastní střeva na stropě auta.

Druhý level končí na periférii města. Společně vystupujeme a zapisujeme dosažený výsledek na počítači, spuštěném v ruině rodinného domku. Teprve teď se můj společník uklidňuje. Mávám mu a jdu ke kanálu. Nejbezpečnější cesta třetí etapou vede splašky. Používá ji málokdo – je příliš nepříjemná, přestože na konci úrovně čeká sprcha. Kašlu na to. Projdu kanalizací s pohledem na obrazovku a s myší v ruce.

„Hej!" volá za mnou společník. „Proč jsi mě potřeboval? Jsi nejlepší ze všech, které jsem viděl!"

Určitě čeká, že povím „ve dvou je líp" a nabídnu další společnou cestu. Ale mě se nelíbí, že málem vjel do hořících aut. Říkám mu pravdu:

„Neumím řídit. A pěšky to trvá dlouho."

Stojí užasle u počítače, přeplněn dojmy. A na konci druhé etapy docela obstojně vyzbrojen…

10

Za sedm hodin jsem prošel čtrnáct etap.

Dnes se zrodila legenda.

Za zády mi zůstávaly mrtvoly a ruiny. Na šesté úrovni jsem se trošku zdržel – byla docela nová a neobvyklá. Potom jsem uvázl na dvanácté, podobné jsem už viděl, ale aréna je aréna, a pobít přes stovku nestvůr chvíli trvá.

Jiní hráči na mě naštěstí už nedoráželi. Drby běží Bludištěm napříč úrovněmi s lehkostí nedostupnou i diverům. Drby se Hlubiny nebojí, nezadrží je nikdo a nikdy.

Drby jsou nepřátelé divera. Ovšem nyní roznášejí strach, což mi vyhovuje.

Na konci čtrnácté etapy chápu, že víc nevydržím. Na okamžik se vynořuji z Hlubiny a zjišťuji, že už je sedm hodin ráno.

Jen počítače nemají rády vypínání. S lidmi je tomu naopak.

Čtrnáctá etapa je městské sportovní středisko. Počítač s menu hry stojí na soudcovském stolku vedle velkého bazénu, kde se v průzračné vodě kolébají mrtvoly obojživelných monster podobných krokodýlům. Není snadné je zabít, musel jsem použít plazmovou pušku, abych přivedl vodu v bazénu k varu. Když vystydla, ponořil jsem se do smradlavého bujónu a za deset minut jsem se dočkal pronásledovatelů – dvou hysterických hráčů, kluka a holky, kteří se za mnou hnali už tři levely. Spěchali v domnění, že sportovní centrum okamžitě opustím, a vtrhli do sálu neopatrně, i když efektně. Kluk s plazmovou puškou u pasu,

holka s ručnicí na rameni. Z vody jsem na ně vyslal raketu a oba zmizeli v ohnivém víru.

Vylezl jsem z bazénu, opíral se přitom o slizké tělo uvařeného netvora, a nahlédl do kráteru. Nic v něm nezůstalo, klukovi vybuchly energetické náboje plazmové pušky.

„Jsem Střelec," pronáším vždycky. Už je to rituál a já mám dobré tradice rád.

Zapisuji „Střelec, 14" a tisknu klávesu výstupu. Jednám čestně a poctivě. Odpočinu si a vrátím se.

Musím se vrátit.

V podlaze vedle soudcovského stolku se objevuje díra – výstup ze hry. Skáču dovnitř a ocitám se v šatně.

Východ z Bludiště je stejně pompézní jako vchod. Přesto trošku jiný, radostný, veselý. Místnost se stěnami z růžového mramoru, ve stropním okně jasná sluneční záře, měkký koberec, stolek s ovocem a jídlem, velká vyřezávaná mahagonová skříň. Svlékám neprůstřelnou vestu, přilbu, maskovací kombinézu a společně s hromadou zbraní je ukládám do osobní skříňky. Nyní můžu jen já využívat dobyté věci, až znovu vstoupím do Bludiště. Sprchuji se a oblékám. Musím jít. Nechci přerušovat program, aby mě nebolela hlava; ostatně dojít do hotelu a vyjít normální cestou zabere pět minut.

Šatna vede do prostorného sloupového sálu, odkud jsou už vidět ulice Deeptownu. To je hranice města a obyčejné virtuality, nevýrazná jako zvuková bariéra v oceánu.

Sloupový sál bývá obvykle skoro bez lidí. Pomalu vycházejí ze svých šaten další hráči, po jednom i ve skupinách míří do nejbližší restaurace BFG-9000 nebo do baru Kakodémon, aby zapili vítězství nebo prohru…

Dnes je tu snad sto lidí. Je to má zásluha, přišli skoro všichni, kteří zahynuli mou rukou. Každého, kdo vychází ze šatny, si pozorně prohlížejí, jako kdyby si dokázali zapamatovat můj obličej pod přilbou-maskou. Hledí i na mě,

ale zřejmě jim nepřipomínám onoho nelítostného Střelce z posledních okamžiků hry.

Přistupuji k nejbližší skupince, v níž utichá rozhovor a vousatý svalovec se ostře ptá:

„Střelec?“

Naštěstí uhaduji, co míní, a přikyvuji…

„Ano…“ Tvářím se uraženě a zlostně. „Z granátometu… svině! A ještě řekl: ‚Jsem Střelec!‘“

Asi jsem to přehnal… po zásahu granátometem je těžké něco slyšet. Ovšem Střelcovu postavu halí mystická aureola a má slova berou jako typickou omluvu smolaře.

„Jsi stý,“ povídá vousáč. „Jmenuji se Tolik.“

„A já Ljoňa.“

„Vyřídil sto lidí, hajzl!“ vzdychá Tolik s nadšením i nenávistí. „Kde se jenom vzal? Seznamte se… Jean, Damir, Katka… nás všechny zlikvidoval v devátém levelu.“

Opravdu si nevzpomínám… Bylo tam rušno… předposlední pokus hráčů zorganizovat se a zaútočit na bezohledného Střelce.

„Mě na patnáctém!“ povídám. „Jdu a on…“

„Slyšeli jste?“ volá Tolik. „Střelec je na patnáctém!“

Houf odpovídá řevem.

Beznadějně mávám rukou a mířím k východu.

„Hej!“ volá za mnou Tolik. „Nepočkáš na něho?“

„Nemám bezednou kapsu!“ odpovídám. „Namlaťte mu sami…“

„Určitě,“ přikyvuje Tolik. „Jestli ho poznáme.“

Určitě mě podezírá, ale nemá důkazy. Přikyvuji a dělám další krok. A vidím Alexe.

Má první oběť stojí mlčky stranou a se zájmem naslouchá hovoru.

Zřejmě se nehodlá vměšovat. Vendeta. Jeden na jednoho.

To mě uráží. Procházím mimo něj… Ještě pár kroků a vyjdu ze sálu do ulic Deeptownu.

„Střelče!“ zvolal někdo vzadu a sto lidí současně vydechlo.

Otáčím se. Nemá smyslu předstírat idiota.

Není to Alex, ale Gilermo.

„Střelče!“ přichází blíž. „Omlouvám se, že vás zastavuji, ale překonal jste osm rekordů úrovní… Je to tak?“

Možná. Nedívám se na Gilerma, ale stovku svých nenávistných obětí. Jejich pohledy neslibují nic hezkého.

„Vedení se rozhodlo vám sdělit, že nemáte na ceny nárok, protože nyní spolupracujete s námi.“

Naštěstí mluví tiše a nikdo ho neslyší.

„Nemám zájem,“ kypím zlostí.

Gilermo možná pochopil, že zasáhl v nevhodnou dobu, ovšem dostal příkaz.

„Přesto vám chceme vyplatit menší prémii… dvě stě dolarů… jako dík za intenzivní práci. Udělal jste Bludišti dobrou reklamu… stěží zvládáme příval nových hráčů.“

Dělá pauzu, obhlíží sál a pronáší omluvným tónem:

„Můžete si jít pro peníze hned, společně se mnou. Z naší kanceláře je hodně východů.“

Děkuji. Nemám rád, když mě někdo strčí do bažiny a pak mi podává pomocnou ruku. „Příležitostně se stavím.“

Gilermo vzdychá, rozpřahuje ruce, jak by chtěl říct: „Co zmůžu, jsem pouhý podřízený, přikázali mi…“ a odchází do hloubi sálu ke služebním chodbám.

Pohlíží na mě devadesát devět párů očí.

„Jsem Střelec,“ prohlašuji.

Devadesát devět párů nohou vyskakuje nad podlahu. Ne, devadesát osm.

Alex stojí na místě, tasí z podpaždí dlouhou lesklou pistoli a volá:

„Utíkej, kozlíku!“

Přezdívka je nepříjemná, ale rada dobrá. Každá oběť, snad s výjimkou Alexe, ví, že jsem ji zabil v poctivém boji. Ovšem nahlas řekli něco jiného, a proto jsou ochotni pomstít nevinně zabité spoluhráče, kteří ještě nedávno byli jejich protivníky. To nevnímají.

Běžím.

Za zády několik výstřelů. Alex se zoufale snaží pronásledovatele zadržet, potom za mnou volá:

„Zlikviduji tě oso…“

Křik ustává. Nejen on má virovou zbraň, vhodnou v ulicích Deeptownu. Nebo možná zasáhla bezpečnostní služba Bludiště.

Běžím.

To by ještě scházelo, abych se rozplynul ve vzduchu. Kdyby uražení hráči pochopili, že jsem diver, lov by se změnil ve štvanici.

Chce si mi hrozně spát…

Ulička, druhá, třetí… snižuji rozlišení, abych zrychlil běh. A málem míjím dům s nápisem Různé zábavy ve čtyřech hlavních jazycích Deeptownu.

Nápisy jsou naštěstí hodně velké a včas chápu jejich smysl. Současně si připomínám Maniakovo vyprávění o bezpečnostních systémech virtuálních bordelů.

Volba není složitá. Skáču do otáčivých skleněných dveří.

11

Místnost je zařízená v retro stylu. Masivní čalouněný nábytek, široké stoly s břichatými karafami, ovocné mísy. Vousatý mlčící muž v koutě vypadá jako součást vybavení pokoje. Kdoví, možná je to opravdu hlídací program…

Z prvního patra sestupuje po dřevěných schodech tmavovláska v dlouhých šatech. Je jí asi třicet, obličej má tak detailní, že se stěží zdržuji, abych se nevynořil z Hlubiny a nepohlédl na ni normálně. Abych pochopil, jak se podařilo dosáhnout tak neobvyklé lidské podoby.

Žena přichází blíž. Konečně chápu smysl fráze „zralá krása“.

Opravdu, velice zralá. Není v ní nic z mládí, které převládá v ulicích Deeptownu. A už se vůbec nedá mluvit o nevinnosti nebo čistotě. A sláva bohu, že se nedá. Nepotřebuje to.

Žena se mlčky usmívá. Pauza se prodlužuje, mručím:

„Dobrý den…“

Kývá hlavou:

„Dobrý večer.“

„Připadá mi, že je už noc,“ povídám.

„U nás je pořád večer.“

„To je dobré vědět.“

„Oslovujte mě madam,“ pokračuje žena.

„Já…“

„Jméno není třeba.“

„Jsem Střelec.“

Další kývnutí.

„Dobrá. Přišel jste k nám kvůli…“ Úsměv. „Nebo se skrýváte před dotěrnými přáteli?“

Bezděčně pohlížím na skleněné dveře. Je za nimi ticho a prázdno.

„Buďte klidný. Naši návštěvníci se vzájemně nevidí. Nikdy.“

„A pokud jsem ten druhý případ, musím odejít?“

„Ne. Hosty máme rádi vždycky. Můžete prostě posedět, dát si kávu nebo víno.“

„Kávu,“ rozhoduji.

Mlčící hlídač odchází. Přecházím k pohovce a usedám. Madam s úsměvem sedá naproti.

„Není nic užitečnějšího než náhody. Ovšem u nás platí, že si host musí prohlédnout alba.“

Udiveně na ni hledím.

„Fotografie děvčat.“

„Ach ano, fotografie…“ dochází mi. „Budiž, rád.“

Hlídač přináší kávu v maličké konvičce, madam ji opatrně nalévá do šálků.

Sladím, piji. Káva je silná a aromatická, pálí rty. Ospalost mizí, jako kdybych se opravdu napil kofeinu.

„Chcete vidět všechna alba?“ ptá se madam.

Připadá mi, že slovo všechna zní dvojsmyslně. Ovšem hlava mi ještě zcela nefunguje, takže kývám. Madam plavně přechází místnost, vytahuje ze skříně několik silných alb s obálkami z barevného sametu, a klade je přede mne.

„Půjdu k sobě, pokud proti tomu nic nemáte, Střelče. Ovšem pokud…“ úsměv, „vás něco zaujme, zavolejte mě.“

„Dobře,“ souhlasím.

Už ze schodů madam najednou dodává:

„A pokud se vám zalíbí nějaký snímek a budete si chtít prohlédnout podrobnosti, přetřete obrázek prstem.“

Kývám. Piji kávu a prohlížím alba.

Zajímalo by mě, jestli tady mají nouzové východy. Nepochybně ano.

Ostatně můžu předstírat, že se zapnul timer. A rozplynout se ve vzduchu.

V každém případě jsem zachráněn. Vytřel jsem zraky stovce zuřících doomerů, dobyl pochybnou slávu a o čtrnáct levelů se přiblížil ke Smolaři. Možná ho vytáhnou dříve, ale dělal jsem, co bylo možné.

Káva je dopita. Nahlížím do konvičky… a hele, opět je plná! Kouzelný džbánek z Tisíce a jedné noci. Nalévám si druhý šálek, přitahuji k sobě album v černém sametu. Co v něm bude, černošky?

Ukazuje se, že ne.

Na první stránce snímek ženy přikované ke stolu. Za zády má zeď. Zvrácená hlava, do obličeje není vidět, ovšem obnažené tělo vypadá slibně. Řetěz s velkými články se leskne. Na podlaze pod jejíma nohama leží kožené důtky.

Tááák.

Zavírám album a odsunuji je na okraj stolu. Ať čeká na sadomasochisty.

Opravdu „Různé zábavy“.

Prohlížím barevné obálky. Zkusím uhodnout. Například modrá.

Uhodl jsem! Z první fotografie se na mě usmívá hollywoodský herec, už tři roky uznávaný za symbol sexu. Má na sobě koženou vestu, boty a krajkovou košili. Ty máš ale kliku, chlapče.

Podpis pod snímkem pochopitelně není. I kdyby nešťastný krasavec, který nikdy nebyl homosexuál, bordel zažaloval, něco dokázat by bylo složité. Fotografie je mírně deformovaná a nikdo ji neuzná jako důkaz. Kromě těch, co byli v Hlubině a vědí, že mozek obrazy domýšlí. Ovšem ti, co znají virtualitu nejen z doslechu, znají i její zákony. Nejdůležitější z nich je svoboda.

Ve všem a pro všechny.

Možná je to správné…

Odkládám herce vedle dámy v řetězech. Ať se baví, ubožáci.

Růžové album… že by lesbičky? Zvláštní…

Prostě dvojice. Dvě holky s vyzývavými pohledy, jedna klečí, druhá se jí opírá o ramena, a pozorně na mě pohlíží. Ne, ne, ne. Dnes ne. Ne po čtrnácti levelech Bludiště. Poležte si vedle sebe, tuším, že se nebudete nudit.

Hnědé album. Fantazie nenapovídá, otevírám…

Stařena v dlouhých šatech.

Bože můj, opravdu pro každého něco! Ze zvědavosti třu fotografii prstem. Stařena na snímku ožívá. Koketně se usmívá, začíná tančit, drobí krůčky, odhaluje se.

Bábo, copak jsi se zbláznila…

Odkládám hnědé album na růžové a začínám se chichotat. Hlídač v koutě na mě úkosem pohlíží, ale mlčí. Nemůžu vydržet a ptám se:

„Mívá… klienty?“

Poklepávám na hnědé album. Hlídač zdrženlivě kývá.

Fialové. Otáčím ho v rukách a marně se snažím něco vymyslet. S obavou pohlížím na první stránku… nebudou tam dědci?

Kozička.

Tedy koza. Mladá, bílá, s krátkými ostrými růžky.

Už se nesměji, nemám sílu. Kozu do virtuální reality nenacpeš. Buď je to člověk-operátor nebo program… napodobující sexuální stereotypy mladé úchylné kozy.

Bábo, podoj kozu.

Zbývají tři alba – bílé, zelené, žluté. Otevírám bílé, z nějakých důvodů myslím na elfy, anděly a jiné éterické bytosti. Neuhádl jsem. Prostě ženy. Na první stránce samozřejmě slavná top modelka ve večerních šatech od Cardina.

Dobře, šaty si prohlédneme jindy. Potěžkávám zelené album. Co ještě zbývá z palety erotických fantazií? Samozřejmě děti. Otevírám album. Aha. Nedospělý milionář, herec a oblíbenec postarších hospodyněk. Přidrž bábě kozu, hošku…

Žluté album. Znovu jsem uhodl. Obličej dívky je mi povědomý, asi také herečka. Okolí šokuje – pláž pod paprsky vycházejícího slunce se táhne až k obzoru. Místo opalování, holka, odnes raději putýnku čerstvého kozího mléka do pokoje.

Po prohlédnutí „všech“ nabídnutých zábav jsem si nalil sklenku vína. Skládám na hromádku alba s netradičními partnery, hlídač je mlčky bere a odnáší.

Měl jsem si pořádně prohlédnout to se zvířaty. Zajímalo by mě, jestli jsou tam mladé krokodýlky nebo labutě zralé jako madam. A pokud ne, na přání klienta je zajistí. I zelenou chobotnici nebo fenu pitbula.

Začínám si prohlížet bílou knihu a občas nutím děvčata ke striptýzu. Úžasný výběr. Filmové herečky rychle došly, dál pokračují neznámé tváře. Neznámé, ale sympatické. Neudržím se a pohlížím na konec alba.

Bílý list s nápisem: Nakresli své štěstí.

Ano, odtud nikdo neodejde neuspokojen.

Rychle listuji albem. Prohlížet si nahé krasotinky, ať už v pohybu nebo ne, je možné levněji než při vysedávání v Hlubině.

Černoška s bederním pásem, Eskymačka v kožichu. Korejka v sukýnce z rohože, Polynésanka v tyčinkou v nose. Virtuální realita rasismus neuznává.

Listuji pořád rychleji. Jedna stránka, druhá, třetí…

Vika.

Tuhnu a hledím na dívku, která se na mě usmívá každé ráno.

100

Madam se zjevuje neslyšně jako přízrak. Usedá vedle mě a ptá se.

„Chcete ještě nalít víno, Střelče?“

Kývám hlavou. Asi jsem opravdu dlouho seděl a pohlížel na Viku. Na fotografii je přítmí, sedí na zábradlí dřevěné verandy, vzadu tmavý pruh lesa, kulatá žlutá skvrna lucerny ve vysoké trávě, černé zrcadlo bazénu.

„Míváme nejrůznější klienty,“ povídá madam zamyšleně. „Jedněm se líbí herečky, jiným kozičky…“ usmívá se.

„Kdo je to děvče?“ ptám se. Madam na mě udiveně pohlíží.

„Má reálný prototyp?“

Majitelka nevěstince se tiskne k mému rameni a dlouze si prohlíží fotografii.

„Střelče, na takové otázky nemám právo odpovídat. Ostatně to nevím. Tady jsou tisíce tváří. Mnohé vám mohou připadat známé,“ mírný úsměv, „ale to je náhoda. Připomíná vám někoho?“

„Ano.“

„Někoho reálného?“

„Ne docela…“ přerušuji svou jednostrannou otevřenost. „Madam, můžu… se s ní setkat?“

Naše pohledy se setkávají, tváře se téměř dotýkají, v očích má ironii a posměch. „Deset dolarů za hodinu. Čtyřicet za noc. Máme mírné ceny. Přístupné každému hackerovi.“

„Jste krutá,“ povídám.

„Ano. Když mi připadá, že sympatický mladík začíná bláznit, bývám krutá.“

Vytahuji kreditní kartu.

„Čtyřicet dolarů?“

„Ano.“

Přijímá peníze.

„Střelče, poslechněte si jeden příběh… Žila jedna malá hloupá holčička, chodila do školy, na diskotéky, flirtovala s chlapci. A milovala jednoho zpěváka. Často vystupoval v televizi, dělali s ním rozhovory, jeho fotografie se objevovaly na obálkách časopisů. Byl to dobrý zpěvák, zpíval o lásce. Velice ho milovala.“

„Vím, jak takové příběhy končí,“ povídám. Nejen madam dokáže být krutá.

„Zpěvák přijel na vystoupení do jejího rodného města,“ pokračuje madam. „Dívka byla na všech koncertech. Přibíhala s kyticemi a zpěvák ji líbal na tvář. Nakonec dosáhla svého. Druhého dne přišla do jeho hotelového pokoje a vyšla až ráno. Víc už na koncerty nechodila. Zpěvák byl řádný člověk a hezký muž. Citlivý a jemný, vtipný a veselý. Dívka ničeho nelitovala. Ale přestala věřit v lásku. Víte, proč?“

„Smísila iluzi s realitou,“ odpovídám.

„Chápete. Ano, ovšem. Bylo by lépe, kdyby byl hloupý a odporný. Mnohem lépe. Našla by si jiný idol nebo dál milovala obraz zpěváka. Ale tak… bylo to jako zrcadlo. Odraz lásky, spravedlivý a čistý. Skutečně se setkala se svým snem. Nalezla ideál. A sen je možné milovat jen na dálku.“

Přikyvuji.

Samozřejmě, madam… Jistě, moudrá majitelko nevěstince. Vládkyně lásky a sexu nepochybně zná život.

Vím to.

„Madam, připomeňte mi, už jsem platil?“

Vzdychá.

„Pojďte, Střelče…“

Vystupujeme po schodech. Chodba, dveře. Madam mě vede ke dveřím s písmenem B, dotýká se mé paže:

„Hodně zdaru, Střelče… A pokud jde o ten příběh, který jsem vyprávěla, stal se mně. Znám hodně takových příběhů.“

101

Za dveřmi není pokoj, ale noční sad. Tiše cvrlikají cikády, vzduch je chladný a svěží, pod nohama hustá tráva.

Co jsem vlastně čekal?

Hotelový pokoj s rozvrzanou postelí a prostěradly vlhkými od častého praní? Virtualita má tu příznivou vlastnost, že vnitřní prostor svého domu můžete libovolně zvětšovat.

Jdu ke světlu lampy v trávě.

Pohyby jsou pomalé a líné, spánek skoro odešel, zato přišla olověná únava.

Malý domek, taková skromná vila. Nikde nikdo. Lampa svítí osaměle a teskně. Chviličku mi připadá, že soucitná madam se rozhodla ponechat mě o samotě. Ale ne, soucit je jedna věc, byznys něco docela jiného.

Usedám u lampy. Je to stará petrolejka s plamenem krytým síťkou. S takovou je možné jít do podzemí. Do Hlubiny.

Kolem lampy víří mušky, narážejí na sklo, marně se snaží vletět do světla. Lidé jsou hloupější než mušky, vždycky najdou oheň, ve kterém si mohou popálit křídla. Právě proto jsou lidmi.

Kroky neslyším, prostě na mých ramenech spočinuly ruce. Nejistě, nesměle. Jako by si zvykaly.

„Tady je pořád takové ticho?“ ptám se.

„Ne.“

Zachvěl jsem se. Znám i její hlas.

„Vše závisí na hostech.“

„Mně se ticho líbí,“ povídám, ale pořád se neobracím.

„Mně také,“ přiznává. Možná proto, aby se zalíbila. A možná je upřímná.

Rozhodl jsem se otočit.

Je stejná jako na fotografii. V krátké sukni, ne vyzývavě krátké, ale prostě v pohodlné letní. Hedvábná blůzička, na nohou šedé sandály, tmavé vlasy stažené stužkou.

Dívka na mě pohlíží vážně, zkoumavě, jako bych nebyl klient, kterého má obsloužit, ale opravdový host, kterého je možné buď přijmout, nebo třeba vyhnat do noci.

„Dnes mi celý den říkali Střelec,“ povídám. „Ale ty mi raději říkej Leonide.“

Souhlasně přikyvuje.

„A… jestli je možné,“ dodávám, „jestli je možné, budu ti říkat Vika.“

Velice dlouho mlčí, až si říkám, jestli jsem ji neurazil. Nakonec se ptá:

„Proč? Někoho ti připomínám?“

„Ano,“ přiznávám. „Jinak se zapomenu a stejně tě tak oslovím. Raději se tomu vyhneme.“

„Raději,“ souhlasí a usedá vedle mě. Natahuje ruce a ohřívá je nad lampou jako nad ohýnkem. „Na jména si snadno zvykám.“

„Já také.“

Sedíme a mlčíme. Cítím, jak se pomalu propadám… pořád hlouběji a hlouběji.

„Viko?“

„Co je, Leonide?“

„Budu hrozný pitomec, když teď usnu?“

„Nevím. Měl jsi těžký den?“

„Přijdou těžší.“

„V domě je postel… jistě chápeš.“

Kývám. Nechci vstávat a odcházet ze živého ticha do neživého.

„Jestli chceš, přinesu ti přikrývku,“ pokračuje Vika.

„Děkuji. To by bylo báječné.“

Vstává a já sbírám zbytky sil.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj… Pusť mě, Hlubino…“

Nejprve jsem zašel na záchod. Kabely kombinézy i přilby jsou naštěstí dost dlouhé. Potom jsem se dovlekl k posteli, padl na ni, odhodil polštář. Ve virtuální přilbě je hlava zvednuta dost. Do rána mi ztuhne krk, ale nechci teď vycházet.

„Viko, zapni Deep,“ šeptám Windows Home. Barevná metelice a jsem opět v Hlubině.

„Co jsi říkal?“ Vika stojí vedle mě. Ona Vika, živá… skoro.

„Ne, nic.“

Beru přikrývku, rozprostírám ji na trávu a uléhám. Dívka usedá vedle.

Pohlížím na hvězdy. Jsou blízko, mámivě jasné. Chybí mi jen průzračná, tenká křídla – abych vzlétl a rozbil se o neviditelné sklo…

„Viko, necítíš se samotná v tomhle zapadákově?“

„Proč myslíš, že je to zapadákov?“

„Hvězdy jsou příliš jasné.“

„Ne. Tady je dobře…“

Uléhá vedle a já se posouvám, abych jí udělal místo.

„Máš rád nebe?“ ptá se Vika,

„Ano. Rád se dívám na hvězdy. Jenže vůbec nevím, jak se jmenují.“

„Ony naše jména také nepotřebují,“ dotýká se Vika mé ruky. „Podívej, padá hvězda. Přímo nad námi.“

„Můžeme ji jít hledat,“ povídám vážně. Vika hned neodpovídá a já s úlekem chápu, že budu muset vstát.

„Ne,“ rozhoduje. „Stěží se udržíš na nohou, Střelče, půjdeme ráno. Hvězda mezitím vystydne a bude možné ji vzít do ruky.“

„Ráno bude moc světlo,“ poznamenávám. „Raději zítra večer.“

„Jsi zvláštní,“ povídá tiše. „Dobrá. Půjdeme zítra.“

„Našla jsi někdy spadlou hvězdu?“

Vika mlčí, ale cítím, že vrtí hlavou.

„Virtualita nám vzala nebe,“ šeptám.

„Také jsi to pochopil?“

„Jistě. Svět odchází do Hlubiny. Do odrazu skutečnosti. Proč létat na Měsíc nebo Mars, když tady jsou dostupné všechny planety? Zmizela zvědavost a zájem.“

„Zato se rozvinuly elektronické technologie.“

„Opravdu? Osmička je jen vylepšená 686…“ Úmyslně nazývám Pentium Pro tímto nepříjemným názvem. „Během posledních pěti let se nic nového nezrodilo. Přešlapujeme na místě.“

Vika se tiše směje:

„Bože… hádka o rozvoj techniky… Leonide, tady jsi v nevěstinci.“

„Vím. Tebe to nezajímá?“

Mlčí, potom se lehce dotýká mé tváře rty.

„Spi. Stejně se ti plete jazyk, Ljoňo.“

Nehádám se. Nechci se s ní hádat.

O to víc, že má pravdu.

Zavírám oči a okamžitě usínám.

110

Mám sen. Mívám sny často – během dne se vědomí vyčerpává tak, že odreagování je prostě nutné. Sny přicházejí proto, aby nás ochránily před přemírou dojmů, dopověděly to, co bylo nedopovězeno.

Sny si většinou nepamatuji. V hlavě mi zůstávají jen nějaké fragmenty, nedotažené do konce. Ovšem tento sen je výrazný a vtiskl se do vědomí. Možná proto, že spím ve virtualitě.

Stojím na scéně za těžkými závěsy. Na scéně je muž s kytarou, nehybný, jako by byl spoután neviditelnými řetězy. Zpívá, ale ke mně slova nedoléhají. Mezi námi – Hlubina ožila a stala se průzračnou stěnou. Pokouším se přijít k ní, rozbít stěnu a uslyšet slova, Hlubina je však těžká a pružná jako gumová deska. Odráží mě zpátky, padám na kolena, umírám, nemám sílu se pohnout.

Zpěvák otáčí hlavu a hledí na mě. Zdá se, že začíná zpívat hlasitěji. Přesto ho neslyším, jsem spoután Hlubinou, bezmocný.

Zpěvák se obrací. Náhle si uvědomuji, že je to Smolař z Bludiště. Ten, kterého mám zachránit… zachránit, ne klečet na kolenou pod neviditelnou gumovou tíhou.

Ale sílu stejně nemám.

Z opačného konce scény, zpoza závěsu vystupuje ještě jeden muž. V maskovací kombinéze, s puškou v ruce. Usmívá se, hledí na mě, zvedá zbraň. Je to Alex.

„Ne!“ křičím, ale zvuk vázne v Hlubině. Alex střílí. Kulka zasáhla krk kytary, struny se kroutí, bariéra ticha puká. Vyskakuji, tíha zmizela. Zpěvák nechápavě hledí na

zabitou kytaru, Alex cvaká závěrem, běžím, skáču, srážím zpěváka k zemi, zakrývám ho vlastním tělem.

„Řekl jsem, že tě zlikviduju," ozývá se Alex.

Střílí, kulka mi vniká do hrudi, proráží srdce, prochází skrz a zasahuje zpěváka. Jeho tělo sebou škubne, umírá.

To znamená konec. Neuspěl jsem.

Vstávám a jdu k Alexovi. Srdce mi nebije, ale na tom nesejde. Jsem diver. Jediný nepřítel Hlubiny, strážce mezi světy, ten, kdo musí uspět. Jsem zvyklý žít bez srdce. Mě není snadné zabít.

Sál za mými zády řičí, tleská, hvízdá, dupe.

„Vyřídil jsem tě," říká Alex a spouští pušku.

Za jeho zády se objevuje Vika. Natahuje ruku – v ruce drží mastný šedý popel. „Našla jsem tu hvězdu," šeptá a rozevírá dlaň.

Tehdy umírám.

* * *

Probouzím se a dychtivě lapám po vzduchu. Už svítá. Vzduch je opojně svěží. Vika spí, přitulená k mým zádům, schoulená chladem.

Moc hezký sen se mi zdál.

Jako v té anekdotě o Freudovi. „Víš, holka, občas bývají i normální sny…"

Říká se, že spánek ve virtualitě je zlé znamení.

„Viko…" třesu s ní, škubne sebou, ale neprobouzí se.

Vstávám a přikrývám ji okrajem přikrývky. Lampa v trávě uhasla, dohořela. Jdu do domku.

Je maličký, dohromady jedna místnost: luxusní ložnice, koupelna, toaleta a kuchyně. Beru z chladničky smetanu, sýr, paštiku. Na maličkém vařiči vařím kávu, připravuji chlebíčky, pokládám je na malý tác a vracím se.

Vika pořád spí.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…"

Docela jsem si odpočinul. Jsou tři hodiny.

Zašel jsem do koupelny a dal se do pořádku. Vyčistil jsem si zuby a sundal přilbu. S přilbou pod paží jsem se vrátil do pokoje, vytáhl z chladničky láhev limonády, jogurt, kousek salámu. Nesmyslná sestava, ale není jedno, co budu jíst ve skutečnosti? Hlavně si nacpat žaludek.

Vika na displeji počítače dřímá také. Mírně jsem se zastyděl, zastyděl před programem, kterého zrazuji s člověkem.

Deep.

Enter.

Hladím vlasy té skoro opravdové Viky a šeptám:

„Je čas vstávat…“

Probouzí se, udiveně na mě hledí a potom se usmívá.

„Děkuji.“

„Za co?“

„Pořádně jsem si odpočinula. To se mi nestává často…“

„Přinesl jsem snídani.“

„To je má povinnost,“ odpovídá Vika s předstíranou nespokojeností. „Děkuji, Leonide.“

Pijeme kávu, pojídáme chlebíčky. V hloubi lesa zní ptačí zpěv.

„Zdál se mi nepěkný sen,“ povídá Vika.

„O divadle?“ ptám se a srdce mi tuhne, jako by je znovu zasáhla kulka.

„Ne. Že jsem našla padající hvězdu, která už dohořela. Úplně.“

Srdce mi opět buší ve spáncích, dunivě a bolestně.

Spaní ve virtualitě je zlé znamení.

Jaká jsou spojení mezi námi, spáči v Hlubině? Nehlasný šepot a ospalé grimasy. Napjaté svaly a třepetající řasy, to vše se změnilo v elektronické impulsy a běželo Hlubinou.

Aby se dotklo ženy vedle mě.

Také spící.

Aby proniklo do jejího snu.

Zlé znamení – spát v Hlubině.

„Půjdeme ji zítra hledat," povídám. Vika na mě ironicky pohlíží a ptá se:

„Jsi snad synovec milionáře?"

Krčím rameny.

„Chci tě znovu vidět. Prostě vidět."

Chvíli váhá, pak se ptá:

„Pověz… přitahuji tě?"

„Sexuálně?"

Přikyvuje.

„Přitahuješ."

„Tak… proč?"

„Nemělo by to být tak snadné…" nenacházím hned sílu na odpověď. „A nemělo by to být zboží."

„Ty jsi se zbláznil, Ljoňo."

„Možná."

„Nevíš, kdo jsem. Tohle," zvedá ruce k obličeji, „je maska. Make-up. Můžu být kdokoli."

Mlčím. Máš pravdu, pravdu. Nehádám se.

„Vždyť můžu být babka," říká Vika nelítostně. „Ošklivá. Nebo zvrhlík, chlap. Chápeš?"

Chápu.

Ovšem pokud jde o chlapa, pochybuji.

„Nehloupni, Ljoňo. Nezamiluj se do iluze."

„Prostě tě chci zase vidět."

Rozhoduje:

„Přijdeš do Zábavy a budeš chtít Viku. Bez objednání. Dobře?"

„Nebude se madam zlobit?"

„Ne."

„Dobrá." Dotýkám se její ruky. „Platí."

Dopíjíme kávu, dojídáme chlebíčky. Vika mě pozoruje, ale mlčí.

Ať.

V duchu triumfuji. V duchu jsem soustředěný a věcný.

Znovu jsem dvacetiletý mladík, dorážející na rozmarnou vrstevnici.

Jen mě na rozdíl od toho mladíka nemátne pomyšlení na postel.

S bezvýznamnými frázemi odcházíme ze sadu. Dveře jsou přímo v trávě, připomíná mi to scénu z nějakého starého filmu pro děti. Vika je otevírá, vstupuje do chodby nevěstince první, já za ní.

Tiše a smutně.

Návštěvníci se vzájemně nevidí. Sem chodí vlci i zajíci.

„Musím jít," povídá Vika. „Hned zasáhne můj timer."

Přikyvuji. Timer je svatá věc.

„Děkuji."

„Za co?"

„Za padající hvězdu."

Zdá se, že chce něco říct, ale zřejmě její čas opravdu uplynul.

Vika se rozplývá ve vzduchu.

„Na shledanou," šeptám. Sestupuji po schodech. Hlídač v hale je nyní jiný, mrkám na něho, žádná odpověď, jdu ke vchodovým dveřím.

„Střelče!"

Otáčím se.

Na horní podestě stojí madam a těžce se opírá o zábradlí.

„Připadá mi, že jste k nám přišel zbytečně, mladíku."

„Možná," souhlasím. „Co se dá dělat."

Madam vzdychá a obrací se. Budiž.

Dnes nepotřebuji Deep Průvodce. Zapamatoval jsem si trasu včerejšího běhu, výstup z Bludiště a vstup do portálu jsou od sebe pět minut chůze. Kráčím večerními ulicemi Deeptownu, rozhlížím se a čekám léčky.

Jenže zápal včerejších pronásledovatelů pohasl nebo jim možná zchudly peněženky.

„Jsem Střelec!" křičím a vstupuji do purpurové mlhy portálu. Lidé se po mně ohlížejí a já se směji a zvedám ruce k oblouku protkanému záblesky. „Jsem Střelec! Střelec! Střelec!"

111

Dnes jsem se stal smrtí a smrt se stala mnou.

To se stává.

Procházím levely Bludiště, střílím monstra a vyhýbám se ostatním hráčům. A ostatní hráči se vyhýbají mně.

Kromě těch, kteří se včera urazili, a těch, co se pokládají za hrdiny.

Ty zabíjím.

Dvakrát mě zabili. Poprvé jsem přišel o veškerou výzbroj a hodilo mě to zpátky na začátek devatenáctého, vodního levelu. Spojilo se k tomu dvacet hráčů, nedokážu si představit, jak servery Bludiště zvládly koordinaci takové tlupy.

Urážím se a zabíjím je všechny. Postupně je lovím v močálech kolem městské vodní nádrže, potápím se a vtahuji je pod vodu, kde vydržím déle než oni, protože vycházím z virtuální reality. Poslednímu – pokud se nemýlím, byl to Tolik – jsem podřízl krk listem nezemské ostřice, ostrým jako břitva. Novým prvkem v programu Bludiště je používání předmětů, které jsou po ruce.

Převzal jsem jejich výzbroj a pokračuji.

Na dvacáté druhé úrovni, což je most, který odděluje průmyslové části města od obytných čtvrtí, mě dohnal Alex.

Právě docházím ke konci mostu, což je procedura, která vyžaduje víc smysl pro rovnováhu a silné nervy než dovednost střílet. Naštěstí mám zkušenost z vlasového mostu Al-Kabaru.

Výstřel se ozývá v okamžiku, kdy seskakuji z posledního nosníku, zavěšeného nad propastí. Na mostě se objevil ohnivý kráter, tlaková vlna mě mrštila na betonové zábradlí.

Alex stojí u začátku etapy. Když zvedám k očím dalekohled, který jsem nalezl v tajném úkrytu ve dvacátém levelu, můžu si ho důkladně prohlédnout. Má minimální výzbroj – ručnici, granátomet a několik lékárniček.

„Střelče!“ volá a mává rukou.

Nábojů má ještě hodně, ale nestřílí. Já také ne.

„Zabiju tě!“ křičí Alex. „Slyšíš? Jsi mrtvý!“

Jde za mnou od prvního levelu a málem mě dohnal. Není také diver? Další kandidát na Medaili beztrestnosti? Nervy mi vibrují, vystupuji z Hlubiny, chytám Alexe do síťky zaměřovače a posílám na něho tři rakety.

Uhnul a výbuchy hřmí za jeho zády, kde trhají na kusy nějakého ubožáka, který sem právě vstoupil. Alexe však ohlušily, dřepí, potřásá hlavou, snaží se vstát. Mířím granátometem. Spouštím zbraň.

Zlost mě přechází.

„Vychladni, lamere!“ volám, házím si granátomet na záda a opouštím level. Jestli není diver, uvázne na mostě nadlouho.

V jednatřicátém levelu si mě vzala do práce monstra. Je jich tu na dvě stě, od hloupých a slabých mutantů až po létající, skákající a dokonce zahrabávající se do asfaltu.

Několik minut stojím na začátku úrovně, ve vestibulu věžáku, a střílím nestvůry, které se radostně sbíhají. Docházejí náboje do pušek i granátometu. Odhazuji použité zbraně. Jsem dvakrát zraněn, spotřebovávám několik lékárniček.

Sklo vestibulu praská, objevuje se poloprůzračná tlama. Nestvůry se pořád sbíhají.

Level hoří.

Modré smyčky výstřelů ničí vše včetně nestvůr a ostatních hráčů. Ničím celou čtvrť.

Nestvůry se uklidňují.

Kráčím ruinami. Několik útoků, ale ne už tak masových.

Z levelu vycházím s prázdnýma rukama. Velice, velice nepříjemná úroveň. Navzdory úsilí programátorů mají nestvůry daleko k lidské inteligenci. Ale drtí množstvím.

Na třicáté druhé úrovni mě okamžitě zabili. U vstupu stojí chlapík s puškou a zblízka do mě střílí. Nemám náboje, pokouším se k nepříteli doběhnout a zabít ho boxerem, ale tři kulky ze mě vyrážejí zbytky života.

Zahajuji úroveň znovu. Bez neprůstřelné vesty a jen s jednou pistolí.

Zuřivostí mám černo před očima. Blížím se k hajzlíkovi přískoky, střílím do něho, pouští pušku a padá naznak. Buším jeho hlavou o asfalt, každým úderem z něho vytřásám jedno procento života. Nebrání se, jen radostně blábolí:

„Zabil jsem Střelce! Zabil jsem Střelce!“

Přebírám jeho výzbroj, které je bohužel málo, a odcházím, polomrtvého pitomečka přenechávám k rozsápání netvorům.

Naštěstí je tato úroveň – obchodní ulice – poměrně snadná. Chvilička oddechu pro ty, kteří prošli předchozím masakrem. Dlouhé řady supermarketů a maličkých obchůdků… Když se do nich člověk neponoří, zvláštní nebezpečí nehrozí.

Získávám pušku, granátomet, neprůstřelnou vestu a nějakou munici. Nepouštím se do šarvátek a mířím k východu.

Ke Smolařovi… kéž ho vezme ďas.

Když vstupuji na území Disneylandu (u hlavního vchodu leží zakrvácená panenka a hromádka malých kostí), bezděčně mě napadá, že ho už možná někdo zachránil.

To by bylo opravdu směšné.

Jenže Smolař je na svém místě.

* * *

Dlouho se rozhlížím, abych si zapamatoval terén. Když jsem procházel Bludištěm naposledy, tento lunapark ještě neexistoval. Třicátý třetí level nebyl příjemný, ovšem standardní ano.

Schoulený Smolař sedí vedle roztavené ohrady ruské dráhy, které já říkám americká. Z jedné strany ji kryje nazdobená budka s mechanismy atrakce, z druhé strany zeď obklopující celý Disneyland. Dobré místo, nedá se k němu přijít nepozorovaně. Také bych tady seděl.

Jenže ne tak dlouho. Skoro dva dny.

Jdu ke Smolařovi, otevřeně, s prázdnýma rukama. Nereaguje. Možná spí.

Nebo možná umřel.

Smrt ve virtualitě je nepříjemná záležitost. Jednou jsem takovou mrtvolu viděl… Nejhorší je, že „žila“, dál kráčela ulicí, narážela do chodců, klopýtala, opakovala křeče svého smůlovatého pána. Vypnuli ji ručně, po dvou hodinách hledání jeho vstupního kanálu. Nepříjemná věc, mrtvola mašírující ulicí.

Ovšem Smolař sebou trhne a zvedá hlavu

„Ahoj!“ volám. „Hello! Nestřílej! Don‘t shoot!“

Neodpovídá. Ale pistoli z kolen nezvedá.

„Přišel jsem ti pomoci!“ Za zády slyším hluk, otáčím se. Nějaký káma s plazmovou puškou na mě pohlíží se šílenstvím v očích.

Hrozím mu prstem a kývám, aby odešel.

Nemusím ho přemlouvat. Poznal Střelce a netouží s ním soupeřit v přesnosti střelby.

„Popovídáme si,“ povídám a jdu ke Smolařovi. „Dobře? Jsem tvůj přítel. Go steady!“

Ale zdá se, že nic nechce. Ani kamarádit se, ani střílet.

Usedám vedle něho do dřepu, natahuji ruku a opatrně mu odebírám pistoli. Smolař neprotestuje.

„Rozumíš mi?“ skoro křičím. Smolař se snižuje k odpovědi. Rty se mu hýbají, víc se domýšlím než slyším: „Ano…“

Přece něco. Rodák.

„Jsi tady dlouho?“ ptám se opatrně. Zajímá mě, jestli už ztratil pojem o čase.

Přikývnutí. Něco přece jen chápe.

„Máš zapnutý timer?“

Žádná reakce.

Třesu s ním a opakuji:

„Zapnul jsi timer? Timer?“

Smolař vrtí hlavou. No ovšem. Nejhorší varianta. Obracím se – Gilermo mě nepochybně sleduje – a volám:

„Vidíte! Sám nevyjde! Vyhledejte kanál!“

V úspěch tohoto počínání však příliš nevěřím. Bude třeba dotáhnout Smolaře na konec levelu a tam ho přemluvit nebo přinutit ke stisku klávesy výstupu.

Nebude to nemožné.

„Teď vstaneme a půjdeme,“ povídám mu mírně, jako dítěti. Je docela pravděpodobné, že Smolař je dítě, které se v nepřítomnosti rodičů dostalo k vytoužené hračce. Takové věci se už staly. „Můžeš jít?“

Nejisté přikývnutí.

„Napřed si odpočineme.“ Uvědomuji si, že blábolím. Smolař odpočívá už přes třicet hodin, přesto pokračuji: „Odpočineme si, něco pojíme a půjdeme dál. Už se nic hrozného nestane. Povedu tě.“

Sundávám přilbu-masku, na této úrovni je vzduch dostatečně čistý, a vytahuji tašku s jídlem. Podávám Smolařovi velkou bagetu a plechovku limonády. Virtuální jídlo tělu nepomůže, ale v Hlubině poskytne falešné povzbuzení.

Ukusuji ze své bagety, žvýkám a hledím přitom na Smolaře. Sedí s bagetou v ruce. Bude to těžké.

Kdybych přišel o den dříve…

„Jez,“ přemlouvám ho. Natahuji ruku a sundávám mu masku. Od gumy respirátoru mu zůstal na tvářích červený otlak. Jinak má docela normální obličej. Světlovlasý mladík, jen oči má unavené, pohaslé. „Nu!“ pobízím ho.

Zvedá bagetu k ústům, pomalu začíná žvýkat. No prosím. Kousek za mámu, kousek za tátu, kousek za strejdu divera. Co když je to opravdu dítě?

„Mně říkají Střelec. Jak se jmenuješ ty?“ vyptávám se. Smolař neodpovídá, je příliš zaujatý bagetou. „Kolik je ti let?“

Poslední otázka hraničí s urážkou. Ve virtuální realitě jsou si všichni rovni. Pokud má Smolař sebemenší zkušenost z pobývání v Hlubině, opravdu odpoví, jenže jak?

Ale mlčí.

Čeká mě těžká práce.

Ale také nemalá odměna. Nevyměnil bych ji za lákavého půl milionu Bludiště. Medaile beztrestnosti se nedá koupit, takový čin by okamžitě zničil její hodnotu.

„Už je to lepší?“ ptám se Smolaře. Kývá. „Tak fajn. Vstaň.“

Poslušně vstává, vracím mu pistoli. Ve třicátém třetím levelu je zbraň ryze symbolická, tím spíše v jeho rukou. Ale Smolař se bude cítit jistěji. Moc rád bych tomu věřil.

„Teď půjdeme,“ povídám. „Klidně, jistě…“

Jsem pitomec.

Zapomněl jsem na démona-chytače, který sedí za rohem. Zapomněl jsem, že mi ho Gilermo ukazoval. Kráčím podél ohrady americké dráhy jako na přehlídce.

Démon mě radostně chytá dlouhou rukou a vyhazuje do výše. Démon se podobá kmeni porostlému chapadly… snad baobabu. Uprostřed kmene je ozubená tlama, zdola vyrůstá chápavá sedmiprstá pracka, která mnou nyní točí ve vzduchu a mačká, mění v měkkou masovou kuličku na jedno polknutí.

Smolařova pistole šeptne: „ta-ta-ta“ a naláduje celý zásobník do nestvůry. Ze vzduchu obdivuji zvláštní pozici svého klienta – skloněný trup, ramena dozadu, pistoli drží v levé ruce.

Touto zbraní démona nezabije.

Ovšem pracka mi přestává lámat žebra, slábne, padám ze třímetrové výše přímo do hltavě otevřené tlamy.

Naštěstí už nemůže žvýkat ani polykat. Vylézám ze smradlavé díry a snažím se nedívat na deseticentimetrové zuby. Jsou na nich zbytky oděvu. Nikoli mého.

Jsem celý od slin, které syčí na neprůstřelné vestě. Otírám se chumáči vysoké, žluté trávy. Přistupuji ke Smolařovi. Ten opět zeslábl, jen stěží žije.

Navenek…

„Díky," mumlám. Kladu na ruku lékárničku, která mi vstříkne léky a rozpadne se. Dostal jsem pořádně na frak.

„Není zač," odpovídá tiše, ale zřetelně Smolař. To jméno se k němu vůbec nehodí. Zastřelit démona pistolí!

Proč ne, teoreticky to možné je. Tvůrci Bludiště nejednou tvrdili, že každou nestvůru je možné zabít pístolí, dokonce i boxerem. Teoreticky. Pokud znáte onen jediný citlivý bod jejího těla.

Osobně jsem o něčem takovém ještě neslyšel.

Sundávám ze zad pušku a podávám ji Smolařovi. Melancholicky přebírá zbraň.

Sám jsem vyzbrojený granátometem. Jsou v něm jen čtyři náboje, ale pokusíme se ještě nějaké dobýt.

„Jak se jmenuješ?" ptám se.

Žádná odpověď.

Jdi k ďasu. Budeš Smolařem.

* * *

Disneyland je velkolepý. Nevím, jestli napodobuje nějaký skutečný park, nebo je to splnění snů tvůrců her. Ale nestvůry, které se vozí na vyhlídkovém kole a házejí ohnivými koulemi jak při koulovačce, se zjevně zrodily v něčí choré mysli. Je to tak zajímavý pohled, že několik minut pozoruji a teprve potom střílím do kola raketou.

Výbuch a kolo se pomalu převrací. Úlomky létají do vzdálenosti až dvaceti metrů.

Zvědavě pohlížím koutkem oka na Smolaře, jestli tento pohled ocení.

Kdepak…

„Jdeme," pobízím. Pomalu si začínám na svého mlčícího druha zvykat.

Míjíme vodní atrakce. Místo vody je v bazénech krev. Část mechanických lodiček, klouzajících po rudé hladině, zaplňují sedící kostry, část je prázdná. Při pohybu se ozývá nepříjemné chrastění – mechanismy nejsou uzpůsobeny k činnosti v takové tekutině.

Hnus.

A tady je celá rodinka mutantů: dva dospělí a tři děti v pestrých košilích připravují piknik. Na maličkém plynovém vařiči pečou kousek nohy v kožené botě. Marním ještě jednu raketu.

Ani se nesnaží utíkat. To nejsou bojové nestvůry, byly stvořeny pro zesilování hrůzy.

Kdybych tak našel toho, kdo to všechno vymyslel, dal bych mu do držky. A vůbec ne virtuálně.

„Už brzo skončíme," povídám Smolařovi. „Držíš se dobře."

Kývá, snad z vděčnosti. Proč se s ním diveři Bludiště bavili tak dlouho? Jde docela dobře.

Společně odrážíme útok celého stáda malých létajících nestvůr. Smolař střílí málo a přesně, kožená křídla se lámou, nemotorná těla padají a pukají.

„Jdeme," povídám.

Teprve u velkého betonového pole, po kterém zvolna kloužou auta různých barev, se zastavujeme na delší dobu.

V jednom stroji je dítě. Maličký černoušek. Řídí, prchá před třemi mutanty, kteří ho se skřípavým smíchem honí po celém poli. Jednou projel kolem zábradlí a vrhl na nás strachem šílený pohled.

Smolař zvedá pušku.

„To není hráč," vysvětluji unaveně. „To je součást programu. Bonus. Zachráníš dítě, odvedeš je na bezpečné místo a tam najdeš nějakou zbraň nebo krunýř. Půjdeme, škoda času."

Ovšem Smolař už zřejmě ztratil kontakt s realitou. Začíná střílet. Tři výstřely – tři mrtví mutanti. Pokoušejí se bránit, metají na nás ohnivé koule, ale Smolař je rychlejší a přesnější.

Na zvuk střelby vylézá odněkud ohromný pavouk a začíná po nás pálit z kulometu, který má vrostlý do tlamy. Musím zasáhnout. Další dvě rakety. Nastává ticho, je slyšet jen pláč chlapce, který vysedl z auta a teď dřepí.

„Jdeme," rozhoduji. Musíme nyní odvést hocha do jeho úkrytu a převzít poctivě vybojovanou munici.

Přelézáme ohradu rozervanou kulometnou palbou a jdeme ke klukovi. Zůstávám poněkud pozadu, hrabu se nohou v pozůstatcích pavouka a uvažuji, jestli by se nedal jeho kulomet uzpůsobit k ruční palbě.

Sliz, chitin a zbytky kovu. K ničemu.

Smolař jde ke mně, v náruči opatrně drží chlapce. Bezděčně k němu začínám pociťovat sympatii. Je idiot, vypnul timer a zabloudil v Hlubině, ale přesto je zřejmě slušný.

„Kde máš rodiče?" ptám se v naději, že je jednoduchým programem a není třeba ztrácet čas na řečičky. Hoch mlčky ukazuje na vedlejší budovu. Chválabohu…

Jdeme k budově, držím granátomet pohotově, protože Smolař je dočasně nechopen boje.

Při pohledu na vchodové dveře zpozorním. Jsou vytržené ze závěsů a skřípou, přestože nefouká vítr. Za nimi je tma. Okna zevnitř porůstá modrý mech.

„Tam?" ptám se pro všechny případy. Hošík přikyvuje.

Chci překročit práh.

„Promiňte," šeptá kluk. „Slíbili, že mámu propustí, když…"

V poslední chvíli odskakuji a proud ohně mě míjí. V budově se něco hrozivě pohybuje a těžce převaluje po podlaze. Pálím do dveří poslední granát.

Po výbuchu zvuky zesilují. Klučina brečí, snaží se vyrvat Smolařovi z rukou. Ten se ho pokouší udržet, kluk ho škrábne do obličeje, vyklouzne a skáče do dveří.

„Mami!“ slyšíme jeho tenký křik. Potom někdo hlasitě mlaskne a následuje ticho.

„To jsme si dali,“ chytám Smolaře za paži a táhnu ho od budovy. Snad je připraven skočit za klukem, přímo do pohostinné tlamy neznámého netvora.

„Proč?“ šeptá Smolař a otáčí se ke mně. „Proč to udělal?“

Vysvětlovat mu logiku tvůrců programu nemá smysl. Zřejmě bere situaci vážně.

„Kluka přinutili lákat kolemjdoucí do pasti,“ povídám. „Vyhrožovali, že zabijí jeho matku. Takže poslechl.“

Smolař mlčí, jako by trávil má slova. Potom se ptá:

„A proč vběhl do dveří?“

Můj chráněnec se přinejmenším trošku rozpovídal.

„Bál se o matku.“

„Musíme jim pomoci,“ nadhazuje pušku v ruce. Zřejmě je připraven vlézt ďáblovi do tlamy.

„Už jsou mrtví!“ křičím. „Umřeli, věř mi!“

Věří a spouští zbraň. Naštěstí neusiluje o pomstu za nešťastného chlapce.

Jdeme dál.

Mám prázdný granátomet, Smolař má pušku s deseti náboji. Dokonalá výzbroj. Kouzelná procházka. A když koutkem oka postřehnu, že o sto metrů dál stojí člověk, který nás pozoruje, kazí mi to náladu definitivně.

„Sejmi ho,“ přikazuji. Smolař se ke mně udiveně obrací.

„Proč?“

Správně. Když věří zdejším událostem, nebude střílet do lidí. Sympaťák.

„Dej mi zbraň!“ vybízím ho s pohledem na neznámého. Je to Alex, nebo ne? Mít tak svůj triedr…

„Nedám!“ odpovídá Smolař pevně a schovává pušku za zády.

Hádat se nemá smysl. Stojím a pozoruji neznámého. Ten dělá totéž, potom ustupuje za roh domu a mizí nám z očí.

Snad to nebyl Alex.

„Jdeme, ty mé neštěstí,“ povídám.

Za půl hodiny je naše situace o něco lepší. Purpurová oblaka na obloze řídnou, vynořuje se nelítostné jižní slunce. Jsme skoro u východu z Disneylandu, Smolařovi se podařilo odrazit útok dvou pavoukovitých nestvůr, já nalézám náboje do granátometu a plazmovou pušku s jedním energetickým zásobníkem. Život je hned veselejší.

Zastavujeme se ve stínu zbořené pizzerie.

Tentokrát nemusím Smolaře k jídlu přemlouvat. Soustředěně žvýká poslední bagetu. Pozoruji ho. Já jíst nepotřebuji, ale přesto by mi mohl nabídnout, lakomec…

„Proč jsi chtěl toho muže zabít?“ ptá se Smolař.

„Mohl nás napadnout.“

„Ne. Dick je hodný.“

„Dick?“

„Ano. Snažil se mi pomoci. Dnes ráno.“

Mozkové buňky mi vrzají námahou.

Má to znamenat, že nás sleduje jeden z diverů Hlubiny? Nevměšuje se, nenabízí pomoc, ale ani nepřekáží?

Je to zvláštní.

„Anatol je také hodný?“ nadhazuji zkušebně.

Smolař energicky vrtí hlavou, ale důvod své antipatie ke druhému diverovi nevysvětluje.

„A já?“ Opravdu mě to zajímá. Smolař přestává žvýkat a přemýšlí.

„Ještě nevím,“ prohlašuje. Potom změněným tónem dodává: „Spíše ano.“

Nechci přerušovat rozmluvu, proto ho beru opatrně za ruku a říkám:

„Chápeš, že kolem je virtuální realita?“

„Ano.“

Paráda. Polovina práce je hotová.

„Hochu… jak se jmenuješ?“

„Nesmím říct,“ přiznává s jistou lítostí.

„Určitě?“

„Nesmím.“

„Hochu, jsi ve virtuální realitě už půldruhého dne. To je dlouho, hodně dlouho. Jsi unaven, potřebuješ odpočinek, jídlo, pití…“

Doufám, že můj hlas budí důvěru jako u hypnotizéra.

„Musím vystoupit,“ souhlasí Smolař.

„Pomůžu ti,“ slibuji znovu. „Už jsme blízko. Ale jestli se něco stane, snadněji ti bude možné pomoci jiným způsobem.“

Smolař dojídá bagetu a tázavě na mě pohlíží.

„Pověz svou síťovou adresu,“ prosím. „Bludiště ji předá tvým providerům. Ti někoho pošlou a on tě vytáhne z Hlubiny ručně. Za to se není třeba stydět, přísahám. To se stává.“

„Ne, to není možné.“

„Poslouchej mě… jestli se tolik stydíš za to, co se stalo nebo se bojíš… přijdu k tobě osobně. Ať jsi kdekoli. Jsem soukromník, na Bludiště kašlu. Prostě chci vyřešit tvůj problém. Věříš mi?“

„Věřím.“

„Tak mi pověz adresu…“ Chviličku mi připadá, že jsem zvítězil. Opravdu jsem připraven vyskočit z Hlubiny, koupit si letenku a vydat se do Smolařova domu. Třeba i na Sachalin, třeba do Magadanu.

„Ne.“

Zlostně buším pěstí do zdi, až si obrážím kosti prstů. Přikazuji:

„Tak vstaň!“

Výstup z Disneylandu je uvnitř zrcadlového bludiště. Bludiště v Bludišti… Najednou se mi začíná točit hlava při pomyšlení na tuto matrjošku z virtuálních realit.

„Uděláme to tak…“ povídám, když procházíme kolem kamenné sochy stařík s knírem a štůskem reklamních letáků v žulových prstech. Stařík smutně pozoruje hráče vycházející z levelu. „Půjdu napřed. Drž se hned za mnou, dobře? A snaž se uvidět nepřítele první. Máš bystré oči.“

„Dobře,“ povídá Smolař.

Vstupujeme do zrcadlového bludiště. Na začátku je rovná chodba vyložená zrcadly. Potom se začíná rozvětvovat, mezi četnými sloupy rychle ztrácím orientaci. Kolem mě je deset párů diverů a Smolařů. Svět se množí, krouží, rozplývá.

K ďasu!

V opravdových skleněných bludištích, které tak rádi ukazují v laciných fantastických filmových pohádkách, je všechno docela jiné. Skutečnost a iluze se neprolínají, i když se o to režiséři snaží.

Tady rozdíl neexistuje.

Uvažuji, jestli nemám vystoupit z Hlubiny. Ale asi to nepomůže. Podrobnou iluzi nahradí schematická iluze, to bude vše.

„Smolaři, pozor!“ varuji a bezděčně ho oslovuji přezdívkou, kterou mu dal Gilermo. Neprotestuje.

Bloudíme zrcadlovým bludištěm dvacet minut a nakonec vstupujeme do velkého sálu.

Také zrcadlového. Hranol se třinácti hranami.

U stěn stojí počítače. Výstup!

A u stropu na balkóncích dvojice nestvůr. Takové jsem ještě neviděl. Mají ohromné vypouklé oči, dlouhé ruce pevně svírají pušky, šupinaté tělo. Jinak docela jako lidé.

„Zpátky!“ volám. I Smolař se pokouší skočit zpátky do zrcadlového průchodu. Ale nestvůry už zahájily palbu.

Kulky dělají díry do zrcadlové podlahy, do těla mi vnikají ostré jehly. Střílím na jeden balkon, protože vím, že skutečný je jen jeden, ostatní jsou odrazy.

Ohnivá smršť, zrcadlový sál zahaluje kouř.

Hřmí výstřely. Jsem raněn do pravé ruky, bolí, přehazuji těžkou hlaveň granátometu na levé rameno. Nemám čas na výstup z virtuality.

Smolař se vrací.

Stojíme zády k sobě a střílíme do proklatých zrcadel, ta se tříští s výsměšným zvukem. Jsem raněn ještě jednou, křičím, ale pokračuji v palbě.

Ani poslední granát nenalézá cíl, vrhám tedy granátomet nahoru, do jednoho ze tří zachovaných balkonů, zasahuji sklo, chápu se plazmové pušky a volím jeden ze dvou posledních cílů.

Špatně.

Modrá ohnivá smyčka zasáhla zrcadlo, které matní.

Zásobník je prázdný.

Jedna nestvůra nežije, buď dostala zásah, nebo ji rozřezaly střepy zrcadel. Ale druhá pokračuje v palbě. Její puška míří na mě, tiskne spoušť.

Smolař mě zakrývá vlastním tělem.

Dostává plnou dávku, padá. Monstrum nabíjí, obratně, s citem, a já omámeně stojím, neschopen pochopit, co se stalo.

Kulka prolétá nad mým ramenem, ohlušuje mě. Na balkoně plane ohnivá koule, která spaluje nestvůru a plivá střely na všechny strany ve snaze najít nějaký cíl.

BFG-9000.

Zbraň, kterou se mi nepodařilo při probíhání levely získat.

Ani se nedívám, kdo střílel. Skláním se ke Smolařovi.

Jeho obličej se změnil v krvavou masku, hrudník má rozervaný kulkami, ale ještě žije – pět požehnaných sekund, darovaných hrou…

„Odraz…“ šeptá.

Dlaní mu stírám krev z obličeje a vstávám.

Za mnou stojí urostlý muž v úplném bojovém krunýři, ověšený zbraněmi jako vánoční stromek ozdobami. Má suchý a klidný obličej, filtr sesunutý na bradu.

„Gardovou eskortu Knížete mimozemšťanů je těžké zabít,“ povídá. Hlas má tichý, ale pod ovládáním lze vycítit žhavé emoce.

„Jsi diver…“ šeptám.

„Ty taky.“

Gigant v krunýři nepřipomíná muže, který nás sledoval.

„Anatol?“

Kývá hlavou. Připomínám si pravidla zdvořilosti z kodexu divera.

„Leonid,“ představuji se.

Diver Bludiště přikyvuje a hází si těžký BFG-9000 na záda. Určitě jsme se viděli na některém setkání. Jen byl v jiném těle, stejně jako já. Anatol přistupuje ke Smolařovu tělu, pohlíží mu do očí a říká:

„Jako vždycky.“

Lehce šťouchá do těla nohou, jako by se ujišťoval, že Smolař opravdu nežije.

Tu mu dávám takovou facku, že Anatol naráží na stěnu.

1000

Odděluje nás Dick, druhý diver Bludiště, kterého Smolař pokládá za hodného. Rveme se pět minut, ale nesnažíme se jeden druhého zabít, prostě jen vybíjíme svůj vztek a nenávist. Dick strká mezi naše spletená těla hlaveň svého BFG-9000 a nepříliš hlasitě slibuje:

„Ještě tři rány a střelím.“

Anatol na něho pohlíží, odtrhuje se ode mě a přitom mě praští do žeber. Lapám po dechu a kopu ho do rozkroku. Teprve teď se Anatol svíjí bolestí.

Dick se stoickým klidem čeká na třetí ránu. Ale my už stojíme klidně.

„Dobrá,“ sklání Dick zbraň. Mluví rusky čistě a bez přízvuku. „Diveři… zajebaní.“

„Ten pitomý lamer…“ syčí Anatol. „Ten vůl…“

„Nech toho,“ radí mu Dick. „Šel dobře, díval jsem se. „Ne vždycky čestně, ale vždycky dobře.“

Dick je nevysoký, štíhlý, pružný. Ale v této dvojici vede. Anatol mlčí a stírá si z obličeje krev.

Dělám totéž.

„Hrál jsi dobře,“ povídá Dick. „Ale není to tak jednoduché.“

„To jsem pochopil,“ souhlasím a odvracím pohled od Smolařova těla. „Co se děje?“

„Vysvětli mu to, Ane,“ vyzývá Dick a usedá na začazené, rozbité zrcadlo podlahy.

Anatol se šklebí, jako by mu přikázal sníst hrst pijavic. Ale poslechne.

„Myslel sis, že jsme tady za pitomce?“ ptá se.

„To víš líp," nedávám se.

„Vodíme ho každou hodinu," ječí Anatol, „vedl jsem ho sedmkrát! Dick osmkrát! Rozumíš, idiote? Známe tady každý koutek! Cítíme změny! Chápeš?"

Začínám chápat.

„Gilermo ti řekl, že se ho snažíme vytáhnout?" ptá se lhostejně Dick.

„Ano," popotahuji rozbitým nosem.

„Paráda!" ožívá Dick. „Tak proč…" polyká nadávku a mává rezignovaně rukou.

„Co je pro tebe?" ptá se naštvaně Anatol.

„Kdo?"

„Smolař!" ječí Anatol. Zjevně chce kopnout do těla pro zdůraznění svých slov, ale udrží se. „Švára, brácha? Kdo je to? Nemáš prachy, že se nám cpeš do fachy?"

„Vidím, jak fachčíte!"

„Anatol se ptá oprávněně," zasahuje Dick. „Kdo je pro tebe?"

„Nikdo."

„Hochu, jestli znáš jeho adresu, tak ho radši vytáhni ručně."

„Neznám. Věříte mi? Je to prostě klient. Vyzvali mě, abych ho zachránil."

„Kdo?"

„To taky nevím. Neměl tvář."

Pozoruji jejich reakci, ale žádná není. Slova o Muži bez tváře pokládají za metaforu.

„Čím víc, tím hůř," říká Dick.

„Dál," opravuje ho automaticky Anatol. „Čím dál, tím hůř."

„Děkuji," hledí na mě Dick. „A jak se jmenuješ ty?"

„Leonid. Ljoňa."

Dick přikyvuje:

„Znáš mě pod jménem Crazy Tosser."

Zírám. Crazy Tosser je jeden z nejstarších a nejváženějších diverů. Postarší veselý tlouštík… v takové podobě se objevuje na našich setkáních.

Takže tady si Crazy vydělává na živobytí…

„Hoši, nechci vám brát chleba," vysvětluji. „Dostal jsem konkrétní objednávku – vytáhnout Smolaře. Nemohl jsem odmítnout."

Oba diveři jsou hned mírnější. Zřejmě včerejší rozruch a můj zrychlený průchod levely Bludiště u nich vzbudily určité obavy.

„Jsi doomer, viď?" ptá se Anatol. „Ještě stará škola…"

„Jo."

„Nu… šel jsi slušně," otáčí se Anatol. „Slyšel jsem ledacos. Jestli je polovička z toho… tak…"

„Děkuji." Dobré slovo potěší i zelenáče.

„Smolaře není možné zachránit," vysvětluje Dick.

„Proč?" žasnu.

„Není."

„Dick je fatalista," usmívá se Anatol. „Dobře. Posaď se, vysvětlím ti to."

Usedáme vedle Smolařova těla a Anatol začíná vyprávět. Poslouchám, ignoruji detaily a snažím se zapamatovat hlavní fakta.

Smolař nesděluje své jméno ani adresu.

Smolař je vynikající střelec… Mít štěstí, prošel by Bludištěm za den a získal všechny bonusy.

Nikdy nestřílí do hráčů.

„Cože?" ptám se.

„Jo. Nestřílí do hráčů. Zato nestvůry… parádní pohled," vrčí Anatol. „Na lidi nevystřelil ani jednou. Když jsem ho vytahoval po druhé, kvůli tomu jsem skončil. Nepochyboval jsem, že mi pomůže…"

„Je mimo…" povídám. „Tohle tady pokládá za skutečnost… Ale ne! Sám mi řekl, že je kolem virtualita!"

„Ano," souhlasí Anatol, „orientaci neztratil. Ale holt láska k lidem…"

„Věřící?“ nadhazuji. „Pacifista?“

Anatol krčí rameny.

„Takže ho pokaždé zabijí hráči?“

„Zabíjí ho osud,“ zasahuje Dick. „Zabíjeli ho hráči, nestvůry, kulky, spadl na něho strop, topil se v tekutém asfaltu, padal z výšky. Patnáct smrtí, každá jiná.“

„To se nestává,“ poznamenávám. „Třeba si to sám přeje.“

„Jestli je sebevrah, tak hodně rafinovaný,“ nesouhlasí Dick. „Všechno vypadá na náhodu. Jenže je těch náhod nějak moc.“

„Dick si myslí, že je to jeho karma,“ vysvětluje Anatol, „že si takový osud zaslouží. A ať uděláme cokoliv, nevytáhneme ho.“

„To je pitomost, Crazy,“ protestuji. Dick se jen usmívá. „Hoši, nejde ho vytáhnout násilím? Bez znalosti adresy?“

Diveři Bludiště hledí na sebe.

„Nic nezastírejte,“ prosím. „Je to vážná věc.“

„Anatol to zkusil,“ přiznává Dick.

Hledím na Anatola a čekám na vysvětlení.

„Třináctinásobná smrt,“ vysvětluje neochotně. „Když hráč zemře třináctkrát za sebou v intervalech kratších než pět minut, program ho vyhodí bez udání důvodu. To je taková bariéra pro naprosté břídily.“

Pořád nechápu.

„Dnes ráno jsem to vyzkoušel,“ pokračuje Anatol. Nevedl jsem Smolaře levelem, ale hned na začátku jsem ho začal zabíjet. Třináctkrát za sebou. A potom ještě dvakrát, protože mi připadalo, že jsem se spletl při počítání. A nic!“

„Stop!“ zařval Dick a vyskočil. „Leonide, ještě krok a zabiju tě! To je hra! Chápeš?“

Odtahuji se od Anatola. Dick má pravdu, události v Hlubině není možné posuzovat měřítky skutečného světa, dokonce ani Deeptownu. To je Hlubina v Hlubině.

„Jak se choval?“ ptám se.

„Všechno jsem mu na začátku vysvětlil!“ Také Anatol má napjaté nervy. „Nemysli si, že je mi to fuk! Všechno

jsem mu vysvětlil a potom ho střelil do hlavy. Myslel jsem, že se bude alespoň bránit! Napřed se pokoušel utéci, ale potom prostě seděl a čekal!“

Teprve teď chápu, proč má Smolař na Anatola takový názor.

„Leonide, to je hra,“ opakuje Dick. „Když jsi chtěl projít na sedmnácté úrovni, musel jsi zastřelit kluka uvázaného u dveří tunelu. Udělal jsi to?“

Udělal… Nebylo možné ho odvázat.

„To byl pouhý program, Dicku. Malůvka a zvukový soubor. Bránil mi v průchodu k živému člověku.“

„A kolik lidí jsi zastřelil první den, aby sis vytvořil reputaci?“ křičí Anatol. „A nevykládej mi o poctivém souboji! Jsi doomer ze staré školy, diver! Všichni hrdinové Bludiště nemají ani polovičku tvých možností při souboji! Můžeš vyskočit z Hlubiny a nevnímat bolest! Střílet jako na střelnici! Přejít po laně jako provazochodec!“

Ztichl a zamračil se.

„Al-Kabar je tvá práce?

Kývám.

„Hezké…“ Anatol vychladl stejně rychle jako vzplanul. „Celkově to vypadá tak, Leonide. Nebudeme ti překážet. Zkus to. Ale nás nech být. Děláme svou práci.“

„Jsme teď na řadě,“ dodává Dick. „Přijď za šest hodin. Jestli ho za tu dobu nevytáhneme, budeš zase na řadě.“

Nehádám se. Jsou tu domácí, já pouhý host.

Vstávám a jdu k počítači u stěny.

„Hej, Leonide!“ volá za mnou Anatol. „Víš, proč jsi nemohl zabít eskortu ihned?“

Vrtím hlavou.

„Programy umí šidit. Je jedno, jak střílíš, dobrý výstřel je až poslední.“

Nu, díky za informaci… Dotýkám se klávesnice a zapisuji se.

„Za šest hodin,“ připomíná Dick. „Dříve ne!“

1001

Tentokrát je ve sloupovém sále méně lidí. Ovšem všech deset usrkává pivo a evidentně čekají na mě.

Jdu kolem nich.

„Střelec!“

Otáčím se. Míří ke mně dva neznámí a dlouhovlasá dívka.

„Jsem Střelec,“ přiznávám.

„Kdo jsi?“ ptá se nahrbený brejloun. Hodně lidí volí málo bojovný vzhled, aby uspali pozornost soupeřů.

Snad nedojde na střelbu. Včera všichni přímo vřeli, ale dodneška hlavy vystydly.

„Na tom nesejde.“

„O co ti jde, Střelče?“ ozývá se děvče. „Jen si hraješ?“

„Ne.“

„Tak co chceš? Celý den tě viděli na třiatřicáté úrovni. Uvázl jsi?“

„Ne.“

Delegace přešlapuje na místě, potom mi brejloun podává ruku.

„Mír, Střelče?“

„Mír,“ odpovídám, ale nechápu.

„Lidé se bojí projít třiatřicátým levelem,“ vysvětluje. „Na dvaatřicátém jich čeká asi padesát. Když nebudeš střílet hráče, nechají tě být. Jinak začne velký lov. A nejen ve Městě.“

„Dobrá,“ souhlasím. „Jen jedna podmínka… Hned na začátku sedí hoch s pistolí. Nechte ho být.“

Brejloun a děvče si vyměňují pohledy.

„Platí, Střelče.“

„Půjdeme do BFG?“ navrhuje dívka.

Dohody se zapíjejí pivem. A mám šest volných hodin. Souhlasím. Ostatní hráči se k nám připojují a celý houfec vychází ke sloupového sálu. Ohlížím se. Alex s námi nejde, ale možná se skrývá v jiném těle.

„Jestli někdo poruší dohodu a napadne mě…“

„Pak to bude jeho a tvůj problém,“ potvrzuje brejloun.

„Paráda.“

„Jsi doomer, Střelče?“ ptá se děvče.

„Jo.“

„Určitě jsi hrál ještě na 386?“

„Na 286.“

„Doom?“ ptá se ironicky brejloun.

„Jistěže ne. Wolfenstein.“

Uctivý šum. O této nejprimitivnější ze všech trojrozměrných her většina z nich jen slyšela.

„Ostatně,“ povídá děvče, „nedávno jsem se seznámila s klukem, který vstoupil s 386 do Deeptownu.“

„Cože?“ Brejloun je v šoku.

„Slyšel jsi. Bez přilby a kombinézy, ručně. Tvrdil, že je seržant v dočasné službě. Sedí kdesi v tundře na stanici kosmického spojení. Vybavení tam mají jako v muzeu. Ovšem na internet mají přístup jakousi místní vojenskou linkou. Naládoval si deep program na 386-DX40, někudy vlezl do Deeptownu a špacíroval městem. Hned jsem si všimla jeho chůze, taková neuspořádaná, bylo vidět, že má mizerný modem.“

„Kecáš,“ vrtí brejloun hlavou. „S 386 do virtuality nevstoupíš.“

„Proč? S koprocesorem to jde!“ namítá někdo.

Začíná dlouhá hádka, jestli je možné vstoupit do virtuality s IBM-386 a jestli přitom pomůže matematický koprocesor. Nevměšuji se, jen poslouchám, přestože znám odpověď.

Je to možné.

Sám jsem začínal s 386. Také bez přilby a kombinézy, jako onen hypotetický vojáček, který si zvolil tu největší drzost v dějinách.

Ovšem takovými informacemi se neplýtvá.

Docházíme k BFG-9000. Pochmurná budova ve stylu Bludiště či spíše jeho předchůdce Doomu. U těžké kovové brány stojí dvě stvůry v livrejích, bezděčně se pokouším sundat ze zad už neexistující pušku. Mé legrační gesto opakuje několik dalších lidí.

Hry v Bludišti zanechávají stopy v psychice.

Rozhrnujeme nestvůrné vrátné a vstupujeme do restaurace. Vnitřek je bolestně známý, je to poslední úroveň hry Doom-2. Obrovský sál zalitý do poloviny blýskavou zelenou tekutinou; druhou polovinu tvoří kamenná terasa zastavěná stolky. Na stěně nad zelenou hladinou je tlama nestvůrného démona, ze které pravidelně vylétají vířící kostky. Nad terasou praskají, vypadávají z nich jakési nestvůry, několik minut se potulují mezi stolky a pak mizí. Nikdo si jich nevšímá, na rozdíl od těch ve hře nejsou tělesné ani nebezpečné.

„Levely bývaly jednoduché," nadhazuje nějaký mladíček z naší skupiny. Mlčím. Šoupnout ho tak do takového levelu, i bez virtuality, rád bych se podíval na výkony mladé generace. Projít poslední úrovní bez uplatnění kódu nesmrtelnosti se podařilo málokomu.

Usedáme poblíž zelené tekutiny, srážíme několik stolků k sobě. Přichází číšník, také nestvůra – létající purpurová koule a vytřeštěnýma očima.

„Pivo!" požaduje brejloun. „Ležák, pro všechny! Platím."

Netvor otevírá ústa, bezděčně uhýbám. Ovšem z úst mu nevylétají ohnivé lebky jako ve hře, ale orosené sklenice piva.

Nějací dva idioti se mi smějí. Ostatní si vyměňují chápavé pohledy.

Čím se liší obyčejný člověk od doomera? Než doomer zajde za roh, podívá se tam.

Doomer pozná doomera na dálku. Staré hráče má reakce neudivuje.

Bereme sklenice.

„Na příměří!“ vyhlašuje brejloun. „Mezi Střelcem a námi všemi.“

Pivo je tmavé a husté, není to guinness, ale něco podobného. A hodně silné.

Zajímá mě, jakým kouzlem se majiteli restaurace podařilo dát neexistujícímu pivu takovou chuť, že se vnímá jako silné.

„Damir,“ představuje se brejloun.

„Střelec.“

Damir kývá hlavou, smířil se s tím, že nesundám masku. Z nějakého důvodu mi připadá, že jeho vzhled je naprostý opak reálné podoby. Nepochybně je vysoký a svalnatý.

Obrácené maskování je časté. Četl jsem několik psychologických prací o Hlubině, kde se dokazovalo, že tato metoda se užívá ve dvou třetinách případů.

„Proč jsi se neobjevil v Bludišti dříve?“ zajímá se Damir.

„Není zajímavé,“ přiznávám se.

Damir akceptuje mou odpověď klidně, ale mladíci se začínají mračit.

„Nebyl jsi v devadesátém sedmém na moskevském turnaji doomerů?“ vyptává se Damir.

„Ne.“

„Ale stejně tvé postupy odněkud znám,“ konstatuje.

Sedíme, pijeme pivo. Upřímně řečeno jsem rád, že stálí hráči Bludiště se mnou uzavřeli příměří. Kdyby se na mě vrhli, nezachránily by mě ani schopnosti divera.

Sál mezitím ožívá. Odněkud se vynořil hoch s kytarou, opálený, s hárem. Rozpačitě se usmívá, mává rukou, vstupuje na zelenou hladinu. Kapalina mu pod nohama kypí. Dochází doprostřed zelené části, usedá na židli, postavené na maličké betonové plošince, a pomalu začíná ladit kytaru. Také mu mávám, přestože v podobě Střelce mě určitě nepozná. Je v Hlubině legendou, hacker staré školy, navíc

bard. Dlouho jsme se neviděli. Většinou vystupuje u Tří prasátek, které mu podle řečí částečně patří. Vůči Bludišti je lhostejný a bývá tady jen zřídka. Odhrnuje si vlasy z čela a začíná zpívat:

Vlhko a zima, ale tak krásně
Břečkou a mlhou je tu kraj zlitý!
V duchu se směji – jenže moc smutně
Stejně jak město jsem mlhou zpitý.

Děvče odklepává takt na stolní desce, pivo teče proudem. Seznamuji se s ostatními a pro všechny případy přikazuji Vice, aby si zapamatovala podoby i jména. V hluku mi jeden klučík dlouze tiskne ruku a lepí na záda jednoduchý marker. Dělám, že jsem si toho nevšiml, objímám ho a lepím marker zpátky na něho.

Ať si zapátrá, lamer.

Tou mlhou kráčím, jak mořem širým
Velrybou snad jsem, a možná lodí
Nebo jen prostě pohled můj sirý
V chaluhách-stromech ztraceně bloudí.

Mejdan se rozjel. Všichni jsou spokojení, včetně toho šikulky.

Už neznám zvuky, ty vymizely.
Zanikla slova – neplýtvám slovy.
Tou mlhou nyní plním se celý,
Pokud se vejde do mojí hlavy.

Také já jsem plný chmelové mlhy. Vstávám a usmívám se na hráče.

„Už musím jít.“

Nikdo se neptá proč, nikdo mě nepřemlouvá, abych zůstal. Pobyt v Hlubině je drahý. Proplétám se mezi stolky,

nad hlavou mi syčí iluzorní kostky, otevírají se a vyplivují nestvůrky. Stěží se udržím, abych neuhýbal.

Zbývá mi ještě pět hodin. Diveři Bludiště se teď zabývají Smolařem. Z nějakého důvodu jsem přesvědčen, že neuspějí.

Odbočuji za roh.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

Nejprve sundávám přilbu, pak otevírám chladničku. Vyjímám limonádu, salám, jogurt. Je čas poobědvat.

Na monitoru je všechno v pořádku. Střelec stojí přilepený ke stěně, občasní chodci si ho nevšímají. Prostě nějaký chlápek zašel do Různých zábav.

„Hlavně ne za Vikou!“ volám na něj.

„Nerozumím, Ljoňo,“ ozývá se Windows Home.

„To nic,“ odvracím pohled. „Všechno je v pořádku.“

Najednou se cítím nesvůj. Nepřišel teď někdo k virtuální Vice? Představuji si, jak se peru v neexistujícím nevěstinci, a usmívám se.

Ale jím rychleji.

„Ljoňo,“ povídá Windows Home. „Je čas na měsíční připomenutí.“

„Povídej.“

„Zavolat rodičům,“ oznamuje vyčítavě Vika, „Můžu vyvolat číslo, ale to znamená uvolnit telefonní linku…“

„Ne.“

Škoda, ale zavolám večer.

„Zaplatit účty…“

Ano, to nejde odložit. Vypnou telefon v nejméně vhodném okamžiku…

„Děkuji.“

„Uklidit byt.“

Rychle se rozhlížím. Jistě, podlaha potřebuje umýt. A setřít prach. Vyčistit narezlou vodovodní baterii.

„Děkuji, Viko, přijal jsem.“

„Dále opět upozorňuji, že úroveň tvých příkazů někdy neodpovídá velikosti mé operační paměti…“

„Mlč.“

Kladu dlaň na klávesnici, loktem shazuji prázdný kelímek od jogurtu, aby nepřekážel.

Deep.

Enter.

Odlepuji se od stěny a skleněnými dveřmi vstupuji do nevěstince.

Madam mi jde vstříc.

„Dnes jste tu brzy, Střelče."

„Zato ne na dlouho."

Madam se usmívá, zvedá ruku a dotýká se mé tváře.

„Hlavně nepleťte děvčatům hlavy, Střelče."

„Vynasnažím se," pronáším hlasem poslušného chlapečka.

Madam nepřesvědčeně přikyvuje. Obrací se k hlídači:

„Zaveď ho do služebních místností. Za Vikou."

„Děkuji." Opravdu ze srdce. Madam unaveně mávne rukou a jde ke schodům do prvního patra. Hlídač ukazuje na malé dveře vedle sebe.

Mírně zmaten ho následuji.

Přímo do srdce nevěstince.

Čistá chodba, za okny letní les, řeka a slunce. Aha, madam říkala, že u nich je pořád večer. Ovšem pro klienty je i slunce.

Podél chodby dveře, bez jmen i čísel, zato s obrázky. Koťata, štěňata, myšičky, zajíčci. Trošku to připomíná školku. Znenadání z jedněch dveří vyhlíží polosvlečená blondýnka, s výkřikem si zakrývá rukama prsa a uskakuje zpátky.

Pokouším se kráčet s kamenným výrazem. Když procházím kolem dveří, doléhají ke mně šelesty a šumy. Vím, že když se otočím, uvidím desítky zvědavých obličejů, vyhlížejících do chodby.

Proto se neotáčím.

Hlídač se zastavuje u dveří s fotografií zamyšleného černého kocourka. Klepe.

„Ano?“ zazní odpověď, až sebou cuknu, protože ten hlas poznávám.

„Klient,“ oznamuje hlídač.

„Ať vstoupí.“

Muž mě plácne do zad a odchází. Z pootevřených dveří se ho šeptem vyptávají, ale on mlčí.

Vstupuji provázen posměšným kocourkovým pohledem.

Pokoj vypadá jako horská chata. Okno je otevřené dokořán a dovnitř pronikají závany studeného větru. Šumí řeka. Vika sedí před oknem na obyčejné dřevěné židli a prohlíží se v maličkém zrcadle. Na hrubě sbitém stole má před sebou moderní kosmetiku.

„Ahoj,“ zdraví. „Seď chviličku tiše.“

Budiž. Stojím a rozhlížím se. Na stěnách neznámé akvarely, skoro na všech jsou hory, mlha, borovice. Na první pohled vypadají skoro stejně, jako výtvory nějakého mazala pro každotýdenní prodej. Přesto si je pozorně prohlížím a uznale kývám hlavou. To není pásová výroba zkušené ruky, ale cyklus.

„Jak bys je nazval?“ táže se Vika bez ohlédnutí. Má totiž zrcadlo.

„Ani nevím,“ přiznávám. „S názvy mívám vždycky problémy. Například…“

Jdu podél stěny a opatrně se dotýkám rámů. Hory, vlastně jedna hora, ale z různých pohledů, husté chumáče mlhy, borovice na svazích. Ranní chládek, suchý, řídký vzduch. Zurčící potůček, šum větru – jako by obraz dokázal předávat zvuk.

„Bludiště,“ říkám. „Bludiště odrazů.“

Vika si vylepšuje rty rtěnkou a zamyšleně souhlasí.

„To je možné… Důležité je, aby byl název nesrozumitelný. Takové se lépe prodávají.“

„To jsou tvé obrazy?“

Poslední dny jsem otřesně nechápavý.

„Ano. Nehodí se ke mně?“

„Hodí. Ale myslel jsem si, že jsi je vybrala podle svého vkusu.“

„To jsou celí chlapi.“ Vika konečně vstává. Má dlouhé bílé šaty ke kolenům, opánky, stříbrný přívěsek na řetízku. „To má být kompliment na prvním rande?“

„Na druhém,“ pokouším se žertovat.

„Ne, na prvním. Ráno to byla práce.“

„V tom případě začnu dělat poklony,“ brumlám. „Jsi chytrá, hezká, talentovaná…“

„Přidej ještě přesná.“ Stahuje si vlasy bílou stužkou.

„Ne, raději dodám štědrá. Prodávat takové obrazy je odvaha.“

„Nesmysl,“ brání se Vika. „Prodávám skutečné originály. Tyto si ponechávám. Jsou lepší.“

Vika nezaznamenala chybu, které se dopustila. Mám z toho radost. Rychle se ptám:

„Čím jsou lepší?“

„Mají zvuk.“

Takže o to jde. Šum větru a zurčení vody nebyly iluzí.

„Vzniká nové umění,“ konstatuji.

„Vzniklo už dávno. A nebylo jediné. Jenom jsme nechápali, že se jedná o umění. Když pračlověk kreslil na stěny jeleny, také to hned neprohlásili za umění.“

„Pokud tomu tak je, pak je celý Deeptown uměleckým výtvorem.“

„Samozřejmě. Ne celý, ale místy určitě. Pojď sem.“

Vika mě bez okolků bere za ruku a vede k oknu.

„Podívej!“

Tak je to. Vika malovala podle přírody… Ale existují takové hory i ve skutečnosti?

Hlavní štít určitě ne. Je vysoký deset kilometrů, zvedá se z horského řetězu jako horský rebel. Kolem vrcholu plují oblaka, neschopná jej zakrýt svou čepicí. Hora je doslova složená z pásem: tmavá zeleň lesů, salátový odstín alpských řek, prstenec sněhu a šedá, neživá žula vrcholu.

Mezi naší chatou, která také stojí ve slušné výši, a gigantickým štítem leží jezero. Není moc velké, ale ideálně kulaté, řekl bych – nakreslené, kdyby nebylo tak živé. Tmavomodrá, těžká voda, u břehů led.

Mlčím.

„Nemyslíš si, že je to firemní krajinka pro vybíravé klienty?“ ptá se Vika.

„Kdepak. Obejdou se bez ní.“

Hledíme na hory.

„Malovala jsi to dlouho?“ ptám se tiše.

„Dva roky,“ odpovídá nedbale.

Kývám hlavou. Něčemu takovému je možné věnovat hodně času. To nejsou nasekané pohledy, jaké prodávají na každém rohu. Připadá mi, že ani se silným dalekohledem bych se nemusel ničeho domýšlet. Obraz je úplný do všech podrobností.

„Moc ráda bych tam šla,“ hledí Vika na jezero.

Mlčky souhlasím.

„Ale cesta je obtížná,“ vzdychá Vika. „Kdybych přivázala k oknu lano, spustila bych se přímo na tu pěšinku. Ale před půl rokem spadla na severním svahu lavina. Pěšinku určitě zavalila.“

Otáčím se a pohlížím jí do očí.

Ne, nelže a nevysmívá se.

„Chceš snad říct, že je to živé?“ ptám se. „Že je tam možné vstoupit? Vylézt na vrchol, vykoupat se v jezeru?“

„Voda je studená, nastydnul bys.“

„A všechno žije? Sněží, padají laviny, přicházejí bouřky?“

Vika přikyvuje.

„K vytvoření takového prostoru je potřebný samostatný server!“

„Dva. Jeden je úplně plný, druhý to pořád ještě drží.“

Polykám studený vzduch. Ptám se:

„Proč vůbec pracuješ tady? Každá firma tě vezme jako prostorového projektanta, když ji necháš vyhlédnout tímto oknem.“

„Mám své důvody,“ zvyšuje Vika hlas a já chápu, že dotaz nebyl na místě.

Svoboda pro všechny a ve všem.

Třeba je virtuální prostitutkou ráda.

„Děkuji,“ povídám.

Vika se nespokojeně mračí.

„Děkuji ti, že jsi mi dovolila se na to podívat,“ vysvětluji. „Určitě sem nepouštíš každého.“

„Nepouštím. A ty mi ukážeš své obrazy?“ ptá se Vika s úsměvem. Trhnu sebou. „Řekl jsi, že neumíš vymýšlet názvy. To znamená, že jsi se tím zabýval.“

Nu ovšem. Také jsem pochybil. A jako ona jsem si to neuvědomil.

„Už dávno nemaluji,“ přiznávám. „Už je to tak. Třeba je to lepší, něco takového bych stejně nedokázal.“

Vika se ani nepokouší zdvořile protestovat. Zná svou cenu.

„Víš, chtěl jsem tě pozvat do restaurace,“ povídám. „Jestli souhlasíš…“

„Ne.“

Jako by na mě plivla. Byl jsem si jistý, že bude souhlasit, že se jí u Tří prasátek bude líbit, že postojíme nad horskou řekou… Sice jsem ten pohled nevytvořil, ale mám ho rád…

„Rozumím,“ povídám.

„Nerozumíš. Nejde o klienty, právě teď je klid, a děvčata mě zastoupí. Zvu tě já. Do naší restaurace.“

Sice nechápu, ale souhlasím. Vika si mě pozorně prohlíží, upravuje mi límeček košile.

„Ujde,“ rozhoduje. „Jdeme.“

„Daleko?“

Vika se jen usmívá, bere ze stolu maličkou semišovou kabelku. Vycházíme na chodbu a pozoruji, že dveře už zvědavě neskřípou.

„Jdeme, jdeme…“

Držíme se za ruce a kráčíme jako dobře vychované děti na procházce. Chodba končí točitými schody, vystupujeme nahoru, napočítal jsem sedm otoček, než cestu zahradil těžký sametový závěs. Na okamžik mě napadlo, že je zde zmanipulován prostor a vyjdeme do haly v přízemí.

„Ničemu se nediv,“ povídá Vika a jde první.

Následuji ji přesvědčen, že její prosbu dokážu splnit.

Vycházíme na mořský břeh.

Západ slunce barví nebe oranžově a zlatě. Moře znaveně oddychuje, laská břeh. Písek pod nohama je černý, celá pláž jiskří černě. Vím, že takové pláže existují. Ale nikdy mě nenapadlo, že jsou tak krásné.

Na břehu stojí pod slunečníky bílé stolky, u stolků sedí lidé. Všichni živí, žádné programované atrapy, to poznám hned. Především děvčata, jen u stolku, který je nejblíže břehu, dva svalnatí muži. A vedle dlouhého barového stolu ještě štíhlý mladík v šortkách.

„To je naše rekreační zóna,“ šeptá Vika. „Jdeme.“

Usedáme k volnému stolku. Vika se ke mně naklání:

„Tady je samoobsluha. Jdi k baru a přines mi šampaňské.“

Jdu, váznu v písku. Sledují mě pohledy tří mužů a dvaceti žen. Všechno vypadá neuvěřitelně, jako kdyby pobřežím prolétl příšerný tajfun, smetl hotely a domy, ale ušetřil část otevřené restaurace. Dojem posiluje závěs na dveřích, kterými jsme sem přišli – stojí volně na černém písku.

„Ahoj!“ zdraví mě mladík u baru a rychle natahuje ruku.

Mechanicky ji tisknu.

„Vika má ráda suché šampaňské,“ povídá. „Ale neber francouzské, raději abrau durso, je někde pod stolem… Jsi tady poprvé? Nikdy jsem tě tu neviděl. Dnes je volný den, všechna děvčata šla sem. Teď tě properou!“

Řeční s energií Robinsona, který potkal Pátka. Má neobyčejně pohyblivý obličej, v ústech mu chybí pár zubů.

„Líbíš se mi,“ pokračuje a škrábe se na opáleném břiše. „Opravdu se mi líbíš! Chacha! Lekl ses? Ne, já tady nepracuji, vlastně pracuji, ale tak ne. Jen aby ses náhodou nezalíbil těm dvěma u vody!“

Točí se mi hlava. Nasazuji smutný úsměv, obcházím pult a z kýble s ledem beru láhev, k tomu dvě vysoké číše.

„Včera jsem se opaloval moc dlouho,“ vykřikuje mezitím mladík a stahuje si dlouhý plát kůže. „Vsadil jsem se s holkama, že se opálím, nevěřily. Ráno přišly a byl jsem opálený!“

Strká mi pod nos cár kůže.

„Vypadá dobře, že? Celou noc jsem dělal simulaci opálení. Budu ji muset někde nabídnout, lidé se o ni budou prát! Ale já ji z ruky nedám!“

Spěšně přikyvuji a odcházím s kořistí. Vika na mě čeká a zalyká se smíchem.

„Kdo je to?“ usedám na židli. Tiché pleskání vln mi připadá neslýchané blahodárné.

Vika se dál směje, potom zvážní.

„To je náš programový génius, hacker a bodyguard, znalec hardwaru i softwaru. Říkej mu Počítačový Mágu nebo prostě Mágu. Má to rád. Hlavně ho neoslovuj Zuko.“

„Zuko?“

„Uhm. Má rád všechny rozpustné nápoje, zuko, sprim a jinou chemii. Děvčata ho tak pojmenovala a on se urazil.“

„A proč je tak… zvláštní?“ ptám se opatrně.

„Nevím. Možná odstrašuje naše gaye, možná je i v životě takový.“

Koutkem oka hledím na hochy u břehu. Ti také na mě hledí, něco si povídají. Potom jeden druhého lehce plácne po rtech a ten se uraženě odvrací.

Cítím se nesvůj, ale Vika se dál usmívá, proto se s předstíranou zvědavostí ptám:

„Nač potřebujete kluky? Holky někdy nestačí?“

„Samozřejmě. Vzpomínáš si na modré album?“

Vzpomínám. Ale satan mě pokouší, takže pokračuji:

„A kde se pasou kozy?“

Smějeme se oba, napětí polevuje.

„To je program,“ přiznává Vika. „Pokoušeli jsme pořídit těla zvířat, ale nechovají se přirozeně. Klienti se vyskytují zřídka, ale zato máme vše. Pro každou úchylku.“

Nalévám šampaňské, přiťukáváme si.

„Normální,“ povídá Vika.

„Docela slušné,“ souhlasím a odkládám prázdnou číši.

„Abrau durso nemůže být špatné. Mluvila jsem o tobě. Měla jsem pochyby o tvém chování v takové společnosti.“

„A je tu něco zvláštního?“ ptám se hlasem muže, který pobývá každý den ve společnosti prostitutek a homosexuálů.

Vika uvažuje.

„Ne, zatím si to nemyslíš,“ povídá. „Ale to nic. Důležité je, že to říkáš. Znamená to, že nakonec uvěříš.“

„Smím?“ vedle stolku stojí Počítačový Mág, podivně ohnutý a s omluvným výrazem v obličeji. „Nemluvíte o mně? Neruším? Smím přisednout?“

„Posaď se…“ vzdychá Vika odevzdaně. Mág klesá na volnou židli, gestem kouzelníka vytahuje sklenici a ještě jednu láhev. Jakýsi banánový likér.

„Děkuji, Viko! Už jsem si myslel, že se samotný ukoušu! Napiješ se?“

Vika si místo odpovědi nalévá další šampaňské. Já likér také nechci. Mág si ho nalévá do sklenice.

„Na seznámení!“ připíjí. „Já jsem Počítačový Mág!“

„Střelec,“ odpovídám mechanicky.

„Oho!“ Mág se zhoupne na židli. „Nezabíjej mě! To ty už dva dny řádíš v Bludišti? Gratuluji, Viko, seznámila jsi se s ostrým doomerem! Všechny rozbrečel! Zabíjí jako na běžícím pásu!“

„Opravdu?“ táže se Vika.

Kývám hlavou.

„To by mě nikdy nenapadlo.“

„Musím tě něčím překvapit.“

„Střelče, moc v Bludišti nevyváděj!“ pokřikuje Mág. „Nebo požádám madam o dovolenou, vlezu do Bludiště a roznesu tě! Jsem mírný člověk, ale když se rozzlobím… Dva mě neudrží, možná tři! To jednou…“

„Mágu,“ povídá mu Vika, „máme tu vážný rozhovor. Povídej si s Tinou nebo Lenkou.“

Mág zesmutní.

„Pořád totéž… Už jdu, jdu. Nikdo mě nemá rád…“

„Mám tě moc ráda,“ uklidňuje ho Vika. „Jenže Tina má od včerejška depresi. Zkus ji rozptýlit, umíš to.“

„Žádný problém,“ září Mág. Bere láhev a pluje ke stolku, u kterého urostlá bruneta o samotě popíjí vodku.

Vrtím hlavou.

„Máme tady vlastní svět,“ vysvětluje Vika. „Docela tichý a klidný. Všechny holky sem chodí v základních tělech. Ne v těch, ve kterém se objevují před klienty.“

„Takže toto je tvé základní virtuální tělo?“

„Ano.“

Dělám další krok.

„Jméno také? Jmenuješ se Vika?“

„V Hlubině ano. Dovolila jsem ti přijít proto, že jsi uhádl mé jméno.“

Smutně se usmívá.

„Ze začátku jsem si myslela, že jsi nějaký špion, hacker nebo diver, který mě odhalil…“

Buší mi srdce.

„Už si to nemyslíš?“

Vika krčí rameny.

„Kdo ví? Ale líbíš se mi. Chci, aby všechno šlo samo. Úžasně a hezky.“

Nestačím odpovědět, když se závěs odhrnuje a objevuje se dívčí obličej:

„Natašo, Tino, nástup. Zelené a žluté album.“

Urostlá krasavice, ke které právě přisedl Mág, hází na závěs láhev. Vika vstává.

„Alice!“ pronáší nepříliš hlasitě, ale zřetelně. „Zastup Tinu!“

Děvče u sousedního stolku kývá hlavou, ale Tina na protest zvedá ruce:

„Jsem v pořádku, Viko.“

Mluví pomocí překladatelského programu, přesto je v jejím hlase znát únava a zlost.

„Budu jako holčička, všechno je v pořádku. Včera mě dostal Čepičář.“

Jeden gay vstává a rychle prochází mezi stolky. Objímá Tinu, něco jí šeptá a úpět usazuje. Pohlíží tázavě na Tinu.

„Dobře, Ondřeji,“ souhlasí Tina. „Děkuji.“

Gay a jedna z dívek vycházejí. Vika usedá a dopíjí šampaňské. Nečekaně svištivě šeptá:

„Dobytek. Všichni chlapi jsou dobytek.“

„Kdo je Čepičář?“ ptám se.

„Stálý klient. Většinou se mu věnuji já, ale včera jsem… byla zaměstnána.“

„Mnou?“

„Ano,“ odpovídá Vika tvrdě. „Děvčata s ním nesmějí pracovat, těžko se pak vzpamatovávají.“

„Co požaduje?“

„Červené album.“

Připomínám si včerejší večer.

„Na takové si nevzpomínám.“

„Je vloženo do černého alba. Neukazuje se každému.“ Vika vstává. „K čertu. Ljoňo, promiň…“

Vstávám také.

„Chtěl jsi mě někam pozvat?“

„Ano.“

„Tak pozvi!“

* * *

V hale se rozhlížím, jestli uvidím madam, ale neobjevuje se. Volám auto, uvádím adresu – Tři prasátka… Vika se pomalu uklidňuje. Hrozně rád bych se jí zeptal na červené album a Čepičáře, ale mlčím.

Nesmím. Teď nesmím.

„Tak jsem ti ukázala, jak žijeme," vysvětluje Vika. „Bylo to zajímavé?"

„Nic zvláštního. Normálka."

„Nic zvláštního…" Vika vytahuje z taštičky cigaretu a cvakne zapalovačem. „Normálka…"

Nelíbí se mi, když děvčata kouří. Ani ve virtualitě.

„A co jsi čekala, Viko? Výkřiky děsu? Nejsem svatoušek. Nadšení? Nevidím k němu důvod."

Lehce se dotýká mé ruky.

„Promiň, Ljoňo. Trochu se o holky bojím. Chápej, ty jsi nahodilý klient. Utíkal jsi pronásledovatelům, zaběhl do bordelu, uviděl mou fotku… Promiň. Nemáš s tím nic společného."

Přijíždíme ke Třem prasátkům. Ve virtuální realitě nejsou špičky, časová pásma tento pojem zlikvidovala. Ovšem k nahodilým přílivům a odlivům dochází. Například nyní je tu plno.

Deru se k baru a volám na barmana:

„Nazdar, Andreji!"

„Nazdar, nazdar," podává nějakému návštěvníkovi koktejl. „Co jsi zač?"

Ach. Je to opravdu on, ne program barmana.

„Leonid," představuji se.

Andrej vraští obočí. V tomto těle mě ještě neviděl a chce se zabezpečit.

„Chlape!" šeptám výhružně. „Copak? Další daně? Nebo ti ukradli soubory? Povídej, pomůžu…"

Andrej se naklání pres pult:

„Nepoznal jsem tě. Že jsi ale vyrostl, je z tebe kus chlapa!"

Vika trpělivě čeká. Ale zřejmě se cítí nesvá.

Jako já v odpočinkové zóně veřejného domu.

„Jako obvykle?“ natahuje Andrej ruku k lahvím.

„Gin s tonikem, jedna k jedné,“ usmívám se. „Jsem to opravdu já. Ale usedneme k řece. Sami.“

Andrej se šklebí a hledí pod pult, kde má terminál.

„Všechny kanály jsou plné?“ lekám se.

„Něco ti najdu,“ rozhoduje Andrej. Tiskne nějaké tlačítko. „Žádný problém… Vida! Zrušené spojení, jeden kanál se uvolnil. Běžte, ale rychle!“

Beru Viku za ruku a táhnu ji ke dveřím v kamenné stěně restaurace. V předsíni přikazuji:

„Individuální prostor pro nás oba! Žádný přístup.“

„Přijato,“ šeptá strop. „Žádný přístup. Jste hosty restaurace. Tři prasátka vám přejí příjemný pobyt.“

„No tohle,“ ironizuje Vika. „Jsi tady stálý návštěvník?“

„Ano.“

Nezabíhám do detailů, jako jsou třeba diverské aférky vyhledání a pacifikace vyděračů, kteří ukradli majiteli restaurace finanční soubory. Kdybych se nepostaral o tu partu nevzdělaných hackerů, Andreje by to přišlo pořádně draho. Buď hackeři, nebo daňová inspekce Deeptownu. Takto vše skončilo smírně, dokonce i vyděrači byli relativně spokojeni, že vyvázli tak lacino.

Vstupujeme do podzimu.

Vika se na okamžik zastavuje a rozhlíží. Zvedá ze země spadlý list, mne ho v prstech. Dotýká se kůry stromů.

Čekám. Při vstupu do nové virtuální reality se chovám stejně. Navíc přitom vystupuji z Hlubiny a hodnotím přitom skutečnou podobu místa. Vika to nedokáže, ale i prostoroví projektanti mají své metody.

„Slušné,“ hodnotí. „Jako by tu pracoval sám Carl Sigsgord… závidím.“

„Nemáš to o nic horší,“ utěšuji ji, ale Vika vrtí hlavou.

„Ve všem ne. Neuvěřitelně vnímá prostor. Já se nechávám unést…“

Jako dítě kope do listí, to se rozlétá a zase padá. Nalétalo se už dost.

„Pojď," beru ji za ruku a vedu k řece. Na stolku je prostřeno jako pro banket. Na velké míse specialita podniku, vepřová pečeně à la Tři prasátka. Je tu můj oblíbený svařák a velký výběr vín.

Vika se nedívá na stůl, stojí u srázu a pohlíží do dáli. Stavím se vedle ní. Na opačném břehu potůček omývá větve spadlého stromu. Zřejmě byla bouřka. Tento prostor je stejně živý jako její hory.

„Děkuji," říká Vika a mně je dobře. Uvažuji, jestli jí nemám ukázat ještě mořský břeh a kousek staré Moskvy, které přiléhají k restauraci. Ale počkám. Věřím, že budeme mít ještě dost času.

Nač jinak to všechno?

„Víš, já vycházím ze svého prostoru málokdy. Ani nevím proč." Vika váhá, ale pokračuje: „Vlastně se bojím uvidět ty, co k nám chodí… uvidět je takové, jací můžou být. Veselé, dobré, báječné lidi."

„Proč?"

„Protože by to znamenalo, že lidé mají dvě tváře. My jsme totiž smetiště, Leonide. Smetiště, kam se vyhazuje špína nahromaděná v duši. Strach, agrese, neuspokojené touhy, pohrdání sama sebou. Ve tvém Bludišti je to nepochybně stejné."

„Není mé. Mám tam práci."

„O to je ti lehčeji. K nám chodí usmrkánci, kteří se hodlají stát muži, potom muži, kteří už jimi být nechtějí, odmítnutí kluci s touhou se předvést… Občas přicházejí vyzkoušet všechna alba a tvrdí, že v životě se má zkusit všechno."

Zase se zdržuji dotazu, proč tam pracuje.

„Proč táhneme za sebou do budoucnosti všechno, co je v nás nejhoršího?" ptá se Vika.

„Protože to existuje. A nikam nezmizí. Představ si všude kolem gentlemany se smokingy, dámy ve večerních

toaletách, všichni decentně rozmlouvají, jsou zdvořilí a kultivovaní…“

Vika se tiše směje:

„Neuvěřím.“

„Já také ne. Žádná změna společnosti – technická, sociální nebo komplexní, jako je Hlubina, nijak neovlivní individuální morálku. Postulovalo se vše, co bylo možné – od pohrdání sedláky k rovnosti a bratrství, od asketismu ke svévoli. Ale volba byla vždycky individuální. Je nesmyslné předpokládat, že virtualita udělala lidi horšími, než jsou. Ale ani lepšími. Dostali jsme nástroj a jestli s ním začneme budovat nebo rozbíjet lebky, to závisí na nás.“

„Nástroj není podstatný, Ljoňo. Každý chápe, že vlastně sedí doma nebo v práci, zírá na obrazovku nebo má na hlavě přilbu. A proto může všechno. Hra. Přelud.“

„Mluvíš jako turinci.“

„Ne, jejich přístup se mi také nelíbí. Vůbec se nehodlám změnit v proud elektronických impulzů.“

„Viko…“ pokládám jí ruku na rameno. „Nemá cenu se hádat, nemá cenu se trápit. Hlubina je stará pět let. Je ještě dítě. Chytá všechno, co jí padne do ruky, plácá hlouposti, směje se a pláče bez důvodu. Nevíme, co z ní vyroste, nevíme, jestli bude mít sourozence, kteří budou lepší. Prostě jí musíme dát čas.“

„Musíme jí dát cíl, Ljoňo. Ponořili jsme se do toho světa, aniž jsme si poradili s tím, co jsme zanechali za sebou. Neumíme žít v jednom světě a už jsme zrodili druhý. Ale nevíme, kam jít. K čemu směřovat.“

„Cíl se objeví,“ povídám nepřesvědčeně. „Poskytni jí čas… dovol Hlubině, aby si uvědomila sama sebe.“

„Třeba to už udělala,“ posmívá se Vika. „Ožila. Jako ve fantaziích lidí, kteří v ní nikdy nebyli. Co když jsou mezi námi lidé, neexistující v reálném světě? Odrazy prázdnoty? Co když ty ani já vůbec neexistujeme? A všechny naše představy o realitě jsou pouhé fantazie oživlé Sítě?“

Najednou je mi děsně.

Ne, nehodlám uznat, že neexistuji.

Ani o Viku se neobávám.

Ale možná znám kandidáta na „odraz prázdnoty“.

A Vika pokračuje, jako by se rozhodla přivést mě k šílenství:

„Představ si, jak by to mohlo vypadat. Statisíce a možná už miliony počítačů spojených trvale se Sítí. Proudy informací probíhají mezi kontinenty, usedají na routery a ukládají se do paměti strojů. Neexistující prostory žijí podle vlastních pravidel, mění se. Ze stromů padá listí, naše nohy zanechávají stopy, naše hlasy svrhávají laviny. Informace se zdvojuje, proplétá, promíchává. Programy jsou poslušné, vytvářejí atrapy osobností, ale kdo ví, za jak dlouho takovou osobnost naplní rozumem?“

„Každý hacker by se uchechtal, kdyby tě slyšel,“ povídám ztuha.

„Nejsem hacker. Prostě vidím to, co se děje kolem. A uvažuji, co by viděl člověk odnikud, kdyby se objevil v Deeptownu hluboce přesvědčen, že je skutečný a živý. Pitvořící se vtipálky? Lidi, kteří běhají Bludištěm a s potěšením se vzájemně zabíjejí? Psychopaty, ukájející se v bordelech? Kolem je vše, co existuje ve skutečnosti. Obloha a slunce, hory a moře, města i paláce. Prostory v prostoru, směsice dob a národů, předností i vad. Všechno! Všechno a nic! Potřebujeme jen to, co nenávidíme v opravdovém životě. Smrt, krev, falešnou krásu a vypůjčenou moudrost. Co si tedy pomyslí Hlubina o lidech, až začne myslet?“

Mlčím. Připomínám si Smolaře, který zabíjí netvory pistolí a nikdy nestřílí na hráče. Který neuvádí své jméno ani adresu. Který už dva dny vězí ve virtuální realitě – a kterému se neplete jazyk žízní a nepodklesávají nohy únavou. Který nechápe, že dítě uprchlé mutantům je pouhou stovkou kilobajtů na serveru třiatřicátého levelu.

Připomínám si slova Muže bez tváře: „Teď se něco změnilo“. To byla přece přímá nápověda spolu se zmínkou o

Neviditelném bossovi a Zbloudilém bodu. Stalo se to, co se vyskytuje jen ve folklóru.

Mrazí mě.

Neexistují náhody, které se opakují patnáctkrát za sebou. Diveři Bludiště by Smolaře vytáhli… kdyby jim nebránila samotná Síť. Smolaře z Hlubiny vytáhnout nejde, on v ní žije. Je připoután k Bludišti, ke světu výstřelů a zrad, krve a trosek. Umírá a ožívá, aniž chápe, co se s ním děje.

„Viko…“ šeptám. „Viko, nedej Bůh…“

„Co?“ Hledí na mě a ustupuje. „Co je s tebou?“

„Nedej Bůh, abys měla pravdu…“ šeptám. „A připadá mi, že ji máš…“

Chytila mě za ruku, silně stiskla, skoro až bolestivě, a křičí:

„Na kolik sis nastavil timer? Kde bydlíš? Ljoňo, vzpamatuj se! Jsi živý, skutečný! Plácám nesmysly, nesmysly!“

Připadá mi legrační, že se Vika o mě bojí.

„Jsem v pořádku,“ povídám. „Jsem živý a skutečný. Nemám deep psychózu. Ale znám někoho, kdo není živý.“

Je to zvláštní, ale Vika se uklidňuje. Já bych se na jejím místě začal bát ještě víc.

„Také jsem se s takovými setkala…“

Vrtím hlavou.

„Viko, znám člověka, který se chová jako ten z tvé fantazie. Nerozlišuje zdání od skutečnosti. Nezná hranici, nehraje, ale žije v Hlubině.“

Okamžitě se domýšlí:

„V Bludišti?“

„Ano.“

„To se nazývá ztráta reality. Nervové selhání, nic víc.“

„Viděl jsem hodně nervových selhání. Tohle je něco jiného.“

„Ljoňo,“ usmívá se Vika, „plácám hlouposti a vylekala jsem tě… Víš, analogie bývají lživé.“

Rád bych jí všechno pověděl. O Muži bez tváře i o Smolaři. O náhodách, které se staly systémem. Ale podepsal jsem smlouvu, slíbil diskrétnost.

Kromě toho bych musel přiznat, že jsem diver.

A s takovými přiznáními mám hodně zkušeností.

Domýšlím se, nač myslí děvčata, líbající se s diverem. „Teď vystoupí z Hlubiny a můj obličej se změní v masku maličkých čtverečků-pixelů. Je tu volný, kdežto já zajatkyně…“

Nechci, aby Vika tak uvažovala. Nechci, aby to stálo mezi námi jako zeď.

„Máš pravdu…“ šeptám. Vika se ke mně tiskne.

Stojíme nad srázem, líbáme se, pod námi řve řeka, vítr nám cloumá vlasy. Osamělý ptačí křik, záblesk slunce v roztržených mracích, koberec listí pod nohama. Je měkký a voňavý. Svlékám z Viky šaty, ona pomáhá svlékat mne. Líbám jí tělo, mé rty se dotýkají živého těla, nejsem v Hlubině, ale Hlubina je ve mně, je to náš svět, nikdy odtud neodejdu, ztratíme se v těchto lesích a najdeme cestu do hor, které jsou vidět z jejího okna.

Vika něco šeptá, ale žádná slova neslyším, jsme příliš hluboko, vyšli jsme mimo hranice všech prostorů.

Potom nastává krátká chvíle, kdy se prostory spojují.

Jsme spolu – prostory i nevědomostí.

„Neodcházej ode mne, Střelče,“ šeptá Vika. „Neopovaž se odejít…“

„Neodejdu,“ slibuji. Tiskneme se k sobě, vítr klouže po kůži, mokré listí studí na zádech. Dívám se nahoru, ale nade mnou krouží mraky, ještě okamžik a spadnu do nebe, ztratím se v realitách jako Smolař…

„Kdo jsi, Ljoňo?“

Nesmím odpovědět. Opět přitahuji Viku k sobě, naše rty se spojují a činí slova zbytečná a prázdná.

„Můj čas končí,“ šeptá Vika. „Musím jít… hned teď…“

Rozumím. Objímám ji ještě pevněji, jako by bylo v mých silách zastavit timer na druhém konci neviditelné nitě, zadržet Viku ještě minutu, ještě okamžik…

„Přijď…“ Vika zvedá hlavu a pozvedá se nade mne na loktech. „Přijď dnes, budu čekat.“

Kývám a natahuji k ní ruku, ale už je pozdě.

Tělo jí bledne a mizí, rozsypává se v obláček fialových jisker, šaty na zemi tají jako hrst sněhu. Za okamžik jsem sám pod nebem, které prosí, abych do něho spadl, utonul v mračnech a stal se dalším člověkem, který nezná hranice mezi světy.

Pak bude Vika se mnou pořád, budeme si rovni, už nikdy nebudu muset odpovídat na otázku polibkem…

Vrtím hlavou, tisknu obličej do zvadlého listí.

To se stává. Všichni diveři zažili okamžik, kdy se chtěli stát stejnými jako jiní lidé.

Musím utéci…

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj… Pusť mě, Hlubino!“

Displeje před očima, studený vítr z klimatizace.

„Polkla jsi?“ ptám se Hlubiny. „Chutnalo? Zoubečky nebolí?“

Hlubina mlčí. Nemá co odpovědět. Opět prohrála.

Svět se rozlomil na dvě poloviny. Na tu s láskou a tu, ve které se válím na podlaze a objímám prázdnotu. Budiž prokleto toto rozdvojení, po kterém se cítíš jako idiot.

Snímám přilbu. Tělo mám jako z vaty, rozbité. Musím se vyspat. Natahuji jsem ruku a vytahuji kabel kombinézy z portu.

„Chyba periférie!“ hlásí polekaně Windows Home. „Ljoňo, zkontroluj spojení virtuální kombinézy!“

„Pauza!“ přikazuji. Vstávám a protahuji se. Kombinézu bude třeba vyprat.

Šel jsem do koupelny, svlékl se a stoupl si pod sprchu. Postál tak půl minuty, zvednutým obličejem lovil proudy vody. Potom jsem zvedl z podlahy kombinézu, uchopil mýdlo a začal mydlit.

Právě tak se ničí hodnotné věci. Když se člověk stydí nebo je líný jít do čistírny.

Pečlivě jsem vypral kombinézu a pověsil ji na věšák nad vanu. Stékaly stružky vody. Ždímat tkaninu, ve které jsou stovky kabílků, čidel a imitátorů tlaku, je ještě větší bláznovství než praní. Nu což, musím se spolehnout na reputaci firmy Philips. Snad vzali v úvahu ruskou bezohlednost.

Má stará kombinéza – čínská, ale docela funkční, leží ve skříni. Pořád se ji chystám prodat, ale ještě jsem nenašel čas dát do Sítě inzerát. Teď mě to těší.

Oblékl jsem si pestrý trikot a prošel se po pokoji. Sedí. Možná trošku malý, ale ujde. Zamával jsem kabelem a začal si pohvizdovat.

Vika opravdu fantazírovala a já jsem vzal její slova vážně. Síť je prostě soubor statisíců počítačů, propojených telefonními linkami. Virtualitu domýšlí vědomí.

Elektronický rozum na bázi procesorů neexistuje.

Každý odborník poví totéž… pokud se vůbec bude zabývat tak očividným nesmyslem.

Zapojil jsem port a Windows Home radostně oznamuje:

„Zjištěno nové periferní zařízení. Mám je připojit?“

„Ano.“

Má hlavní kombinéza bude schnout tři dny. Ať tedy Windows Home připojí starou.

„Čidla pohybu… test dokončen… imitátory tlaku… test dokončen… napájení energie… test dokončen… omezení kritického přetížení… varování: tento model virtuální kombinézy nevyhovuje stanoveným parametrům bezpečnosti! Během virtuálních kontaktů může dojít k diskomfortu! Nedoporučuje se…“

„Pokračuj v testu,“ přikazuji. Tento nedostatek mají všechny čínské kombinézy. Z hlediska západoevropských a amerických standardů nevyhovují. Jestli na mě ve virtuální realitě spadne betonový panel, kombinéza může reagovat

příliš energicky a budu mít na těle pár modřin. Přiznám se, že mě to moc netrápí.

„Test dokončen. Doporučuje se přerušit připojení.“

„Připojit!“ přikazuji a beru si přilbu.

„Vážně?“ ptá se Windows Home.

„Ano.“

„Zařízení připojeno,“ souhlasí zdrceně program.

Deep.

Enter.

Vítr zesílil. Choulím se a odcházím od srázu. S mokrou hlavou je vítr nepříjemný.

Zejména když jsem sám.

Beru termosku a piji svařák. Několik loků, jen abych se zahřál. Přijdeme sem s Vikou znovu. Doufám, že se jí tu líbilo. Ve virtuální realitě není mnoho míst, která se mi tak líbí.

„Tak zatím,“ promlouvám k řece, větru, podzimnímu lesu. Kráčím k východu.

Když půjdu do Bludiště pěšky, zabere mi to zbytek času.

Diveři dokončí své pokusy o záchranu Smolaře.

Z nějakého důvodu jsem přesvědčen, že neuspějí.

1010

První, co vidím při vstupu na třiatřicátou úroveň, je Anatol rozvalený na trávníku. Má první myšlenka je: tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až… Ale Anatol zvedá hlavu a kyne mi.

Také Smolař je tu – ve svém koutku.

„Hola, Střelče!“ Anatol evidentně nehodlá změnit svou horizontální polohu. „Pojď sem!“

Usedám vedle něho s tázavým pohledem.

„Chceme nechat tohoto…“ ukazuje Anatol hlavou na Smolaře, „…úkolu.“

Mlčím. Ať se vypovídá.

„Nevěřím na karmu,“ pokračuje Anatol. „Když někoho vedeš ke vchodu opatrně jako křišťálovou vázu a on zdechne, znamená to, že si to sám přeje.“

„Co to znamená?“

Anatol začíná šeptat:

„Poslyš, máš své důvody, proč ho zachránit… zkus to. Ale napřed mysli. Je v Hlubině dva dny. Už jsi vídal takové hrdiny?“

„Jo.“

„Chraptivý hlas, chodí jako automat, chápe všechno až na třetí pokus… Je to tak?“

Hledím na Smolaře a vrtím hlavou.

„To znamená, že jí a pije. Používá záchod. Orientuje se v událostech.“ Anatol se zvedá do dřepu. „Střelče, on nás pokládá za idioty. Buď je tady na příkaz vedení, které nás prověřuje, nebo je diverem jako my. Případně obojí.“

Nemám co dodat, Anatol může mít pravdu. Z hlediska normální logiky jiné možnosti neexistují. Jenže já mám poslední dobou s normálností problémy.

„Crazy šel na ředitelství," vysvětluje Anatol. „Buď se přiznají, že prověřují naše schopnosti, nebo ať po nás nechtějí nemožné věci."

„Pomyslí si, že Smolař je diver," souhlasím.

„No právě!"

„Velice pohodlná verze, Anatole. Vtipálek diver, který se rozhodl vychechtat průmyslu zábavy i svým kolegům. Kvůli takové prkotině se přece nezastaví celé Bludiště."

„Střelče, provedl jsem ho celým levelem," oznamuje unaveně Anatol. „V zrcadlovém sále jsem postřílel všechny gardisty."

Uznale kývám hlavou. S jeho výzbrojí a zkušenostmi je to možné.

„Víš, co se stalo potom?" V jeho hlase zní zlost. „Upustil pušku a ta ho střelila přímo do čela!"

Mlčím. Co na to říct?

Smolař nechce opustit level.

„Už nemám sílu," plive Anatol do trávy. „Už toho hajzlíka nechci ani vidět, natož ho zachraňovat."

„Anatole, nic se neděje bez důvodu."

„Tak co chce? Co? Povím ti to! Abychom sami zrušili smlouvu! Aby se sám vecpal na teplé místečko! Sám… nebo společně s někým. S diverem, který ho údajně zachrání!"

Pohlíží mi do očí. Přijímám výzvu:

„Obviňuješ mě z dvojí hry?"

Diveři se vzájemně nepodrážejí. Je nás příliš málo. Proto byl vytvořen Kodex, proto se třikrát do roka scházíme, přezíráme přitom opatrnost a vzájemnou nedůvěru.

Jestli v Hlubině začnou diveři soupeřit, utrpí celá Síť. A život Sítě je nejdůležitější. I bez toho má v reálném světě dost nepřátel.

„Nevím," odvrací Anatol zrak. „Asi ne. Promiň. Ale mohli tě nastrčit. Kdo ti poručil zachránit Smolaře?"

„Anonym. Mám s ním spojovací kanál, ale obávám se, že je jednorázový a velice dobře chráněný.“

„Je ten anonym diverem?“

Krčím rameny.

„Udělej si závěr sám. My už ho máme po krk, a ty jsi taky udělal v Bludišti pořádný rozruch, ale stejně neuspěješ. A najednou se objeví nějaký strejda, Smolaře zachrání a dostane smlouvu.“

Anatol vstává, rozepíná si kombinézu na prsou a věcně přikazuje:

„Střílej.“

„Cože?“

„Zabij mě. Pak si vezmeš všechny zbraně. Nebo chceš snad bojovat s tou hračkou?“

Váhám. Anatol vrtí hlavou.

„Střelče, jsi stejný jako Smolař…“ Přikládá k hrudi hlaveň plazmové pušky a tiskne spoušť. Krátké třesknutí. Tryská krev, ale pořád žije. Diveři Bludiště mají velkou zásobu síly.

„Kurva!“ chroptí Anatol a střílí po druhé.

Je celý zakrvácený, ale snažím se toho nevšímat. Svlékám mu krunýř a oblékám si jej, sbírám zbraně, zásobníky s municí.

Smolař se na nás buď nedívá, nebo nereaguje na tento neobvyklý způsob předávání zbraní.

Jdu k němu a usedám vedle něj. Všechno je jako po prvé. Sklopená hlava, mdlý pohled. Je snad opravdu diverem? A nyní sedí u šálku kávy, dívá se na obrazovku, připraven kdykoliv ponořit se do Hlubiny – a plést mi hlavu…

„Není ti tady smutno?“ vyptávám se. Uplynula sekunda – zajímalo by mě, nač ji spotřeboval, jestli na přípravu odpovědi nebo na připojení deep programu. Smolař chraplavě odpovídá:

„Nemám jinou možnost.“

„Proč? Pojď, vyjdeme spolu z Bludiště. Byl jsi někdy u Tří prasátek? Nebo u Starého hackera?“

Smolař vrtí hlavou.

„Tam je to zajímavější.“ Sedíme vedle sebe, na kolenou mám BFG-9000, jsem připraven kdykoli sežehnout každého nepřítele. S takovou výzbrojí projdeme. Ale prozatím nespěchám. „A děkuji ti.“

„Zač?“

„Zakryl jsi mě v zrcadlovém sále.“

Smolař sundává respirátor. Najednou si uvědomuji, že má velice zvláštní pohyby. Měkké a plastické. Jako by vychutnával každé gesto. Tak se chovají narcističtí herci. Ale na rozdíl od nich Smolař nevyvolává podráždění.

„To vyžaduje vděčnost?“ ptá se ironicky.

„Ano,“ odpovídám. „Pochopitelně.“

„Ty bys jednal jinak?“

„Na tvém místě ano.“

Pauza. Smolař se zřejmě diví.

„Proč?“

„Jsi v maléru. Musíš se dostat z Bludiště.“

„To není můj malér,“ vrtí hlavou.

„Jsi diver?“ ptám se rovnou.

„Ne.“

„Kámo, nekecej. Jsi v Bludišti už přes dva dny. Musíš trpět žízní a hladem.“

„Žízeň není to nejhorší.“

„Co je horší?“

„Ticho.“

„Cože?“

„Ticho, Střelče.“

Hledí mi do očí. Neuhýbám pohledem. Naše tváře jsou u sebe.

Oči mu ožívají, už nejsou bezradné. Temná Hlubina… nekonečná temnota, zírám doslova do nočního nebe, kde najednou zhasly všechny hvězdy. Vír temnoty, tiše vysávající za hranici světů.

„Ticho,“ šeptá Smolař.

Vnímám je, to Velké ticho, o kterém se pokouší mluvit. A je dobře, že teď mlčí. Slova jsou bezmocná, narážejí do rubáše ticha, který nejsou schopna prorazit a umožnit mi pochopení.

Ticho.

Ať je Smolař kdokoliv, ví o něm víc než kdokoliv jiný na světě.

Ještě okamžik a propadnu se do Ticha. Chápu Smolaře.

Ale nechci ho chápat!

„Právě toho se bojím…“ pronáší Smolař a kouzlo mizí. Prostě sedím vedle něho. Dva nakreslení človíčci si vyměňují nejasné věty.

Dá se v Hlubině zbláznit? Třeba budu první.

„Proč jsi se zabil?“ ptám se.

„Kdy?“

„Anatol tě vyvedl, ty jsi upustil pušku a střelil se do hlavy. Chceš tvrdit, že to byla náhoda?“

„Náhody neexistují.“

„Proč tedy?“

„Anatol mě nesmí vyvést.“

„Proč?“ křičím. Rozhovor hluchých, nic nevysvětlující odpovědi.

Smolař neodpovídá. Ať.

Mám záhad dost. Prostě ho vyvedu.

A nenechám mu jinou možnost kromě výstupu z levelu.

„Vstaň!“ křičím. Chytám ho za ruce a nutím, aby vstal. Z pouzdra mu beru revolver, vybíjím, odhazuji.

„Jdeme!“

Neodporuje, to by si mohl zkusit… Když bude třeba, vynesu ho na zádech.

Nebude mít jinou možnost.

Procházíme Disneylandem, střílím nestvůry, nelituji nábojů. Na tuto úroveň určitě vystačí.

Granátomet je od nepřetržité palby celý horký, pálí mě i přes krunýř. Maličkost.

Na plácku s autíčky opět utíká třem hbitým démonům chlapeček. Tentokrát to není černoch, ale latinoameričan. Ty americké rasové komplexy… Smolař stojí jako přibitý, musím opakovat kratičký souboj s démony a pavoukem-kulometčíkem. Jdeme k budově, na kterou chlapec ukázal. Tentokrát však Smolař drží kluka pevně, tomu se nedaří vytrhnout. Místo něho vstupuji do dveří já.

Skoro celou halu zaplňuje poloprůhledný pohupující se zubatý měch. Rakety jím procházejí bez vybuchnutí. Na jeho spálení plazmou spotřebuji dva zásobníky energie.

V další místnosti se ve slizké pavučině zmítají dva lidé – muž a žena. Hlídá je maličká nestvůra, která se mě ani nepokouší napadnout, ale hned se vrhá k zajatcům, aby je zabila. Střílím ji z pušky a společně se Smolařem osvobozuji hošíkovy rodiče. Dál už vše probíhá podle standardního scénáře – vyprávění o děsivém útoku mimozemšťanů, rady, jak projít zrcadlovým bludištěm a hezký dáreček – plazmová puška. Primitivní programy nezaznamenaly, že tuto zbraň už mám. Přijímám dárek se zívnutím. Opět spojená rodina se vzdaluje. Otravně hezký pohled – dítě jde uprostřed a drží rodiče za ruce… Beru to tak, že se teď dostanou z města. Hledím na Smolaře – tváří se vážně. Jako kdyby opravdu zachránil životy třem lidem.

Jdeme k zrcadlovému bludišti. Zbraň Smolaři stejně nedám. Nestojím o padající a střílející pušky.

„Takže tak," přikazuji. „Zůstaneš stát u vchodu do sálu a budeš čekat, dokud tě nezavolám. Potom v klidu dojdeme k počítači a vrátíš se domů. Jasné?"

„Ano."

„Pochopil jsi mě? Nebudeš dělat žádné hlouposti?"

Smolař mi pohlíží do očí:

„Zachránit tě před výstřelem je hloupost?"

„Ano! Já si poradím, ty odtud odejdeš. Pochopil jsi?"

„Pochopil."

Jaksi nevěřím jeho upřímnosti… ale nedá se nic dělat. Procházíme zrcadlovými chodbami, u vchodu do sálu klepnu Smolaře do zad. Poslušně zůstává stát.

„Čekej. Čekej na mě, vrátím se," povídám. Dělám krok ke vchodu, ale nevydržím a obracím se.

„Poslyš… ať jsi kdo chceš… jsem hrozně unavený."

Smolař kývá.

„Mám už těch hloupostí dost. Slib mi, že neskočíš do střelby. Slib mi, že nikam neodějdeš. Chci tě vytáhnout a poslat domů."

„Udělám všechno, co říkáš," odpovídá Smolař a já mu kupodivu věřím.

„Děkuji," šeptám před vtrhnutím do sálu.

Začíná ohnivý kolotoč.

Garda Knížete mimozemšťanů na mě střílí z třinácti balkonů, já střílím nazdařbůh. BFG-9000 sestřelí tři zrcadla jednou ranou. Místnost zaplňuje stříbřitý kouř. Kulky mi buší do krunýře, srážejí mě na podlahu. Střílím vleže, kutálím se po podlaze jako při zapomenutém tanci mého mládí – break dance – a střílím ještě dvakrát. Tři zrcadla, tři zrcadla, tři zrcadla…

Poslední zrcadlová hrana a už je tu skutečný balkon se dvěma monstry. Zalévá je zelená krev, BFG důkladně prosekal jejich šupinatá těla. Krunýř mi ještě drží, je sice zprohýbaný, horký, ale pevný.

Poslední výstřel – ohnivá koule, třesk druhotných střel. Monstra ječí, umírají, mění se v hromádky černého popele.

Nastává ticho.

Zrcadlový sál je vypálený a zničený, jen počítač triumfálně pomrkává obrazovkou uprostřed zkázy.

„A nastalo ticho," šeptám a vstávám z pokleku. Děkuji ti za zbraně, Anatole, děkuji. „Smolaři!"

Slabý zvuk z chodby a nejistý krok. A dva krátké výstřely z pušky.

Nepotřebuji žádné vysvětlování.

Ani utěšování. Jdu ke dveřím, překračuji Smolařovo zkrvavené tělo a hledím do zrcadlového nekonečna chodby.

Alex, obklopen svými netělesnými dvojníky, sklání zbraň. Má na sobě pozůstatky neprůstřelné vesty, na obličeji krev. Hlaveň pušky hledí k podlaze, na svůj odraz.

„Už nemám náboje," oznamuje.

Odhazuji BFG-9000 a tasím pistoli. Tisknu Alexovi hlaveň k hlavě tak silně, že ustupuje.

Ani necítím zlobu.

Alex mlčky čeká na výstřel.

„Posaď se," skláním zbraň. „Posaď se, hade…"

Usedá, a já vedle něho na podlahu. Oči Smolaře, který opět neměl štěstí, hledí ke stropu.

„Proč jsi ho zabil?"

„Chtěl jsem zabít tebe," vysvětluje Alex. „Pronásledoval jsem tebe. Bál jsem se, že to nestihnu. Nevšiml jsem si, že nemá zbraň."

„A proč mě?"

Alex se šklíbí:

„Zabil jsi mě na první úrovni. Zabil, vzpomínáš si?"

„Vzpomínám. To má být důvod?"

„Dohodli jsme se, že půjdeme společně!"

Bože, proč mě trestáš?

„Chceš říct, že jsi mě nehodlal zabít? Kvůli zásobníku?"

„Uvažoval jsem o tom," přiznává klidně Alex. „Ale ještě jsem se nerozhodl. A ty jsi mě zabil."

Nedokážu potlačit záchvat smíchu. Padám na podlahu, přilbou se opírám o Smolařovu nohu. Buším rukou do zrcadlové podlahy.

„Netvore!" křičím. „Pitomče!"

Alex se uráží.

„Vždyť jsem tě nezastřelil!" křičí. „A ty mě ano!"

„Jsi praštěný!" ječím. „Mstitel, proboha… Nedodělaný Zorro… Já jsem diver! Chápeš? Kluk, kterého jsi sejmul, sedí v Hlubině už dva dny! Má vypnutý timer! Když ho nevytáhnu, umře! A ty se svými komplexy… idiote, idiote!"

„Diver?“ opakuje tupě Alex.

„Diver!“ kašlu na věčnou konspiraci. „Mně je celé Bludiště úplně fuk! Zachraňuji člověka – a ty si hraješ na válku, hajzlíku! Kolik je ti let?“

Alex hned neodpovídá, ale nakonec nevydrží:

„Dvaačtyřicet.“

Znovu se svíjím smíchy.

Království Petra Pana, ostrov věčných dětí.

Postarší milovník bojových her.

Virtualita nezná věk. Solidní starší byznysmen i holobrádek, který se v práci dostal k počítači s modemem, si zde jsou rovni.

Každý má právo běhat nakreslenými chodbami, připomínat si dětské zákony cti a křičet: „Neplatí!“

Každý si může hrát na ušlechtilé hrdiny a odvážné rytíře, zapomenout na to, že život je mnohem složitější než desatero přikázání.

„To je mi líto,“ říká Alex. „Nevěděl jsem, že tady máš tak důležitou práci…“

Bože, to je legrace… Ne, nic důležitého, jen jsem si sem odskočil…

„Jestli můžu nějak pomoci…“ šeptá zdrceně, „zaplatit čas, který jsi ztratil…“

„Čas se nedá koupit,“ odpovídám. Dal bych přednost tomu, kdyby se Alex choval dál jako mladý programátor… „Teď někde umírá hladem a žízní člověk, do kterého jsi vpálil své zasrané kulky!“

„To je mi moc líto…“ Alex vstává a jde ke mně. Hledím na něho, ale nepokouším se vstát. „Prostě jsi se choval neeticky. Zastřelil jsi mě bez zjevného důvodu…“

Tady jsou řeči zbytečné.

„Možná nemám pravdu.“ Jeho hlas sílí. „Ale pamatuj si, že za všechno může tvůj první čin. Jsi zřejmě mladší než já…“

Hledím do stropu, na Smolařův odraz. Ztuhlý, neživý obličej.

„Přesto víš stejně dobře jako já, že jsme v nereálném, neexistujícím světě," promlouvá Alex. „To je nebezpečná iluze… lidé snadno ztratí svou životní orientaci, morální normy, podlehnou představě, že je vše dovoleno. Možná jsem se nezachoval úplně správně, ale vždycky se snažím dodržet obvyklé lidské imperativy. Bludiště je hra, ale obsahuje odraz věčných ideálů. Ideály rytířství a boj dobra se zlem."

Další borec s iluzemi. Kolik jich už pamatuji – lidí, kteří se snaží udělat z Hlubiny přesnou kopii skutečného světa. Nejlegračnější je, že nejslavnější z nich byl jistý autor vědeckofantastických knih…

„Hned na začátku jsi se zachoval nečestně," pokračuje Alex. „A toto je smutný výsledek. Víš, divere, tak to probíhá od stvoření světa. Celé dějiny jsou toho živým dokladem!"

„A ve vroucích kotlích dávných válek a nepokojů…" šeptám. „Tolik stravy pro naše maličké mozky!"

Alex mlčí.

„Vyrovnal sis se mnou účet?" ptám se. „Odpověz, vyrovnal? Nebo mě chceš osobně zastřelit? Mluv!"

Házím mu pistoli a rozkládám ruce.

„Já… šlo mi o něco docela jiného…" mručí Alex. „Kdybys prostě uznal nesprávnost svého chování, úplně by mi to stačilo…"

„Uznávám," tisknu k hrudi oběma rukama granátomet. „Uznávám. Měl jsem počkat, až mě zastřelíš. Spokojen?"

Alex ustupuje o krok a na protest mává rukama. Není s tímto obratem věcí spokojen, nedokázal se ospravedlnit ve vlastních očích.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…"

Spoušť jde ztuha, stěží se mi daří ji zmáčknout.

Na displejích přilby je krev.

A v mém nitru ticho.

Ne, nevytáhl jsem z Hlubiny smolařského hráče a nepokusil jsem se přechytračit kolegu bez zásad. To je Síť.

Samotná virtualita povstala proti mně.

Část třetí

Muž bez tváře

00

Byl jsem přítomen zrodu virtuální reality. Jako jeden z prvních jsem vyzkoušel Dibenkův deep program. A nemám mystický strach obyčejných lidí z počítače.

Kalkulačky nejsou rozumné.

Vika může fantazírovat o zrození elektronického rozumu, ale já v něj nevěřím. Všechno, co probíhá v Hlubině, je pouhá interakce různých programů. Pokud jsou probíhající události mimo rámec možných věcí, stojí za tím člověk.

Ale kdo, kdo může stát za nekončícím umíráním Smolaře?

Dobrý diver nebo prostě zkušený návštěvník Hlubiny dokáže zorganizovat jednu vlastní smrt za druhou. Všechny ty upuštěné pušky jsou nesmysl. Ale proč Smolaři pomáhá samotná Síť? Proč nás Alex dohonil právě v okamžiku, kdy byl Smolař mimo mou ochranu? Náhoda?

A dva profesionálové, vedoucí Smolaře k východu, ho také nemohli uchránit před náhodami?

Tomu nevěřím.

Sedím v šatně Bludiště a znovu se chystám do Hlubiny, ponížený a zahanbený, neúspěšný diver, který se pokládal za chytřejšího než ostatní. Hlubino, Hlubino, snadno jsi mě zdrtila. Boj je prohrán, protože nepřítel nevyšel vstříc.

Nikoli zbytečně mi Muž bez tváře nabídl za záchranu Smolaře takovou odměnu. Věděl mnohem víc, než řekl. Přesná střelba a blesková reakce nepomohou.

Musím proto přestat vyrážet nakreslené dveře a začít hledat skutečný východ. Odkládám krunýř i zbraně do skříně a jdu pod sprchu, kde minutu tiše stojím pod ledovými

proudy. Místo konsternace a bezmocnosti nastupuje zlost. Paráda. Vítej, zlosti. Právě tebe potřebuji. Dosti her podle pravidel.

Oblékám se a vcházím do sloupového sálu.

„Vedení Bludiště prosí Střelce, aby se ohlásil u vedoucího bezpečnostní služby," ozývá se ve vzduchu. „Vedení…"

Hráči na mě hledí, jak jdu ke dveřím, kterými minule prošel Gilermo. Šťouchám do nich – jsou otevřené.

V oddělení administrativy je nyní živo. Pustili mě do služebního prostoru tvůrců Bludiště, můžu je vidět a oni zase mě. Pokud tady vůbec někoho zajímám. Procházím chodbami, nahlížím do zasklených dveří, za kterými jsou terminály, kluci a holky u počítačů. Za několika dveřmi jsou velké sály, kde na velkých stolech jsou makety levelů Bludiště: kopce a rokle, stavby a ruiny, řeky a dýmající požářiště. Kolem maket líně procházejí lidé. Nějaký mladík se sklonil nad maketu a nalil do maličké říčky z baňky zelenou tekutinu. Říčka začíná vřít. Hoch šťouchá do svého společníka, který pohlíží na zneuctěnou krajinu a krčí rameny.

Tak se tedy konstruují levely. Přesněji řečeno jejich skelet, který později začne žít vlastním elektronickým životem, zabydlí jej nestvůry a hráči. Několik týdnů nebo měsíců bude tato úroveň probouzet fantazii návštěvníků Bludiště. Potom ji nahradí jiná.

„Vy jste Střelec?"

Dívka ke mně přichází neslyšně a nepozorovaně. Krasavice.

„Ano."

„Pojďte se mnou, pan Agirre na vás čeká."

Následuji ji. Rámcově vím, co mi řeknou. Ale proč neobětovat několik desítek minut ryzím formalitám?

Gilermo stojí u okna do Bludiště, temná silueta na krvavém pozadí. V tomto trojúhelníkovém pokoji je vše promyšlené – obyvatel pracovny na pozadí okna vypadá

maličký, ztracený… a přitahuje pohled. Vstupující člověk se ocitne na vrcholu pyramidy, bezděčně začne vnímat vlastní důležitost… a začne se cítit nesvůj.

„Á, Střelec!“ Gilermo mi energicky kráčí vstříc. „Posaďte se…“

„Rušíte smlouvu?“ ptám se přímo.

Gilermo se zastavuje a tře si nos.

„Hm… Mluvil jste s Anatolem, Střelče?“

„Mluvil.“

Jako by nemonitoroval naše rozhovory…

„Střelče, souhlasíte s názorem našich diverů?“

„Ne.“

„Proč?“

„Změní to něco?“ odpovídám otázkou. „Už jste se rozhodli vzdát zachraňování Smolaře.“

„Já jsem nerozhodl,“ oznamuje Gilermo s mírným důrazem na „já“.

„Ale smlouvu rušíte?“

„Velice si vážíme vaší snahy pomoci… velice vážíme.“

Poprvé zní jeho slova nejistě a já chápu: Gilermo nepoužívá překladatelský program, protože umí rusky. Zatraceně dobře. Milé. Ale na tom není nic zvláštního, Rusové tvoří značné procento hráčů. Zřejmě proto, že naše příslovečná nedbalost pořád žije… a mnoho firem, aniž to tuší, platí za zábavu svých zaměstnanců, nikoli za práci v Hlubině.

„Vyskytl se názor, že se jedná o akci nepřátelsky naladěného divera. Pokračovat v zachraňování znamená podporu jeho plánů. Ano?“

Přikyvuji. V Gilermově hlase nezní jistota. Ale ani já nemůžu postavit nic proti slovům diverů Bludiště.

Prozatím.

Odporovat nemá smysl.

„Firma vám vyplatí náhradu,“ říká Gilermo. „Můžeme o částce také chviličku smlouvat,“ usmívá se chytře a současně srdečně.

„Nechám částku na vašem uznání.“

Gilermo na mě pátravě hledí, potom usedá ke stolu a vypisuje šek. V ruce drží zlatého parkera, šekovou knížku vydal Chase Manhattan. Částka na mě nedělá takový dojem, jaký by učinila před operací v Al-Kabaru, přesto vzbuzuje úctu.

„Děkuji,“ pronáší slavnostně Gilermo a podává mi šek. Je to ryzí formalita, peníze už byly převedeny na můj tajný účet, uvedený ve smlouvě. Ovšem držet v ruce neexistující šek je milé.

Tisknu Gilermovi ruku. Hotovo, můžu odejít. Chlapečkovi dali bonbon a vyhnali ho ze společnosti dospělých lidí, kteří hrají vážné hry.

„Napijete se?“ Agirre s úsměvem vytahuje ze stolu láhev. Opravdový francouzský armagnac. Ve virtuální realitě je jen o trošku dražší než cola, ale samotné gesto je milé. Agirre nepochybuje, že znám jeho chuť.

Přiťukáváme si a pijeme. Nemiluji koňaky a brandy, ale je příjemné být pokládán za znalce ušlechtilých nápojů.

„Asi vím, zač ty peníze utratíte?“ říká nečekaně Gilermo.

„Zač?“

„Vrátí se na účet Bludiště,“ usmívá se Gilermo.

„Ne.“

Udiveně zvedá obočí.

„Vzdáváte se?“

„Smolaře zachráním. Ale na to peníze mám. A šek… vrátím ho. Abyste přepsal částku.“

Gilermo kývá hlavou. Očekával mou zaťatost a je slibem plně uspokojen.

„Hodně zdaru, divere.“

„Jestli se v Bludišti stane něco nečekaného, můžete mě informovat?“ ptám se. „Neoficiálně?“

„Adresu,“ povídá Gilermo věcně.

Podávám mu vizitku se svou síťovou adresou. Nejsou to má data, ale prostě poštovní schránka, ze které po zadání hesla můžu odebírat dopisy na jméno Střelce.

„Mám vám zavolat taxi?“ nabízí Agirre při loučení.

„Děkuji, Willy, není třeba.“

Auto Deep Průvodce chytám o několik ulic dál. Ne proto, že bych čekal, že jsem sledován, ale dobré návyky se nemají měnit.

„Al-Kabar,“ přikazuji. Řidičem je tentokrát hezká zrzečka s vráskami v koutcích očí. Dokonale udělaný obličej…

„Taková adresa neexistuje,“ rmoutí mě.

„Al-Kabar. Osm-sedm-sedm-tři-osm.“

„Objednávka přijata.“

Vůz se rozjíždí, za okny se míhají ulice. Prosím Viku, aby změnila mužný obličej Střelce na prostomyslného Ivana careviče. Okamžik – a v zrcadle je zjevuje bohatýr v bílém oděvu.

Obrázky, obrázky, nic víc. Programy Deep Průvodce nyní přepínají můj kanál ze serveru na server, chystají se mě spojit s Al-Kabarem, dodat k žíněnému mostu a strážci ifrítovi. Obrázky, nic víc. Hlubina nemůže mít vlastní rozum!

Ale ani ve vlastní mysli o tom nejsem přesvědčen.

01

Poušť mě přivítala horkým dechem a ifrít ohlušujícím řevem.

„Opovážil ses vrátit, zloději zlodějská?“

Dobrý program, má paměť…

Ifrít zvedá z písku kamenné nohy a dělá první krok. Most-žíně se napíná a zvučí, ale prozatím se netrhá. Novinka – během posledních dnů programátoři Al-Kabaru přidali strážnému programu pohyb.

„Stůj!“ volám a zvedám ruce. „Jdu k Friedrichu Urmanovi. Nejsem ve tvé moci!“

Nad hlavou se mi chvěje gigantická pěst. Mezi prsty jí jiskří.

„Zjištěn neznámý virus,“ šeptá Windows Home, „Pozor, pozor! Zapínám web!“

Prostor začíná halit tenká zástěna. Antivirový program webu začíná oddělovat část přicházející informace, pokouší se ochránit počítač před působením viru. Ochrana není ideální, virus stejně proniká na můj kanál. Přesto Viku nebrzdím – zpanikařila, pokud samozřejmě je toto slovo výstižné… Ifrítova postava se rozplývá, rozmazává.

„Kdo jsi?“ řve netvor. I hlas je změněný.

„Diver!“ volám. Už nemám co skrývat.

„Čekej!“ přikazuje ifrít. Jiskry v jeho dlaních hasnou, Vika vypíná web.

Nedá se nic dělat, čekám. Netvor se nehýbá, jen oči mu blýskají, ohmatávají mě skoro fyzicky vnímatelným pohledem. Minule to byla jen předehra – pustili mě do pasti v přesvědčení, že se z ní nedostanu. Nyní programátoři

korporace, kterým umyli hlavy, jsou připraveni poštvat na mě všechny výplody své fantazie. Mezi nimi určitě budou takové, které by nejen mě, nejen Maniaka, ale i staříka Lozinského přivedly k úžasu. Velice nevhod si připomínám pohádky o virech, které ničí „železo“ – hmotné části počítače.

„Jdi!“ ožívá netvor.

Vstupuji na žíněný most.

Hlubino, Hlubino…

* * *

Tentokrát mě nevítají dvě karikatury bodyguardů, ale celý ozbrojený dav. Kdyby mě tak doprovázeli minule, těžko bych ukradl megabytový soubor.

Ochranka mě vede v ledovém mlčení ulicemi. Čekám, že mě zavedou do původního altánu, ale náš průvod ho míjí.

Míří k pochmurné šedé budově.

Strčí mě do vězení? K smíchu. Diveři jsou nedotknutelní. Můžou nám zabránit krást soubory, ale nemohou nás uvěznit ve virtuálním světě.

Část strážných zůstává u brány, čtyři mě vedou do nitra kasemat. Dva vpředu, dva vzadu. Obnažené meče. Jestli mi strčí do počítače virus, bude malér. Ten, komu se podařilo přežít smrt, mě pochopí. Kdysi jsem při malé a skoro nevýnosné akci chytil miloučký virus, který smíchal boot-sector a sekce pevného disku do homogenní kaše. Maniak celý den dloubal z mrtvého disku zbytky informací. Skoro všechno zachránil. A já jsem mu nakecal něco o pirátské hře na kompaktu, ze kterého jsem virus chytil.

Jestli se těm lumpům podařilo nakazit můj počítač takovým svinstvem, nechci ani pomyslet na to, co můžou udělat ti z Al-Kabaru.

Dveře za mými zády se těžce zabouchly. V kasematech je tma. Jdu poslepu, postrkován zezadu. Všechno je jasné. Je

zúžen spojovací kanál, kterým mi přichází informace. Abych zase něco neodnesl. Zrušená viditelnost.

„Stůj!“ přikazují zezadu. Poslušně tuhnu.

Určitě mě vidí jako na dlani, což mě nijak nepovzbuzuje.

„Máš tu drzost přijít sem znovu, Ivane?“

Poznávám Urmanův hlas, přesněji intonaci jeho tlumočníka. Otáčím se a snažím se netřeštit nevidoucí oči.

„Tak jsme se dohodli.“

„Opravdu?“

„Dobrovolně jste mi předali soubor výměnou za slib opětovného setkání.“

Dlouhá pauza. Nelžu, takže Urman je v obtížné situaci. Je příjemné nelhat. Proč taky? Ve světě je tolik pravd, že lhát prostě není třeba.

„Co chcete?“

„Já? Nic. Vy jste mě žádal o setkání, zřejmě tedy máte nějaké návrhy.“

Opět mlčení. Samozřejmě, Urman nečekal, že přijdu po jeho pokusech mě zaměřit. Pro všechny případy dodávám:

„A nezaměřujte můj spojovací kanál. Jinak odejdu.“

Mlčení se protahuje, v duchu přímo vidím Urmana, jak kývá na ochranku: „Zařiďte to…“

„Obnovte jeho kanál v plném objemu,“ přikazuje Urman. „A zrušte pozorování.“

Jasné světlo. Mhouřím oči a zpod víček prohlížím vnitřek kasemat. Důkladné silné zdi s mřížemi nahoře, maličká okna ze zrcadlového skla. Uprostřed místnosti stůl a křesla.

„To je konferenční sál,“ vysvětluje Urman. Má elegantní oblek s kravatou. Jeho oblečení se zřejmě automaticky přizpůsobuje interiéru. Slyšel jsem o takových tricích. „Tady probíhají porady vedení a jistá setkání.

Jasné. Nejchráněnější místo ve virtuálním světě korporace. Odtud neuteču jako z altánu.

Ale proč bych měl utíkat, přišel jsem naprosto neozbrojen.

„Nechte nás,“ pokračuje Urman v příkazech.

Ochranka beze slova mizí.

„Děkuji, Friedrichu.“

Urman mlčky přikývne a usedá do jednoho z křesel. Následuji ho.

„Prodal jste… jablíčko?“ zajímá se Urman.

„Ano, děkuji.“

„Těší mě.“

Asi se nezlobí. To mě vede k ostražitosti.

„Doufám, že to příliš nezkomplikovalo finanční situaci korporace?“

„Ani ne.“

Pohlížím tázavě na Urmana.

„Minule jsem vás zapomněl informovat, že ten vynikající lék má jednu vadu,“ sděluje Urman. „Vedlejší účinek. Objevili jsme ho skoro náhodou… a předpokládám, že pan Schellerbach z Transfarm Group na něj nenarazí.“

Mám nepříjemný pocit.

„Netrapte se, divere, vaší povinností nebylo prověřovat bezpečnost léku,“ směje se Urman. „Ostatně to není nic smrtelného… žádné onkologické ani teratogenní účinky. Ale pacienti nebudou spokojeni.“

Al-Kabar se jistil… Jaký vedlejší účinek může mít lék proti nachlazení? Zezelenání kůže, impotence, plešatost? Urman to neprozradí.

Takže do smrti budu léčit nachlazení aspirinem.

„Tak dobře, zapomeňme na vzájemné urážky!“ navrhuje velkodušně Urman.

Souhlasím.

„A jak jsem řekl, mám pro vás zajímavou nabídku…“ pokračuje ředitel Al-Kabaru. „Trvalá práce.“

„Ne.“

Hledíme si do očí. Říká se, že jsou zrcadlem duše. Ale mají naše virtuální těla duši?

„Někteří diveři mají trvalé smlouvy,“ připomíná Urman. „Není to tedy zakázané.“

„Nepopírám. Ale je rozdíl v práci pro zábavní centrum nebo virtuální detektivní kancelář a prací pro vás. Za měsíc nebo dva či tři se dozvíte, kdo jsem.“

„Tolik se toho bojíte?“

„Samozřejmě. Jsme alchymisté virtuálního světa. Čarodějové. Žádný normální car nepustí alchymistu z komfortního vězení. Aby nevymyslel střelný prach pro nepřítele.“

„Škoda…“ Urman neprotestuje. „Máte v mnohém pravdu, ruský divere… Ruský, odpusťte, že to vím. Analyzovali jsme váš hlas, to není tlumočnický program.“

Také neprotestuji. Klidná a příjemná beseda. Chováme se k sobě loajálně… paráda.

„Nabízím vám tedy jednorázovou spolupráci!“ povídá vesele. „Práce je nepříliš obtížná a platíme dobře.“

„Myslíte si, že vytáhnout Smolaře z Bludiště je snadné?“

Zásah do středu! Urmanův obličej sebou cukl, ale hned emoce ovládl, jen pod levým okem mu zůstal tik. Jedna nula, ne! Pět nula!

„O čem to mluvíte?“ táže se ředitel nejistě.

„O vás.“

Teď mě buď zabijí, nebo vyloží karty na stůl.

Urman vydržel ránu.

„Jednou z oblastí činnosti korporace je demografická kontrola Deeptownu.“

Vrtím hlavou – nerozumím…

„Určení počtu obyvatel virtuality v každém okamžiku. S absolutní přesností. Podle čtvrtí, budov, prostorů v prostoru, včetně našeho.“

„Proč? Jakým právem?“

„Je to společné rozhodnutí přijaté loni,“ krčí Urman rameny. „Porovnávání zatížení jednotlivých serverů, s přihlédnutím k denní době, umožňuje koordinovat práci a snižovat náklady na používání virtuální reality. America Online byla jedním z hlavních objednavatelů, menší společnosti se připojily také.“

Pohrdání otevřenými informacemi se mi opět nevyplatilo.

„Zavedli jsme kontrolu počtu vstupních a výstupních signálů na servery," pokračuje Urman. „Velice jednoduché, spolehlivé a operativní. Servery hlásí stav každé dvě minuty. Žádná práva neporušujeme, a známe celkový počet lidí ve virtualitě. To není pátrání, ale statistika."

Přikyvuji.

„Paralelně probíhá kontrola počtu objektů zpracovávaných počítači v každé oblasti," navazuje Urman. „Díky tomu víme, kolik lidí je v té či oné oblasti prostoru. Odečítá se také každé dvě minuty. Je snadné pochopit, že sečtením aktivně působících objektů všech oblastí se získá počet lidí, kteří vstoupili do Hlubiny."

Rozumím.

„Čísla nesouhlasí?"

„Ano. Ve virtualitě je o jednu osobu víc, než má být. Počítače ji vidí, funguje v kyberprostoru, ale nikdy do Sítě nevstoupila."

Urman vstává a na mávnutí ruky se na stěně, nad betonem a ocelovou mříží, rozvíjí velká obrazovka. Je to mapa Deeptownu a okolí, jakoby sešitá z malých kousků. Každý ten kousíček je server, který obsluhuje daný kousek prostoru. Nad nimi je síť červených bodů, což jsou vstupní servery, telefonní linky, kterými je možné vstoupit do Hlubiny.

Paráda. Všichni buržousti se rádi předvádějí.

„Data je možné prohlížet po oblastech," vysvětluje Urman. „Například tady…" Přistupuje k mapě a ukazuje na Al-Kabar. Nad obrazovkou se objevuje nápis 1036/1035.

„Rozumíte?"

„Vaše servery udržují ve virtuální realitě tisíc třicet šest lidí. Včetně mě. A všichni, kromě mě, se připojili vašimi kanály?"

„Jistě. Pouštět utajené informace cizími linkami je příliš riskantní, a to i u nejspolehlivějších providerů. Ve dvanácti

městech, kde žijí naši spolupracovníci, máme vlastní kanály.“

Ale tak nelze Smolaře zaměřit! Jdu k mapě a hledám Tři prasátka, ale včas se vzpamatuji a ukazuji prstem na jiný podnik opodál. Párkrát jsem tam byl a nelíbil se mi. Byl příliš hlučný a pompézní.

63/2.

„To je nejobecnější obraz, že? V prostoru restaurace se baví třiašedesát lidí, ale jen dva vstoupili jeho vlastní telefonní linkou!“

Urman kývá hlavou.

„My jsme vstoupili do Bludiště jinak.“

Nevnímám, že mám před sebou mazaného a nepříliš vstřícného společníka. Zajímá mě, jak našli osobu, která do Bludiště nevstoupila.

„Ano… sledovat každý jednotlivý signál je nemyslitelné. Trvá to dlouho a je to příliš drahé, navíc zakázané.“

Urman na mě pohlíží s takovou pýchou, jako kdyby problém vyřešil sám, a ne jen dal příkaz odborníkům.

Promyslím to. Může se to hodit.

Proud elektronických impulzů. Není podstatné, kde se vzal. Je to informace, zjednodušené trojrozměrné zobrazení člověka, Smolaře. Vstupuje do počítače tvořící třiatřicátý level Bludiště, možná modemem, možná přímo do procesoru. Počítač umístí obraz na začátek levelu a připraví se řídit Smolařovy pohyby, předávat jeho hlas ostatním hráčům, počítat efektivitu jeho střelby, přemísťovat kamínky, do kterých kopne. A samozřejmě posílat Smolaři obrázky, které vidí levým a pravým okem, zvuky, které slyší, dotyky, které vnímá prostřednictvím virtuální kombinézy.

Stop – kam posílat, když do Hlubiny nevstoupil?

Došlo k chybě. Počítač zpracovává Smolařovu činnost, ale neví, kde se vzal a kam má posílat výsledky. Projeví se to na čidlech serveru? Mělo by. Ale jen na velmi specifických – jako korelace mezi daty zpracovávanými

procesorem a množstvím informace vyslané a přijaté modemem. Je třeba se však zajímat právě o tento ukazatel, aby se za několik hodin našel server, na kterém se objeví nezvaný návštěvník…

„Čekali jste na něho," povídám. „Věděli jste, že se objeví!"

„Předpokládali jsme takovou možnost," upřesňuje Urman. „Dříve nebo později se musel objevit člověk, schopný vstupovat do virtuální reality samostatně."

„Bez počítače?" vyslovuji hloupost, která – jak směšné – vůbec nepřipadá jako hloupost lidem, kteří se nezajímají o počítače a Síť! Je to stejně směšné jako představa člověka, který se dokáže napojit na telefonní síť. Naprostý nesmysl.

Ovšem Urman není pitomec. Je milionář, který získává pro Al-Kabar zisky ze všeho – z nitra Země, vesmírných přenosových družic i obyčejné rýmy.

„Na alternativních variantách spojení s počítačem nepracujeme pouze my," vysvětluje Urman. „Klávesnice, myš, přilba a kombinéza jsou pozůstatky předvirtuální epochy. Na řadě je přímé napojení zrakovými a sluchovými nervy. Čipy zde…" Krouží prstem u spánku, jako by pochyboval o svém zdravém rozumu nebo se pokoušel ukázat port za uchem. „Tato cesta ovšem vyžaduje velice vážnou práci s mentalitou lidí. Je těžší změnit psychologii lidí než provrtat lebku a strčit do mozku mikroschéma. Kdyby to nebylo třeba, kdyby bylo možné stoupit do virtuální reality přímo… svět bude vzhůru nohama."

„Tolik toužíte ho převrátit?"

Friedrich zůstává vážný.

„Když se převrací svět, hochu, je nejdůležitější stát na hlavě jako první."

Mlčím, na to není co říct. Chci vstoupit do Hlubiny bez počítače? Bez Viky za zády? Beze strachu před virovými zbraněmi? Bez poruch na telefonních linkách a věčné honičky po rychlosti modemů?

Směšná otázka, samozřejmě chci. Jen tomu nevěřím.

Ale hrozně rád bych věřil.

„Pokud vím, Smolaře se pokoušeli vyvést z Hlubiny diveři, kteří pracují pro Bludiště," nadhazuje Urman.

Přikyvuji. Rozvědku mají dobrou. Co nedokáží dolary na správném místě a ve správnou dobu.

„A ještě jakýsi Střelec," dodává Urman. „Nejspíš také diver?"

„Ano. To jsem byl já."

Urman kývá hlavou:

„Čekám tedy na slíbené vysvětlení."

Teď bych zřejmě měl zašeptat „Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj" a zmizet. Ovšem po Urmanových otevřených slovech to nemůžu udělat. Dírka v lebce je lepší než díry v životních zásadách…

„Po našem prvním setkání mě donutil k návštěvě…"

Urman zvedá obočí.

„Opravdu donutil člověk, jehož jméno neznám. Nabídl mi, abych se zabýval situací, která vznikla v Hlubině. Podrobnosti nevysvětlil. Teprve později jsem pochopil, že mluvil o Smolaři."

„My mu říkáme Plavec," poznamenává Urman. „Kvůli analogii s vámi divery-potápěči."

„To je vlastně všechno." Nemám rád, když mě někdo přerušuje.

„Slíbil vám odměnu?"

„Ano."

„Velkou?"

„Hodně…" neudržím se a dodávám: „Obávám se, že mi nemůžete nabídnout větší."

Urman je vážný. Náš rozhovor nabyl na věcnosti. O možnostech se zatím nehádá a nedokazuje převahu Al-Kabaru.

„Jak vás našel? A proč právě vás?"

„Udělal zátah na divery. A já jsem se trošičku nastrčil."

„Tušíte, kdo to je?"

„Vůbec ne," odpovídám upřímně. Ale zřejmě málo upřímně. Urman mlčí a tázavě mi pohlíží do očí. Je možné, že má slova procházejí detektorem lži a někdo Urmanovi sděluje výsledky.

„Ještě něco. Věděl o mé návštěvě u vás. Byl dokonale informován o našem rozhovoru. Dokonce věděl, že jste mi nabídl stejnou práci."

Urman úder vydržel. Už jich asi musel v životě snést hodně. Ale maska klidu nepatrně praskla. Je nepříjemné se dozvědět, že máte po boku špiona.

„Děkuji, divere."

Blahovolně se usmívám. Maličkost. Ať se dva pavouci zmítají ve své síti.

„Můžete mi něco povědět o Plavci?"

Krčím rameny:

„Nic zvláštního. Člověk jako člověk. Občas mám pocit, že trpí deep psychózou, bere události příliš vážně. Ale jinak je docela v pořádku."

Urman přikyvuje. Asi se jim opravdu podařilo nalepit na počítače Bludiště a sledují události. To mě nutí k otázce:

„Přesto jste se pokusili vystopovat signál Smo… Plavce?"

„Žádný signál neexistuje."

Urman je buď chorobně upřímný, nebo má zájem, aby mě přesvědčil.

„Servery Bludiště nepřenášejí Plavcovu informaci. V žádném směru. On… je v levelu sám od sebe."

Takže je to pravda. Člověk, který vstoupil do virtuální reality přímo?

„Administrace Bludiště se pořád pokouší zaměřit jeho spojovací kanál," nadhazuje Urman. „Ale podle názoru našich expertů za pět, nejvýše osm hodin dojdou ke stejným závěrům jako my. Pak vypukne opravdová panika."

Umím si to představit. Úroveň izolují, možná celé Bludiště očistí od hráčů. Urychleně probijí průchody do třiatřicátého levelu. To, že neexistují, vůbec neznamená, že

nemůžou vzniknout. Odpojí všechny nestvůry, odstaví budovy z činnosti, aby Smolaře náhodou neuhodila padající cihla. Dav psychologů, hackerů, úředníků, Anatol s Dickem – ti všichni vtrhnou do vyprázdněného levelu. Obklopí Smolaře péčí a láskou, na rukou ho ponesou k východu…

Smím směle předpokládat, že mé pomoci nebude třeba.

„Chcete s námi spolupracovat?“

Hledím na Urmana, jestli nežertuje.

„Už pracuji pro muže, jehož jméno neznám.“

„Je možné, že vám ten tajemný pan X hodně slíbil, ale neposkytl vám třeba jen maličkou pomoc?“

Vrtím hlavou.

„Pokud jste opravdu Střelec, mohl jste se přesvědčit, že obyčejné metody Plavci nepomohou. Dalších pár pokusů nic nezmění. Bludiště izolují a problémem se začnou zabývat majitelé této hry.“

Poslední slova pronáší s jistým pohrdáním.

„Jestli vás někdo najal, neudělal to kvůli vašim schopnostem divera.“

„Proč tedy?“

Zmátl mě.

„Mnohem jednodušší by bylo koupit divery Bludiště. Nebo najmout skupinu. Jistě, poznat vaše skutečná jména je dost obtížné. Ale setkání a nabídka práce jsou docela možné. Konec konců se tím živíte. Vašeho tajemného zaměstnavatele přilákalo něco důležitějšího než schopnost vycházet z virtuálního světa.“

Zdálo by se, že mám důvod nafouknout se pýchou. Ale začínám se bát.

„Myslím,“ pokračuje zamyšleně Urman, „že měl pravdu. Plavec je práce pro vás. Nejdůležitější úkol vašeho života. A já vám s ní můžu pomoci.“

Pochybuji, že mi může nabídnout Medaili beztrestnosti. Takové věci nejsou na prodej. Ale sázka je vysoká a odměna může být opravdu hodně velká.

K čemu Medaile, jestli se do konce svých dnů nebudu smět zabývat nezákonnými věcmi ve virtuálním světě?

„Podepsal jste smlouvu?“ ptá se Urman.

„Ne.“

„Ústní dohoda?“

„Ne.“

„Tak proč se tím trápíte?“

Mlčím. Nevím, proč se držím nabídky Muže bez tváře. K setkání mě donutil násilím. Poslal mě do Bludiště bez sebemenšího vysvětlení. Jeho slib může být také pouhý blábol.

„Musím se rozmyslet.“

„Dobře,“ souhlasí Urman. „Máme zaručených skoro pět hodin… navštívíte opět Bludiště?“

Nečekaně přikyvuji.

„Učiním vlastní opatření,“ slibuje Urman. „Určitě se o nich dozvíte, divere. A můžete volit.“

„Zní to mlhavě, Friedrichu.“

Urman se najednou mračí, jako kdyby se překladatelský program snažil pochopit, jestli nemluvím o počasí.

„Proč mám vůbec pro vás cenu?“

„To pochopíte, drahý Ivane careviči. A co si vůbec myslíte o Plavcově národnosti?“

„Rus…“ odpovídám mechanicky.

Urman posměšně přikyvuje.

„To je docela možné… na shledanou, divere. Uvažujte a rozhodněte se.“

Současně s těmi slovy se otevírají dveře a vstupují strážci. Tentokrát bez obnažených mečů.

„Zavedou vás k mostu,“ oznamuje Urman.

10

Buď mě nesledují, nebo tak šikovně, že Vika nevyvolala poplach. Vylézám na stěnu a provázím pohledem strážce, potom vstupuji na most ze žíně.

Kolik metrů dokážu projít, aniž vyjdu z Hlubiny?

Jeden krok, druhý – žíně se chvěje pod nohama, dostávám závrať. Sto metrů pode mnou se mezi skalami vinou modravé stužky řek a oranžovým žárem mrkají jezera lávy.

„Hej, divere, třeseš se!“ slyším posměšný hlas zezadu.

Už se netřesu – padám.

Nepochybně tak padají hříšní muslimové při pokusech o proniknutí do svého ráje, do jemných Gurií a hor Rahat-lukum.

Nohy kloužou, letím, držím se žíně, která mi bezohledně mrzačí prsty. Do obličeje mi šlehá studený vzduch, zve ke krátké cestě, dole víří skály, rostou a ježí se ostré špičky. Jakmile se dotknu kamenů, server Al-Kabaru ohlásí, že jsem podlehl smrtelnému přetížení – a zafunguje deep program výstupu.

Nejsem vůbec zvědav, jakou bolest mi připraví má obrazotvornost.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…“

Na obrazovkách krev. Normálka.

Sundal jsem přilbu, naklonil se nad stůl a vytrhl telefonní kabel ze zásuvky.

„Přerušeno spojení!“ oznamuje Vika. „Linka nemá tónový signál. Prověř spojení!“

„Všechno je v pořádku,“ zapojuji kabel. „Reset.“

„Vážně?“

„Ano.“

Na monitoru modř a padající človíček. V duši ošklivo.

Zapletl jsem se do zatraceně vážného příběhu. Jestli se Al-Kabar, Bludiště a ti, co stojí za Mužem bez tváře, popadnou kvůli Smolařovi… bude lepší se mezi ně neplést. Nejlépe bude zapomenout na několik týdnů na celou virtualitu. Hrát obyčejné hry, pít pivo s Maniakem, upgradovat počítač, zajet si do Anatolie, kde je ještě teplo, koupat se v moři.

Zapomenout na Viku. Na skutečnou Viku. Nadlouho.

Navždy se rozloučit se snem o Medaili beztrestnosti.

A samozřejmě vymazat z paměti Smolaře.

Co je vůbec zač, abych kvůli němu nespal? Homo computerus? Člověk počítačový, schopný vstupovat do virtuální reality bez modemů či telefonů? No a co? Není třeba si dělat iluze, že i v případě existence takové schopnosti by ji bylo možné od něj snadno převzít.

Nejrůznější odborníci ho budou zkoumat, snímat elektroencefalogramy a měřit nejrůznější možné i nemožné parametry. Posadí Smolaře před počítače nejrůznějších typů, budou zapínat a vypínat modemy, vozit ho poblíž telefonních linek a strkat do podzemních bunkrů. Prosit ho, aby vstoupil do Hlubiny a popisoval, co cítí, jaké pocity má v palci levé nohy při vstupu do virtuality a jak se změní židle po třech dnech ve virtuální realitě. Smolař stráví zbytek svých dnů v dokonale chráněné švýcarské vile nebo v texaské poušti v nějakém výzkumném středisku CIA. Neobyčejně cenné a vážené morče.

Ale je to Rus, v každém případě ruský občan. Dát tak informaci o Smolaři do Sítě nebo příslušným orgánům…

Pobavila mě vlastní naivita. No a? Vyšle stařenka Rossija letadla a tankovou brigádu na ochranu Smolaře? Odešlo snad ze země málo talentovaných programátorů? Například čtrnáctiletého Sašu Morozova z Voroněže odvezli speciálním letem. Chytré hlavy u nás nikdo nepotřebuje. To

dříve rozvědka sebere zbytky bývalé odvahy a zmocní se Smolaře proto, aby ho zavřela do vlastního výzkumného centra někde na Sibiři nebo Uralu…

Když vznikala Hlubina, jejím praporem byla svoboda…

Jsme nezávislí na prodejných vládách, prohnilých církvích a puritánské morálce. Jsme svobodní ve všem a navždy. Informace nesmí být utajována – a Deeptown nebude mít hranice. Uhájíme své právo mít všechna práva. Vyženeme z našich řad jen ty, kteří povstanou proti svobodě.

Jak jsme byli naivní a nadšení!

Lidé nového, kybernetického světa, svobodného a neomezeného prostoru!

Opilí svobodou, hrající si s ní jako dítě, které vstalo z postele po dlouhé nemoci, veselí a pyšní sami na sebe. Zvědaví na Hlubinu – vše pro ni, vše v jejím jménu, na věky věků… amen.

Ale proč vůbec věřím těm směšným heslům stejně radostně, jako jsem v dětství věřil v komunismus?

Proč tomu chci věřit – navzdory všemu?

Porušuji zákony, ničím cizí počítače, kradu cizí intelektuální schopnosti, neplatím ubohé vlasti daně, nevěřím nikomu kromě několika přátel – jak mám věřit v něco čistého a věčného? Ve svobodu, dobro a lásku?

Zřejmě patřím k rase, která neumí jinak žít.

A vůbec, nikdo mi nebrání i nadále věřit ve svobodu. Posedím ve skutečném světě několik dní. Vyměním kanály vstupu do Hlubiny a síťovou adresu.

Věřit je velice jednoduché.

Hledím na trojrozměrnou síťku nortonovské tabulky, na rovné řádky adresářů a podadresářů. Tři gigabajty, všechny plné. Služební programy, viry a antiviry, fragmenty vědomí Viky, hudební programy a hry, kradené informace a nové knihy, které ještě neodešly z tiskárny. Vasiljevovy „Srdce a motory znovu na dráze“, nová detektivka Lva Kurského, plodného jako králík, román „Oldie“, který nadělal tolik rozruchu. Vyjít si, koupit spoustu piva, vytisknout si na

stařičké laserovce pár knížek, svalit se na gauč. A pořádně se vyspat! A pan Urman, kterého nikdy nespatřím naživo, i Muž bez tváře, kterého neuvidím tím spíš, můžou se klidně servat s Willym-Gilermem o Smolaře…

Hlupáky a kamikadze jsem neměl nikdy rád.

Zvedl jsem ze své 586 sluchátko a vytočil Maniakovo číslo. Zase jsem uspěl – neseděl ve virtualitě ani nespal.

„Haló!“

„Šuro, to jsem já!“

„Á…“ Maniak ztišil hlas.

„Máš práci?“

„Nu… trochu.“

„Píšeš program?“

„Ne, škrábu brambory. Galja vaří večeři.“

„Blahopřeji.“

„K čemu?“ zostražitěl Maniak.

„Ke smíření!“

„Aha… to nic.“

Nesmím mu brát čas v situaci čerstvého smíření se ženou.

„Šuro, pověz, je možné vstoupit do Bludiště smrti se zbraní?“

„S virem? To ti už nestačí BFG?“ pobavil se Maniak. „Asi žertuješ? To je prostor v prostoru, vytvořený pro vymezený cíl. Spíš proneseš virus do Pentagonu než přes filtr Bludiště.“

„Nedělal jsi jim náhodou filtr ty?“

„Ne,“ řekl Maniak lítostivě. „Já ne. A nevím, kdo ho dělal.“

„Jak tedy?“

„Ve vstupním portálu se kopíruje tvá vnější podoba. Když máš u sebe programy, jedno jaké, odstraní se. Serverem Bludiště projde jen tvá přesná kopie.“

„Nejde to obejít?“ ptám se bezradně.

„Mysli.“

„To musím poslední dobou často… už mě to nudí,“ vrčím. „Šuro! Pověz, jak prorazit filtr?“

„Proráží se jen hlavou zeď," řekl Maniak poučně. „Co se stalo?"

„Velice nepříjemná situace."

„Pro koho nepříjemná?"

„Pro celou Hlubinu. A pro jednoho dobrého chlapíka."

„A pro tebe?" zeptal se Maniak přímo. Bezděčně jsem si vzpomněl na Tři mušketýry.

„Průšvih. Věř mi."

Maniak neodpověděl hned. Nakonec si začal pohvizdovat.

„Šuro!"

„Warlock 9000 si pořídíš?"

„Co je to?"

„Lokální virus. Jako obvykle."

„Projde filtrem?"

„Možná."

„Šuro, nezdržuji tě moc? Od brambor?" zeptal jsem se s pocitem viny.

„To nic, už končím…"

Nemám rád mobily. Stačí mi záření vlastního počítače. Zato Maniak si bez nich nedokáže představit život. Třeba teď nepochybně sedí, přidržuje si ramenem sluchátko a přitom škrábe brambory.

„Hoď mi ho."

„Jen tak rovnou?"

„Ano," žádám drze.

„Počkej, to není tak jednoduché. Jaké programy používáš pro tvorbu své postavy?"

„Různé… Biokonstruktér, Morfolog, Maska…"

„Jasné. V jaké podobě budeš používat virus?"

„Postava číslo sedm, Střelec."

„Jakou má soubor příponu?"

„Příponu? Snad…"

„Zapni terminál," přikazuje Maniak rezignovaně. „Dej plný přístup na heslo… například 12345."

„Jeden dva tři čtyři pět," opakuji.

„Čísla!“ upřesňuje Maniak. „Nastavím všechno sám.“

„Díky.“

„Nevykroutíš se. Visíš mi pivo.“

Maniak ještě vzdychl a před odložením sluchátka pohrozil:

„Zavolám za pět minut. Tvá stařenka musí už pracovat a čekat na mě poslušná jak studentka. Jasné?“

Vrhl jsem se k počítači. Za tři minuty Vika byla ochotná poslechnout toho, kdo se přihlásí s heslem 12345. Vydal jsem se do kuchyně dělat večeři. Ani jsem ještě nenaplnil čajník, když v pokoji zazvonil telefon a potom začal cvrlikat modem.

Stejně jsem hlupák. A kamikadze.

Mít rád sám sebe je hloupost. Takže smím být hlupák.

Stačil jsem vypít čaj se starou zavařeninou, nalil si ještě jednou a šel do pokoje. Maniak se právě odpojil od počítače a uprostřed obrazovky zanechal červený nápis: „Vzal jsem si z tvých krámů něco na čtení virus je všitý hlasovou instrukcí za minutu.“

Na interpunkci Maniak kašle.

Vstoupil jsem do Nortonu, vyhledal soubor s postavou Střelce (přípona programu byla typová – .cit) a začal srovnávat s jinými nemodifikovanými postavami, podle mě žádný rozdíl.

Což se dalo čekat.

Za pět minut Maniak zavolal a rychle vysvětlil, co a jak mám dělat. Zatočila se mi hlava, když mi došlo, co udělal s mou postavou „číslo sedm“.

Warlock 9000 je zřejmě virus, který si připravil už dávno, a schovával pro zvláštní případy. Jakmile se takový kousek použije poprvé, hned vzniknou stovky plagiátů.

„Pivo, pivo a ještě jednou pivo,“ pronášel jsem při odpojování telefonu. Ovšem nevím, jestli budu mít možnost mu to pivo dát.

Hodlám vyvolat v Hlubině takovou bouři, jakou už dlouho nepoznala.

Bouři, jakou si zaslouží.

11

„Terminál zapojen," ohlásila Vika. Kliknul jsem kurzorem na ikonu spojení a za několik sekund jsem byl na serveru Rusko Online.

Adresu, kterou mi zanechal Muž bez tváře, jsem znal zpaměti. Jakýsi polský sever, což absolutně nic neznamená. Obyčejný retranslátor, a můj signál cestou k tajemnému neznámému nepochybně projde několika dalšími zeměmi.

Server neměl video. Žádné namalované tvářičky nebo animované fotografie na obrazovce. Stručné menu v polštině, angličtině, možnost přepnout na desítky dalších jazyků včetně rumunštiny a korejštiny… jen ruština chyběla. Nu což, bratrský národ nás příliš nemiluje. Odpověděl jsem na operátorovo uvítání a požádal o spojení s Man without face. Za půl minuty operátor přepnul na ruský driver klávesnice a požádal o název abonenta v mém rodném jazyce.

Muž bez tváře, napsal jsem.

Začali mě přepojovat ze serveru na server. První dva byly otevřené, o třech dalších jsem se nedozvěděl nic. Potom se na obrazovce objevil nápis Čekejte. Rusky.

Čekal jsem čtvrt hodiny.

Prvních pět tiše a skromně, potom jsem vytáhl z chladničky pivo a zasunul do CD staré album Nautilia.

Vzbouzím se v potu studeném,
vzbouzím se ve snu děsivém…

pěl Butusov. Dobrý zpěvák. Dokud si nezačal psát texty.

Jako by domov zalit byl vodou,
A přežil jsem jenom já s tebou…

Vzpomněl jsem si na svůj sen, kde byl zpěvák na scéně s nešťastným Alexem. Opakovaný sen. Ale proč jsem si představoval, že Smolař je zpěvák? V životě jsem neměl známé hudebníky a sám zpívám výlučně v naprosté samotě.

Nad námi kilometry vody,
velryby pleskají ocasy,
pro oba kyslík nestačí – potmě spočívám,
našemu dechu naslouchám…
našemu dechu naslouchám…

Mám tuto píseň rád. Jako by byla o mé Hlubině, o virtuálním světě, který před pěti lety, kdy píseň vznikla, ještě neexistoval. To já se pokouším odnaučit dýchání, nedůvěře v krásu kyberprostoru.

„Kdo?“

Vrhl jsem se k obrazovce a bez rozmýšlení napsal:

„Já.“

„Jak se vede, divere?“

„Myslím, že to víte.“

Hodně bych dal za to, abych se dozvěděl, kdo je Muž bez tváře.

„Vím.“

„Nezvládnu to.“

„To je tvůj problém.“

„Nejen.“

Odmlka – buď Muž bez tváře přemýšlí, nebo došlo na lince k poruše.

„Co chceš?“

„Pomoc.“

„Nemůžu ti pomoci. Vše, co potřebuješ, je v tobě samém.“

Kdyby stál vedle mě – reálný muž z masa a kostí, řekl bych mu to, co se říká jen z očí do očí, nebo ještě lépe vůbec ne. Řekl bych to nahlas. Ale Síť má svá pravidla kontaktu, takže jsem vyťukal na klávesnici:

„Kdo je to?“

„Už ti to řekli.“

Pavouci natáhli tenoučké sítě na cizí doupata. Urman pozoruje Bludiště a Muž bez tváře sleduje Al-Kabar.

„Je to pravda?“

„Možná.“

„NEZVLÁDNU TO.“ Použil jsem velká písmena.

„Škoda.“

Skoro současně se v dolní části obrazovky objevil řádek: „Spojení přerušeno na žádost abonenta.“

„Spojení přerušeno,“ potvrdila Vika. „Spojit znovu?“

„Ne,“ odpověděl jsem. Nepochyboval jsem, že mě polský server s Mužem bez tváře už nespojí.

Možná se urazil kvůli tomu, že jsem se o něm zmínil Urmanovi. Možná ho rozčarovaly mé schopnosti.

Výsledek je stejný.

„Viko, jsem chytrý?“ zeptal jsem se.

Windows Home má asi tisíc klíčových slov. Někdy je možné vést s počítačem docela zábavné diskuse… skoro rozumné.

„Jakou odpověď chceš slyšet?“ uhýbá Vika. Jako vždycky, když slova nemají formu příkazu a nerozumí jim.

„Pravdivou.“

„Nevím, Ljoňo. Ráda bych odpověděla, ale nevím.“

„Jsi hloupá, Viko.“

„A ty sprosťák.“

Zasmál jsem se. Kdyby mě slyšel někdo, kdo nezná současné operační systémy, určitě by si myslel, že můj procesor je rozumný.

„Promiň, Viko.“

„Nic se nestalo. Nezlobím se.“

Rozum – imitace rozumu… Kde je mezi nimi hranice? Rozmlouváme s našimi počítači, vítají nás a přejí hezké sny. Hodně lidí – například já – většinu života tráví ve virtuální realitě. Jenže to není vítězství lidského rozumu, ale pouhá imitace vítězství. Barevné prapory a ohňostroje nad prázdnotou. Větší frekvence procesoru, větší paměť – a stroj začne připomínat člověka. To je vše…

Smolař také může být program. Stejně chytrý jako Maniakův virus. Prošel filtry v podobě člověka a zapustil kořeny do serveru třiatřicátého levelu. Schopný diskutovat a ničit nestvůry.

„Sakra!“ zavyl jsem.

Je to jednoduché! Stovka frází, pronášených občas zdařile, občas nesmyslně. Program, který se učí na tvých vlastních slovech, vrací ti tvé vlastní myšlenky. Poslušně následující naivní zachránce… Samozřejmě nepotřebuje žádné spojovací kanály.

Co jsem říkal Smolaři, jak mi odpovídal? Napjal jsem paměť.

Nevím. Možná je program. Pak by Al-Kabar i Muž bez tváře naletěli.

Bylo by dobré, kdybych měl pravdu. Jednoduché vyřešení hádanky!

Tiše, Střelče…

Zamrazilo mě. Vzpomněl jsem si na prázdnotu, která se objevila po jeho slovech.

Program?

Smolař opatrně nese nakresleného chlapce…

Program?

„Ničemu nerozumím, Viko. Vůbec ničemu. A ty mi nemůžeš pomoci.“

„Můžu pomoci?“ odpovídá nesmyslně Vika.

„Ne!“

„A kdo může?“

Odpovídám po chvíli mlčení.

„Skutečná Vika, *Hlubina!*“

„Zapnout deep program?“

Místo odpovědi jsem si nasadil přilbu a položil ruku na klávesnici.

Deep.

Enter.

Temnou obrazovkou prolétly padající hvězdy, před očima zavířila duhová spirála. Setřela realitu a unášela mě k věžákům Deeptownu.

* * *

První okamžik je nejtěžší. Pokoj je stejný, ovšem dobře vím, že to pouhý přelud.

„Všechno v pořádku, Ljoňo?“

Vrtím hlavou.

Pokoj je v pořádku. Ovšem já ne.

„Postava číslo sedm, Střelec.“

„Provádím…“

Tentokrát se má podoba mění dost dlouho. Nu což, nevyhnutelná platba za zbraň.

„Všechno v pořádku, Ljoňo?“

Vstávám a prohlížím se v zrcadle.

„Ano. Děkuji, Viko.“

Jdu k chladničce a hledám něco k napití. Sprite došel, zůstala jen coca-cola. Budiž.

„Hodně zdaru, Ljoňo.“

„Děkuji.“

Dychtivě piji nejpopulárnější světový nápoj, vymyšlený – jak směšné – jako prostředek proti průjmů. Urman vypočetl, že mám ještě pět hodin. Nyní zbývají čtyři. Skoro cítím, jak někde daleko, na jiných kontinentech, vržou mozky nejrůznějších úředníků, kterým dochází fenomén Smolaře. Zakrátko zavřou třiatřicátý level Bludiště. A zahájí lov na Smolaře. Není podstatné, jestli je to člověk nebo program. Já ho vytáhnu.

„Zavolej mi taxi,“ povídám a odcházím z bytu. Sjíždím čistým a světlým výtahem, otevírám domovní dveře.

Čeká na mě starý ford. Řidič je ulízaný mladík v bílé košili. Kopie toho, kterého jsem zabil předevčírem při pronikání do Al-Kabaru. Při pohledu na jeho přátelský úsměv se stydím.

„Veřejný dům Různé zábavy!“ vyštěkl jsem.

100

Vika zřejmě přesvědčila madam, aby mi dala zvláštní statut. V každém případě při vstupu do haly v ní vidím tři muže. Všichni prudce zvedají hlavy – a všichni mají v očích úlek a rozpaky. Vzájemně se nevidí, dva se dokonce v prostoru pronikají a připomínají zrůdná siamská dvojčata.

Oba jsou modroocí bruneti, standardní těla z nabídky Windows Home, užitá zřejmě kvůli maskování. Třetí je opálený chlap s oholenou lebkou. Společný mají jen pohled – jako lidé, přistižení při vymačkávání uhru.

Zřejmě jsem nyní na úrovni zaměstnance nevěstince. Vidím všechny hosty a smím vstupovat do služebních místností.

„Ahoj!“ zvedám ruku. Všichni tři pozdrav oplácejí. Jeden s uměle nedbalým výrazem odkládá zelené album, druhý odhazuje fialové.

Jen urostlý plešatec dál listuje v černém albu a zvědavě si prohlíží fotografie.

Přistupuji k bodyguardovi, který přede mnou poslušně otevírá dveře, vycházím z haly a zbavuji hosty duševních muk.

Nikdo mě nehodlá doprovázet, cestu znám. Chodba je prázdná, část dveří otevřená, ostatní ne. Za jedněmi zní výbuchy smíchu. Nahlížím a vidím altánek obklopený kvetoucími sakurami. Na obloze podzimní slunce, v dálce kužel Fudži. V altánu popíjejí čaj dvě dívky. Když mě zahlédnou, mávají rukama:

„Ahoj, Střelče! Nechceš čaj?“

„Ne,“ mručím a rychle se vzdaluji. Z dalších dveří vyhlíží úplně nahá dívka. Nijak jí to nevadí.

„Vika má práci!“ povídá. „Neposedíš u mě? Hrozně se nudíííím!“

V jejích slovech nezní žádná narážka. Pomyšlení na sex ji vzrušuje asi stejně jako pomyšlení na dýchání. Presto je tato situace vlastně podivná… i tyto veselé, sympatické dívenky…

Náhle si uvědomuji, co mi připomínají.

Starou fantastickou knihu o veselých mladých lidech, plně zaujatých zajímavou prací a vždy ochotných pomoci kolegům, kteří si nikdy neřeknou křivé slovo…

Je to jako křivé zrcadlo. Lživý odraz. Zlo si obléklo šaty dobra a kupodivu mu pasují!

„Děkuji, stejně počkám u ní,“ odpovídám s úsměvem, ale rozhodně. „Díky!“

Dívka s lítostivým výrazem mizí ve svém pokoji. Jdu dál.

Dokud se nestřetnu pohledem s černým kocourkem na fotografii.

„Mňau!“ šeptám tiše a šťouchám do dveří. Kocour otevírá tlamičku, tiše mňoukne jako odpověď a opět znehybní.

Horská chata je prázdná, jen v otevřeném okně ve větru povlávají krátké záclony. Opírám se o parapet a dlouze pohlížím na hory.

Je to neuvěřitelné. Vytvořit celý svět úplně sám! Nikoliv pro peníze a slávu, ani na objednávku – prostě jen tak pro sebe. Ani proto, aby se do něho vstoupilo.

Stačí vědomí, že existuje. Hned za oknem. Na štítech jiskřící sníh, nekonečná modř oblohy, kameny na svazích, pod sosnami černý mech, na obloze ptáci, na stromech veverky. Svět ticha, čistoty a míru. Svět, ve kterém neexistuje slovo „špína“.

Připadá mi, že by se Smolaři líbil.

Hodně doufám, že se mu zalíbí…

„Ljoňa?“

Vika přišla tiše a nenadále.

„Promiň… neupozornili tě?“

Vrtí hlavou.

„Zatoužil jsem posedět s tebou. Alespoň na chviličku.“ Bezděčně se začínám omlouvat. „Jsi úplně v pořádku?“

Vika kývá hlavou.

„Není dobré se tak často potápět do Hlubiny,“ povídám a jdu k ní. „Jedla jsi vůbec?“

„Trochu. Dneska je spousta klientů.“

Neodvrací pohled. Přivykla pokládat to za práci.

Zato já ne. V hrudi pociťuji chlad, jako sypký a ostrý sníh za mrazu. Polykám vzduch a ptám se:

„Opravdu musíš tolik pracovat? Madam?“

Vika jde k oknu a zády ke mně se ptá:

„Jak ses to dozvěděl?“

„Vycítil.“

„Odejdi, Leonide. Odejdi navždy, ano?“

„Ne.“

„Proč jsi se k ďasu na mě přilepil?“ otáčí se Vika s křikem. „Nač potřebuješ prostitutku? Vypadni! Mně se to všechno líbí, jasné? Šoustat stokrát denně, měnit těla, poroučet holkám a dělat, že jsem jednou z nich! Je ti to jasné?“

Stojím a čekám, až se vykřičí. Potom přicházím k ní a stojíme oba u okna.

Nesmím mluvit, nesmím se jí dotknout, přitom mlčet je nebezpečné, ale nic jiného nezbývá. Čekám, sám nevím nač.

Hory se začínají třást, podlaha pod nohama vibruje. Vika se s výkřikem chytá parapetu, chytám ji za rameno a volnou rukou se opírám o stěnu. Zemětřesení, sněhové čepičky padají jako bílý kouř, natahují dolů chapadla lavin. Kolem okna s rachotem prolétl velký balvan.

„Mami…“ šeptá Vika a usedá na podlahu. Je víc vzrušená než zděšená. „Skloň se, Ljoňo!“

Klesám vedle ní, právě včas – do oken buší kamenné šrapnely.

„Pět balů!“ volá Vika. „Sedm!“

„Osm!“ napovídám. Zřejmě ještě nezažila opravdové zemětřesení, jinak by se tak nebavila.

Podlaha chaty se pořád třese, ale už méně, ve slabších křečích.

„Hustý,“ šeptá Vika a natahuje se na podlahu. „Nezlob se na mě, Ljoňo.“

„Nezlobím se.

„Klienti občas… zlobí.“

„Čepičář?“

„Ano.“

„Kdo je to?“

Vika krčí rameny:

„Nevím. Přichází v různých tělech a nic o sobě neříká. Jen…“ usmívá se: „Vždycky přijde v čepičce. Proto mu tak říkám.“

„Sadista?“

„Určitě. Ale zvláštní.“

Její rty nehlasně šeptají krátkou nadávku.

„Přijímáte každého? I takové, kvůli kterým lezete po stěnách?“

Vika mlčí.

„Myslel jsem, že největší idioty proséváte. Když je Čepičáře možné poznat předem…“

„Nikoho neproséváme!“

„Čest firmy? Každou úchylku?“

„I tak to jde říct.“

Zemětřesení zřejmě skončilo. Vstávám a vyhlížím z okna. Po svazích pořád ještě padají laviny, přehrazená říčka dole se pomalu rozlévá a hledá si nové koryto.

„Konec…“ šeptám a bezděčně tlumím hlas. Jako kdyby má slova mohla živel znovu probudit. „Viko, proč jsi vytvořila zemětřesení?“

„To je mimo mě. Ten svět žije sám o sobě. Už nemám možnost do něho zasahovat.“

„Žádnou?“

Vika na mě vrhá krátký pohled, vstává a prohlíží si změněnou krajinu.

„Vůbec žádnou. Svět se stane skutečným jen tehdy, když dostane naprostou svobodu.“

„Jako člověk.“

„Samozřejmě.“

„Tolik věříš ve svobodu?“

„Ve svobodu není třeba věřit. Když existuje, vycítíš ji.“

Věděl jsem, že řekne právě tohle.

„Viko, když dobrému člověku hrozí neštěstí… když může navždy ztratit svobodu… Pomohla bys mu?“

„Pomohla,“ odpovídá klidně. „I kdyby nebyl moc dobrý. Už jsem taková.“

„Musím někoho schovat.“

Vika legračně vrtí hlavou, vlasy se jí rozsypávají na zádech.

„O čem to mluvíš, Ljoňo? Kde schovat?“

„Ve virtuální realitě.“

„Proč?“

„Nemůže z ní vyjít.“

„Mluvíš o tom v Bludišti?“

„Ano.“

„Ljoňo…“ bere mě Vika za ruku. „Kdy jsi byl naposledy ve skutečném světě?“

„Před půl hodinou.“

„Opravdu? Nepotřebuješ pomoc sám? Já…“ kouše se do rtů, „znám jednoho divera. Nejsou výmyslem, skutečně existují!“

Legrační…

„Jestli chceš, řeknu mu, aby se s tebou setkal.“

„Viko…“

Zmlkla.

Upřímně řečeno, nejsem na takovou péči zvyklý. Mou specializací je starat se o lidi, kteří se ztratili ve virtualitě.

„Pomůžu…“ povídá Vika. „Ale nemáš pravdu… alespoň mi to tak připadá.“

Nechci se hádat.

„Děkuji. Máte spolehlivé bezpečnostní systémy?“

„Naprosto. Vyznáš se v tom trochu?“

Kývám hlavou. Sice nedokážu napsat ochranný program, ale rozbil jsem je tolikrát, že se smím pokládat za experta.

„Můžeš se zeptat Mága.“

„Poví mi to?“

„Tobě ne. Ani mně ne, ale madam…“

Vika váhá a vrhá na mě takový pohled, jako by mě prosila, abych odešel. Jdu ke dveřím, ale volá za mnou:

„Ljoňo… nemusíš. Chci, abys viděl.“

Přistupuje ke stěně a klouže po ní rukou. Desky se rozestupují a odhalují úzké dveře.

Za dveřmi je světlo. Studené, neživé modré světlo. Vika je na chviličku zaclání, potom mizí uvnitř. Následuji ji, přestože se mi nechce. Jako v hypnóze.

Kůlna. Nebo kostnice. Případně muzeum Modrovouse.

Ze stěn vyčnívají poniklované háky a na nich visí lidská těla, jen několik centimetrů nad podlahou. Převážně děvčata, blondýnky i brunety, několik zrzavých, jedna úplně holohlavá. Jsou tu však i ženy středního věku a dvě stařenky, několik holčiček a chlapečků.

Všichni mají otevřené oči a v nich prázdnotu.

„To je má šatna,“ vysvětluje Vika.

Mlčím. Chápu.

Vika kráčí kolem houpajících se těl, pohlíží do neživých obličejů, něco šeptá, jako by se s nimi vítala. Madam visí na konci první desítky. Vika na mě pohlíží, jako by se chtěla ujistit, že se dívám – a tiskne se k rozložitému tělu majitelky podniku, objímá je – jako v záchvatu zvrhlé vášně.

Chviličku se nic neděje. Potom – nestačím postřehnout okamžik přechodu – Vika a madam si vyměňují místa. Od bezmocně visícího těla už neodstupuje Vika, ale madam.

„To je vše,“ povídá madam svým hlubokým hlasem.

„Proč tak hororově,“ ptám se. „Ty háky… ta kostnice… proč, Viko?“

Madam pohlíží na Viku a smutně přikyvuje:

„Viko, holčičko, proč? Vysvětlíme to Ljoňovi?“

Vika s krkem na háku mlčí.

„Abys nezapomněl, Leonide. Abys ani na chvíli nezapomněl, že nežijí.“

Hledím na madam, mnohem klidnější a moudřejší, než je Vika. A objektivně vzato i hezčí.

„Musel jsi to vidět,“ vysvětluje madam.

„A viděl jsem.“

Vycházíme ze skladu lidiček druhými dveřmi, které vedou do pokoje madam. Je tam docela jiný svět. Za oknem hlučící přeplněná pláž, na obloze pálící slunce, pokoj je plný starožitného nábytku, všude se válejí knihy, otevřené bonboniéry, šaty, laciná bižutérie a duté zlaté náramky, poloprázdné flakony voňavek, hrací karty. Velké lože pod sametovým baldachýnem není ustlané, pod ním trepky. V baru přehlídka načatých lahví, na stěně zaprášená kytara, na podlaze perský koberec prožraný moly a se skvrnami od vína.

„Teď můžeš hádat, jaká doopravdy jsem,“ povídá madam.

Nehodlám hádat. Na světě stejně není jiná pravda než ta, ve kterou chceme věřit.

Nezdržujeme se v tomto pokoji, což mě velice těší. Je zde příliš dusno.

„Ljoňo, občas mi připadá, že jsi ještě chlapeček,“ ozývá se madam. „Není možné být tak naivní.“

„Proč?“

„Naivní lidé mají těžký život.“

„Nikdo mi neslíbil, že budu mít lehký.“

Jdu vedle madam a hádám, jak vypadáme ze strany. Bledý a vysoký Střelec by mohl být jejím synem, ale nejsou si nijak podobní. Opravdu to vypadá jako návštěva převlečeného aristokrata v laciném bordelu.

„Schody jsou strmé,“ upozorňuje madam.

„Vím.“

Vstupujeme do rekreační zóny, děvčata pod slunečníky vítají madam veselým pištěním. Gay, který se šplouchá ve vodě hned u břehu, spěšně vstává a mává na nás. Nad barový pult se zvedá rozcuchaná hlava Počítačového Mága a hned zase mizí.

„Vidíš, Vika tady není," říká madam nahlas a ochranitelsky mi klade ruku na rameno: „Děvčata, Střelec tady počká na své děvče. Neubližujte mu!"

Obecný smysl odpovědí signalizuje, že mi okamžitě ublíží, ale mně se to líbí. Madam jim hrozí prstem a potom jde k baru. Mág zřejmě vycítil její příchod a vylézá na světlo.

„Promluv si se Střelcem," žádá ho madam. „Má nějaké dotazy… odpověz mu na všechny."

„Opravdu na všechny?" ptá se Mág.

„Naprosto."

„Madam, já nevyzvídám!" prohlašuje Mág.

„Kdyby to bylo nutné…" vzdychá madam.

Čekám na Mága u stolku, který stojí stranou od ostatních. Holky nemusí slyšet náš rozhovor.

„Šampaňské!" přistupuje ke mně Mág. „Ahoj, Střelče! Piješ šampaňské, viď? Já ho nepiju, má moc bublinek, potom mi šumí břiše."

Pohybuje se nějak divně. Naprosto rovně, jako na asfaltu. Hledím mu na nohy – nedotýkají se písku. Na bosých nohou má ošlapané sandály, ze kterých vyrůstají maličká křidélka, třepetající se ve vzduchu.

„Šampaňské piju jen s děvčaty," odmítám. „Máte vodku?"

„Máme všechno!" Mág staví na stolek láhev likéru jedovatě fialové barvy a odbíhá s nepotřebným abrau durso. Za minutu se nad pláží vrací s vodkou Ursus, křišťálovým džbánem naplněným vodou a krabicí zuko.

„Namíchej si!"

Ursus jsem nikdy nepil, ale slyšel jsem, že je kvalitní. V naději, že podvědomí domyslí chuť za mně, nalévám. Mág

se chápe džbánu a míchá v něm nápoj, ruku používá jako mixér.

Nu což, jsme ve virtuálním světě, tady bacily nejsou. Vypíjím na ex a popíjím přímo ze džbánu. Vyptávám se:

„Kde jsi sehnal takové boty?“

„Sandály? Dneska jsem je udělal… už mě nebavilo váznout v písku. Líbí se ti? A protože v Deeptownu se smí chodit jen po podlaze, musel jsem si na podrážky přilepit kousky podlahy. A je po problému, klidně choď ve vzduchu, dokud se neunavíš!“

Mág se hihňá a kmitá nohama, takže vzlétá skoro až ke stolní desce. Potom nohy krčí, klesá do křesla a otevírá svůj likér. Mlaská a čichá k láhvi.

„Delikatesa!“ prohlašuje. „Slaďoučké! Opravdové curaçao!“

„Trávíš tady celý den?“ vyptávám se.

„Den? Chacha! Odcházím odtud jen něco sníst a, s prominutím, na záchod!“

„Madam říkala, že veškeré zabezpečení závisí na tobě…“

„Nepřesné! Na mně tady závisí všechno!“

„Vetřelci se sem nedostanou?“

„Jak bychom si vydělávali na živobytí, kdyby sem nesměli?“

„Mluvím o něčem jiném. Je možné proniknout do služebních místností bordelu?“

„Podniku! To není bordel, ale podnik! Ne, nelze.“

„Absolutně?“

Mág vzdychá a najednou zvážní:

„Jsi hacker nebo lamer?“

Dotaz je rétorický, přesto odpovídám:

„Žák.“

„Jasné… Absolutní ochrana neexistuje. Čím víc se blížíš k absolutní jistotě, tím nepříjemnější je tvůj pobyt ve virtuální realitě. Je to nepřímá závislost: se zvýšením ochrany klesá tvá schopnost přijímat a předávat informaci. Nejdůležitější je najít optimální rovnováhu ochrany a

pohodlí. Náš bezpečnostní systém byl vytvořen s prvky umělé inteligence. Jakmile informuje o pokusu o vloupání, zapojí dodatečná hesla a hlupáčky…“

„Hlupáčky?“

„Autonomní mobilní bezpečnostní programy, fagocyty. Říkám jim hlupáčci, protože jsou hloupé. Proč nepiješ?“

Nalévám si.

„Při hromadném útoku,“ pokračuje Mág, „stupeň ochrany roste neomezeně, až do úplného uzavření podniku. V praxi v tomu pochopitelně nedošlo, ale mělo by to probíhat právě tak…“

„Chceš říct, že zabezpečení je přesto ideální?“

Mág váhá. Ješitnost, která mu zjevně nechybí, v něm bojuje s objektivitou.

„Ne… Když proniknutí naplánuje velká skupina profesionálů, dokáží projít dříve, než se ochrana rozjede naplno. Jenže kdo to potřebuje?“

Chápu, že jinou odpověď jsem nemohl čekat. Na každý štít se najde meč.

„Děkuji, Mágu.“

„Maličkost,“ mává rukou. „Chceš vytvořit vlastní bezpečnostní systém? Zkus to, pomůžu ti. Nebo ne, půjdeme k tobě!“ vzplane. „Udělám všechno sám! Nudím se tady!“

Vrtím hlavou. Neuhádl.

„Jenom mě to zajímá.“

„Nejsi náhodou z kontroly?“ vyskakuje Mág. „Pf! Už chápu, tiše… Proč to madam neřekla rovnou?“

Zajímalo by mě, kdo touží kontrolovat virtuální veřejný dům. A proč? Velice zajímavé… ale Mága se ptát nechci.

„Půjdu, možná je Vika už volná,“ povídám. Mág rázem zvážní.

„Neopovaž se jí ublížit!“ varuje. „Je to skvělá holka a já pro ni každému rozbiju hubu.“

Vzdychá a toužebně pohlíží na moře.

„Chtěl jsem ji sbalit, ale předešel jsi mě," přiznává. „Vika je do mě zamilovaná po uši. Určitě ještě pořád… ale netrap se. Přátelům děvčata nepřebírám."

Kdysi mi připadalo, že kyberneťáci z televizních seriálů jsou vymyšlení. Kéž by! Vyskytují se i v životě!

„Ale k té blondýnce raději nechoď!" dodává. „Zamilovala se do mě a už půl roku usychá."

Ubohé děvče, které neví o svém těžkém osudu, se směje a objímá s kamarádkou.

„Možná půjdu za Nataškou…" přemítá Mág. „Všechny jsou tak roztomilé!"

Bere svůj likér a tanečním krokem míří s rozveselené blondýnce. Využívám příležitosti a mizím.

101

Zřejmě jsem udělal na točitých schodech o pár otáček víc, takže jsem sestoupil až do haly. Původní klienti už byli pryč. Nepochybně vychutnávají radosti života.

U stolku sedí jen jeden muž a prohlíží si černé album. Menší, nahrbený, s výrazem hladového sviště. Zpod čepice naražené až k očím mu vylézají dlouhé prameny vlasů.

Jdu kolem něj ke dveřím do služebních místností, ale najednou mi to došlo. Host už odložil album a beze spěchu zamířil k východu.

„Čepičáři!“ volám.

Zastavuje se a pomalu se obrací. Oči má prázdné a spokojené, jako vařená ryba.

„Jsi Čepičář,“ opakuji.

Žádná reakce. Jen na mě zírá prázdnýma očima.

„Nelíbíš se mi,“ povídám s neskrývaným potěšením. „Slyšíš? Vůbec se mi nelíbíš.“

„Třikrát ha-ha-ha,“ odvrací vybledlý pohled Čepičář a pokračuje v cestě ke dveřím. Vůbec ho nezajímám.

Přinejmenším krajan.

„Stůj!“ volám za ním. Zastavuje se a lhostejně čeká. „Víckrát sem nechoď,“ říkám mu.

Usmívá se. Poprvé má v obličeji emoce, ovšem tak mechanické, jako by rozmlouval s programem a ne s živým člověkem.

„Co tady chceš?“

Zřejmě je to otázka, na kterou je připraven odpovědět.

„Jistý výzkum skupinové psychologie.“

„Dělej ho jinde.“

Světlé oči mě ohmatávají od hlavy až k patě:

„Pracuješ tady?“

„Ne.“

„Takže jsi mutant.“

Nelíbí se mi ta podivná charakteristika. Čepičář vysvětluje:

„Ztráta společenské a etické orientace. Rozpad osobnosti. Nevyhnutelná a fatální metamorfóza.“

Při otevírání dveří dodává:

„Nezajímavé…“

U vchodu mně dohání hlas Viky:

„Leonide, počkej! To nejde!“

Pracně se vzpamatovávám. Ukazuje se, že pravou rukou svírám svůj kožený pás, levá je sevřená do pěsti. Pohlížím na Viku a cítím, jak mě opouští zlost.

„To byl Čepičář?“ ujišťuji se pro všechny případy.

„Ano.“

„Zřejmě začínám chápat vaše reakce…“

„Už jsi vychladl?“ zajímá se Vika. „Chlapík. Jdeme.“

Kvůli tomu výbuchu jsem nesvůj. Opravdu jsem nečekal, že je tak snadné vyvést mě z rovnováhy nic neznamenajícími slovy.

„Kdo je to, Viko?“

Cítí, že bude muset odpovědět.

„Nic zvláštního. Prostě muž, který si osobuje právo soudit ostatní.“

„Například virtuální prostitutky?“

„Nejen je. Znám ještě několik míst, kde provádí své experimenty.“

„Zmínil se o psychologii…“

Z nejasných důvodů tato slova Viku pobavila:

„Osoba neschopná tvořit vždycky hledá omluvu pro destruktivní chování. Velmi často nabývá podoby lhostejného pozorování nedokonalosti světa. Zvláště takového, jako je náš nevěstinec…“

Jdeme ke dveřím, na kterých se usmívá černý kocourek, a Vika pokračuje:

„Psychologie je všeobecně pokládána za jednoduchou vědu. Lidé neschopní samostatně zatlouci hřebík nebo zrýmovat pár veršů naprosto nepochybují o svých schopnostech chápat a soudit jiné. V krajních případech se to stane smyslem jejich života a zdrojem sebejistoty.“

„A kdo jsi ty, Viko?“

„Psycholog. Mám doktorát, pokud tě to zajímá.“

Usedá a smetá ze stolu malý kamínek. Pokoj po zemětřesení evidentně potřebuje uklidit. Protože druhá židle zde není, usedám do dřepu.

„A téma tvé doktorské dizertace?“

„Sublimace anomálního chování v podmínkách virtuální reality.“

A jako na omluvu dodává:

„Musíme používat takový žargon.“

Ach tak…

„Zkoumáš takové, jako je Čepičář?“ vyptávám se. „Opravdové lovce falešných lovců?“

„Ne. Už dlouho ne, Ljoňo. Výzkum byl zajímavý půl roku, rok. Dnes jsou všichni na jedno brdo. Čepičář i ostatní jemu podobní. Všechny patologie jsou stejné, a když znáš jednoho psychika, můžeš předvídat chování tisíců.“

„Proč tedy…“

„Protože existují. Tady destrukce, která z nich sálá, může ublížit jednomu, nejvýše několika lidem. V reálném životě za sebou zanechávají zlomené životy, otrávené lásky, vysmívaná přátelství. Možná i krev. Veškerá jejich čest, zvířecí reakce, intriky a nafoukanost je Prach. Prach ve větru.“

„Je ti tady těžko.“

„No a? Není to bolest ženy skutečné, ale nakreslené.“

„Viko…“

„Prosím tě, aby ses nepletl do záležitostí podniku. Jinak ti madam zruší přístup.“

Usmívá se.

„Dobře. V podniku se nebudu do vašich záležitostí plést.“

„A mimo něj?“

„To je otázka osobní svobody.“

Vika rozkládá ruce.

„Leonide, kolik je ti let?“

„Výměna?“ ptám se rychle. „Informace za informaci?“

Ve virtuální realitě se nikdo nechlubí svými životopisnými údaji. A Vika vůbec netuší, jak nerad se s nimi chlubím já.

„Dobře. Devětadvacet, Leonide.“

Ještě před odpovědí jsem se v duchu zaradoval.

„Třicet čtyři.“

„To bych si v životě nepomyslela. Hádala bych ti něco přes dvacet.“

Nepřiznám, že jsem měl opačné obavy.

„Virtualita lže.“

„Ne. Virtualita je jako led. Vmrzneme do ní jednou a provždy. Naši první masku nedokážeme sundat. Můžeme si potom vymyslet stovky těl, ale první bude vždycky znát.“

„Tvou první maskou byla madam?“

Vika bere ze stolu kabelku, vytahuje cigaretu a zapaluje si:

„Ano, Ljoňo. Dostali jsme grant na výzkum sexuálního chování lidí ve virtuální realitě. Západáci jsou v tomhle směru mírně praštění… skoro třetina informací v Síti se týká sexu. Proto jsem si vymyslela takovou postavu – sebevědomou majitelku bordelu, která v životě viděla už mnohé.“

„Povedla se ti,“ přiznávám.

Vika šlukuje a mírně ironicky se ptá:

„Co když jsem v hloubi duše taková?“

„To je mi fuk.“

Lžu, ale Vika se nehádá.

„Zuko tě uspokojil?“

„Skoro.“

„Je dobrý odborník. Smíš klidně přivést svého přítele.“

Pohlížím na hodinky. Mám ještě čas.

„To není tak jednoduché, Viko. Je důležité přijít k němu v patřičnou dobu.“

„Vy hackeři jste legrační národ,“ nadhazuje Vika. Cha, cha, pokládají mě za tvrdého programátora, jak legrační!

„Necháš mě u sebe přespat?“

„Cože?“

„Přespat. Jsem v Hlubině už skoro den a lépe pracuji svěží.“

Vika kupodivu přistupuje k problému věcně.

„Spi. Chovej se jako doma. Vzbudím tě.“

Cuchá mi vlasy gestem, který by se víc hodil madam, ale mně je stejně fajn. Ukazuje hlavou na postel a odchází dveřmi, které vedou do šatny. Za minutu vyjde ze svého pokoje madam a bude dirigovat holky.

Dělám maličký podraz. Vytahuji z kapsy kabátu cívku s tenkou nitkou. Nitka má na konci závažíčko.

Vítr za oknem ani na chviličku neustává, nitku rozhoupal, ale já ji stejně rozvíjím až do konce. Když se závažíčko dotkne svahu, hledím na nit: každý metr je vyznačen červenou barvou.

Sedm a půl metru. Prostěradla nepomohou. Nevadí, v domě určitě budou nějaké provazy, přinejmenším v pokojích určených pro sadomasochisty.

Vyhazuji cívku z okna. Cítím se hloupě, ale utěšuji se tím, že Vika by s tímto malým pokusem určitě souhlasila.

Přece řekla: „Chovej se jako doma.“

Uléhám na úzké lůžko, přímo na přikrývky, a zavírám oči. Ale před usnutím přesto vystupuji z virtuality a přikazuji Windows Home vzbudit mě za dvě hodiny.

Sen přichází okamžitě. Z nějakého důvodu předpokládám, že uvidím něco akčního a prorockého – jako minule, kdy Alex zastřelil Smolaře. Ale zdají se mi naprosté nesmysly.

Nad Deeptownem září duha. Oslepivé blesky připomínají deep program. Jenže tu duhu tvoří stupně, jsou to biblické schody, které vedou do nebe. Vystupuji po nich jako Počítačový Mág se svými okřídlenými sandály. Barvy jsou různě husté – zapadám do fialových a modrých vrstev, lehce se opírám o zelené a pevně šlapu po žlutých. Pode mnou září město, vidím je v barevné mlze.

Ve snu také vím, proč jdu do nebe. Tam někde nahoře je křišťálová kopule Hlubiny, rozdělující svět na dvě poloviny. Musím ji rozbít – buď Maniakovou zbraní, nebo holýma rukama, jak to vyjde. Křišťál pukne a spadne na město jako oslepující déšť hvězd. Hvězdy jsou přece z křišťálu, o tom nelze pochybovat. Z rašícího křišťálu, odrážejícího světlo našich očí.

A něco se stane. Hvězdy nás možná spálí. Možná stačí vychladnout a padnou do nastavených dlaní. Ani nevím, co vlastně chci.

Hlavně se nesplést a udeřit v pravou chvíli. Už je stanoven okamžik, kdy proměním bariéru v miliony křišťálových hvězd. Tento čas už nastává…

„Čas… Ljoňo, už je čas…“

Slyším šepot Windows Home a otevírám oči. Trvá několik sekund, než si uvědomím, kde jsem.

A za okamžik vstupuje Vika:

„Už jsi se probudil?“

Kývám hlavou a usedám na zmačkané lůžko, třu si čelo. Mám těžkou hlavu. Měl jsem buď spát déle, nebo vůbec ne.

„Uvařím kávu,“ slibuje Vika.

Opírám se zády o dřevěnou stěnu a pozoruji Viku. Z černé – stářím, ne špínou – kredence vytahuje plátěný pytlík s kávou. Maličkým ručním kávomlýnkem z lesklé mědi mele zrna. Obratně zapaluje oheň.

Voní to tu suchým borovým dřevem a vřelou kávou. A jakousi abstraktní, nesterilní čistotou… Jako voda v horském potůčku, jako rozpálený písek na slunci.

Dobré je to.

Mám zašeptat své rozpočitadlo a vystoupit do reality?

Uvařit si opravdovou kávu a vylepšit ji koňakem? Umýt se ve studené vodě?

Budu proklet, jestli to udělám.

Tady je vše opravdové: čistý vzduch, živá voda, lógr na dně šálku, starostlivý pohled Viky. Venku je neuklízeny pokoj, vlhko, zatuchlá voda v kohoutku.

…Nějak často mě začíná napadat sebevražedná touha být jako ostatní…

„Koňak?“ ptá se Vika a nalévá mi stopečku ahtamaru.

„Zbývá mi ještě pět minut,“ vysvětluji. „Potom musím jít.“

„Vrátíš se s někým?“

„Doufám.“

„Až budeš vstupovat, drž ho za ruku. Tím získá také privilegovaný status. Poprosím Mága.“

„Děkuji.“

„Poděkuješ madam. Všechno záleží na ní.“

„Jsme s madam přátelé, bude souhlasit,“ usmívám se.

Stačím vypít dva šálky kávy a dva frťany koňaku, potom můj čas opravdu končí.

Musím jít.

Když odcházím, Vika začíná uklízet pokoj. Bezděky si připomínám náhražku rodiny, která se poslední dobou objevuje pořád častěji. Všechny ty dvojice, které žijí v opravdovém světě v různých městech a najímají si v Deeptownu velké byty. Říkají, že hrozně rádi šukají po bytě, uklízejí a perou – jako by imitace domácího života činila jejich svazek opravdovým.

Máte rodinu?

Ano. Manželka je prostitutka, máme maličkou horskou chatu v bordelu. Přijďte, uvaří vám výtečnou kávu. U nás je vždycky čisto a útulně, dokonce i po zemětřesení!

To, že takový obrázek vůbec neodstrašuje, je strašné.

Situaci bude třeba řešit. Jakkoliv.

Jdu ulicí ke vstupnímu portálu. Míjím pavilon jakési letecké společnosti se znuděným operátorem. Vedle pavilonu sedí žebrák. To je také nový úkaz: žebrota ve virtuální realitě ještě před měsícem neexistovala.

Žebrák je čistý, ale otrhaný a hubený. Jeho postava je trošku průhledná a pohybuje se trhaně – tím se pokouší demonstrovat nízkou rychlost modemu a slabý software.

„Help me…“ naříká.

„Bůh ti nadělí,“ slibuji.

„Pane hackere, aspoň jeden dolar…“ prosí žebrák.

Říká se, že většina z nich jsou Rusové. Říká se, že žádný z nich peníze nepotřebuje. Je to prostě zábava „nových Rusů“, vzácná hračka. Úpět v kůži žebráka. Módní a prý účinná psychoterapie. Maniak tvrdil, že na jednoho z nich pověsil marker. Byl to ředitel velké banky.

„Pracoval jsem u Microsoftu,“ brumlá žebrák a kráčí za mnou. „Jednou jsem řekl, že okna jsou nedodělaný program a pochválil OS/2. Druhý den mě osobně Bill Gates vyhodil z práce a zapsal na černou listinu. Byl jsem docela obstojným hackerem… a takhle jsem dopadl…“

„Na čem visí tvůj modem?“ křičím a otáčím se. „Na čem závisí objevení nápisu ‚Zahajte práci stiskem tohoto tlačítka?‘ ve Windows Home? Tři nejrychlejší způsoby zakysnutí Windows? Kdo vymyslel texturovou grafiku? Nejlepší protokol pro modemy značky…“

Žebrák se obrací a prchá.

Maniak zřejmě nelhal.

Ale přinejmenším je tato zábava méně nebezpečná než závody v ulicích, módní ještě loni. Právě kvůli nim byl zakázán provoz soukromých automobilů a monopol na trhu dopravních služeb získal Deep Původce.

Setkání se žebrákem mě potěšilo, takže k portálu Bludiště přicházím v mnohem lepší náladě. V bojovné.

Jako obvykle dav lidí. Bludiště zatím funguje, to znamená, že jsem počítal správně. Ale pořád se bojím

opozdit a v poslední sekundě uváznout v zavřených dveřích. Prodírám se mezi hráči, spěchám.

Uklidňuji se teprve po uvedení svého kódu a vstupu na třiatřicátou úroveň.

Začínáme.

Jsem Střelec!

110

V levelu fičí. Kovová kabina americké horské dráhy napůl vypadla z kolejí, houpá se a skřípe Smolaři přímo nad hlavou.

Paráda, další spolehlivý způsob sebevraždy.

„Hej!“ volám a jdu blíž. „To jsem já!“

Smolař zvedá hlavu. Možná je to dobré znamení.

„Nudíš se?“

Usedám vedle něho. Smolař sám snímá respirátor. Hledí na mě a v tom pohledu je únava a beznaděj.

„Jsi program, nebo člověk?“ ptám se přímo. Smolař vrtí hlavou. Můžu si vybrat, co zamítá.

„Víš, že tě pojmenovali Smolař?“ ptám se. „Ale i Job měl víc štěstí než ty! Tvá smůla je přímo unikátní!“

Nakonec odpovídá:

„To není jen má… smůla.“

„Chceš říct, že tě zachraňovali nesprávně?“

Jsem čilý a povídavý jako po alkoholu. Musím Smolaře trošku rozhýbat a ujistit se, že není program, ať to zní jakkoli hloupě.

„Zachraňovali mě správně. Zkrátka nikdo nevyšel za bariéru.“

„Jakou bariéru?“

„Vědomí.“

Smolař mi trpělivě poskytuje vysvětlení, jenže ta nic nevysvětlují.

„Pojď, odejdeme od toho krámu,“ ukazuji očima na rozhoupanou kabinu. „Máme málo času.“

„Stejně neuspěješ…“ šeptá Smolař, ale poslušně vstává a usedá stranou.

„Uvidíme, uvidíme…“

Čekám a sám nevím nač. Na akci, kterou slíbil Urman, na zavření levelu?

„Smolaři… můžu ti tak říkat? Máš rád poezii?“

Mlčení.

Program může imitovat rozhovor čerpáním odpovědí z mých slov.

Sám ovšem nic nevytváří.

„Já píši vám…“ deklamuji. „Pokračuj! Nu?“

Pohlíží na mě tak ironicky, že se cítím nesvůj.

„Co mohu více… Střelče, všichni ruští diveři znají zpaměti jen Puškina?“

„Anatol?“

„Ano.“

Měl bych se zasmát vlastní hlouposti. Těm schématům, vtlučených do vědomí. Ale místo toho se ve mně něco láme, možná ona příslovečná bariéra, možná zdravý rozum. Ptám se:

„A co četl Dick? Shakespeara?“

„Carolla,“ slyším zezadu.

Dick stojí vedle nás. Anatol o pět metrů dál, s BFG v pohotovosti.

„Přesně tak jsem usedl stranou,“ říká Dick. „Usedl…“

Usedá před lhostejného Smolaře a recituje:

I was brilling, and the slithy toves,
Did gyre and gimble in the wabe…

Okouzleně čekám. A Smolař pokračuje:

All mimsy were the borogoves,
And the mome raths outgrabe.

Někde v dálce Windows Home poplašně piští a šeptá:

„To se nedá přeložit! Není to v základním slovníku. To se nedá přeložit!“

Dick ke mně zvedá oči:

„Podle tebe je tedy Smolař Rus?“

Urman mi položil stejnou otázku.

„Kdo jsi?“ ptám se Smolaře. Ten s úsměvem vstává. „Kdo jsi?!“ křičím.

Je smažno, lepě švihlí tlové
se batoumají v dálnici…

přednáší Smolař.

Anatol se směje a navazuje:

Chrudošiví jsou borolové,
na mamné krsy žárnící.

Blázinec. A já jsem v něm nejhloupější pacient.

„Odejdi, divere,“ přikazuje Dick. „Hra na záchranu skončila. Případ je mnohem vážnější, než si myslíš.“

Jako na potvrzení jeho slov se nad levelem ozývá vytí sirény, tak hlasité, že trhá uši. Následuje ticho, ve kterém jen kvílí, pískají a sviští zneklidněné nestvůry. Přehlušuje je silný ženský hlas shůry:

„Attention! Pozor! Všem přítomným v třiatřicátém levelu Bludiště smrti! Okamžitě opusťte herní zónu! Toto je oficiální varování. Třicet sekund na opuštění herní zóny. Smíte spáchat sebevraždu vlastní zbraní a vrátit se do sloupového sálu Bludiště. Obdržíte všechna příslušná vysvětlení a náhradu škody. Pozor! Všem…“

„Mám ti pomoci?“ míří na mě Anatol BFG. „Nebo sám?“

„Nezasáhni Smolaře,“ upozorňuji. Anatol kývá hlavou, odkládá BFG a sundává ze zad granátomet.

V tom okamžiku vytrhnu zpod kombinézy kožený pás Střelce. Dokud je na mém těle, je to obyčejný kožený pás.

V ruce se pás se svistem prodlužuje a pokrývá modrými jiskrami. Maniak vytvořil Warlock-9000 v podobě biče.

Mávnutí a bič se natáhl, jako by mi chtěl vyletět z ruky. Konec udeřil Anatola do neprůstřelné vesty.

Modrý proud ohně ovíjející bič proniká Anatolovi do těla. Je to bojová zbraň, nerozlišuje krunýř od holého těla. Diver mizí ve vichru fialových plamenů, propadá se do země. Vichr však neustává, ohnivý kráter se s hukotem rozšiřuje.

„Ty!“ křičí Dick. „Pronesl jsi virus!“

Naše obličeje osvětluje modrá záře. Smolař očarovaně pozoruje narůstající vichr. Kývám hlavou. K čemu nyní slova?

„Patnáct sekund…“ zní hlas shůry.

„Udeřil jsi Anatola! Porušil jsi kodex diverů!“ Dick se nepokouší chopit zbraně a já jsem tomu rád. Nechci ho zabíjet.

„Případ je příliš vážný,“ opakuji jeho slova.

Nový zvuk – řinčení pukajícího skla, rachot hroutících se stěn, skřípot ohýbaného kovu.

Z purpurových mračen padá dolů stříbrný kroužek. Za ním se táhne tma a zakrývá třiatřicátou úroveň jako rubáš. Mohl bych se domnívat, že právě tak vypadá zavírání Bludiště, kdybych neviděl v Dickově obličeji úžas a šok.

Do hry vstoupil Al-Kabar.

Ovšem Dick je ochoten obviňovat ze všeho mne. Chápe se pušky a já automaticky reaguji. Bič ho šlehne do krku s nadšením nezaměstnaného kata.

Raz dva! Raz dva! A zas a zas
vorpálný meč spěl v šmiků let…

recituje Smolař. Chytám ho za ruku a táhnu k planoucímu kráteru. Za námi se na těle Crazy Tossera rozpoutává nový vichr.

„Proč?“ stačí se Smolař zeptat.

Musíme spěchat. Nyní, kdy hackeři Bludiště a Al-Kabaru bojují o třiatřicátý level, je ideální chvíle ke zmizení. Warlock není jen zabiják, ale také tunel, který provrtá Hlubinu.

„Abychom se vrátili!“ křičím, strkám Smolaře do modrých plamenů a skáču za ním.

Oheň.

Padáme.

Spirála modrého ohně jsou stěny tunelu, fialová mlha – jeho tělo.

Pod našima nohama kalná zrcadla, při pádu jsme je rozbili. Obličeje v zrcadlech jsou jako stíny, prostor jako vybledlý akvarel.

Zničené nádraží prvního levelu… nemocnice jednadvacátého, klášter padesátého! Rozeznávám dokonce vyceněnou tlamu Knížete mimozemšťanů, odlesky ohně na jeho granátometu – ale už letíme dál.

Ulice Deeptownu – obličeje chodců, kapoty taxíků, reklamní heslo: „Jen prací pro…“

Knihovna. Duhové obálky, dívenka v brýlích, která listuje časopisem. Stránky nešelestí, ale přímo hřmí, mladík u pokladny.

Po rukou se mi plazí modravé blesky, Smolaře obklopuje tyrkysový plamen.

Supermarket – přímo před našima očima mrká prázdná sklenice pomerančového džemu.

Zverex. V kleci bílý králík…

Je možné mít v Hlubině halucinace?

Warlock by se měl uklidnit. Má zabudováno počitadlo prošlých levelů, ovšem Maniak neslíbil, že bude fungovat. Neměl možnost virus vyzkoušet.

Rovina, nepředstavitelně plochá, vypálená, po které se plazí čtyři automobily…

Buď jsou to oblaka, nebo moře bílého prachu, až k obzoru křišťálové stromy, šedivý stařeček v plášti až k zemi nás provází bezradným pohledem, zní harfy…

Purpurově černý vír, hluboké dunění, sirný pach a záblesky oceli ve tmě…

Kolem nás praskají modré střely, každý chloupek bodá, jako by vrůstal do kůže.

Zelená louka, po které běží malé štěňátko, zmámené nadšením a energií. Tiché poštěkávání.

Zastav se, Warlocku, zastav!

Zpěněné moře, hvězdy v roztrhaných oblacích, slaná chuť na rtech, maličká jachta, klouzající po vlnách nahoru a dolů. Po pás obnažený hoch s harpunou v ruce…

Přítmí, kruhový sál, stěny z obrazovek, křeslo připomínající trůn…

Toto zrcadlo se nerozbijí, nasává nás do sebe a vyhazuje na studenou mramorovou podlahu. Není čas na přepočítávání kostí.

Vyskakuji a zvedám bič k úderu.

Ovšem žádné nebezpečí zde zřejmě není. Křeslotrůn obsadil urostlý muž středního věku v neuvěřitelně nádherném a současně polovojenském oděvu. Prsa má plná řádů. Zřejmě nás nevidí, jeho pozornost poutá bytost na největší obrazovce. Bytost připomíná velkého červeného mravence.

„Musíme spojit své úsilí!“ prohlašuje muž. „Společně naše rasy…“

Pomáhám Smolaři vstát. Dopadli jsme na server nějaké hry. Slušné.

„Lidé odhalili svou lživou povahu!“ ryčí mravenec z obrazovky. „Rozbijeme na padrť i pouhou vzpomínku na vás!“

Obrazovka bledne, muž tiskne obličej do dlaní a znehybní.

„Co je to?“ ptá se Smolař.

„Hra,“ vysvětluji a rozhlížím se, abych našel východ. Dveře tu jsou, ale nevypadají, že by se daly otevřít. Místnost připomíná filmový velitelský bunkr raketové základny. Strohé vybavení narušuje jen rozervaná díra ve stropě, ze

které dál proudí modravá mlha a padají střípky roztříštěného zrcadla. Warlock pokračuje v činnosti, setrvačností se drží několika nejbližších serverů.

„Jaká hra?“

„O hvězdných válkách.“

Jdu k muži. Schody trůnu jsou z křišťálu. Kluzké a neuvěřitelně nepohodlné.

„Hola, spasiteli lidstva!“ klepu hráči na záda.

Muž se narovnává. V očích má skoupé mužské slzy.

„Deneb!“ rozkazuje. Obrazovka se rozsvěcuje a objevuje se na ní důstojník, který může počtem řádů soupeřit s hráčem. „Plukovníku! Odveďte eskadru na oběžnou dráhu Sola!“

„Císaři, naše planeta je bezbranná…“

„Nejdůležitější je záchrana kolébky lidstva!“ zdůrazňuje „císař“. Plukovník se s výrazem mučedníka podřizuje:

„Rozkaz splníme, císaři!“

Zakrývám „císaři“ obličej dlaní. Co když jsme pro něho neviditelní? Muž však odstrkuje mou ruku a vrčí:

„Poruchy… nestabilní spojení…“

Oho! To je ono – bezděčně jsem si našel práci! Dokonalá deep psychóza. Muž nás prostě nechce vidět – nehodíme se do stereotypů jednoduché strategické hry, do které je ponořen.

„Jak se dá odtud odejít?“ křičím. „Východ!“

Natahuje ruku a tiskne jedno tlačítko. Vědomím nás nebere, ale podvědomě je připraven učinit vše, aby odstranil poruchy. Jeho pohyby jsou pomalé a nejisté. Je v Hlubině nejméně den. Za mými zády se s hukotem otevírají dveře.

„Co je mu?“ přichází Smolař blíž.

„Má deep psychózu.“

Ohlížím se ke dveřím. Musíme si pospíšit. Warlock zanechal stopy, dříve nebo později je najdou. A představitel císaře má určitě zapnutý timer…

„Odejdeme?“ ptá se Smolař.

Jistě, porušil jsem kodex diverů, protože jsem použil zbraň proti Dickovi a Anatolovi, ale pořád jsem diver. Strážce Hlubiny.

Když ne já, kdo tedy?

„Viko!“ přikazuji.

„Ljoňa?“ Hlas Windows Home zní dutě a lhostejně. Počítač je přetížený, programu nezbývají síly na parádu.

„Standardní vybavení.“

Pauza. Hodně dlouhá. Potom mě začínají tížit kapsy.

Shazuji z těla roztrhané – že by při průchodu zrcadlem? – zbytky ochranné kombinézy. Zůstávám v obleku Střelce. Pečlivě svíjím bič, který opět připomíná pás.

„Co budeš dělat?“

Smolař je zosobněná zvědavost.

„Vytáhnout!“

Nyní musím zachytit kanál, spojující hráče s jeho domácím počítačem. Zlomit zabezpečení, které zřejmě nebude příliš složité, protože podle všeho se jedná o typického zelenáče. Potom buď spustím deep program výstupu, nebo vynuluji timer.

Vytahuji z levé kapsy tmavé brýle a nasazuji si je. Skoro neproniknutelná tma, jen u podstavce trůnu se kroutí lesklá oranžová nit. Vida, kanál. Obhlížím místnost. Vidím vlastní „pupeční šňůru“ ležící na podlaze a mizející v díře proražené Warlockem. To není dobré, nenapojili jsme se na hráčův server, ale přišli bůhvíodkud. Můj kanál nyní může kroužit po kontinentech, přeskakovat na družice, klouzat optickými vlákny po dně oceánu. Bylo až příliš mnoho prostorů cestou z Bludiště… a teď jsou stranou. V tunelu blýskají světla, chvílemi vypadávají hasnoucí útržky nitě.

Od Smolaře opravdu nevedou žádné signály. Nebo možná ano, ale jsou příliš dobře zamaskované a můj jednoduchý skener na ně nestačí. Vidím jen nehybnou tmavou siluetu, přihlížející mé práci.

V pravé kapse mám kovovou krabičku. Otevírám ji – na měkké podušce hýbá nožičkami lesklý smaragdový brouk.

Beru ho, ale on se energicky vytrhne a směřuje na můj kanál. Tam ne, holoubku!

Ukládám brouka k podstavci trůnu, kde tuhne a jen vrtí hlavou. Potom se noří do oranžové nitě.

Nyní budeme čekat a doufat, že hráčův počítač má standardní antivirovou výbavu.

„Kdo?“

Nejdříve si myslím, že je to Smolařův hlas. Stejně klidný, bez emocí. Ale když se ohlédnu, jsme v sále čtyři… pokud ovšem počítám „císaře“ za plnohodnotného účastníka událostí.

Z díry ve stropu visí mrkající bílá nit, na jejím konci skrčená postava. Má rozmazané obrysy, prudké a trhavé pohyby. Vrtí hlavou, ale zřejmě nevidí, co se tady děje. Můj bože, z jaké dálky sem spadl, jak vydržel průchod tunelem? Warlock tedy zapracoval!

„To není tvá věc!“ odsekávám agresivně. Jestli je neznámý obyčejný uživatel Sítě, může mě zdržet.

Ovšem návštěvníkovi se má reakce nelíbí. Natahuje ruku a ke mně míří ohebná lesklá šňůra. Přesněji řečeno k mému kanálu.

Zábavné. Něco takového člověk nevymyslí – vytáhnout ani nevím koho z Bludiště, v polovině cesty zachraňovat idiota s deep psychózou a ještě tu vyskočí hacker se souborem služebních programů.

Ještě dobře, že má tak tenký kanál. Stěží žije. Nasazuji si rukavice, chytám šňůru a dělám na ní uzel.

„Zmiz. Jsem diver!“

Obvykle to funguje. Jenže návštěvník se buď pokládá za lepšího znalce Hlubiny, nebo mi nevěří.

„Buď si kdo chceš!“ odpovídá. Druhá šňůra je rychlejší a pokouší se uhýbat. Na jejím konci cvakají maličké svorky. Chytám ji až u kanálu a spokojeně mačkám. Rukavice program ohlušují.

Rád bych udělal totéž i s návštěvníkem, ale pouhými rukavicemi ho nezadržím, a použít Warlock nechci. Virus je příliš silný, takový účinek jsem nečekal.

Smolař o mě ztratil veškerý zájem a obchází hackera. Ten ho nevnímá, zřejmě se také dívá skenerem, který registruje jen spojovací kanály.

„Poslyš, proč obtěžuješ?“ přizpůsobuji se jeho dikci. „Já tady pracuji!“

„Já taky.“

Jeho toporný hlas mě dráždí, ale přesto je zázrak, že vůbec něco slyším. Nit jeho kanálu se maximálně zúžila, postava se začíná třást, hlavu naklání na stranu, nos klouže dolů, zato se mu prodlužují ruce. Je to tak komický pohled, že se přestávám zlobit.

„Hele, kámo… asi tě bude muset taky někdo vytahovat. Vypadni, zelenáči!“

Konečně mu dochází, že jde o vážný případ. Hacker přestal sahat po mém kanálu, zato vytáhl jakousi baterku a posvítil na „císaře“. Nějaký poloaktivní skenující program. Jen ať se dívá, nemám ve svých metodách žádné tajnosti.

„Klientův systém je pod kontrolou,“ šeptá Windows Home.

Nikdy se nedá předem říct, jak bude vypadat vnitřek cizího počítače při pohledu z Hlubiny. Vybírám proto vždy tu nejsnadnější cestu. Shazuji „císaře“ z trůnu, padá na podlahu. Zaujímám jeho místo, svlékám rukavice, beru oranžovou nit holýma rukama a škubám.

„Viko, terminál!“

Přede mnou se rozvíjí obrazovka. Aha, Virt Navigator. Obstojný operační program, ovšem vypočtený pro člověka s pudem sebezáchovy, ne pro zelenáče experimentátora. Vypnout v něm timer je jako odplivnout si.

A nedodělaný vládce galaxie si odplivl… je ve virtualitě dvacet osm hodin!

Nechci se párat s timerem. Nalézám soubor okamžitého výstupu z Hlubiny a spouštím ho. Deep program hned

neposlechne, požaduje potvrzení. A tomu se říká okamžitý výstup…

„Císař“ tiše sténá, drží se za hlavu. Pokouší se dojít ke dveřím.

Seskakuji z trůnu a pohybem ruky svíjím terminál. Chytám muže za límec, táhnu ho k trůnu a přikazuji:

„Sundej přilbu! Vypni počítač!“

„Já… nechtěl jsem…“ mručí.

„Pošlu ti účet za záchranu,“ usekávám. „Vypadni, ihned!“

Muž zvedá ruce k hlavě, potom nejistě ohmatává vzduch. Jeho postava se rozplývá, oranžová šňůra hasne. Sundávám brýle.

Hacker pod dírou tunelu skoro nemá tělo. Pomalu vrtí hlavou, rozhlíží se. Tak vznikají legendy o diverech-divotvůrcích.

„Půjdeme,“ povídám Smolaři. Ten ještě pořád krouží kolem hackera, nahlíží do tunelu, odkud se sype různé smetí. „Pojď!“

Musím ho táhnout za ruku jako dítě. Hacker zůstává v prázdném sále – ještě pořád ho neopustila zvědavost. Díra ve stropě se pomalu zavírá, za deset minut bude jeho kanál přerušen. Ale ať si s takovými maličkostmi poradí sám, když je tak chytrý…

Dveře vedou do maličkého šálku, který má sedm stejných dveří a výtah. Někde blízko nepochybně sní na trůnu velitel červených mravenců, vymýšlí úklady vládce rozumných medúz a další pařani…

„Proč ses tak lepil na toho hackera?“ ptám se Smolaře ve výtahu. Jenže on mlčí.

Bůh s ním. Už mě jeho podivínství nebaví.

Hlavní je, že jsem ho vytáhl z Bludiště! Pod nosem dvou mocných soupeřů!

Výtah nás vyvezl na ulici Deeptownu. Otáčím hlavou a rozhlížím se. Vidím věž America Online, dlouhé řady hotelů. Zeleň parku – to jsou sady Giltoniel. Není to špatné.

Jsme u hranic ruského, evropského a amerického sektoru města. Smolař zvedá hlavu a říká:

„Hvězdy a planety… Pán Siria!“

Následuji jeho pohled. Nad budovou, ze které jsme vyšli, se vlní červená reklama: „Stars & Planets: Master of Sirius!“

Známá firma. Stálo by za to nabídnout jim služby divera – snadná a stálá práce.

„Smolaři, jaký je tvůj mateřský jazyk?“ zajímám se.

„Neznáš ho,“ odráží.

Zkouším hádat:

„Třeba Basic?“

Oba se smějeme.

„Dobrá,“ povídám. „Žiješ. Nejsi výtvorem počítačového rozumu.“

„Děkuji.“

„Ale kdo tedy jsi?“

Smolař krčí rameny. Prohlíží si chodce se zvědavostí člověka, který se ocitl ve virtuální realitě poprvé.

„Sundej si masku,“ radím mu a sám mu sundávám respirátor. „Není třeba strašit lidi.“

„Půjdeme ještě někam?“ ptá se Smolař.

Upřímně řečeno, sám nevím. Bál jsem se rychlého a energického stíhání, kterému stěží unikneme. To bychom letěli hned do Různých zábav.

„Projdeme se,“ rozhoduji. „Byl jsi v Zahradách elfů?“

„Ne.“

„Tak půjdeme. Je to dost zábavné…“ začínám, ale zřejmě mi dnes není souzeno dělat průvodce.

Na večerní obloze vzplanula duha, hvězdy pohasly. Zacinkaly krystaly jako znělka celosíťové zprávy. Pokud si vzpomínám, dosud se to stalo jen asi pětkrát.

Domýšlím se, co ohlásí teď.

„Taxi!“ volám a natahuji ruku. Za chviličku vedle mě zastavuje auto, strkám Smolaře dovnitř a nasedám za ním. Řidička, mladičká kudrnatá černoška, se k nám s úsměvem obrací.

Nemám revolver, proto si navlékám rukavice a ohlušuji ji úderem pěsti. Smolař neprotestuje, možná začal odlišovat programy od lidí.

„K veřejnému domu Různé zábavy!“ přikazuji. Dívka se poslušně rozjíždí.

„Občané Deeptownu!“

Hlas zní ze všech stran. Nelze se před ním skrýt v útulném nitru auta ani za stěnami domů.

„Hovoří k vám Jordan Rade, komisař bezpečnostní služby města…“

Znám ho. Dobrý hoch, přestože je Američan. Jeden z těch, který je ochoten kontaktovat se s divery a přehlížet drobné přestupky v zájmu života samotné Sítě.

„Oznamují závažnou zprávu… věnujte jí pozornost,“ brumlá černoška.

Jsem jedno ucho.

„Asi před půlhodinou byl v prostoru Bludiště smrti spáchán závažný zločin, ohrožující existenci Deeptownu,“ oznamuje Rade.

Matko Boží! Co to plácá?

„Dva lidé, z toho jeden diver, jsou obviněni z použití virové zbraně zakázané Moskevskou konvencí. Je to polymorfní virus s názvem Warlock 9000, s neomezenou možností šíření…“

Nesmysl! Takový virus by Maniak nikdy nevypustil!

„Jednou z vlastností jeho působení je převzetí řízení komunikační aparatury. Mezi poškozenými je korporace Al-Kabar a Bludiště smrti.“

Teprve teď je mi vše jasné. Když soupeřící protivníci pochopili, že zvěř unikla, spojili se. A svalili na mě všechno, včetně zkázy třiatřicátého levelu.

Nu což. Zkus jim nyní dokázat, že Warlock nám jen provrtal tunel a tiše zemřel, jak se patří na slušný virus po použití. I kdybych předal policii zdrojový pramen viru, nikdo nebude riskovat mé propuštění. Co když Warlock ovlivnil virtuální svět Bludiště?

„Do háje,“ šeptám.

„Je to zlé?“ ptá se Smolař.

„To není výstižné slovo.“

Natahuji se přes záda černošky a z panelu zvedám telefonní sluchátko, na klávesnici vyťukávám Gilermovo číslo.

„Hned uvidíte postavy, použité podezřelými v Bludišti,“ pokračuje Jordan. „Vybízíme tyto osoby, aby se dobrovolně dostavily do oddělení bezpečnostní služby Deeptownu. Žádám každého, kdo je zná, aby se spojil se mnou.“

Na obloze planou naše portréty. Potom mě i Smolaře začínají ukazovat v měřítku jedna ku jedné v pohybu.

Je to působivé, hlavně pohled, jak bičem odsekávám Dickovi hlavu.

„Svině…“ vrčím a odkláním se od okna.

Za deset sekund získávám spojení.

„Haló!“

„Ahoj, Willy,“ říkám rychle. „Co to znamená?“

Váhání:

„Á! Střelec! Kde jste?“

„V autě.“

Nic neriskuji, ohlušený dopravní program neoznámí své místo.

„Došlo k nedorozumění,“ spěchá Gilermo. „Přijeďte, všechno vyřídíme.“

„Napřed zrušte obvinění.“

Willy vzdychá:

„Střelče, to není v mé… kompetenci.“

„Velká škoda. Ještě se s vámi spojím,“ slibuji a vracím sluchátko na místo.

Přijíždíme k nevěstinci a přede mnou vyvstává nový problém. Co udělat s autem? Úplně zničit program? To není snadné. Propustit? Deep Průvodce dříve nebo později obnoví spojení a prozradí trasu.

Musím požádat o pomoc samotného Deep Průvodce…

Vytahuji z kapsy krabičku se smaragdovým broukem a brýle. Poroučím:

„Smolaři, vystup!“

Vystupuji z auta hned za ním, vhazuji brouka dovnitř a zavírám dveře. Výsledek je okamžitý.

Deep Průvodce své taxíky příliš nechrání, počítá s triky ve stylu mých bezplatných a neregistrovaných projížděk. Ovšem pokusy o proniknutí na své servery nemilosrdně ruší. Tak primitivní programy jako je můj brouk jeho ochranu neprorazí.

Taxi se rozplývá ve vzduchu, spojovací kanál byl přerušen při prvním pokusu brouka vlézt do cizího počítače.

„Jdeme,“ táhnu Smolaře za ruku. Jestli nyní budou v hale klienti, jsme v průšvihu.

Máme kliku – nikdo tam není. Ani hlídač.

„To je veřejný dům,“ vysvětluji Smolaři pro všechny případy. „Můžeš si prohlížet alba.“

Vrtí záporně hlavou.

Proč mě to neudivuje?

Chodbou skoro běžíme. Čekám, že pracovnice budou opět vyhlížet ze dveří, ale je naprosté ticho. Nikde nikdo.

Otvírám dveře pokoje Viky, připraven na to, že ani tady nikdo nebude. Smolař mě následuje.

„Smím ti blahopřát, Střelče?“ ptá se Vika ledovým hlasem.

V chatě je čisto, jako kdyby k žádnému zemětřesení nedošlo. Nevím, jak ostatní lidé, ale já tak uklízím jen při naprostém duševním zhroucení. Na stole se objevil maličký magnetofon. Vika se převlékla, má nyní na sobě šedé džíny a svetr stejné barvy

A podle tónu hlasu čeká na vysvětlení.

„Slyšela jsi komisaře?“

„Kdo ho neslyšel?“ Vika vstává a já spěšně ustupuji. Když se žena zlobí, muž nemá odporovat. „Takže jsi zachránil… přítele. Zachránil tě, hochu?“

Smolař krčí rameny, usmívá se a Vika mírně snižuje obrátky.

„Jak se jmenuješ?“

„Smolař.“

„Aha. Takže, kamaráde, nedráždi osud a stůj klidně u okna!“

Smolař poslouchá a Vika doráží na mě. Vybrala si špatnou podobu – to jsou manýry madam.

„Takže jsi ho zachránil a oblafl Al-Kabar i Bludiště?“

„Viko, oni lžou,“ vysvětluji spěšně. „Warlock 9000 je lokální virus, který vyhovuje konvenci!“

„O diverovi lžou taky?“ křičí Vika. Konečně chápu, co ji vyvedlo z rovnováhy. „Lžou? Nebo tady kecá někdo jiný?“

Nedostávám facky příliš často. Držím se za planoucí tvář a stojím jako sloup. Smolař poslušně pohlíží z okna, ale zvuk facky slyšet musel.

„Diver?“ zuří Vika dál. „Diver? A já pitomá jsem ti ještě nabízela pomoc! Nemohl jsi mi povědět sám, že jsi diver?“

„Ne…“ šeptám.

„Proč? Nevěříš mi?“

Nikdy neuvěřím, že Bůh stvořil ženu z Adamova žebra. Ne, udělal ji stejně jako Adama z hlíny, jen docela jiného druhu.

Dokážou nás rozzlobit docela jiné příčiny.

„Bál jsem se, že tě ztratím.“

„Ale…“ začíná Vika a umlká.

„Není možné milovat člověka, který vidí Hlubinu bez iluzí. Vím to, Viko, pokoušel jsem se otevřít. Vždycky… vždycky k tomu dojde. Začala bys mě nenávidět. Nepozorovaně. Sama bys nevěděla, proč…“

Mluvím a vím, že vše skončilo. Můžeme zůstat přáteli, ale nic víc. Žádná žena na světě nebude milovat muže, který vidí její obličej jako mozaiku barevných čtverečků.

„Jistě, měl jsem ti to říct,“ šeptám. „Hned. Odpusť, ale nemohl jsem. Ty bys našla odvahu prozradit, že jsi diver?“

Vika mlčí. V očích má slzy, které vlastně neexistují. Je mezi námi zeď – nyní i navždy.

„Ne," odpovídá tiše. „Také bych nemohla. Já… bála bych se, že tě ztratím."

Asi jsem se zbláznil.

Ale nevadí, protože objímám Viku a není mezi námi žádná zeď…

„Má práce… to kvůli ní. Je odporné, když je všechno opravdové. Nevím, proč k tomu došlo… bylo to příliš hnusné… polekala jsem se a vypadla z Hlubiny…"

„My říkáme – vynořila se…"

„Vynořila…"

Smolař pohlíží na hory. Chlapík, je schopen tak stát celý den.

„Vždycky se vynořuji. Proto na sebe beru ty nejhorší podoby, aby mi bylo všechno jedno…"

Mám na rtech otázku, kterou nikdy nepoložím. Ale Vika odpovídá sama.

„Tam u řeky… jsem z Hlubiny nevyšla. Poprvé v životě. Opravdu."

Věřím jí, jako věří všichni muži od začátku světa.

V tomto světě se jen naše víra stává pravdou.

111

Vika vaří kávu, dokonce i Smolař ožívá. Sedíme u stolu, čerstvá smetana v maličkém džbánku, v cukřence hromádka bílého cukru. Plná láhev ahtamaru čeká, až přijde na řadu. Ovšem Vika nalévá koňak do skleniček hned.

„Na tvůj úspěch, Ljoňo."

„Není o co stát," odpovídám.

„Proč?"

„Celosíťový zatykač."

„No a?"

„Musím pryč. Tato postava je nepoužitelná, a Střelce tady viděli."

„Kdo?" Vika zřejmě nechápe celou složitost situace. „Mé holky?"

„Třeba."

„Nic neprozradí. Nebo si myslíš, že virtuální prostitutky mají soucit s papaláši tohoto světa? Víš, my je všechny vídáme bez kalhot… ředitele korporací a prezidenty firem. Lidé, kteří před stykem rádi ženy bičují, si žádný soucit nezaslouží."

„Mluvíš tak, jako kdyby byli všichni úchylní."

„Všichni ne," usmívá se Vika. „Ale právě takové klienty si pamatujeme. Žádné z našich děvčat Střelce neudá. Tím spíš, že nepořádal orgie a neštítil se s námi posedět."

„Opravdu?"

„Ljoňo, celý náš personál je z Ruska, Ukrajiny, Běloruska, Kazachstánu. Myslíš, že v těchto zemích milují politiky a velkopodnikatele?"

„Takovou úchylku jsem nezaznamenal."

„Právě o tom mluvím. Na tvůj úspěch.“

Pijeme koňak. Smolař se k nám přidává. Ani přitom nemrkne, jako kdyby pil čaj.

„A Čepičář?“ připomínám. „Určitě si mě zapamatoval.“

„Není takový typ. Má příliš silné projevy nepřizpůsobivosti… neudá tě.“

„Mně připadal schopný všeho.“

Vika bubnuje prsty po stole.

„Ljoňo… Čepičář vždycky sáhne pro červené album. To je zvláštní skupina, ve které je dovolené vše. Nejen řetězy, důtky a drobná potěšení sadistů, ale každá bestialita. Vraždy, čtvrcení těl… Nemám pokračovat?“

„Buď tak hodná.“

„Tedy Čepičář se tím nezabýval. Přichází si k nám povídat.“

„A tím si získal všechna děvčata?“

„Ljoňo, když si solidní strýček objedná červené album, zavede holky do podzemí a s výkřikem: ‚Jsem upír!‘ je kouše do krku, je to odporné, ale pochopitelné. To je prostě nemoc. Ale když nenápadný mladík usedne před dívku a začne s ní upřímně rozmlouvat… když utrácí peníze za to, aby jí hodinu nebo dvě dokazoval, že taková bestie si nezaslouží na zemi vůbec žít, věř mi, že je to hrůza.“

„Proč?“ zasahuje nečekaně do hovoru Smolař.

„Protože je to prokletí. Právo soudit a právo ovládat. Právo na pravdu. S hlupákem nebo dobytkem si člověk poradí. Mnohem těžší je to s někým, kdo se pokládá za nadčlověka. Moudrého, čistého, bez vady. Generálové bojující za mír, politici potírající korupci, zvrhlíci odsuzující pornografii… Bože, viděli jsme jich snad málo? Možná je to prokletí, které visí nad lidstvem. Když slibují pořádek, očekávej chaos, když chrání život, přichází smrt, když brání morálku – lidé se mění ve zvěř. Stačí jen říct: Já stojím výš, jsem čistší a lepší – a přijde odplata. Jen ti, kteří neslibují zázraky a nestaví se na piedestal, přinášejí světu dobro.“

Cítím, že se střetnou. Proto spěšně zasahuji.

„Dost! Viko, nediskutuj o dobru a zlu! Tak bychom mohli dojít k tomu, že jediní spravedliví jsou vrahové a zloději!“

„Sám jsi zloděj,“ poznamenává Vika.

„Pomáhám šířit informace.“

„A chmaták učí lidi bdělosti. Ale potřebuje takovou lekci matka mnoha dětí, které šlohli portmonku s výplatou?“

Mám milion protiargumentů. Můžu vysvětlit, že v práci diverů nejsou krádeže cizích souborů to nejdůležitější. Hacker dokáže totéž mnohem úspěšněji i bez vstupu do virtuální reality. Je rozdíl mezi krádeží a kopírováním informace – já za sebou nezanechávám prázdné počítače. Je pro lidstvo důležité, kdo jako první uvede na trh nový šampon nebo lék proti nastuzení?

Ale nechci se s Vikou hádat.

„Promiň,“ dotýká se mé ruky. „Nemám pravdu.“

„Proč ne. Zasloužím si to.“

„Promiň… Víš, Smolaři, spadli jsme do světa ryzí informace. Světa, kde je dovoleno vše. Smí se bojovat i řádit. Zákony ani lidská psychika, což je důležitější, na to nejsou připravené. Tresty v Hlubině prakticky neexistují, i když tě ze Sítě exkomunikují, smíš do ní vstoupit pod jiným jménem. Při krádeži informací můžeš mít nepříjemnosti, ale i tady jsou preventivní normy nedostatečné. Zkus dokázat dvanácti porotcům, že právě John Smith stáhl novou hru ze serveru Microsoftu a předal ji Váňovi Petrovovi, který s pomocí Wang Hoa vrhl její pirátské vydání na trh. Svět nedokazatelných zločinů a neopravdových smrtí. Opravdová zůstane jen bolest v duši – ale kdo změří bolest, která sklouzla po kabelech a sevřela ti srdce? Nezbylo nám nic kromě morálky. Směšné, vetché morálky. A ukázalo se, že být padouchem nebo zločincem je mnohem výhodnější než být člověkem… Prostě člověkem, opravdovým člověkem.“

„Kdo je to člověk?“ ptá se Smolař. „Prostý, opravdový člověk?“

„Kdybych byl Bohem, vysvětlil bych ti to," odpovídám. „Už toho nechme, ano?"

„Ale mě to opravdu zajímá." Smolař dál mluví klidným skoro lhostejným hlasem, ale v očích mu plane ohýnek vzrušení.

„Ty jsi člověk."

„Proč?"

Opravdu, proč? Vždyť jsem byl ochoten pokládat ho za chytrý program. Tápu, ale i Vika na mě hledí a čeká na odpověď, proto pokračuji:

„Nevím. V Bludišti jsi nestřílel do lidí, zachránil jsi neexistující dítě, což byla naprostá hloupost… Cituješ Carrolla v originále, ale člověk není sbírka předem našprtaných vět… jsi v Hlubině třetí den a pořád se držíš."

Vika pohlíží udiveně na Smolaře.

„Neví se, jak jsi vstoupil do virtuální reality… ovšem to nedokazuje, že jsi člověk, právě naopak…"

Trpělivě čeká.

„Víš, ono to musí být v nás," překvapuji sám sebe. „Pro mě jsi člověk… protože jsem chtěl být tvým přítelem."

Zdá se, že Smolař zrozpačitěl.

„Tady v Hlubině máme všichni masky. Možná je to lepší, pravdivější. Nevím. Ve skutečném světě můžeš být velice nepříjemný člověk. Ale tady a teď tě pokládám za člověka. To se nedá vysvětlit."

„V takovém případě je možná lepší, že nemůžu vystoupit do opravdového světa," hledí Smolař na Viku a rozpačitě se usmívá. „Vždyť nejsem člověk."

A je to.

Bláznovství, část druhá.

Vika hledí na Smolaře a usmívá se, já pociťuji v hrudi chlad.

„Viko… on nelže. On nikdy nelže," vstávám. „Když nechce odpovědět, prostě mlčí…" Beru ho za ruku a odtahuji od stolu. Smolař nás smutně a spokojeně pozoruje.

„Žertoval jsi?" táže se Vika Smolaře.

„Ne.“

„Neumí žertovat,“ potvrzuji. „Nemůžeš vystoupit z Hlubiny?“

„Ne.“

„Jsi člověk?“

„Ne.“

„Kdo jsi?“

Mlčení.

„Vidíš?“ skoro křičím. „Neodpovídá!“

„Před minutou jsi řekl, že jsem člověk,“ povídá Smolař. „Dokonce jsi dodal, že chceš být mým přítelem. Byla to pravda?“

Nyní mlčím já.

„Řekl jsi, že pravda je tady a teď,“ pokračuje. „V Hlubině může být každý sám sebou, bez masky. Pouhou duší… pokud se věří v duše.“

„Ano,“ potvrzuji. „Ano. Nelhal jsem!“

„Tak čeho se bojíš? Mého přiznání?“

Kývám hlavou. Vika se tiskne ke mně a cítím, jak se její tělo třese.

Nečekal jsem, že se tak vyleká.

„Proč jsi to neřekl dříve?“ skoro křičím.

„Řekl jsem dostatečně mnoho, Leonide.“

Vika se začíná smát. Přímo se zalyká.

„Oba jste se zbláznili, oba! Nejsi člověk?“ vstává a jde ke Smolaři, bere ho za ruku. „Odpověz!“

„Co pro tebe znamená pojem člověk?“

„Neopeřený dvounožec!“

„Nejsem člověk.“

Hrůza pokračuje. Smolař hraje svou hru, Vika tápe a já nevím, jak roztrhnout řetěz zámlk a hádanek.

Počítačový rozum není možný! Ještě nenastala doba jeho příchodu na svět. Ale nedokážu pokládat Smolařova slova za lež.

Zvuk, který roztrhl ticho, zazněl jako spása.

Vika odchází od Smolaře a otevírá dvířka příborníku, natahuje ruku. Uprostřed sklenic, plechovek a krabiček leží mobil.

„Ano?“ promlouvá s pohledem upřeným na Smolaře.

„Zavolejte Střelce.“

„Koho?“ diví se Vika velice přirozeně.

„Střelce. Povězte mu, že Muž bez tváře s ním chce mluvit.“

Pokročím a přebírám telefon.

„Za prvé vám chci blahopřát. Za druhé navrhuji, abyste odešel.“

„Hovno,“ odsekávám.

„Střelče, není čas na hraní. Stojím u hlavního vchodu, ale tentokrát předháním konkurenty jen o několik minut. Al-Kabar vypátral vaši cestu. Odejděte.“

„A co dál?“

„Dostanete slíbenou odměnu. A já dostanu Smolaře.“

Mluví velice nahlas. Pohlížím na světlovlasého mladíka, který se nepokládá za člověka. Na zamračenou Viku.

„Připadá mi, že nechce jít s vámi,“ odpovídám. „Promiňte.“

„Střelče, uzavřeli jsme dohodu.“

„Neslíbil jsem, že vám ho předám. Vyvedl jsem ho z Bludiště, a ostatní je naše věc.“

„Bereš si toho na sebe hodně, divere.“

„Někdo musí rozhodnout.“

„Nu, ty jsi už rozhodl.“

Hlas zaniká. O sekundu později začíná podlaha vibrovat, vrhá nás ke stropu, trámové stěny vržou, prohýbají se. Padá na mě obraz s vodopádem – zurčení vody u ucha mi vrací duchapřítomnost.

Vstávám a šplhám po zvednuté podlaze. To není zemětřesení, to se hroutí stěny nevěstince. Selhává ochrana, kterou se tak pyšnil Počítačový Mág.

Ale… Když ještě nevtrhli do chaty, není zabezpečení nejhorší.

„Viko!“

Pomáhám jí vstát. Vika má zakrvácený obličej, roztržený rukáv svetru.

„Svině…“ šeptá.

Jen Smolař neupadl, stojí opřený o zeď s roztaženýma rukama, aby udržel rovnováhu.

„Vyjdu odtud…“ začíná, ale rachot dalšího výbuchu slova přehlušuje. „Je to nutné.“

„Chceš se vzdát?“

„Ne, ale…“

„Tak se nehýbej!“ rozkazuji a mírně Vikou třesu. „Je tady nějaké lano?“

Ohromeně vrtí hlavou.

„Potřebuji lano.“

Vika přenáší pohled k onu. Pochopila.

„Dá se seskočit…“

„Sedm a půl metru, zabijeme se!“

Vika naštěstí nevěnuje pozornost přesnosti údaje – nevyhnul bych se dalšímu výstupu. Ženy jsou uhnětené z jiné hlíny než muži.

„Ve třetím patře…“ začíná a tu se otevírají dveře. Strhávám z těla pás, který se s šelestem mění v bič. Ve dveřích však nestojí Muž bez obličeje ani jeho pohůnci. Ve vzduchu tam balancuje na svých okřídlených sandálech Počítačový Mág. Chodbu za jeho zády zaplňují různobarevné záblesky. Při pohledu na něj pociťuji, že se něco děje i se mnou – pohyby se zpomalují, jsou nepřesnější…

„Ó, Warlock 9000!“ vyje Mág nadšeně při pohledu na bič v mé ruce. Vplouvá do místnosti, zabouchne za sebou dveře a mé nečekané zpomalení mizí. „Viko, kde je madam?“

„Zastupuji ji!“

„Napadli bordýlek!“ raduje se Mág. „První patro už rozkotali! Brzdička funguje, ale oni stejně postupují!“

Přilétá ke mně, chytá mě za rukáv a vzrušeně se ptá:

„Viděl jsi tu iluminaci? Teď na jejich modemy letí tolik zbytečné informace, že zakysne každý počítač. Leda hodně dobrý… Viko, tak kde je madam?“

„Udržíme se?“ ptá se Vika.

„Ne, kdepak! Tam pracují opravdoví odborníci! Ale to nic, sepíšu takový protest, že uvidí! Kde je madam? Bez jejího příkazu aktivní systémy nezapojím!“

Tělem Viky probíhají vlny, začíná být širší v prsou i v bocích, obličej taje jako vosk. Tak vypadá z boku diver, který se vynořil z Hlubiny a mění své tělo.

„Zapoj všechno, co je!“ přikazuje madam.

„Ohohó!“ Mág v teatrálním údivu otevírá oči. Dokázal by vůbec někdy nehrát? „Věděl jsem to, věděl jsem to!“

Ruce už má zaměstnané, vytahují z kapsy maličký pultík a vydávají nějaké příkazy.

„Ale stejně nevydržíme, madam Viko!“

„Musíme odejít, Mágu.“

„Madam!“ Mág pokládá ruku na srdce. „Tak najednou nedokážu pomoct! Tady je potřeba diver!“

„Diver je tady nanic.“ Ukazuji k oknu: „Potřeba je lano.“

„Aby se pověsil?“ hihňá se Mág. Zvedá nohy, klesá na podlahu a začíná zouvat své sandály, přitom nepřestává drmolit: „Ve druhém patře, to byla věc, ten blboun, co miluje švédské trojky, no ten, co o sobě nikdy nemluví, ze strachu vyskočil oknem! Spadl do bazénu, plácal sebou a křičel, že neumí plavat, že je poslanec parlamentu a musí ho někdo zachránit…“

Podává mi sandály.

„Ber! Nemají omezení síly, poletíte všichni tři! Madam, proč jsi mi neřekla, že Vika je tvá maska, nikomu bych to neřekl, nejsem žvanil!“

Obouvám si sandály. Křidélka se neklidně pohybují, plácají mě přes prsty. Je to směšné – pro Mága je Vika maska madam, pro mě naopak.

„To bude skandál! A kdo jsi ty, kámo?“

Smolař neodpovídá. Možná se mu točí hlava stejně jako mně? Počítačový Mág připomíná polyfonní operační systém, který se současně věnuje bláznění i vážné práci.

Já to tak neumím.

„Díky," povídám a pokouším se vstát. Mág mě bere pod paží a přidržuje, dokud balancuji ve vzduchu a zvykám si na tento neobvyklý pocit. Je docela jiný než tryskový motorek, používaný v některých úrovních Bludiště, totiž chůze ve vzduchu.

„Jako po schodech," šeptá Mág. „Jako bys vystupoval a sestupoval po schodech."

„Mágu, kolik máme času?" Madam se věcně rozhlíží, věší si přes rameno tašku Viky, pak začíná z příborníku vytahovat různé plechovky a krabičky a jako basketbalistka je hází z okna. Pochybuji, že budeme mít čas je posbírat, ale neříkám nic.

„Stačí jen na polibek na rozloučenou!"

„Tak ho odložíme na uvítací. Mágu, prosím tě, zadrž je tak dlouho, jak dokážeš. Ukecej je nebo něco takového!"

„Pokusím se…" nečekaně zrozpačitěl Mág. „Jenže nevím… neumím…"

„Viko, vrať se do původního těla," poprosil jsem při pohledu na mohutné vnady madam. Jdu ke Smolaři, který se pořád ještě tiskne ke stěně.

„Hochu, kašlu na to, kdo jsi, člověk nebo program. Odejdu s tím i oním."

Mlčky mi pohlíží do očí.

„Nechci tě dát těm darebákům. Pokusím se tě zachránit. Věříš mi?"

Smolař mlčí.

„Pořád chci být tvým přítelem," vysvětluji. „Bez ohledu na to, kdo jsi."

Dělá krok ke mně. Dodávám:

„Prosím tě… nedovolíme těm lumpům, aby se radovali z toho, že nás chytili!"

Asi jsem neřekl to pravé.

„Dobro na úkor zla?“ ptá se Smolař.

„A jak jinak?“ zasahuje do hovoru nečekaně Mág. Padl do křesla, přehodil si nohu přes nohu a náhle zvážněl. „Když není vztažný bod, všechno ztrácí smysl.“

Smolař mlčí a poslušně jde se mnou k oknu. Vika – už ne madam, ale Vika – vylezla na parapet a s podivným výrazem pohlíží dolů.

„Copak, máš závrať?“ ptám se opožděně.

„Neprotahujte to!“ volá za našimi zády Mág. Ohlížím se. Mág buší do klávesnice a za stěnou se ozývá řev jako z motorů startujícího boeingu. Hluk skoro překrývá něčí křik. Po dřevěných dveřích probíhají jazyky plamenů.

„A co ty, Mágu?“

Počítačový Mág se usmívá a vytahuje z kapsy předmět velice připomínající slepičí vejce.

„Já mám tohle.“

„Co je to?!“

„Uvidíte,“ slibuje Mág.

Vika i Smolař se věší na má záda tak synchronně, že nemusím nic přikazovat. Překračuji parapet a kladu chodidlo do vzduchu.

Vzduch drží.

Ze strany naráží vítr, sto metrů pode mnou šumí řeka. Točí se mi hlava. Musím vystoupit, vystoupit z Hlubiny.

Jen… nechci vidět tvář Viky jako čtverečky různobarevných pixelů.

Nejprve jsem hodlal přistát na svahu, ale teď chápu, že to nemá smysl. Pěšinku zavalily balvany, zatracené zemětřesení!

Kráčím dopředu a dolů. Nad svahem, nad srázem, nad řvoucí horskou řekou k protějšímu, hustě zarostlému svahu.

„Bojím se létat i letadlem…“ šeptá Vika. Ztěžka odtrhávám pohled od propasti pod nohama a hledím na Viku.

„Drž se, maličká…“

„Vynořil ses?“

„Ne!“

Zavírá na okamžik oči, potom zvedá hlavu.

„Vystup, Ljoňo! Netrap se!“

Aha. Nedočkáš se. Jsem z jiné hlíny.

„Šťastnou cestu, hoši!“ volá za námi Mág. Určitě se vyklonil z okna.

„Hoši…“ šeptá pobouřeně Vika. „Všichni chlapi jsou stejní!“

„Vičko, mám u tebe tisíc polibků!“ pokračuje Mág.

Teď mi jeho žvanění vyhovuje.

Musím zvládnout ještě sto metrů.

Pohlížím vlevo – Smolař se tváří naprosto klidně. Pohlíží do propasti pod námi s dětskou zvědavostí. Vida, kdo si měl vzít okřídlené sandály.

Nevím, proč Vika tak chválila toho Sigsgorda. Její prostor není o nic horší.

A možná dokonce pravdivější.

Borové větve mě šlehají do tváří, před očima proplouvá fialová šiška. Nyní už věřím, že takové existují.

Oblétám borovici ve spirále, klesám níž a níž. Skála, na které vyrostla horská chata, zůstala na druhé straně srázu, Mág už z okna zmizel.

„Ljoňko…“ šeptá Vika, když zbývá k zemi půldruhého metru, a pouští se. Chyba. Seskakuje normálně, my se Smolařem jsme na tom hůř. Nakláním se na stranu, sandály pleskají ve vzduchu, ale udržet nás už nesvedou.

Bác!

Není těch pádů na jeden den moc? Tím spíš v čínské kombinéze, která pády skoro vůbec netlumí.

Zouvám sandály a vstávám, lačně lapám po dechu a třu si naražený bok. Smolař se zaúpěním usedá na bobku.

Vika na nás zmateně hledí.

„Bolí, hoši?“

„Ne, všechno je v pořádku!“ vrčím a pomáhám Smolaři vstát. Nad námi je hustý zelený baldachýn, sráz pět metrů od

nás. Hučení vody přehlušuje šelest jehličí pod nohama. Je příjemné stát na pevné zemi.

„Ljoňo…“

„Nejdůležitější je, že se to povedlo,“ přerušuji ji. Dobře vím, co je závrať. Sám jsem nedokázal přejít al-kabarský most v Hlubině.

Unikli jsme z nevěstince, což je nejdůležitější. Už nejsme v prostoru, který napadají lidé Muže bez tváře. Kolem nás jsou hory, které vytvořila Vika pro vlastní potěšení. Hory, ve kterých nikdy nebyli lidé. Prostor v prostoru, tajemný svět, který se řídí vlastními zákony. Jediné dveře, které do něho vedou, je chata nad srázem…

Z okna chaty šlehají oranžově černé plameny, trámové stěny bleskově zachvacuje oheň.

„Uvidíte,“ slíbil Mág. Měl pravdu, účinek file-bomby je těžké přehlédnout. Jediný průchod do normální Hlubiny nám dohořívá před očima.

„Doufám, že tam byl Muž bez tváře,“ povídám.

„Co ti slíbil za Smolaře?“ ptá se Vika.

Hledím na nerealizovaný předmět obchodu a přiznávám:

„Medaili beztrestnosti.“

„Cože?“

„Neslyšela jsi o ní? Dostal ji Dibenko za vytvoření Hlubiny. Právo dělat cokoli ve virtuální realitě.“

Vika se usmívá.

„To je víc než peníze,“ vysvětluji. „Odpuštění všech hříchů…“

„Oklamali tě, Ljoňo.“

„Jak to?“

„Ljoňo, Medaile beztrestnosti je unikátní proto, že existuje jen v jednom exempláři. Každá vytvořená kopie je okamžitě pokládána za podvrh a zničena. Znala jsem kdysi hocha, který se pokusil vytvořit její kopii.“

Je to legrační, ale vůbec se nedivím. Mrkám na Smolaře a povídám:

„Jsi opravdu důležitý ptáček, když Dimka Dibenko je ochoten dát za tvou kůži svůj největší poklad.“

Smolař vrtí hlavou:

„Jsem důležitější.“

Část čtvrtá

Hlubina

00

Z toho, co Vika vyhodila oknem, přečkala jen sklenice džemu a balíček krekrů, což se dá pokládat za výsměch fyzikálním zákonům. Vše ostatní spadlo do propasti nebo se rozbilo o kameny. Podle mého názoru nemělo smysl dělat zásoby jídla, ale sklenici jsme přesto s sebou vzali.

Nepochybně setrvačnost vědomí. Panická lačnost rozumu, obklopeného divokou přírodou.

„Máš nějaký plán?“ ptám se Viky.

„Proč já? Ty jsi navrhl útěk oknem,“ odpovídá rezolutně.

„Jiné řešení nebylo.“

„Bylo. Jsi přece diver.“

Ukazuji na Smolaře.

„A co je on?“

Viku ta otázka unavila už po hodině. Usedáme ve stínu stromů do měkké trávy. Nad pozůstatky chaty se vznáší bílý kouř.

Mlčky pohlížíme na Smolaře. Chodí po úbočí, dotýká se borovic, zvedá ze země jehličí a kamínky. Obyvatel města, který je poprvé v přírodě. Vězeň, který pláchl z podzemí pevnosti If.

„Leonide, asi jsem opravdu mluvila o počítačovém rozumu příliš přesvědčivě…“ začíná Vika. „To je člověk. Obyčejný člověk, který ti mate hlavu.“

„Je v Hlubině už tři dny.“

„Stimulátory. Nebo je také diver.“

„Nelze vysledovat jeho spojovací kanál.“

„Je dobře zamaskovaný.“

„Loví ho dvě velké firmy a Dibenko.“

„Hlupáků je dost.“

Occamova břitva je hezká věc. Každou mystiku čistě odřízne. I s masem.

„Viko, ty jsi psycholog… Existují testy na rozpoznání lidí?“

Tiše se směje:

„Samozřejmě, že ne. Dosud nebyly třeba.“

„V jedné fantastické knize jsem četl o takové metodě.“

„Myslíš si, že návod vymyšlený spisovatelem u šálku kávy bude opravdu fungovat?“

„Za zkoušku to stojí,“ trvám na svém. „Otázkami umělé inteligence se zabývají celé výzkumné ústavy. Na něco určitě přišli. Existují fanatici, kteří vymýšlejí abstraktní testy… do zásoby. Vystoupím z Hlubiny a podívám se na internet.“

„A jak se vrátíš? Do tohoto prostoru už nevede vstup,“ směje se hořce Vika. „Bojím se, že je ztracen navždy. Uzavřený systém, který bude žít v počítači sám ze sebe.“

„Dobrý hacker průchod prorazí.“

„Ale pak to bude už jiný svět. Hory budou vzdorovat do konce. Když do nich někdo prorazí, ztratí svobodu.“

Chápu ji, moc dobře ji chápu, ale nesnáším takový prorocký pesimismus.

„Nakreslíš nové.“

Vika se neuráží.

„Příště vymyslím moře. Moře, oblohu a ostrovy.“

„Nezapomeň na nouzový východ.“

„Prostory žijí podle vlastních zákonů…“ vstává Vika. „Východ možná existuje, Ljoňo. Když hory vznikaly, program hledal na všech otevřených serverech jiné pohledy. Stahoval z nich kousky…“ Rozpačitě se usmívá. „A ponechával vstupy. Mrňavé. Jestli některý z nich najdeme, dostaneme se ven.“

„To zní dobře.“

V nejhorším případě mám Warlocka. Ale to je riskantní, pronásledovatelé najdou stopy viru.

„Musíme odtud odejít,“ rozhoduje Vika. „Do setmění zbývá pět hodin. Jestli se rozhodnou obnovit chatu, bude lépe být od ní co nejdál.“

01

Zastavili jsme se až poté, co slunce zmizelo za palisádou hor a uhaslo oranžové světlo mraků. Ušli jsme asi deset kilometrů, což je opravdu hodně. Ale v noci v horách chodí jen sebevrazi.

Poslední hodinu jsme strávili sbíráním chrastí. Naštěstí je ho dost, jsme na pomezí lesa a alpských luk. Spolu se Smolařem jsme přitáhli větrem povalenou borovici. Lámu z ní větve, až si málem mrzačím ruce, a buduji maličkou salaš.

„Stačí, hoši," rozhoduje Vika a obratně rozdělává ohýnek.

Večeře je symbolická – malinový džem a krekry. Smolaři je všechno jedno, žvýká s nadšením elektrického mlýnku na maso. Já nemůžu polknout ani sousto. Toužím po kusu pečeného masa s ostrou omáčkou a zeleným hráškem, k tomu dvě láhve studeného piva. A to vše je hned vedle! Stačí vyjít z Hlubiny, znovu vstoupit a navštívit Starého hackera nebo Tři prasátka…

S Vikou jsme na sebe pohlédli skoro současně.

Nevím, jestli sní o vepřovém a pivu nebo o pstruhu a bílém víně. Ale určitě ne o krekrech s džemem. Nehodíme se na Karkulína ze střechy.

„Chutná, Smolaři?" zajímá se Vika.

„Uhm…"

„Co obvykle jíš?"

„Všelijaká svinstva."

Došla jí trpělivost.

„Hele, poslouchej mě…"

Smolař odtahuje ruku od krekru a tázavě na ni hledí. Sedím s Vikou na jedné straně ohniště, on na druhé. Protiváha.

„Máme problém," začíná Vika. „A tím problémem jsi ty. Možná si plně neuvědomuješ naši situaci… takže se ji pokusím konkretizovat. Jestli se někde spletu, oprav mě."

Smolař kývá. Když děláš na člověka nátlak, ponechej mu možnost odporu. Třeba zdánlivou…

„Objevil jsi se v Bludišti a nemohl samostatně vyjít ven. Správně? Leonid ztratil spoustu času a peněz, aby tě vytáhl. A uspěl. Je to tak?"

Ne docela – Bludiště mi ze začátku za práci platilo… Ale mlčím a Smolař poslušně přikyvuje.

„Ljoňa tě zachránil a přivedl ke mně. Čekala ho odměna, hodně velká, kdyby tě vydal, ale on to neudělal. Prohlásili ho proto za zločince a pátrají po něm v celé Síti. Ano? Při pokusu tě zajmout byl úplně zničen můj podnik. Obnovit programy není složité. Ale o svou reputaci přišly Zábavy navždy. Bude třeba začít úplně znovu."

„To je mi líto…" šeptá Smolař. „Já… nechtěl jsem vám dělat problémy…"

„Počkej. Teď zase utíkáme. Jestli ti to ještě nedošlo, vysvětlím to: z tohoto prostoru není možné obyčejnými metodami vyjít. Východy možná existují. Ale nevíme, jestli je v nejbližších létech najdeme. Já a Ljoňa jsme diveři. Můžeme odtud kdykoli vyjít. Ale vrátit se nemůžeme. Zůstaneš tady sám. Možná navždy. Tak vypadá situace z morálně-etického hlediska."

„To je mi velice líto," opakuje Smolař.

„A teď si promluvíme o tobě. Jsi totiž příčinou všech těchto událostí."

Smolař se zavrtěl, ale mlčí.

„Buď jsi člověk, nebo výtvor počítačového rozumu. To druhé je dost pochybné. Jestli jsi člověk, pak zřejmě dokážeš samostatně vstupovat a vystupovat z Hlubiny. Jako diveři,

možná i lépe. Je to tak? Jinak bys nebyl tak svěží po čtyřech dnech ve virtuální realitě. Popřeš to?“

Ticho.

„Připouštím i jinou možnost,“ pokračuje Vika, „ostatně půldruhého kila mozkových buněk je větší záhada než gram křemíku v mikroschématu. Umím si představit člověka, který dokáže vstoupit do virtuální reality bez použití přilby, modemu, deep programu… Představuji si jeho nadšení… a šok z takové události. Proč nezmátnout ostatní, nezahalit se tajemstvím? Všechno je možné vysvětlit… Ale chápej, že žertování skončilo, teď kvůli tobě trpíme. Každou minutou řešení konfliktu ztěžuješ. Pochop, že o tebe nemůžeme pořád pečovat!“

„Já… jsem unavený… prostě unavený…“ Smolař hledí na mě, jako by očekával podporu.

Ne.

„A konečně: řešení situace,“ říká Vika. „Pokračovat je hloupé. Protahování konfliktu nepovede k ničemu dobrému. Jestli se nechceš odhalit, nedůvěřuješ nám nebo nechceš pokazit tak báječnou legendu, pověz nám to a my odejdeme. Zelenáči potom budou vyprávět pohádky o muži, který se ztratil v Hlubině… Jestli si myslíš, že si důvěru zasloužíme, vysvětli nám, co jsi zač a proč jsi to všechno udělal. Dvě možná východiska nejsou málo.“

Končí, tiše se chápu její ruky a hladím ji. Nikdy nemám dost rozhodnosti k tomu, abych převedl situaci tak jasně, do polohy buď – anebo.

„Já…“ Smolař nedomluví a pohlíží do ohně. Dřevo praská, k temné obloze létají jiskry. „Je to má vina. Jsem unaven, unaven tichem. Neměl jsem tak jednat…“

„O čem to mluvíš?“ ptá se Vika. Nepochybně příliš ostře. Ale Smolař je nyní zmatený a deprimovaný.

„Přílišné ticho…“ brumlá. „To nikdy nepochopíš. Zvuky zemřely, barvy vybledly. Sekundy trvají staletí. Miliardy staletí. Varovali mě, ale nevěřil jsem.“

Lapá po vzduchu a natahuje ruku k ohni. Plamen se dotýká jeho prstů.

„Nic, ani bolest, ani radost. Velké ticho. Všude. Věčné Nic. A to Nic nemá hranic. Nevydržel jsem."

Rukou něžně laská oheň.

„Nemůžu vám nic vysvětlit. Odejděte."

Hledím na Viku – teď mu to vytmaví. Ale v jejích očích je jen odlesk ohně, černá noc a rudé plameny. Pocítila dotyk Ticha, o kterém mluví Smolař. Stejně jako já poprvé. Vstávám a odtahuji Smolaře od ohně. Autosugesce je mocná. Když se v Hlubině spálíš, naskočí ti na kůži puchýře. Nutím ho usednout u potoka a strčit ruku do studené vody.

„Nuže," rozhoduji. „Teď půjdeme spát. Zkrátka spát a vzájemně si neplést hlavy. Já a Vika se musíme vynořit, musíme normálně jíst. A ty… jak chceš. Ráno rozhodneme, co vlastně chceš."

Smolař mlčí v dlaní ponořenou do vody.

Jdu k Vice. Vypadá normálně, ale její rozhodnost zmizela.

„Podléháš hypnóze?" ptám se. Vika pohrdavě prskne. Otázka je řečnická, mezi divery takoví nejsou. Když dokážeme oblafnout deep program, slova na nás nestačí. „Právě o to jde," povídám. „Dělat blbce dokážeme všichni. Ale potopit druhého do ticha?"

„Jsem také unavená," šeptá Vika. „Víš, ještě hodinu a začnu mluvit v takových záhadách, že mi bude i Smolař závidět…"

„Teď jdeme spát. Potom se vynoříme bez přerušení kanálu. Najíme se. Máš doma něco k jídlu?"

„Jistě."

„Paráda. Najez se a lehni si. Ráno se sem vrátíme a všechno vyřešíme."

A právě to děláme. Nutím Smolaře, aby mi pomáhal společně lámeme tři náruče větví a pokládáme je vedle ohniště.

Lůžko je tak pohodlné, že stěží bojuji s touhou vykašlat se na večeři.

„Hlubino… Hlubino… nejsem tvůj…“

Víčka mám olověná, stěží je zvedám. Na displejích plane oheň, v reproduktorech šumí větve – Vika se vrtí a ukládá pohodlněji.

„Ljoňo, přerušuješ ponoření?“ ptá se Windows Home.

„Ne.“

Odkládám přilbu, pohlížím na hodinky.

Pozdní večer. Ale není tak pozdě, abych nemohl nahlédnout k sousedům. Pivo počká.

Vytrhl jsem šňůru z virtuální kombinézy, uklidnil nervózní počítač a pohlédl do zrcadla.

Klaun s konektorem na opasku. Vylekáme stařenku?

Triko bylo ve špinavém prádle. Natáhl jsem je na kombinézu, šňůru svinul a zastrčil za pás, zakryl kabátem. Vypadám docela normálně, jen mírně nafouklý.

Na schodišti tiše drnká kytara. Pohlédl jsem do kukátka a odemkl.

Mládež je na podestě mezi patry. Jeden buší do strun a zpívá:

Osamělý ptáku, létáš vysoko…

Při pohledu na mě z nějakého důvodu strnuli. Jen soused shora se rychle zeptal: „Ljoňo, nemáš cigáro?“

Zavrtěl jsem hlavou. Vidím, že zírá na triko s vypouklinou na boku. Má právě velikost cigaretové krabičky. Určitě si nemyslí, že žiju s konektorem u pasu.

Zazvonil jsem u vedlejšího bytu a dočkal se šouravých kroků s opatrným: „Kdo je?“. Kukátku ani vlastním očím stařenka nevěří.

„Promiňte, Ludmilo Borisovno,“ řekl jsem do dveří. „Smím si od vás zavolat? Mám na telefonu poruchu.“

Po vteřině váhání cvakly archaické zámky.

Protáhl jsem se úzkou škvírou a dveře se zavřely.

„Mládež tam zase sedí?“ ptá se Ludmila Borisovna. Má přes sedmdesát a nehodlá diskutovat s nezletilými grázlíky.

„Sedí.“

„Promluv s nimi, Ljoňo! Není tady žádný klid!“

V bytě nejsou zvuky ze schodiště slyšet, dveře má stařenka důkladné, ale nehádám se.

„Příležitostně si s nimi promluvím.“

„Copak máš s telefonem? Nezaplatil jsi a odpojili tě?“

Pokorně přikyvuji, uchvácen takovým důvtipem.

„Rád si povídáš,“ brumlá stařenka. Dříve jsme měli dvoulinku, ale něco takového bylo trvale neschůdné. Zaplatil jsem rozdělení čísel a ještě babce doplácím – dvoulinka je totiž mnohem levnější. Nejspíš mě pokládá za idiota.

Ovšem naše vztahy se zlepšily.

„Tak volej, už je pozdě…“ ukázala Ludmila Borisovna na telefon. Opustit mě však nehodlala.

Zvědavost není hřích…

Vytočil jsem Maniakovo číslo. Snažil jsem se nevšímat špinavé číselnice a lepkavého sluchátka.

„Haló?“

„Dobrý večer, Šuro.“

„Aha…“ pronesl spokojeně Maniak. „Zločinec se ozval.“

„Šuro, oni…“

„No dobře, všechno vím. Mám licenci na lokální viry, tady neuspějí.“

„Zaregistroval jsi Warlocka?“

„Samozřejmě. Přímo u Lozinského. Všechny kódy vyhovují Moskevské konvenci, můžou si tedy trhnout nohou.“

Napětí mě pomalu opouští. Kdyby nebyl virus zaregistrován u některého z tvůrců antivirových programů, Maniaka by čekaly velké nepříjemnosti. Sice mě mohou obvinit z neopatrného použití zbraně a způsobení škod, ale nejdřív by mě museli najít.

„Ptali se tě, kdo koupil virus?“

„Samozřejmě. Dal jsem jim tvou adresu. Tu mrtvou.“

Před dvěma roky, kdy jsem balancoval na hranici zákona, mi jeden diver poradil, abych si koupil několik adres a nikdy je nepoužíval. Na tyto neexistující lidi se psaly všechny viry, které jsem kupoval od Maniaka.

„Řekl jsem, že virus tě stál tisícovku," pokračoval Šura.

„Víš, bude lepší, když…"

„Uklidni se. Mám objednávku na pět Warlocků za tuto cenu." Maniak se spokojeně zachechtal. „Senzace. Za takovou reklamu klidně koupím Radovi pivo. Celý Deeptown hučí."

„Prodej není zakázán?"

„Prozatím ne. Hrabou se v kódech. Raději pověz, kde jsi byl před půldruhou hodinou."

„Nu… jako obyčejně."

Ludmila Borisovna zlehka zakašlala. Zvědavost v ní bojuje se stařeckým skrblictvím. Platba za každou minutu je největším nepřítelem kyberneťáků a žvanilů.

„Jasan, v Hlubině. Byl jsem u tebe. Chtěl jsem se s tebou napít piva."

Maniak najednou začal spěchat:

„Podívej se za dveře."

„Proč?"

„Zazvonil jsem, poseděl na lavičce, popil piva. Zase zazvonil. Potom jsem ti postavil ke dveřím několik lahví holsteinu. Světlého. Jsou tam?"

Vydal jsem zvuk připomínající skřípot starého gramofonu.

„Šuro, copak ráno vyhlásili komunismus? Co je s tebou?"

„Podívej se, třeba tam stojí…" stále trvá na svém Maniak.

„Nestojí, volám od sousedky."

„Vzal je ďas," usoudil Šura.

Při styku s opravdovými kyberneťáky mám někdy navrch. Maniak si možná spletl reál s Hlubinou, kde je cena piva symbolická.

„Povídat to někomu, neuvěří…"

„Ti, co je vypili, uvěří…“ poznamenal teskně Maniak.

„Přijď zítra v deset,“ poprosil jsem. „Musíme si o něčem promluvit.“

„Ale nezapomeň se vynořit. Přijdu.“

„Zatím ahoj, Šurko.“

Zavěsil jsem a rozpačitě pohlédl na Ludmilu Borisovnu.

„Dlouho?“

„To nic,“ mávla rukou. „Obchod, pokud jsem pochopila. Něco prodáváš?“

„Pivo,“ plácl jsem nazdařbůh.

„Taky jsem mívala pivo ráda. Jenže v penzi si je nemůžu dovolit.“

„Ludmilo Borisovno, smím vám nabídnout?“ navrhl jsem vesele. „Mám zrovna doma pár vzorků.“

Nejlepší východisko. Jinak stařenka určitě přijde ke mně a bude volat z mého telefonu… jako kompenzaci vlastních nákladů. A osoby se slabými nervy by do mého bytu chodit neměly.

„Nanejvýš lahvičku…“ ožila.

Když jsem jí nesl láhev oranienbaumu, mládež na podestě mě provázela lačným pohledem. Nu což, dvě láhve lehkého piva pro čtyři zdravé chlapíky jsou rozhodně málo.

10

V ledovém nitru mrazáku jsem našel zmrzlý párek. Z konzerv přečkala jen krabička šprotů, kterou jsem koupil buď v době nedostatku peněz, nebo ze sentimentality.

Chtělo se mi hrozně spát, ale přesto jsem ohřál nešťastný párek, vzal otvírák a postavil před sebe dvě láhve plzeňského. Večeře při svíčkách – svíčky planuly na monitoru počítače. Zapnul se šetřič obrazovky. Z přilby doléhající praskot ohně se sem docela hodil.

K ďasu s celou tou Hlubinou! Včetně Smolaře! Tady v reálu všechny ty události vypadají jako absurdní divadlo. Jestli se Smolař zítra ráno nerozpadne, vyjdu s Vikou z prostoru hor. Ať si vypráví své pohádky skálám a stromům, ty ho ocení.

Lokl jsem si studeného piva a spokojeností až vyjekl. Rozhodl jsem se otevřít šproty. Pečlivě jsem odřízl víko a zvedl je vidličkou…

A málem jsem spadl ze židle.

Vyčítavě na mě pohlížela stovka rybích hlaviček.

Ve virtualitě by mě podobný trik neudivil. Ale v opravdovém světě…

Zvedal jsem hlavičky zalité tomatem a pokoušel se najít alespoň jednu celou rybičku. Marně. Udělali to velice pečlivě. Představil jsem si rybný kombinát… takový plovoucí stroj… nebo se šproty konzervují na břehu? Pás nekvalitní výroby. U něho děvčata omámená rybím pachem a jednotvárnou prací. Jedno z nich bere z pásu prázdnou plechovku a cpe do ní rybí hlavičky. Takový vtípek.

Zasmál jsem se a s povzdechem plechovku zavřel. Sice jsem přišel o večeři, ale na neznámou dělnici jsem se nezlobil. Naopak. Všechno nečekaně pasovalo.

Přisál jsem se k láhvi a rychle zlikvidoval první plzeň.

Divere, zázraků se ti zachtělo? Umělé inteligence a lidí, kteří vstupují do virtuální reality přímo?

Probuď se! Tohle jsou zázraky našeho světa! Ukradené pivo, rybí hlavičky nadívané očima, prach a špína starého bytu, chuligáni na schodech, obtěžující kapající kohoutek v kuchyni.

To je život. Bez ohledu na to, jak je hloupý a nudný. A tam, uvnitř přilby, je pohádka stvořená počítači a podvědomím. Náš elektronický eskapismus.

Otevřel jsem druhou láhev piva, vzal plechovku, vyšel na balkon a vyhodil její obsah na zanedbanou zahrádku před domem. Toulavé kočky čeká tuto noc hostina.

„To není etické!“ napomínám se. Do hlavy mi vtloukli stejně důkladně jako do programu Viky, že se smetí z okna nevyhazuje.

Jenže na rozdíl od strojů my dokážeme na příkazy kašlat. Z balkonů.

Se zbytkem piva jsem odešel na záchod. Rozevřel kombinézu a pohlédl na láhev. Chuť na pivo mě už přešla.

„Nač ten dlouhý a namáhavý proces?“ položil jsem řečnickou otázku a vylil pivo do mísy.

Dovlekl jsem se k posteli a zhasl světlo. Jak dlouho je možné spát u stolu s elektronickým hrncem na hlavě? Bylo ticho, naprosté ticho. I mládenci na schodišti přestali trápit kytaru.

Šuměl jen počítač a mrkaly svíčky na monitoru.

Otočil jsem se a vtiskl obličej do polštáře. Spánek nepřicházel. Tam v Hlubině leží nehybné, neživé tělo Střelce. Není mu beze mne smutno? Připomíná to zradu.

„Naposledy!“ zasténal jsem a vstal. Nasadil si přilbu a zapnul konektor kombinézy do portu. Položil ruce na klávesnici.

Deep.
Enter.

* * *

Ve spánku se tulím k Vice, ta něco brouká a otáčí se na druhý bok. Její hlas je velice tichý, ale přesto se probouzím.

Takže v Hlubině se také spí.

Oheň už dohořel. Nepochybně se blíží ráno, ale tma ještě neodešla. Jen červené záblesky dohasínajících uhlíků. Smolař leží nehybně stranou. Což tě tak trošičku kopnout, hošku? Jsi tady s námi, nebo jsi vyšel z Hlubiny a vyspáváš v měkké teplé posteli?

Pohlížím na nebe, černý jiskřící křišťál. Jak jsem to Vice řekl? „Ukradli nám nebe…“

Ano, ukradli. A čím víc lidí odtud odejde, tím dále se ocitnou hvězdy.

Ostatně nejde jen o hvězdy. Všude se najdou lidé, kterým je tento svět nepřístupný. Ztracení teenageři, kteří nenacházejí práci, děvčata z rybárny… Nejprve rybí hlavičky naskládané do plechovky. Vtip nebo křik beze slov, protest? Nejprve rybí hlavy. Ale potom začne padat z krků lidství.

Čeká nás druhý příchod ludditů? Vzpoura proti strojům, stále nepochopitelnějším a děsivějším? Nebo bude nalezeno východisko?

Otáčím se a hledím na Smolaře. Jestli jsi rozumem Sítě, jestli jsi člověk, který pokořil virtualitu, můžeš se stát takovým východiskem. Proražením bariéry, únikem ze slepé uličky. A Dibenko – pokud je Mužem bez tváře opravdu on – to pochopí.

Má smysl si hrát na ušlechtilost a ukrývat Smolaře, je-li spásou, spojením světů?

Nevím. Jsem obyčejný člověk, který náhodou dostal pitomou odolnost vůči deep programu. Vydělávám si tím na

chleba, jen občas s tlustou vrstvou másla a kaviáru. Nejsem od toho, abych zachraňoval svět, abych rozhodoval, co je pro něj dobré a co špatné.

Nemám nic kromě té směšné, starobylé morálky, o kterou se bojí Vika. A morálka je rafinovaná, nikdy neposkytuje odpovědi, naopak, překáží při jejich hledání.

Je lehčí být spravedlivým nebo lumpem než člověkem.

Pociťuji hořkost, je mi mizerně. Tak se cítí venkovský sportovec, kterého začlenili do olympijské reprezentace a přikázali mu utkat se s mistry. To není můj osud…

Tu se na nebi rodí zvuk.

Opět se obracím na záda a hledím na černý křišťál. A ten puká – přes celou nebeskou klenbu se táhne modrý pruh. Oslepující střela letí dolů.

„Co je to, Ljoňo?“

Vika už sedí, odhazuje si z obličeje pramen vlasů. Kdy se probudila?

A kdy jsem usnul já?

Je kolem nás sen, nebo skutečnost?

„Meteorit,“ odpovídám.

Modrá střela je pořád níž, provází ji zpěvný trylek, na konci má plamen – ostří.

„To je padající hvězda,“ povídá Vika vážně a já vím, že pořád spím.

Smolař se dál nehýbá.

Puklina roztrhla oblohu do konce a zaryla se do země. Modrý pruh hasne, nebe dokáže léčit své rány. Jen tam, kde se hvězda dotkla hor, plane bledý oheň.

„Slíbil jsi, že najdeme hvězdu,“ připomíná Vika.

Ve snu je všechno jednoduché. Vstávám a podávám jí ruku. Překračujeme Smolaře a sestupujeme po svahu. To se nehodí, ke hvězdám se stoupá vzhůru, ale se sny se nediskutuje.

V trávě plane modré světlo, nepálí a nevrhá stíny. Hvězda spadla do rokle mezi dva pahorky. O kus dál je kupa skal, která se sem nehodí, je jako vytržená z jiného světa. Z

nějakého důvodu je to důležité, ale my nyní hledíme jen na hvězdu.

Čistý plamen, ochmýřená ohnivá kulička, dá se vzít do dlaní.

Natahuji ruku, dotýkám se hvězdy a cítím jemné teplo, jako kdybych nastavil dlaně jarnímu slunci.

„Teď už vím, co jsou hvězdy," říká Vika. „Jsou to kousky denní oblohy."

Pokouším se hvězdu zvednout, ale Vika mi brání.

„Není třeba. I tak je unavená."

„Z čeho?"

„Ze samoty, ticha…"

„Ale teď jsme u ní my."

„Ještě ne. Ušli jsme svou cestu, ale to je jen polovina dráhy. Dovol, ať nám uvěří."

Krčím rameny, neumím se s Vikou hádat. Chci se na ni usmát, ale Vika už vedle mě není. Zůstal jen hlas.

„Ljoňo, probuď se!"

Co je to za nesmysl, proč?

„Ljoňo, Smolař zmizel!"

Otevírám oči.

Svítá.

Růžové světlo na východě.

Vystrašený obličej Viky.

Smolař u ohniště není. Sen je velký lhář.

„K ďasu!" syčím a vyskakuji. „Kdy odešel?"

Vika si upravuje vlasy stejným gestem jako ve spánku.

„Nevím, Ljoňo. Probudila jsem se před chvílí a už byl pryč."

„To je odpověď," šeptám a rozhlížím se. „To je odpověď…"

Smolař utekl. Zmizel z Hlubiny. Má to znamenat, že všechno bylo nadarmo?

Ne, všechno ne. Díky němu jsem poznal Viku.

„Seznámil nás," opakuje mé myšlenky. „Díky mu za to."

Objímám ji a schovávám obličej do jejích vlasů. Stojíme tak dlouho, kolem svítá, sněhová čepička horského giganta se leskne na pozadí nebe. Ptáci zde nejsou, Vika je zřejmě zapomněla udělat. Avšak hory ožívají i bez nich, naplňuje je šumění větru, šelest listí a trávy.

„Udělám pro tyto hory ptáky," šeptám. „Jestli se podaří obnovit tvou chatu…"

„Nechci hory měnit, jsou volné!" odporuje okamžitě Vika.

„Ptáci jsou také volní. Vypustím je oknem a řeknu: ‚Milujte se a množte se!'"

Vika se tiše směje.

„Dobře. Zkus to."

„Co je tady ke zkoušení?" dělám hrdinu. „Jednoduchý prográmek… prostuduji Brehma, vytvořím algoritmus chování. Na začátku nakreslím všelijaké pěnkavy a vrabce, potom káňata. Biogeocenóza… je to tak? Už jsem zapomněl, učili nás to v páté třídě, v přírodopisu."

„Hele biologa. Nevypustil jsi na svobodu i Zukovy sandály? Ljoňo, teď se vynoříme a sejdeme se v nějaké restauraci. Byl jsi v Růžovém atolu?"

„Ne."

„Hezké místo. Nakreslili je Schulz a Brandt. Zvu tě."

„Dobře, ale napřed najdeme…"

„Koho?"

„Smolaře."

„Copak nechápeš, že vyšel z Hlubiny?"

„Chápu. Ale stejně ho musíme hledat. Co když šel močit a spadl do propasti?"

„Patřilo by mu to…" hučí Vika, ale souhlasí.

* * *

Zpočátku jdeme podél hrany nejbližšího srázu, pohlížíme dolů. Potom Vika prohlíží údolí na levé straně potoka, já na

pravé. Pohled to bezděčně táhne dolů, do rokle, kde jsem ve snu našel hvězdu. Opravdu tam jsou vidět nějaké skály.

Ale povinnost především. Musím se ujistit, že Smolař s námi opravdu není.

Dokonce jdu po našich stopách trošku nahoru. Jen tak pro čisté svědomí.

V maličké rozsedlině, kterou jsme ve světle dohasínajícího dne snadno přeskočili, nalézám Smolaře.

Stojím mlčky nad rozsedlinou a pohlížím na něho z třímetrového výstupku. Uplynuly dvě minuty, než se ujistil, že jsem si ho všiml. Zvedá hlavu.

„Dobrý den, Střelče."

Mlčím. Už nemám sílu se zlobit.

„Ve tmě bylo moc špatně vidět," vysvětluje Smolař. Úžasně geniální a nová myšlenka.

Spadl z nevelké výšky, ale měl smůlu. I shora vidím, že má oteklou pravou nohu, Smolař sedí tak, aby se jí nedotýkal.

Odepínám od pasu sandály, nazouvám je a spouštím se dolů.

„Promiň," povídá Smolař, když ho beru do náruče a vynáším z rozsedliny.

„Proč?" ptám se.

„Abyste neváhali. Stejně nemůžu nic vysvětlit."

„Jsi hlupák. V noci chodí v horách jen sebevrazi… nebo Černý horolezec."

„Nikdy jsem v horách nebyl. Kdo je Černý horolezec?"

K průsmyku je kus cesty. Začínám vyprávět pohádku o Černém horolezci a o společnosti, která se vypravila do hor v plesových šatech a smokinzích. A ještě několik pravdivých příběhů.

U Viky jsme právě tehdy, kdy má zásoba horských legend končí. Pod jejím ledovým pohledem ukládám Smolaře na větve rozložené u ohniště a povídám:

„Co je horšího než výlet do hor bez patřičné výbavy? Výprava s mrzákem v náruči."

Velice mě zajímá, co teď udělá.

„Dej mi pás," přikazuje Vika.

Takovou agresi jsem nečekal.

„Viko, použití Warlocka…"

„Kušuj! Nedodělaný diver! Potřebuji šňůru!"

Nikdy jsem neuvažoval o tom, jestli se ve virtuální realitě dá oděv trhat na kusy. A nechci to zjišťovat, horské slunce je příliš ostré. Proto zamítám nápad roztrhat na pásy vlastní košili a podávám jí černý límeček.

Dlouho se zabývá Smolařovou nohou, zachmuřeně přitom vrtí hlavou, když sténá při každém dotyku ruky.

„Zlomená holenní kost," stanovuje diagnózu. „Doufám bez posunu. Zvláštní."

„Jsi také lékař?"

„Ne. Ošetřovatelka, ale s praxí. Potřebuji další šňůru."

Přece jen musím obětovat košili. A kabát na holém těle není nic příjemného. Dáváme Smolařovu nohu do improvizované dlahy.

„Ještě žádnému idiotovi," dává teprve teď Vika průchod svému hněvu, „ještě žádnému kreténovi se nepodařilo zlomit si nohu ve virtualitě. Co máš ve skutečnosti? Taky zlomeninu?"

„Ne…" brumlá Smolař.

„Sláva Bohu!"

Hledíme na sebe, po večerní bojovnosti nezůstalo stopy. Jedna věc je opustit ve virtuální realitě lháře, a něco docela jiného opustit zraněného v horách. To, že hory nejsou skutečné, na věci nic nemění.

„Půjdeme k těm skálám," navrhuji.

„Souhlasím. Viděla jsem je ve snu."

Stačí nám jeden pohled, nemusíme mluvit.

V nerealitě zákony neplatí.

Sen nebo skutečnost – sestupujeme společně ke spadlé hvězdě.

11

Skály se skutečně do tohoto údolí nehodí. Ledovec by sem dokázal přivléci balvany, ale ne tak gigantické skalní bloky.

„Asi to opravdu bude výstup do jiného prostoru," ohlíží se na mě Vika. „Nejsi unaven?"

Vrtím hlavou. Sice už necítím ruce od nesení Smolaře, ale není čas na hlouposti.

„Jestli na tomto místě program pronikl na něčí server," přemítá Vika, „bude to jednostranný kanál. Vyjít dokážeme, ale utéci v případě potřeby…"

„V nejhorším případě máme Warlocka," konstatuji, ale v mém hlase nezní jistota. Nechci už padat do modrých tunelů. Viděl jsem cestou příliš zvláštní obrázky.

„Tak dobře, jdeme. Možná tady nic nebude." Vika s povzdechem dělá krok vpřed. Následuji ji. Smolař mlčí. Buď pociťuje vinu, což by bylo přiměřené, nebo se nechce vměšovat. Taky dobře.

Kráčíme zužujícím se kaňonem. V jednu chvíli zvedám hlavu a hodnotím výšku skal. Jsou značně vyšší, než nám připadalo z údolí.

Nadějný pohled.

Průchod je pořád užší, stěží se protahujeme. Postupuji bokem, snižuji tím riziko zachycení Smolařovy zlomené nohy o skálu. Asi jsem si měl vzít okřídlené sandály. Nápad přišel pozdě, tady se mi to nepodaří. Vika vpředu tiše nadává, také je jí těžko. Zlomyslně si říkám, že madam se svými vnadami by už uvázla.

Začíná být chladno. Do skalní průrvy proniká odněkud ledový vítr. To je dobře, moc dobře!

„Ljoňo," ozývá se tlumeně Vika. „Je tu!"

Přede mnou je světlo, stíněné její siluetou. Vika uhýbá stranou, vstupuji na její místo. V posledních metrech jsem přece jen zavadil Smolařovým tělem o kameny, takže tiše sténá.

Průchod nás zavedl do zvláštního místa.

Jsou to také hory, jenže jiné. Ne prostě neobydlené, ale divoké. Jako kdyby zde kdysi existoval život, ale něco ho zabilo. Šero. Sice je den, ale oblohu halí těžké, olověné mraky. Padá mokrý sníh. Vše zalévá pustota a smutek. Dole pod svahem vede mezi skalními výběžky skal pěšinka.

„Co je to?" ptá se tiše Vika. „Co je to, Ljoňo?"

Rozhlížím se. Skutečně jsme vyšli do jiného prostoru. Ale připadá mi povědomý.

„Elfové," povídám. „To je nějaký server hráčů. Baví se tady."

„Jako v Bludišti?" ozývá se Smolař.

„Ne, jinak."

„Daleko nedojdeme," prorokuje zachmuřeně Vika. „Buď zmrzneme nebo nás elfové zastřelí."

„Dříve zmrzneme," souhlasím. Z mé košile jsou obvazy, kabát jsem lehkomyslně odhodil.

„Nevadí, zato tvůj nahý trup působí úžasným dojmem," ironizuje Vika. Jí je dobře, má svetr. A Smolař má maskovací kombinézu, také dost teplou.

„Jen kdybych ho měl na koho dělat," napřahuji ruku. „Viko, před námi je pěšina. Musíme jít po ní a hledat lidi."

„Elfy."

„Lidi, elfy, trpaslíky. Někoho."

Sníh sahá po kolena, brodíme se pomalu. Smolař omluvně šeptá:

„Pořád nechápu…"

„Víš, kdo je Tolkien?"

„Autor…"

„Jenom necituj Pána prstenů zpaměti. Tohle je virtuální realita vytvořená hráči, jeho obdivovateli. Scházejí se tady, převlékají se do těl hrdinů knihy a sehrávají různé scény. Podle Tolkiena nebo jiných spisovatelů.“

„Divadlo,“ rozhoduje Smolař.

„Něco takového.“

Smolař tichne, plně uspokojen tímto vysvětlením. Mně to tak jasné není.

Co je to za server?

Jaké jsou zákony tohoto světa?

Kde jsou východy, kterými můžeme protáhnout Smolaře?

O tom, co dělat dál, se bojím vůbec přemýšlet.

Pěšina je ušlapaná, zřejmě tudy nedávno mašírovala celá armáda. Vločky tají, jakmile se dotknou země. Zřejmě se jedná o čáry Svět hráčů se řídí vlastními zákony, tady rozhoduje magie.

„Kam teď?“ Touto větou mi Vika předává velení. Taková důvěra je velice příjemná… jen kdyby byla odůvodněná. Pokouším se připomenout mapy RPG, ale rychle se vzdávám. Kreslí je každý, kdo má chuť.

Od nejbližší skály najednou slyším slabé ťukání. Buď je tam šílený kůň s kastanětami na nohách nebo obr, kterému drkotají zuby zimou.

Není čas na rozmýšlení.

„Tudy,“ šeptám a skáču mezi smrčky. Ukládám Smolaře do sněhu a přikládám prst na rty: „Pšt!“

Z pěšiny není Viku a Smolaře vidět. Rozkročil jsem se a sundal pás. Warlock zašelestil a rozvinul se v ohnivý bič.

Snad vypadám dostatečně výhružně. Polonahý chlap se zasněženými rameny. Střelcovo tělo jsem vymodeloval šlachovité a svalnaté, hned je poznat, že jsem udatný bojovník. A ještě ten blýskavý bič v ruce… to vyleká i trola.

Zvuk se blíží.

Šklebím se krvelačným úsměvem a čekám.

Za skálou se vynořuje maličká postavička, která mi sahá stěží k hrudi.

To je onen obr s drkotajícími zuby!

Obličejem i stavbou těla připomíná dítě. Jen hormony nemá nějak v pořádku – nahá lýtka má porostlá hustými chlupy. No jo, s takovými tlapami se dá chodit i ve sněhu bos. Na prsou mu visí maličký bubínek, do kterého buší do pochodu paličkami.

Hobit.

No dobře.

Při pohledu na mě hobit ztuhne jako zmražený. Jedna palička padá do sněhu.

„Hu, hu!“ vrčím zlověstně.

Hobit už nebubnuje, zato mu začínají cvakat čelisti.

„Kdo jsi?“ ptám se a zvedám k hobitovi Warlocka. Bič se k němu natahuje, musím ho odtáhnout.

„Harding, pane!“ šeptá hobit.

„Kdo?“ opakuji už normálním hlasem. Jenže ubohý hobit zpanikařil, dokonce se ani nepokouší vytáhnout maličký kinžál, který má nedbale zastrčený za pasem.

„H-harding. Dobrý pane. Sam zrodil Froda, Frodo zrodil Holfasta, Holfast zrodil Hardinga…“

„Tebe?“

„Mě, dobrý pane!“

„Zbytečně!“

„Ano, dobrý pane!“ souhlasí pokorně Harding.

„Pro tebe nejsem pán!“ řvu. „A už vůbec ne dobrý! Jsem…“ přichází oslnění: „Conan! Udatný Conan z Cimmerie!“

O Conanovi hobit zřejmě slyšel, začíná rychle kývat hlavou bez otázek, jakým kouzlem Howardův hrdina zabloudil do Tolkienova světa. Ostatně hráči jsou nadšenci, takovými maličkostmi se netrápí. Klidně bych se mohl vydávat i za Drákulu, jenže stavba těla to neumožňuje.

„Kam jdeš?“ pokračuji ve výslechu a obcházím hobita. Ten se otáčí, aby mě neztratil z očí.

„Doháním armádu.“

„Jakou armádu?“

„Elfskou. Jdeme bojovat se skřety a trpaslíky!“

„Proč?“

„Jsou zlí!“

Můj dojem, že v hobitově těle sídlí dítě, pořád sílí. Dospělý by našel závažnější argumenty, a určitě by začal se mnou bojovat.

„Armádu…“ povídám zamyšleně. „Á! Už si vzpomínám!“

V hobitových očích se objevuje strach. Pohlíží na ohnivý bič, už nepochybuje o smutném osudu, jaký potkal vojsko elfů.

„Slyšel jsem, že vy hobiti nosíte pytlík,“ prohlašuji. „Je to tak?“

Hobit vrtí ohromeně hlavou a tiskne si ruce k břichu.

„Máš jídlo?“

Udatný Harding mi podává svůj pytel. Nacházím v něm několik placek, čutoru, kousek sušeného masa. Nálada se mi rázem zlepšila.

„Umíš hospodařit, hobite… A co je tohle?“

Ze dna pytle vytahuji snickers.

Hobbit se ihned rozplakal. Opravdu děcko.

Zuby strhávám z tyčinky obal, polovinu ukusuji, zbytek vracím hobitovi, který přestává brečet.

„Myslíš, že trpaslíky porazíte?“ vyptávám se. Přece není možné jen tak ho oloupit a nechat být. Ale pohovořit si?

„Porazíme!“ kývá hlavou hobit. „Vyrábějí šípy z tisu a šípy z tisu nejsou kvalitní! A staví se do hidromu, což není dobrý šik…“

Nijak nehodlám pronikat do rozdílů názorů elfů a trpaslíků.

„Jak je daleko do města?“

„Lórien je odtud pět mil…“

Zeměpis tady nějak hapruje… ostatně na tom nesejde. Kdybych ještě znal jméno serveru…

„Kdo tady vládne?“

„Jasný elf Legolas!“

Dobrá. Dostačující informace.

„Můžeš jít," přehazuji si hobitův pytel přes rameno.

Harding proti loupeži neprotestuje. A nejen to, nesměle se ptá:

„Smím jít s vámi, Conane? Trpaslíky pobijí i beze mne."

To mi ještě scházelo. Zase se výhružně šklebím a šeptám:

„Víš, že hobit nemá jen cenný kožíšek, ale také čtyřicet kilo chutného, dobře stravitelného masa?"

Knihy nelžou, hobiti opravdu umějí rychle utíkat. Ve sněhu se míhají chlupaté paty.

Vracím se k Vice a Smolaři v mnohem lepší náladě. Rozhovor slyšeli, nemusím nic vysvětlovat.

„Tady máš jídlo," podávám Smolaři pytel. „Uděláme ti lůžko a vyjdeme z Hlubiny. Vrátíme se už řádně, přes Lórien, s normálním vybavením. A vytáhneme tě odtud. Souhlasíš?"

Smolař kývá hlavou.

„Počkáš tři, čtyři hodiny…" přemítám. „Je to možné?"

Jiné východisko stejně nemáme. Polonahý ve vánici ho pět mil neunesu.

Spolu s Vikou děláme pod starým smrkem lůžko z větví, ukládáme do něho Smolaře a dáváme mu pytel s kořistí. V čutoře je lehká kořalka. V opravdovém mrazu bych takové ohřívání nedoporučil, ale ve virtualitě – proč ne?

„Vynoříme se?" ptám se Viky. „Setkáme se za tři hodiny… třeba u vstupu na Legolasův server."

Souhlasí. Okamžik – a rozplývá se ve vzduchu.

„Tak zatím, Smolaři," povídám.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj…"

100

Vystoupil jsem právě včas. Na hodinkách je tři čtvrtě na deset.

„Ponoření ukončeno," ohlásil jsem Windows Home a začal plundrovat chladničku. Pochopitelně neúspěšně.

„Příjem pošty," ohlásil počítač.

Oblékl jsem se a vyšel z domu. V krámě za rohem naštěstí skoro nikdo nebyl, takže jsem se do deseti stačil vrátit.

Právě včas, abych stačil plácnout do zad Maniaka, který sklesle zvonil u mých dveří.

„Budeš snídat?" pohlédl Šura na nákup.

„Jo. Ty ne?"

„Budu, ale později." Maniak se protáhl dovnitř přede mnou. Zatímco jsem se zouval, už seděl u počítače. Když jsem k němu došel, už spustil Windows a jezdil kurzorem v Nortonu, kde mazal jeden soubor za druhým.

„Co děláš?" zeptal jsem se ohromeně.

„Pokouším se tě zachránit před basou," odstraňoval další programy. „Rehabilitovali Warlocka. Čistý virus, nerozmnožuje se, nemaže programy. Souhlas s použitím ve virtuální realitě. Na tvé riziko, s dovolením…"

Můj počítač přišel o několik dalších souborů. Zřejmě zmizely i okřídlené sandály…

„Bludiště a Al-Kabar tě obviňují ze způsobených škod ve výši dvou a půl milionu dolarů."

Tato částka mě pobavila.

„A proč ne miliardy? Žádný rozdíl, stejně tolik nevydělám… ani neukradnu."

„Byla možná i miliarda…“ souhlasil Maniak a jezdil myší po podložce. „Kdy jsi naposledy čistil myš? Takže je to tak. Střelec už neexistuje. A ve tvém počítači nikdy neexistoval. Na sedmou pozici postavíš někoho jiného. Jestli můžeš, pořiď si alibi… Cos jim tam provedl, Ljoňo?“

„Ukradl jsem jim pod nosem jednoho chlapíka. Zachránil ho.“

„To je dobře…“

Maniak zasunul disketu a spustil z ní nějaký program.

„Teď vyčistíme tvůj pevný disk, že na fyzikální úrovni nezůstanou žádné stopy,“ ujistil. „Nejlepší bude, když ty disky prodáš a koupíš si nové. Nebo je hoď z mostu do Něvy.“

Zamrazilo mě. Maniak nepanikaří zbytečně.

„Máš vodku?“ zeptal se.

„Koňak…“

„To je horší, ale budiž,“ zamračil se.

Dal jsem mu láhev a morálně se připravil na to, že nalije alkohol do počítače. Pro naprostou jistotu. Ale napil se sám, pak vyňal z myši kuličku, dýchl na ni, otřel ji rukávem a vrátil zpátky. Potom oznámil:

„Zapijeme prodej tří virů. Warlockovi jsi udělal pořádnou reklamu.“

„Šuro, musím zpátky…“

„Dojel jsi, divere,“ zasmál se Maniak. „Teď musíš sedět tady!“

„Nemůžu.“

Pokrčil rameny a poradil:

„Ale disky stejně prodej.“

„Chci upgradovat celý počítač…“

„Opravdu? Tak ho prodej se vším všudy. Nebo ho daruj nějakému dětskému klubu. Za takový krám moc nedostaneš a děcka ho za týden utahají. Nikdo ho neobnoví.“

Vzpomněl jsem si na oloupeného hobita a nejistě přikývl.

Že bych opravdu obšťastnil mladou generaci starým křápem?

A byl jsem tak pyšný při jeho nákupu… Pentium! Dva megabajty grafické karty! Šestnáct megabajtů operační paměti!

„Jak můžeš žít s takovou grafickou kartou?“ přerušil mé vzpomínky Šura. „Vždyť ani nechytí televizi!“

Pět minut jsem poslouchal přednášku o nejnovějším hardwaru. Potom mě Maniak poslal připravit snídani a sám pokračoval v čištění počítače.

Připravil jsem míchaná vajíčka. Byla to asi desetitisící porce mého života. Je na čase zavést jubilea singlů – tisící konzerva, stotisící houska…

„Šuro, mám už jen dvě a půl hodiny času!“ volám z kuchyně. „Potom musím do práce.“

„To stihneš…“

„Musím ještě vytvořit novou postavu!“

„Jakou?“ zajímal se Maniak.

„Pohádkovou. Elf nebo trpaslík… ne, raději elf. Trpaslíka hned zmlátí.“

„Od kdy kamarádíš s hráči RPG?“

„Práce.“ Stavím pánev vedle klávesnice. „Musím proběhnout po jejich serveru.“

„Proboha, co se jim dá sebrat? Jsou to všichni chudáci!“ zavrtěl Maniak hlavou. „Brr! Texty elfích hymnů? Tajemství výroby dřevěných mečů?“

„Něco jsem tam nechal.“

„Aha…“ přikývl Maniak. Určitě ho napadlo, že Warlock prorazil průchod přímo na server hráčů. „Ale neubližuj jim. Jsou legrační, několikrát jsem u nich byl.“

„Dělal jsi jim firewall?“

„Já? Jim? Mají své specialisty!“ ohradil se Šura. „Je tam spousta dobrých programátorů.“

Tato novinka se mi nezalíbila.

„Jak vypadal Warlock v činnosti?“

„Nu… modrý kráter, jiskry, pod nohama zrcadla. A v nich odrazy jiných serverů.“

Maniak zvedl hlavu.

„Výtah tam nebyl?“ zeptal se bezradně.

„Jakýpak výtah! Díra v podlaze…“

„Pořád totéž, jedno vymyslíš a vyjde…“ zavrčel. „Kuš! Máš jenom koňak?“

Nalili jsme si, přiťukli, vypili. V počítači pořád šustily Šurovy programy.

„Včera jsem vyzkoušel tvůj slogan,“ řekl Maniak po druhé rundě. „Ten Hlubino, Hlubino…“

Neptal jsem se na výsledek. Kdyby Maniak dokázal vyjít z Hlubiny, teď bychom to zapíjeli.

„Ljoňo, jestli někdy zjistíš, jak to je…“ začal Šura.

„Hned ti to povím.“

„Poslyš, včera byl poplach v jednom bordelu,“ změnil Maniak téma. „Poslouchal jsi zprávy Sítě?“

Ztuhl jsem.

„Ne.“

„Nějací chuligáni se pokusili prolomit ochranu veřejného domu Různé zábavy. Existuje takový…“ Šura sladce mhouří oči.

„Pokusili?“

„Málem prolomili, potom ochranka odpojila všechny kanály. Prý se ještě bojovalo, jestli Zuko nekecá…“

„Kdo?“

Zřejmě se tvářím hrozně hloupě. Šura na mě hledí a potom tiše říká:

„Aha… To je ono…“

„Znáš Zuka… Počítačového Mága?“

„Ty ho neznáš?“

„Jenom z Hlubiny,“ nepokouším se lhát.

Šura vrtí hlavou:

„Myslíš? To je Serjoža. Pracoval v bance.“

To je novinka.

Serjožu znám už dlouho. Když jsem přišel do firmy, která vyráběla hry, už tam pracoval. Ovšem onen mlčenlivý a flegmatický programátor mi nijak nepřipomíná halasného Počítačového Mága.

„To je on?“

„Ano.“

„Hezky se zamaskoval.“

„Představ si, že by řekl, že pracuje v nevěstinci. Báječné téma pro vtipy. Dodnes všem tvrdí, že dělá programy pro banky.“

„Neříkej mu, že já jsem já,“ požádal jsem rychle.

„Neřeknu. On mi také žádné podrobnosti neříká. Jen se ptal na Warlocka.“

„Zuko poznal tvůj virus!“ zvolal jsem při vzpomínce na Mágův radostný výkřik.

„Jistě, před měsícem jsem mu ho ukazoval…“ zachmuřil se Šura. „Tajemství… k čertu…“

„Nerozkecá to?“

Maniak zavrtěl hlavou.

„O to nejde, Ljoňo. Informace je už taková, že ráda uniká. Všelijaké drobné nehody, souhry okolností… a tak dále. Nakonec tě najdou.“

„Ať se mi pokusí něco dokázat.“

„Ljoňo, jestli jsi jim opravdu šlápl na ocas, nebudou se důkazy trápit. Máme příliš těsné kontakty. Někdo ví, že Střelec a Leonid jsou jedna a tatáž osoba. Jiný se domyslí, že Leonid je diver. Další má podezření, že Leonid je Rus. Virtualita žije informacemi. Pravdivými, drby, dohady. Přitom informace je snadné posbírat a zpracovat. Při trošce snahy se dozvědí všechno.“

„Co navrhuješ?“

„Zmiz,“ navrhl Šura a nalil zbytky koňaku. „Bude mi líto, že nemůžeme společně popíjet pivo, ale vidět tě jako nebožtíka by bylo mnohem horší… Co to tam k ďasu tropíš?“

„Zachraňuji člověka.“

„To můžeš dělat, když nejsi sám v maléru!“

Přikyvuji. Maniak má pravdu. V jeho slovech zní logika obyčejného hackera, ne sebevědomého divera, který dokáže vystupovat z Hlubiny.

Všichni lidé pobývající ve virtuální realitě trpí komplexem tělesné slabosti. Pocit, že v počítačovém světě jsi bohem a ve skutečném jen jedním z miliard řadových občanů, je velice nepříjemný. Proto všichni tak milujeme bojová umění a válečné hry, kupujeme plynové i pneumatické pistole, usilovně navštěvujeme sportovní kluby a po večerech máváme nunčaky. Toužíš být v životě stejně nedotknutelný jako ve virtuálním světě. Jenže se to nedaří.

Občas zaslechneš v Hlubině slova: „Vzpomínáš si na něho? Chuligáni ho zapíchli v uličce… otrávil se samohonkou… skočil z okna, ani dopis nenechal… vlezl mafii do cesty…“

Pamatujeme si. Víme.

Jenže ve světě za obrazovkou jsme bohové.

„Opravdu potřebuji ještě den,“ povídám tiše. „Potom někam zmizím… Na Sibiř nebo na Ural.“

„Nikomu neříkej, kam pojedeš,“ přikývl Maniak. „Ani mně.“

Sklenky jsou prázdné, takže Šura navrhuje:

„Zaběhnu do krámu.“

„Musím ještě vytvořit postavu.“

„Kuš. Použij Biokonstruktéra.“

Za minutu jsme seděli, kradli si myš a bušili do klávesnice. První nakreslené tělo jsme museli zlikvidovat, bylo příliš vyzývavé. Dvoumetrový svalovec s dvouručákem u pasu. Šura poznamenal, že na takového se budou lepit všichni vyhledávači dobrodružství, a musel jsem s ním souhlasit.

Další postava byla tak bezbranná, až působila lítostivě. Otrhaný starý žebrák. Toho nebude nikdo obtěžovat, ale nést Smolaře pět mil nedokáže. Postavu jsem vetoval bez uvedení důvodu.

Třetí pokus uspěl.

Mladík na obrazovce byl dostatečně silný, ale s nesmírně nevinným výrazem. Oblékli jsme mu světlezelený chitón až na paty a na rameno pověsili plátěnou tašku.

„Doktor," konstatoval spokojeně Maniak. „Prostě lékař. Nikdo tě zbytečně nenapadne, ani elf, ani skřet. Doktora potřebuje každý."

Začal ládovat do tašky nějaké lahvičky, baňky, sušené byliny, vyhledané v nabídce dealerů.

„Ve světě RPG smím léčit?"

„Jistě. Tam to probíhá následovně – přijdeš v té či oné podobě a máš omezenou sílu. Například jsi moudrý, umíš bojovat nebo léčit. Čím déle v jejich světě žiješ, tím jsou tvé schopnosti silnější. Když budeš lékařem, ihned dokážeš léčit menší zranění, zlomeniny, vykloubení…"

„Zajímavé," hledím na svou novou postavu. Začíná se mi líbit. „Díky. Já bych udělal bojovníka."

„A dostal mečem od prvního starousedlíka."

„V jaké podobě jsi obyčejně vstupoval ty?"

Maniak zaváhal.

„Nepovíš to nikomu?"

„Nikomu."

„Byl jsem elfskou bojovnicí Ariel."

„Proč?

„Lepil jsem se na Boromira."

Na okamžik jsem oněměl. Není to sice moje věc, ale…

„Boromir je holka," vysvětlil rychle Maniak. „Mají tam pěkný zmatek, holky často hrají mužské role a chlapi ženské. Půl roku jsem o ni usiloval…"

„A co?"

„Nic. Spojil se s Dijanel."

Neriskuji dotaz na pohlaví Dijanel. Šurův hlas je příliš vážný.

„Až tam potkáš Boromira, pozdravuj ho od Ariel," dodává. „Rozešli jsme se jako přátelé. K ďasu!"

„Musím vstoupit na server, kde je město Lórien a vládne tam Legolas. Žije tam tvůj Boromir?"

„Žádný tvůj, ale tvá," ohradil se Šura. „Nevím, už jsem u hráčů dlouho nebyl. Hned to najdeme."

Zapnul Viku a začal šmejdit terminálem po serverech. Po pěti minutách pátrání úspěšně skončilo.

„Tady! Jasný Legolas zve moudré elfy, udatné lidi a rychlé hobity do velkého města Lórien, protože přišla doba poslední bitvy sil dobra se skřety a trpaslíky! Uvítají tě s otevřenou náručí.“

„Zbytečně.“

„Nedáme si pivo? Máš ještě půl hodiny času.“

Pivo po koňaku? Jistě, času mám opravdu ještě spoustu. Se Šurovou pomocí jsem vytvořil postavu velice rychle.

„Tak dobře.“

101

Zamkl jsem za Šurou dveře a velice pečlivě nasadil řetízek. Nahlédl jsem do kuchyně, abych se ujistil, že je plyn vypnutý.

Necítil jsem se opilý. Čtyři láhve piva nestojí ani za řeč. A koňak se nepočítá vůbec.

Cestou k počítači se mi pořád pletly pod nohama nějaké kabely, staré sandály, knížky spadlé z poličky. Šura se jednou zapotácel a chytil se poličky ve snaze udržet rovnováhu. A co má být?

„Viko, je pošta?“ zabručel jsem.

„Nerozumím, Ljoňo.“

„Přišla pošta?“ opakuji zřetelně.

„Ano.“

Je možné, že dva litry černého piva vypité v takovém tempu přece jen nejsou málo. Když Vika nepoznává můj hlas…

Potlačil jsem záchvat pokory a začal prohlížet poštu.

Samé hlouposti.

Ještě se musím podívat na desku s oznámeními.

Žádný ze zaměstnavatelů ani přátel samozřejmě nezná mou skutečnou adresu v Síti. Když se chce někdo spojit nikoli s Leonidem, ale s diverem, existuje jen jeden způsob – dát zprávu na stanici elektronického spojení. To je počítač s modemem a velkou pamětí, kam může nahlédnout každý zájemce a přečíst si nabídky. Kódování umožňuje vytřídit zbytečná oznámení, šifra zabrání lamerům padělat cizí dopisy, a nejasné věty jsou pochopitelné jen adresátovi. Naprostá anonymita i jistota. Zkus najít mezi milostnými

intrikami, obchodními levotami a obyčejným blábolem tajné informace.

Málokdy zde najdu zprávu pro sebe. Ale dnes hned dvě.

„Ivane! V předvečer putování lesem na tebe čekám tam, kde jsme se dělili o kořist. Šedák."

To je Roman. Dělili jsme se u Tří prasátek. A předvečer operace v Al-Kabaru začal před čtvrthodinou.

Nečekaně jsem vystřízlivěl. Proč mě Roman hledá tak nakvalt? Dopis napsal tuto noc. Psal sám, nebo mu někdo diktoval? Například Muž bez tváře?

Druhý dopis jsem očekával.

„Sedmdesát sedm. Tam jako obvykle, tak jako obvykle. Bratři."

Sedmdesát sedm je moje číslo. Bratři diverové se zlobí.

Jak přikazuje Kodex, sdělil jsem Crazy Tosserovi a Anatolovi své diverské (a současně skutečné) jméno.

Jak přikazuje Kodex, stěžovali si na mě. Vnikl jsem do jejich pracovního prostoru. Použil zbraň.

Něco takového se neodpouští.

„Smolaři…" zavrčel jsem, „aby tě… co to se mnou vyvádíš?"

Budiž prokleta chvíle, kdy jsem se nechal zlákat Medailí beztrestnosti a šel tě zachraňovat!

„Viko, ponor," přikázal jsem. „Postava číslo sedm… Lékař."

* * *

Znám tři Romanovy postavy. I s vlkem čtyři. Ale dnes přišel v nové – hubený rozcuchaný brejloun. Stojí u baru, rozhlíží se a nijak nepřipomíná akurátního Romana. Poznávám ho jen díky tomu, že na ex pije sklenici broskvovice.

„Roman?"

„Ljoňa?"

Tiskneme si ruce.

„Napiješ se?“ ptá se.

„Ne. Už jsem měl… v reálu.“

„Alkoholiku!“ brumlá Roman. Kdo to říká? Podle jeho odolnosti vůči alkoholu… „Ljoňo, víš, do čeho jsi spadl?“

„Jo. Do čeho?“

„Zažalovali tě. Jakýsi Anatol a Tosser. Podrobnosti obvinění neuvedli.“

Přikyvuji:

„O tom vím.“

„Ještě nějaké potíže?“

„Milion.“

Často pracujeme spolu. Mám vlkodlaka rád a Roman zřejmě mě.

„O co jde, Ljoňo?“

„Uvažuj.“

Roman vraští čelo a najednou nervózně sundává brýle.

„Warlock je tvá práce?“ šeptá.

„Uhodl.“

„Pšt.“ Připomínám si Šurkova slova o prosakování informací. „Nemluv o tom.“

Roman volá barmana – dnes to není živý člověk, ale evidentně program – a nechává si nalít.

„To je tvrdé, Ljoňo…“ brumlá. „Jsi v maléru až po krk.“

Najednou si uvědomuji, že vlkodlak není rozsahem mých potíží nijak polekán a nebojí se o mě. Je nadšen! A to proto, že odlesk slávy skandálu padá i na něho. Když my, egoisté do morku kostí, dokážeme vidět v jiném diverovi idol, právě jsem se jím stal pro Romana.

„Jestli budeš při přelíčení potřebovat mou pomoc, dostaneš ji,“ slibuje. „A nejen ode mne!“

Možná budu potřebovat. A možná dostanu. Roman má kontakty a v úzkém okruhu diverů-vlkodlaků je lídrem.

„Budu muset odejít. Na dlouho,“ přiznávám čestně. Roman mrká:

„Cože? Ze Sítě? Vážně?“

Jistěže vážně… Kývám hlavou.

„A jak budeš žít?“ ptá se udiveně.

Jen my, obyvatelé virtuálního světa, se vzájemně chápeme.

Jak je možné žít bez zhuštěného času Hlubiny, bleskového přemísťování z chladné restaurace na rozpálený písek pláže, bez nakreslených džunglí a vymyšlených hor, bez nekonečného proudu informací, bez starých vtipů a právě napsaných knih, bez maškarády obleků a těl, bez stovek, tisíců přátel a známých, kteří žijí po celém světě? Jak?

Je třeba pobývat v Deeptownu, abys pochopil, co ztrácíš.

„Nevím, Romane. Ale Bludiště a Al-Kabar…“

Přikyvuje. Všechno je jasné – sloni se bojí myší jen v pohádkách. A my nejsme vůči těmto korporacím ani myši – nanejvýš mouchy.

„Ljoňo, jestli potřebuješ peníze…“ povídá nečekaně Roman. „Můžu ti dát svůj podíl. Stejně jsi udělal skoro všechno a ještě utrpěl. Až se budeš skrývat, budou se ti hodit.“

Vrtím odmítavě hlavou. Roman je bezva, ale takovou oběť nepotřebuji.

„Raději tě poprosím o něco jiného.“

„Všechno, co chceš!“

„Musím utéci. Zastírat stopy. Nechci používat hotely… mohl bych u tebe pobýt měsíc nebo dva, než rozruch utichne?“

Sám nevím, proč ho o to prosím. Možná se nechci od Hlubiny odtrhnout úplně. Třeba chci sledovat virtuální svět jeho očima. Vnímat tepot virtuálního pulzu, lokat informaci…“

„Nebudu dělat potíže…“ dodávám.

V jeho obličeji čtu, že návrh neuspěl. „Ne.“

„Promiň,“ krčím rameny. „Chápu.“

Přece jen se bojíme jeden druhého. Je pro nás jednodušší vydat hodně peněz a tím uspokojit svědomí, než se odhalit.

„Nic nechápeš…“ ohrazuje se Roman. „Jestli chceš, povím ti svou adresu. Skutečnou! Město, ulici, dům!“

„Není třeba.“

„Prostě tě nemůžu přijmout,“ odvrací zrak. „Rodinné problémy…“

V Hlubině si stavíme paláce. Ale ve skutečnosti? Dejme tomu, že mám sice malý byt, ale návštěvy můžu klidně přijímat. Ale co když má Roman na stejné ploše ženu, tchyni a tři malé děti?

„Rozumím,“ kladu mu ruku na rameno. „Opravdu rozumím. V pořádku.“

Přesto odvrací pohled.

„Už půjdu.“

„Přijdeš na slet?“

„Jistě.“

„A kam jdeš teď?“

Pokušení mlčet je lákavé. A také rozumné. Přesto odpovídám:

„Postrašit elfy. Ahoj, ještě se uvidíme.“

Když odcházím od Tří prasátek, bere si další sklenici vodky. Udivující! Nebo je natolik silný diver, že ho virtuální alkohol neopíjí?

Hráči RPG se moc nepředvádějí. Jsou výjimky jako Louka elfů, ale to je víc turistická atrakce, kde si pohádkoví hrdinové vydělávají na chleba… vlastně na zaplacení elektřiny a telefonních účtů.

Server, na kterém vytvořili Lórien, patří nějakému Rusovi, což je vše, co jsem se stačil dozvědět bez porušení zákonů. A společnost tu mluví ponejvíce rusky.

Neměl bych přijít k Legolasovi v podobě turisty? Kdoví, jak by to skončilo. Je to stejné, jako by se v Mekce objevil křesťan a rovnou se hnal k Černému kameni v botách, klobouku a se zlatým křížkem na prsou.

Kdepak, raději budu nováčkem, který četl Howarda, Tolkiena, Perumova a další spisovatele, kteří vzdali hold romantice meče a draka!

Vystoupil jsem z taxíku vedle nakloněné jednopatrové ruiny. Musím uznat, že ubohost domu se povedla. Napodobit bídu a nedostatek je mnohem obtížnější než bohatství a luxus.

Ostatně celá ulice vypadá podobně. Jakési tmavé domy, skladiště, kanceláře zavřené do příchodu lepších časů. Hráčům přepych neimponuje.

Vika tu není. U vchodu přešlapuje nějaký elf – hubená zlatovlasá bytůstka neurčitého pohlaví i stáří. Na sobě má těsné zelené kalhoty a zelenou bundu. Na zádech luk a toulec se šípy.

Zastavil jsem se u dveří a čekám. Elf na mě úkosem pohlíží, potom strká ruku do záňadří, vytahuje cigaretu a zapalovač. Bafá, vypouští obláčky dýmu.

Kouřící elf je pohled pro lidi se silnými nervy. Vypadá, jako by hodlal umřít po prvním šluku, aby demonstroval škodlivost nikotinu… K ďasu!

„Vi…“ začínám a koušu se do jazyka. Co když to není ona?

„Vi, vi!“ jásá elf. „I vi i mi… Ljoňa?“

Vika změnila i hlas – nepochybně funguje zvukový korekční program. Jako kdyby do virtuální reality vstoupil Robertino Loretti.

„Ty?“ ujišťuji se.

Vika rozumí mým pochybnostem.

„Hobit není jen cenný kožíšek!“ prohlašuje vesele, „Poznals mě?“

„Proč právě elf?“

„Jsme na jejich území. Bude nebezpečno.“

„Jak se jmenuješ?“

„Makrela.“

„Cože?“

„Nezní to elfsky? Pocházím ze skotských elfů.“

Začínám mít podezření, že Vika si také lokla něčeho silnějšího.

„A kdo jsi? On nebo ona?“

„Detaily jsem nekreslila, nebyl čas," oznamuje ledabyle Vika-Makrela. Odkládá cigaretu. Nemá smysl dál trčet u vchodu, vstupujeme dovnitř. Úzká tmavá chodba, na stěnách bitevní graffiti. Na konci chodby se objevila slabá záře, obklopující lidskou postavu.

„Kdo jste?" ptá se.

„Uslyšeli jsme výzvu jasného Legolase a přišli jsme na pomoc!" volám.

„Zůstaňte stát! Jak se jmenujete?"

„Makrela, z jasných elfů jezera Lochness!" oznamuje Vika.

„Lékař Elenium ze země Trankvilie!"

Vika mě šťouchá do žeber, ale už je pozdě, jméno bylo vymyšleno a uvedeno.

Člověk, skrývající se ve světle, přemýšlí.

„Přišli jste spolu?"

„Ano," odpovídá Vika. Přebírá velení, což mě těší. Nemám náladu na vážné a důmyslné matení hlav jiných lidí.

„Co spojilo jasného elfa a lékaře-člověka?"

„V boji se skřety mě zranil zrádný tisový šíp," vykřikuje Vika. Nadále nechce prozradit své pohlaví. „Nebýt Eleniovy zázračné síly, nyní bys mě neviděl, neznámý!"

Zachovat nehybný výraz mě stojí obrovské úsilí.

„A co povíš ty, Elenie?"

„Tlupa ohavných trpaslíků seřazených do hidromu," připomínám si vyprávění malého hobita, „mě zrádně přepadla! Nebýt odvahy Makrely, já… já…"

Nevím, jak dokončit, zakrývám si proto obličej rukama. Potlačovaný smích hodně připomíná vzlykot.

Záře se rozestupuje a do chodby vstupuje stařec. Pohyby má hbité a hlas tak mladý, že je mu nejvýš dvacet let.

„Vítám moudrého lékaře a statečného… statečnou…" plácá se v tom, „statečného elfa! Nyní jste v bezpečí!"

„Děkuji," šeptám.

„Ty, moudrý Elenie, dostaneš deset bodů dovednosti, pět odolnosti a pět síly," oznamuje stařec. „A ty, Makrelo,

dostaneš deset bodů dovednosti, deset odolnosti, deset síly a deset statečnosti.“

„Proč jsem nedostal statečnost?“ ohrazuji se.

„Lidé nepláčí!“ prohlašuje stařec vážně. Ale tu se za mě staví Makrela, které (nebo kterému) vrátný zjevně fandí.

„Elenium prolévá slzy kvůli svému staršímu bratrovi Paralenovi, který zemřel ve spárech trpaslíků!“

Uf, to Vika asi přehnala!

Naštěstí se mladý stařec buď nevyzná ve farmakologii, nebo má smysl pro humor.

„Dobrá, dostaneš pět bodů statečnosti,“ rozhoduje velkodušně. „Vstupte do slavného města Lórien a naberte sil před rozhodujícími boji!“

Poslušní jeho gesta vstupujeme do záře a na konci chodby nacházíme masivní kovové dveře.

„Říkáš starší bratr Paralen?“ šeptám Vice do zad.

„Tak se už nezlob…“

Vstupujeme do ulic Lórien.

* * *

Dvě minuty stojím a rozhlížím se. Tady je opravdu nádherně!

Gigantické stromy s kůrou bílou jako sníh. Tmavá zeleň a červené zlato listí. Pěšiny vyložené bílými kameny. Na stromech jsou nějaké plošiny, zřejmě obytné, spojené dřevěnými schůdky.

„Slušná práce,“ konstatuje profesionálně Vika. „Skvělé. Něco takového udělat z čirého nadšení!“

Mohl bych připomenout, že i ona stvořila svět hor z čirého nadšení. Ale nechci jí připomínat tuto krajinu, možná ztracenou navždy.

„Musíme najít východ,“ rozhoduje Vika.

Jdeme bílými cestičkami a vychutnáváme idylu kolem nás. Vzduch je svěží a sladký, lehký mrazík štípe kůži. Sníh

tu není, elfská magie zřejmě zahání mraky. Na hranici slyšitelnosti zaznívá středověká hudba. Ale lidí je tu málo. Zřejmě všichni šli pobíjet skřety a trpaslíky.

Pod jedním ze sněhobílých stromů plane oheň a otáčí se brus. Urostlý chlupatý muž se za dozoru elfa snaží nabrousit meč.

„Zastavte se, poutníci," volá na nás elf. Zastavujeme se. „Jste zde poprvé?"

Vika kývá hlavou.

„Nejsme příbuzní, vznešený?" ptá se elf Viky.

„Ne, bratře," zamítá Vika. „Ukaž nám, jak se dostaneme za městské hradby, abychom dohnali armádu."

Elf se mračí.

„Nemáte velké schopnosti. Poseďte se mnou, naučím vás ostřit meče. Pouhé tři hodiny a vaše dovednost vzroste o pět bodů!"

Prima. Točit neexistujícím brusem za účelem získání neexistujících schopností.

„Spěcháme," odmítá Vika.

„Tak vstupte sem," ukazuje elf na jeden strom. „Pouhých šest hodin cvičení na schodech a získáte sedm bodů síly a odolnosti!"

Připadá mi, že se elf prostě nudí. Jeho učeň zřejmě končí získávání pěti bodů dovednosti a elf tady zůstane sám.

„Poslouchat tvou řeč je rozkoš, vznešený elfe," prohlašuje Vika. „Ale my spěcháme do boje."

„Jděte tedy tudy!" ukazuje elf zamračeně a potom doráží na muže s mečem: „Jak to ostříš? To není kuchyňský nůž! Nepřidělím ti dovednost!"

Rychle odcházíme naznačeným směrem. Mají to tu tvrdé.

Okouzlení městem Lórien pomalu mizí.

„Myslela jsem, že tady jen mávají meči…" šeptá Vika udiveně.

„Ne. Ještě se učí elfský a trpasličí jazyk, ostří meče a kinžály, studují středověkou ekonomiku, skládají balady a legendy."

„Opravdu spousta užitečných vědomostí…“

„Nepochybně bys zavřela všechny servery RPG,“ povídám štiplavě.

„Ne. Mají na ně právo,“ nenechá se Vika vyprovokovat. „Ale je tu trochu nuda. Další žvejka pro mozky.“

„Existuje snad takových subkultur málo? Přinejmenším neberou drogy a nechystají revoluce.“

„Ljoňo, netoužím po jednotě. Ať si každý najde zábavu podle vlastního uznání. Ale je to eskapismus. Útěk od života.“

„Jistě. Stejným útěkem od života je sbírání známek, poker, velká politika a drobné potyčky se sousedy. Ve světě neexistují obecné hodnoty. Je třeba vyhledávat maličké cíle a obětovat jim život.“

„Tak by bylo možné uvěřit i v komunismus.“

„A proč ne? Nádherný a velký cíl. Obětovat mu život je tradice…“

Statečný elf Makrela na mě pohlíží se smutkem.

„Ljoňo… Elenie… máš životní cíl? Jakýkoli? Ne krádež tisícovky dolarů, zábavu s přáteli v hospodě, ale prostě Cíl?“

„Mám,“ přiznávám.

„Je to tajemství?“

Chviličku mlčím.

„Víš, chtěl bych přijít domů a nemuset tahat z kapsy klíče.“

Vika v masce elfa odvrací pohled.

„Je to směšně málo,“ pokračuji. „Méně než ostření neexistujících mečů… než výzkum psychopatů ve virtuální realitě. A už vůbec ne komunismus a světová revoluce. Prostě chci, aby mi někdo otevřel mé vlastní dveře, když u nich zazvoním.“

„Také po tom občas toužím,“ odpovídá po chvíli Vika. „Ale už byly doby, kdy jsem se vracela domů a měl kdo otevřít. Jenže… nebylo to vždy dobré.“

Tak to bývá, divere…

Pořádnou do zubů.

„Ljoňo, pojď, vytáhneme Smolaře,“ vyzývá vážně odvážný voják Makrela.

Míříme k městským hradbám.

Lidí je zde málo. Za dozoru elfích mudrců desítka branců vydělává body síly, šermují s meči a střílí šípy do terčů. Podél řady krámků, kde prodejci vydělávají body schopností, procházejí kupci. Také něco získávají. Otrhaný malíř kreslí zájemcům portréty, žonglér – nepochybně mág, žongluje ohnivými koulemi. Život kypí. Člověk v zeleném elfském oděvu zpívá v doprovodu kytary:

Vousatý minstrel na bránu hradu zabouchal,
otevřela mu služtička mladičká…

Maličká skupinka posluchačů nejeví nadšení, bard tedy zanechal balady, rozhlíží se a přechází na místní popěvky:

Elf jménem Legolas,
dotěru jednou plác,
dotěra v řeku zaletěl,
jak by se utopit chtěl!

Tato hloupá písnička se líbí mnohem víc. Minstrelovi tleskají, házejí mu drobné mince, chichotají se.

Tiše se vzdalujeme.

„Potřebujeme něco?“ ukazuje Vika na krámky.

„A peníze?“

„Hledej v kapsách.“

Strkám ruku do kapsy, kde opravdu je pět měďáků.

„Všichni příchozí je dostávají automaticky,“ vysvětluje Vika. „Slyšela jsem o tom.“

V jednom krámku jsme po tvrdém smlouvání koupili dvě čutory se zdejším vínem a dva krátké kinžály. Bojovat stejně nehodláme a meče, kopí ani halapartny, zde hojně prodávané, nepotřebujeme. Ale náklonnost ke zbraním mají muži zřejmě geneticky zakódovanou. Pod vyčítavým

pohledem Viky brouzdám podél krámků a hledám vhodné ničivé prostředky. V krámech je přítmí, jen u vitrín se zbraněmi planou svíce. Na ostřích tančí krvavě červené odlesky. Připomínají mi prodavače květin, kteří v zimě vkládají svíčky do svých akvárií s květinami.

Život a smrt si jsou podobné. Oblékají se skoro stejně.

V koutě krámku sedí u stolku dva neznámí muži. Nejdříve procházím kolem a až potom se zastavuji.

Podsaditého siláka v bílém obleku neznám. Ale… „Je to k zblití," povídá silák za mými zády. „Šmejd. Bulvár. Samá zvrhlost."

Cítím stejný odpor jako v dětství, kdy jsem se koupal v řece a po vynoření uviděl přímo před svýma očima velkou ropuchu.

Silák za mými zády si upravuje čepici naraženou na oči a pokračuje:

„Dříve byly tvé hry neobvyklé. Obsahovaly zdravé prvky. Ale teď jsou to samé sračky."

„Teď přeháníš," odpovídá Čepičáři jeho společník. „Mládež se musí bavit…"

„Říkám vždycky to, co si myslím. Pravdu," tvrdí Čepičář. Najednou chápu, že to není pouhá fráze. Opravdu si to myslí. Nerozlišuje mezi sebou a pravdou.

Ó jé…

„A právě za to tě nemají rádi," odporuje mu společník.

„Ha! Láska je také lež! Když zaznamenáš všechno, co se tady děje, je to evidentní."

Kramář od pultu vidí, že jsem se zastavil u jedné vitríny, a ožívá. Přichází blíž a ukazuje na vitrínu s mečem.

„Moc dobrá zbraň! Ale smíte si ji koupit, jedině když máte sto bodů dovednosti!"

Čepičář za mými zády žvaní dál:

„Úroveň hry hrozně poklesla. Ztratila svou rozvojovou úlohu. Body síly, minstrelové, žongléři… Hnus! Uvažuj o tom!"

„Přejete si meč?" ptá se zdvořile prodavač.

Pohlížím na Čepičáře. Jeho společník, zřejmě nějaký známý hráč, se ptá:

„Co tedy navrhuješ?“

„Situace je naprosto jasná,“ prohlašuje Čepičář. „Ale rád se podívám, jestli najdeš adekvátní řešení…“

„Ne, děkuji,“ odpovídám prodavači. „Zdaleka nemám sto bodů.“

Vycházím z krámu na čerstvý vzduch, k čekající Vice, která zřejmě nezaznamenala svého bývalého klienta.

„Co jsi tam hledal?“

„Život.“

„A našel?“

Krčím rameny.

„Zřejmě ne.“

Jdeme k městské bráně, kolem zpívajícího minstrela, kolem žongléra a šermujících branců, když mi najednou něco dochází.

V tom, co říká Čepičář, ať už holkám v bordelu nebo elfům v Lórien, je hodně pravdy. Pravda je maskovací oblek cynismu.

I to je určitě cíl, ztotožnit se s pravdou. Procházet Hlubinou a hrdě hlásat pravdu, pohrdavě setřásat z bílých manžet špínu lidských vad. Trpět za pravdu a odhalovat lži.

A to vše z jediného důvodu.

Neschopnosti milovat lidi.

Hledím na tento svět a připadají mi směšní hoši, kteří ostří nakreslené meče, studují trpasličí jazyk a prodávají nicotu. Ale to není vše… Je třeba učinit ještě jeden krok… maličký, docela maličký krok – a postoupit dál. Přestat milovat.

Záhadného Smolaře, hloupoučkého hobita, virtuální prostitutku Viku, prodavače v krámu, minstrela s kytarou, vlkodlaka Romana, Muže bez tváře…

Nemilovat nikoho.

Je to tak jednoduché, vždyť všichni mají plno nedostatků. Na každého z nich je možné se hněvat, každého přehlížet. Ne, to není ono. Ne hněvat se, prostě nemilovat.

Tím pootevřu úzké a těžké dveře a nahlédnu do jiného světa. Sterilně bílého, zmrazeného k absolutní nule. Neživého a čistého jako procesor.

„Viko," šeptám. „Viko…"

Proč jdeme zachraňovat Smolaře? K čemu tento dlouhý, obtížný proces?

„Viko…"

Pohlíží mi do očí – a já ji vidím pod podobou elfa, pod zlatými kadeřemi a bledými aristokratickými tvářemi.

Obyčejnou, opravdovou.

Svou Viku.

Které není třeba nic vysvětlovat.

„Pověz ‚miluji'," povídá.

Volím.

„Miluji," šeptám stěží slyšitelně.

„Přátele i nepřátele…"

„Přátele i nepřátele…" opakuji.

„A já miluji tebe," říká Vika.

Lórien je nádherné město.

Nikdo se tu neposmívá muži a elfovi, kteří se objímají u městské brány.

110

Dobře se kráčí zimní silnicí, když před tebou prošla celá armáda.

Sníh je udupaný, nezabloudíš.

A všude známky hlučného, kypícího zmatku.

Borovice prošitá šípy. Elfové tam buď zahlédli špeha nebo se pohádali, kdo má lepší oko a pevnější ruku… Spíš to druhé.

Stopy vedoucí stranou. Dvě hromádky tabákového popele. Přestavuji si dva stařičké průvodce, jak si odskočili vykouřit dýmku, zatímco kolem mašíruje armáda. Jeden byl nepochybně mágem s hůlkou v ruce, druhý bojovníkem s mečem. Jsou zde i stopy, kulatá po hůlce a úzká po meči.

A tady krátká zastávka. Na levé straně je sníh udusaný, na pravé jen zlehka ušlapaný. Jistě, elfové našlapují tak zlehka, že nezapadají. Takže zde obě části armády vyslechly instrukce od svých velitelů…

V reálu by pět mil zabralo hodně času. Hráči nejsou naštěstí milionáři, aby putovali ke svým nepřátelům celé měsíce. Silnice ubíhá pod nohama zázračnou rychlostí.

Hráči se určitě dohodli pokládat to za magii…

Došli jsme ke skalám, pokračujeme po pěšince. Několikrát mi připadá, že poznávám místo, kde jsem nedávno postrašil hobita, ale pokaždé se jednalo o omyl. Cestu prostě vytvořili z opakujících se prvků, lacino.

Nakonec Vika zpozoruje stopy, vedoucí z cesty do houští, Smolaře jsme schovali nedostatečně, každý voják, který by se za armádou opozdil, ho mohl zpozorovat. Bez domluvy jsme přidali do kroku – co když tam už nebude?

Ale Smolař je na svém místě, a dokonce ne sám.

Opírá se o kmen stromu a něco vypráví hobitovi, popíjí přitom z čutory. Hobit dřepí před ním a hlasitě se směje. Při pohledu na nás vyskakuje a vytahuje svůj maličký kinžál.

No prosím. Ten mrňous dokáže být statečný. Přinejmenším tehdy, kdy má za zády bezbranného člověka.

„Jsme přátelé!“ zvedá ruku Vika. „Přicházíme v míru!“

„Jsem lékař Elenium,“ přidávám se. Pozná nás Smolař?

„Ahoj, Ljoňo,“ usmívá se.

„A já jsem Harding!“ schovává hobit kinžál. „Neviděli jste tady Conana? Vysokého, s ohnivým mečem!“

„Ten Conan ho oloupil!“ povídá Smolař vážně a jen oči se mu smějí.

„Ne, nebyl moc zlý!“ brání hobit nečekaně lupiče. „Dal potom Alienovi všechny mé zásoby! Pochopil, že je potřebuje víc!“

„Komu?“ ptám se současně s Vikou.

„Alienovi,“ odpovídá prostoduše hobit. „Tady jemu. Zlomil si nohu.“

Velice zajímavé.

Přistupuji ke Smolaři a uvolňuji dlahy na noze. Rozkládám do sněhu obsah své lékařské brašny. O tom, jak se v tomto vymyšleném světě léčí, nemám nejmenší potuchy.

„Takže se jmenuješ Alien?“ vyptávám se. Smolař mlčí.

Otevírám jednu lahvičku. Uvnitř je páchnoucí zelená mast. Shrnuji Smolaři nohavici a natírám mu důkladně nohu. Po úvaze ji ještě olepuji suchými listy a prohlašuji:

„Za pět minut zlomenina sroste.“

Situace je velice prostá. V tomto světě mám schopnost léčit. Smolař se tady objevil se zlomenou nohou. Když jsem nyní otevřel tašku a obětoval část jejího obsahu na Smolařovu nohu, počítač podporující Lórien a jeho okolí musí obnovit funkce nakresleného těla.

„Co když to nebude působit?“ dotazuje se hobit.

„Pak odneseme… hm… tvého přítele do města.“

„Děkuji,“ říká hobit z celého srdce. „Já mám jen tři body síly, sám bych ho nedonesl.“

Chviličku mlčí a potom se ptá:

„Zvládnete to sami?“

„Jistě.“

„Takže já půjdu zpátky do města. Byl jsem tady dlouho, určitě mě hledají.“

Nepochybně dítě.

„Utíkej,“ zbavuji ho výčitek svědomí. Harding vybíhá na pěšinku a přitom křičí:

„Ale dejte si pozor na Conana!“

Vika mi šeptá do ucha:

„Conan, vítěz nad hobity!“

„Nech toho!“ žádám ji. „I tak se stydím.“

Mlčky čekáme pět minut, bez domluvy odkládáme rozhovor se Smolařem. Důležitější je výsledek léčby.

„Tak vstávej!“ přikazuje Vika.

Smolař se nedůvěřivě staví na chorou nohu. Dělá krok, potom druhý.

„Bolí?“ ptám se se zvědavostí opravdového lékaře.

Vrtí hlavou.

„Tak půjdeme do města.“

„A potom?“ pohlíží Smolař na Viku, ta mlčí. Odpovědět musím já:

„Potom si budeš muset vybrat. My už nemáme na hádanky čas.“

* * *

Návrat do Lórien nelze nazvat triumfálním. Strážci u městské brány na nás pohlížejí podezíravě – prošli jsme tady před několika hodinami a zřejmě jsme armádu nedohonili. Nemají sice štiplavé poznámky, ale přesto vysvětluji:

„Přemluvil nás, abychom trošku trénovali,“ ukazuji na Smolaře. „Zatím nejsme moc platní.“

Vysvětlení stejně špatné jako každé jiné. Můžou nás pokládat za nafoukané nováčky, kteří se včas vzpamatovali.

„To je Lórien?“ ptá se Smolař, když procházíme kolem sněhobílých stromů opletených schody jako vánoční stromek řetězy.

„Ano. Nyní vyjdeme na ulici a definitivně dokončíme své záležitosti,“ nadhazuji.

„Stejně nemůžu nic vysvětlit,“ odpovídá Smolař.

„Tak se rozejdeme. Navždy, hochu.“ Nelžu a nevydírám ho. Musím se skrývat. Čeká mě dlouhé a nepříjemné skrývání v různých dírách, kde počítačům ještě říkají kalkulačky. A Vika musí obnovit svůj podnik.

Vika na mě hledí, ale mlčí. Chápe, ví, že musím odejít.

Smolař zvedá hlavu a pohlíží na rozpraskanou oblohu.

„Jestli chceš, zůstaň tady. Nemusíš platit za telefonní spojení?“ ptám se.

„Nemusím.“

„A vystupovat do reálu najíst se taky nemusíš?“

Mlčí.

„Vyděláš si tisíc bodů a budou si tě tady vážit,“ uvažuji nahlas. „Občas sem přijdu, zaklepám a zeptám se: ‚Kde najdu moudrého Aliena?‘ Pak se možná odvážíš povědět mi pravdu.“

„Také nemám moc času, Leonide.“

„Nekecej! Co pro tebe znamená rok nebo dva po staletích ticha?“

Smolař se zastavuje. Pohlížíme si do očí.

„Hoši, já jsem z naší trojice zřejmě nejméně informována,“ ozývá se Vika.

„To je velice jednoduché, Viko. Když vynecháme nemožné, pravdou se stane nepravděpodobné.“

Zmátl jsem i Smolaře.

Něco ještě chybí v dlouhém řetězu podmínek, které mu brání v hovoru.

„Pojďte,“ vyzývám je. „Nebudeme dráždit ubohé elfy… nikdy se nestaneme součástí jejich pohádek.“

Vycházíme z Lórien stejným pokojem. Tentokrát nás vrátný netrápí dotazy.

„Rozhodni se, Smolaři," otevírám dveře. „Nežertuji, už mám rébusů dost."

Ale při vycházení ven si uvědomuji, že se stejně budu muset rozhodnout.

* * *

Pět metrů od nás stojí Muž bez tváře. Ruce zkřížil na prsou, probodává nás pohledem ze zamlženého obličeje. Nad špinavou vozovkou povlává černý plášť.

Není sám.

Za jeho zády stojí tři bodyguardi se samopaly. Další dva se vznášejí ve vzduchu opodál, ale ne tak vtipně jako Zuko s okřídlenými sandály. Za jejich zády hučí tryskové motorky. Nejsou vysoko, tak dva-tři metry nad zemí a celá scéna mi připomíná nějakou starou hru z předvirtuální doby.

„Bravo, divere," oslovuje mě Muž bez tváře.

Vika se vzpamatovává první.

„To tví hoši mi zničili podnik?" začíná agresivně.

Mlha nad límcem černého pláště se houpá.

„Podívej se na svůj účet, holka. A potom se zamysli, jestli budeš cítit křivdu."

Další zaševelení a neexistující obličej se obrací ke mně.

„Sklad, kde jsme rozmlouvali poprvé, je na Yuken Street 42. Jdi a vezmi si to, co jsi měl slíbeno."

Hm.

Bič a cukr.

Velice sladký cukr.

Muž bez tváře pokročil vpřed. Podává Smolaři ruku.

„Půjdeme. Musíme probrat moc věcí. Vím, kdo jsi."

Smolař se nehýbá.

„Domluvíme se. Musíme se domluvit. Nevím, jaké budeš mít podmínky, ale udělat se dá všechno…" šeptá Muž bez

tváře hypnoticky. Na nás se už nedívá, jsme koupení a odsunutí ze hry.

Ovšem jen podle jeho názoru.

„Nebyl jsi v Rusku příliš dlouho, Dimo," povídám a Muž bez tváře tuhne. „Svou medaili si pověs na záchod."

„Chceš říct, že se nedáš koupit, Leonide?"

Jsme si kvit. Také zná mé jméno. A možná i adresu.

„Ano."

„Copak, pokus o sebevraždu? Dávám přednost dobré mzdě za dobrou práci… a to jsem se opravdu nenaučil v Rusku."

„Nepracoval jsem pro tebe. A ty taky riskuješ."

„Čím?"

„Co když tě udám Urmanovi? Samotnému Friedrichu Urmanovi? Ten se také chce dostat mezi zasvěcené."

Muž bez tváře se začíná smát.

„Jsi hlupák, divere! Samotnému Urmanovi? Žádný člověk jeho formátu osobně nevstupuje do virtuální reality! Na to má referenty, tajemníky, dvojníky, faksimile a jak je libo. Dobře připravení pomocníci pro takové záležitosti."

Vydržím úder. Působím dojmem, že takovou rafinovanost jsem nečekal. Připadalo mi, že byznysmeni se baví v Hlubině stejně rádi jako obyčejní lidé. Ale úder vydržím – nic jiného mi nezbývá.

„Jaký je v tom rozdíl, Dibenko? Můžu o tobě informovat Al-Kabar. A ty mi nemůžeš udělat nic, protože jsem diver."

„I ti mají citlivá místa."

Blufuje, určitě blufuje. Otáčím se ke Smolaři a ptám se:

„Chceš s ním jít?"

„To musíš rozhodnout sám," odpovídá Smolař. Ten jediný se nyní vůbec nebojí. Možná také Dibenkovy gorily, ale ty z docela jiného důvodu.

„Půjdeme," povídám a beru Smolaře za ruku. Je to zvláštní, ale jsem naprosto přesvědčen, že nám Dibenko nebude bránit. Přece není idiot! Jestli chápe, co se děje…

„Zabijte ty dva," rozkazuje Muž bez tváře.

Stojíme těsně u sebe, ochranka nestřílí. Zřejmě má příkaz za žádnou cenu nezabít Smolaře. Ti dva ve vzduchu visí dál, ale ti tři na zemi se vrhají na nás.

Co stačí na dva neozbrojené lidi? Několik ran pažbou, několik virů vyslaných do našich počítačů a zmizíme z bojiště. Možná na nás za zdí pohlížejí stateční lórienští elfové, ale zasahovat nebudou. Stačí jim vlastní odvaha a vlastní zbraně.

Ale ukazuje se, že nás nesledují jen elfové.

Vyhnul jsem se první ráně a dokonce jsem podrazil bodyguardovi nohy. Ten padá – v Deeptownu platí obecné zákony… Pokouším se mu vytrhnout samopal v nesmělé naději, že tato soustava virů funguje jako autonomní soubor…

V tom okamžiku ze střechy elfské zříceniny skáče velký šedý stín.

Vlk sráží jednoho z létajících bodyguardů, který padá na vozovku jako loutka. Cvakly čelisti a muž znehybněl. Vlk odskakuje právě včas, protože druhý letec po něm začíná střílet.

Kulky trhají lhostejné tělo, které se začíná vznášet – motorek pořád pracuje. Vlk skáče k nám.

Muž bez tváře mu obratně uhýbá z cesty. Ale vlk ho míjí, zakusuje se do krku jednomu z našich nepřátel. Čas doslova houstne – vidím, jak třetí bodyguard bojuje s Vikou, a házím svého soupeře na něho.

Jediným cvaknutím čelistí vlk prokusuje bodyguardovi krk a vrhá se na zbývající dvojici. Vlkodlak je příliš zaujatý bojem, než aby plně imitoval vlčí chování – trhá soupeře zuby a jako kočka buší tlapami. Z drápů mu vyletují zelené jiskry – aktivoval virovou zbraň.

U nohou mi leží automat, zvedám ho, ovšem v programu je samozřejmě detektor uživatele. Spoušť na stisk mého prstu nereaguje, takže zbraň prostě vrhám na boduguara, který letí na nás a začíná střílet. Rychlá, nesmyslná reakce.

Tentokrát však i nebezpečná. Dávka zasahuje letící samopal a pojistka bojového programu nevydrží. Výbuch – a celá soustava virů v podobě samopalu se naráz aktivuje. Nejblíže je nešťastný letec a ten to chytá naplno. Další výbuch a letec se rozpadá na cucky.

„Utíkejte!“ řve vlk a seskakuje z nehybných těl. Z tesáků mu kanou krvavé sliny, srst se ježí. Přistupuji k Romanovi, pokládám mu ruku na hřbet a šeptám:

„Díky.“

Muž bez obličeje zůstal naživu a nevzrušeně pohlíží na zkázu svého vojska.

„Utíkejte!“ ryčí vlk znovu a neodvrací od Dibenka pohled.

„Diverské bratrství?“ ptá se Muž bez tváře posměšně. „To bych nečekal.“

Je příliš klidný. Kývám na Viku a Smolaře, kteří poslušně začínají ustupovat. Já s Romanem zůstáváme. Dva proti jednomu.

Ovšem ten jeden se příliš ovládá.

„Znovu ti doporučuji, aby ses vzpamatoval, Leonide,“ oslovuje mě Dibenko.

„Jdi konečně!“ štěká na mě vlk a blýská zelenýma lidskýma očima. A skáče na Muže bez tváře.

Nádherný skok, dokonce rychlejší a přesnější než ten ze střechy. Čelisti se zacvakly na Dibenkově šíji, přední tlapy mu drásají hruď. Vlkodlak stojící na zadních tlapách je vyšší než člověk.

„Štěně,“ povídá Muž bez tváře.

Jednou rukou chytá vlka za kůži na krku a odhazuje ho k domu elfů. Rána je tak silná, že zeď padá a vlk napůl dopadá do chodby. Okamžitě se však zvedá a znovu se vrhá na Dibenka. Nejednalo se o obyčejný úder – vlkova kůže září bílým svitem.

Takže Roman chytil virus. Vlkodlak zřejmě odhodil své zabezpečení ve prospěch rychlosti a přesnosti pohybů. Ale přestože virus nyní zaplavuje jeho počítač, pokračuje v boji.

Utíkám. Roman mě vystopoval – jak asi? Pustil se do boje, aby mi poskytl šanci.

Nesmím ji promarnit.

O deset metrů dál Vika na ulici zastavuje automobil Deep Průvodce, strká Smolaře dovnitř a mává na mě. Ale potom žasne.

Uši mi trhá žalostné, tichnoucí vytí a v následující chvíli mě Muž bez tváře chytá za ruku. Těžko můžu soupeřit v rychlosti s někým, kdo má počítač nejnovější generace. Jediná rána a ležím na zemi. Muž bez tváře, který vymyslel Hlubinu, se sklání nade mnou.

„Byl jsem trpělivý," povídá.

Plivám do té mlhavé masky. Ryze symbolické gesto – možnost plivání nebyla do virtuálního těla zahrnuta. Musím to Počítačovému Mágovi navrhnout…

Dibenko přejíždí dlaní po prázdné tváři, jako by si stíral plivanec. Ale nijak štítivě. Prsty trhají hrst mlhy a mačkají ji jako špinavý městský sníh.

„Chytej, divere! Hezké sny."

Sníh mi letí přímo do obličeje, rozvíjí se jako nekonečné plátno. Už není šedé, ale barevné, jiskřivé, zrcadlové, vzorované.

Příliš pozdě chápu, odkud tyto barvy znám.

„Hlubino, Hlubino…"

Příliš pozdě.

Deep program mě zahaluje a nemám sílu uhnout.

„Hlubino, Hlubino…"

Plátno plane a nehodlá uhasnout, jak by se slušelo na poctivý, poslušný deep program…

„Hlubino, Hlubino…"

Nořím se pořád hlouběji, padám do této barevné propasti, do nekonečných lživých odrazů, do barevného bludiště, do šílenství a zapomnění.

Na svém počítači nemám timer a nikdo ke mně nepřijde s klíčem.

„Hlubino, Hlubino…"

Nedokážu se vynořit stejnou rychlostí, s jakou mě vtahuje barevný vír!

„Hlubino, Hlubino…“

111

Klid především.

Prý je to oblíbený slogan jednoho z našich kosmonautů. Jenže kdo si pamatuje hrdiny bývalé doby?

Klid.

Panika zabíjí rychleji než kulka.

Kolem mě je nekonečný kaleidoskop. Duha, ohňostroj, aktivní deep program. Jak jednoduché a jak nečekané. Diver se dokáže vynořit, ale co si počne, když vody přibývá rychleji, než dokáže plavat vzhůru?

Ještě nevím.

Dělám krok a kupodivu se daří. Svět ztratil reálnost. Stal se obrázkem šíleného abstrakcionisty. Kolem mě proplouvá oranžová stuha, svíjí se do prstence a pokouší se mi omotat hlavu. Strhávám ji, ruce nevidím, ale stuha uraženě odplouvá stranou. Pod nohama, které také nejsou, tryskají fontány bílého prachu. Začíná pršet smaragdový déšť, každá kapička je maličký, bolestivě bodající krystalek.

A ticho, neživé ticho, takové, o kterém mluvil Smolař.

Klid.

Kde jsem? Kráčím ulicemi Deeptownu s nataženýma rukama a zahleděn do nicoty? Nebo jsem spadl do hlubin Dibenkova počítače? Nebo jsem se jako legendární osoby rozplynul po celé Síti?

Klid.

Především jsem doma. Doma, u svého starého počítače. S přilbou a v kombinéze. Před sebou mám klávesnici, vpravo myš. Když stisknu klávesu, napíšu příkaz výstupu…

Ne, to není možné. Podstata není v tom, že necítím klávesy pod rukama. Vědomí si prostě už dávno zvyklo imitovat pohyb. Nezvedám ruku a neskáču, jen se zvedám na židli, nejdu, ale jen pohybuji nohama pod stolem. Iluze. Hlubina.

„Viko!“ říkám. „Viko! Výstup ze virtuální reality! Viko, přerušuji ponoření. Výstup!“

Bez výsledku.

Kontakt s Windows Home z Hlubiny jsem pokládal za přirozený. Dostávat i předávat soubory, zajímat se o možnosti počítače. Kdyby bylo všechno tak jednoduché, nebyli by diveři třeba. Teď, v kůži obyčejného návštěvníka, podléhám běžným zákonům.

Necítím reálný svět.

Nemůžu přivolat pomoc. Topím se.

Klid!

Pokouším se sejmout přilbu, kterou necítím. Marně. Běžím, trhám sebou v naději, že vytrhnu kabel.

Pochybuji, že jsem se přesunul jen o metr.

Zakrývám si oči. Musím se odpojit od deep programu. Nevidět ho. Nepotápět se dál.

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj… Pusť mě, Hlubino…“

Opakuji stokrát, propadlík školy diverů, smutně čmárající do sešitu jednu a tutéž větu:

„Hlubino, Hlubino, nejsem tvůj, pusť mě, Hlubino…“

Žádná změna.

Tam, v nekonečně vzdáleném opravdovém světě, mé nehybné tělo sedí před počítačem. V otevřených očích se odrážejí zhoubné duhy.

Zajal mě Dibenko.

Vymyslel tuto past náhodou? Pokoušel se sám naučit vynořovat, projektoval záchranný kruh a dostal kbelík s cementem? Nebo právě to chtěl? Nepozvednout všechny obyvatele virtuality na úroveň diverů, ale stáhnout divery mezi ostatní?

Možná se to nikdy nedozvím.

Co se stalo Romanovi? Stačila Vika nasednout do auta, nebo také bloudí v barevné metelici, a Smolař pokorně a mlčky odchází s Dibenkem?

Abych to zjistil, musím se vrátit.

Svět kolem mne se zvolna uklidňuje. Buď se bláznění barev srovnalo do systému, nebo jsem si zvykl na to, co se děje. Předpokládejme, že barevný déšť přichází shora, a hned mám orientační bod. Pokusím se jít. Pomalu, klidně. Třeba k té oranžové stuze, která se svíjí vpředu…

Stuha mě pouští k sobě a odlétá. Stačím postřehnout, že smaragdový déšť ji posekal, má potrhané okraje. Oranžová stuha je svinutá jako Moebiova páska, jako… jako by byla nezávislá na okolním prostoru!

Na deep program příliš důmyslné…

Znovu jdu ke stuze, ale ta se opět nenechá uchopit do ruky a odlétá.

Co se vlastně děje? Zformoval se kolem mě tento bláznivý svět, nebo je to všechno hříčka podvědomí?

Jdu za stuhou. Každý směr může být správný – pokud zde nějaké směry vůbec existují. Déšť sílí, krystalky se zmenšují, mění v jehličky. Skláním hlavu, abych ochránil oči, a jdu dál. To, co se děje, mě z nějakého důvodu těší. Někdo s někým bojuje.

To znamená, že existuje šance.

Neexistuje čas ani prostor. Všechny míry se slily do jedné. Možná uplynula hodina, možná tři kilometry.

Možná přišlo šílenství.

Stuha visí přede mnou a její pohyby jsou stále pomalejší a nejistější. Vlastně jsou to oranžové, deštěm posekané cáry. Poslední trhnutí – a padá dolů, kde zvedá gejzír bílého prachu.

Konec?

Stojím nad pozůstatky svého zvláštního průvodce. Co teď? Orientační body neexistují. Zavírám oči a slyším tichý, vzdálený zvuk.

Deep program se zvuky neoperuje! Říká se, ale můžou to být jen drby, že počítač Dimy Dibenka neměl zvukovou kartu.

Jdu.

Zvuk sílí, ale pořád je nevýrazný. Tak zurčí lesní potůček nebo šumí vzdálený příboj nebo praská plamen svíčky. Všechno jedno, i kdybych naslouchal echu Velkého třesku – potřebuji tento zvuk, opak ticha!

Krok, další.

I za zavřenými víčky vnímám, že se něco změnilo.

Otevírám oči. Svět jakoby pohasl. Smaragdový déšť není tak výrazný, vybledl, už to nejsou smaragdy, z oblohy padají špinavé střepy lahvového skla. Bílý prach pod nohama je stěží vidět.

Vpředu září modrá hvězda.

Kousek denní oblohy.

Buď se zvětšila, nebo já jsem se zmenšil – nade mnou se nyní vznáší mrkající ohnivá koule. Natahuji ruku, dotýkám se teplých paprsků.

A padám do hvězdy.

* * *

Vítr.

Do tváří mi šlehá studený vítr.

Vstal jsem ze země poprášené sněhem. Kam oko dohlédne, všude rovina jako stůl. Žádný obzor. Oblohu pokrývají proplétající se oranžové nitě, kterými prosakuje modré světlo.

Nad zemí plynou mlhavé stružky, které mění barvu i hustotu, letí vstříc větru a vznášejí se k oranžové mřížce oblohy.

Oprášil jsem z kolen sníh a pohlédl na dlaň. Zvláštní sníh – vločky jsou příliš velké. Sypké, neslepují se. Syčí na mé ruce a odlétají jako lehká mlha.

„Těší mě, že jsi došel, Ljoňo," promluvil Smolař za mými zády.

Než jsem se stačil otočit, vykřikl:

„Není třeba!"

Rovina zahalená mlhou, studený vítr, sypký sníh. Polykám chuchvalec v krku:

„Díky, Smolaři."

„Musel jsem pomoci," odpovídá vážně. „Nebo se alespoň pokusit. Vždyť jsi mě zachránil."

„Nepříliš úspěšně…"

„Ale vyvedl jsi mě. A mně bylo hodně zle – tam."

„Myslel jsem si to. Ale mohl jsi projít celým Bludištěm za hodinu… za deset minut…"

„Ljoňo…"

„Mohl jsi projít a překonat všechny rekordy."

„Nemohl."

„Proč?"

„Ještě jsi nepochopil?" zní v jeho hlase údiv.

„Nechtěl jsi zabíjet?"

„Ano."

„Ale to není doopravdy!"

„Pro tebe."

„Nedokážu být takový jako ty!"

„To není třeba, Střelče."

„Víš," bojuji s pokušením se otočit, „jednou mi okamžik připadalo… ale jen okamžik… že jsi Mesiáš. Rozumíš?"

Smolař je velice vážný.

„Ne, Leonide. Nechci být vaším bohem. Jedním z vymyšlených. Jsou příliš krutí."

„Jako my."

„Jako vy," odpovídá jako ozvěna a v hlase mu zní smutek.

„To je sen?" ptám se po chvíli mlčení. „To všechno kolem?"

Ten, který stojí za mými zády a nechce, abych se otočil, velice dlouho mlčí.

„Ne, Ljoňo. A jestli je to sen, není tvůj.“

Rozumím.

„Díky.“

Není mi zima, možná proto, že tomu tak chtěl. Nepálí mě šedé hrudky sněhu pod nohama ani mlžné stružky. Možná je to pro něj maličkost, možná to vyžaduje nezměrné úsilí. Nevím.

„Stačili jste utéci?“

„Ano. Nyní jedeme do města. Vika uvádí řidiči jednu adresu za druhou… podle mého názoru neví, co má dělat.“ Smolař na chvíli zmlkl a potom dodal: „A také pláče.“

Na obloze se svíjejí oranžové stuhy. Nekonečný tanec pod horkým modrým sluncem. Přesto je to krásné…

„Pověz jí, že jsem v pořádku.“

„Je to pravda?“

„Nevím. Pomůžeš mi odtud vyjít?“

Smolař neodpovídá.

„Můžu se odtud dostat?“

„Ano. Můžeš.“

„Pověz Vice, že je všechno v pořádku.“

„Neuvěří.“

„Uvěří. Také už skoro pochopila. Pověz jí, že v ruské čtvrti Deeptownu je společnost Palouk. Patří jí jen jeden dům. Takový zašlý dvanáctipatrový věžák. Čekejte tam na mě na druhé podestě přesně za hodinu.“

„Ještě něco, Leonide?“

„Ne. To je vše.“

„Bude ti hodně těžko, Střelče,“ zajíkl se Smolař. „Jsi zvyklý bojovat s Hlubinou. Síla a nátlak. Jsi dobrý plavec, vždycky ses vynořil z víru. Ale teď to nefunguje.“

„Ty nespoléháš na sílu?“

„Záleží, na jakou sílu, Střelče…“

Něco se lehce dotklo mých zad. Buď na rozloučenou, nebo na povzbuzení.

A obloha z oranžových nití spadla na zasněženou zem…

Vstávám v cárech barev, v kaleidoskopu jisker. Deep program funguje. Své tělo nadále nevidím.

Jen ve mně žije stěží vnímatelná paměť dotyku.

Ještě si pamatuji ten svět, ještě v něm žiji. V cizím dalekém snu…

„Co to vytváříš, Dibenko?“ šeptám do šíleného ticha. „Nelze… nelze s ním zacházet po našem.“

Tento náhodný stvořitel virtuálního světa mě neslyší, pokračuje ve své honičce za Smolařem, ve svém lovu zázraku. Ale musím ho najít a vysvětlit mu, jak se mýlí.

Zavírám oči, rozkládám ruce. Barevné záblesky pod zavřenými víčky, to deep program dál zahaluje můj mozek.

Především klid. Není tu nic démonického. Lesklé kyvadélko, kterým hypnotizéri kývali pacientovi před očima – právě to je deep program. Kyvadélko elektronického století. Neexistuje hranice mezi snem a snem ve snu. To já sám stavím tyto bariéry. Sám si namlouvám, že se topím.

Ale teď je čas se vynořit.

„Hlubino…“ šeptám skoro něžně. „Hlubino, Hlubino…“

Budovali jsme, ukládali cihličky počítačů do malty telefonních linek. Vybudovali jsme velké město. Město, ve kterém není dobro, ani zlo, dokud nepřijdeme my.

V opravdovém světě nám bylo těžko. Tam nerozumějí hazardu, mnohadennímu lámání cizího programu a mnohaměsíčnímu psaní vlastního. Tam nemluví o klesajících cenách na megabajt paměti, ale o rostoucích cenách chleba. Ve světě, kde se zabíjí doopravdy. Ve světě, kde je těžko hříšníkům, svatým i obyčejným lidem.

Vybudovali jsme si město, které nezná hranic. Věřili jsme, že je skutečné.

Nastal čas se vynořit.

Zatoužili jsme po zázracích a zaplnili jimi Deeptown. Elfské louky a marsovské pouště, bludiště a chrámy, vzdálené hvězdy i mořské hlubiny – vše tady našlo svá místa.

Ale teď je čas se vynořit.

Unavila nás víra v dobro a lásku, napsali jsme si na prapor slovo „svoboda“ v naivní víře, že svoboda je víc než láska.

Nastal čas dospět.

„Pusť mě, Hlubino,“ prosím. „Hlubino, Hlubino… jsem tvůj.“

Část pátá

Smolař

00

Nejdříve je tma.

V jediném okamžiku zmizely všechny barvy světa.

Nepostřehl jsem, kdy a jak se to stalo. Před chvílí byl kolem mne deep program a nyní vůbec nic.

Co když právě tak hynou diverové? Pádem na samotné dno virtuální reality? Sežehnou si mozek a už nic necítí?

Tma se však dělí na síťku maličkých čtverečků, mění kontrast. A barvy se vracejí.

Stojím a tisknu hlavu ke zdi. K nakreslené zdi nakresleného domu.

Je to zvláštní. Jako bych vstoupil do virtuální reality bez deep programu. Ale nedívám se na displeje přilby, jsem zde jakoby doopravdy! Jenže svět přestal být reálný, stal se nakresleným, animovaným.

Odstupuji od zdi, čtverečky se slévají a mění v červené obdélníčky cihel. Pohlížím na oblohu – je temně modrá s ojedinělými hvězdami. V ulici jsou domy a paláce připomínající dětské kresby: výrazné obrysy vybarvené pastelkami. Tento domek je cihlový, plot dřevěný, v zahradě jedličky… V ulici stojí kovové roury se žlutými skvrnami nahoře – kandelábry…

Konvence, všechno je konvence. Lepší čtvrti jsou nakreslené lépe, ale teď jsem na periférii. Okolní svět vytvářejí jednoduché programy a udržují nevýkonné počítače.

Legrační je, že já jsem skutečný. Mám rukáv roztržený ve rvačce, poškrábané ruce… Zvedám dlaň k očím, vidím

každý chloupek, vidím špínu pod nehty a odřenou kůži na kloubech prstů.

Člověk v animovaném filmu.

Třesu se. Je to něco nového, něco takového se ještě nevyskytlo. Co se mnou provedl deep program po tisícím použití?

Co jsem s ním provedl já, když jsem se vynořil ze šílenství?

Zezadu přichází zvuk. Otáčím se – ulicí jede autobus. Obrovský dvoupatrový kolos, skoro celý ze skla. Je nakreslen dost dobře, dokonce se mu otáčejí kola. K oknům se lepí karikované obličeje: dospělí, děti, starci. Na boku znak Deep Průvodce.

Stojím, vdechuji vzduch, prohlížím si nehybné obličeje. Ostatně proč by měly být jiné – mimiku poskytují jen velice dobré programy určené stálým uživatelům. Toto jsou turisté.

Autobus se zastavuje a vystupují z něj neforemní lidé. Nejdříve elegán v zářivě červené kombinéze, průvodce zájezdu. Všichni muži mají obleky a kravaty, jen jediný ve skupině, černoch, má džíny a tričko bez rukávů. Obličeje nevzrušeně pravidelné jako u podřadných zločinců z dětských komiksů. Ženy v elegantních šatech, mnohem propracovanějších než obličeje, a se šperky. Stádečko velkookých dětí. Skupina starců a stařenek v šortkách a s fotoaparáty.

Poslední je invalida na vozíku, kterému pomáhají vystoupit.

„Hej!“ volá na mě průvodce a mává rukou. Ústa se mu otevírají, ale bez mimiky.

„Vítej,“ pokouším se o úsměv. Uspokojený pracovník Deep Průvodce se obrací ke svým ovečkám:

„What attracts you most…“

Slabé zasyčení a průvodcův hlas je stěží slyšet. Přehlušuje ho suchý, známý hlas:

„Co vás nejvíc zajímá v této čtvrti Deeptownu? Můžete si prohlédnout…“ pomlka, „proslulé centrum prodeje knih, kde

vaší pozornosti předloží libovolnou literaturu…“ pomlka, „libovolné knihy, časopisy, noviny, papírové nosiče informací vydávané od doby…“

Mrkám jako dítě, které toužilo po plyšovém medvídkovi a našlo ho v hromadě smetí, zmačkaných papírů a posmrkaných kapesníků.

A tak jsem si vážil překladatelského programu Windows Home! Obdivoval rychlost a přesnost překladu z každého z pěti jazyků Deeptownu!

Rychlost? Určitě. Ovšem přesnost zajišťoval náš vlastní mozek, který vybíral z proudu frází patřičná slova.

„Jsou tady také známé, populární restaurace Arturův meč a Čtyři deset. Pokud projdeme po Čtyřicáté třetí ulici ještě sto metrů nebo o něco víc, dojdeme ke čtvrti pro dospělé… plnoleté.“

Mezi turisty to zašumělo – zřejmě úsměšky.

„Máte dvě hodiny volna,“ oznamuje průvodce.

Zřejmě vím, kde jsem. Tato neosobní šedá kopule opodál je proslulé knižní centrum, pojmenované po nějakém americkém prezidentovi, který sponzoroval jeho stavbu.

Pokud jsem na Čtyřicáté třetí, odneslo mě to na opačný konec města. Slušný špacír! Zaraženě hledím na hodinky a panika opadá.

Ze země elfů jsme vyšli před dvaceti minutami!

Turisté se rozcházejí. Rodiny do restaurací, samotáři většinou do zábavních podniků pro turisty. Muž na vozíku v doprovodu šedivé stařenky a černocha jede do knižního centra. Průvodce vytahuje velký doutník, zjevně hodně drahý, ukusuje špičku a zapaluje si. Jde ke mně.

Bude tomu tak pořád?

Přál jsem si takové vítězství nad Hlubinou?

Ne.

Jsem připraven klamat se dál. Vidět město a lidi, ne směsici dětských kreseb a primitivních animací. Nejsem soudce tohoto světa ani jeho lhostejný pozorovatel. Jsem součástí Hlubiny, tělem Deeptownu…

Zakrývám si obličej rukama a hledím do tmy. Nevím, koho prosit, jestli Hlubinu nebo sám sebe. Přesto prosím.

„Buď mnou, Hlubino…“

„Nechceš doutník, kámo?“ táže se mě průvodce dobromyslně.

Usmívá se a podává mi tabatěrku. Límec červené kombinézy má rozepnutý, z kapsy vyčnívá vršek propisovačky a okraj notesu. Ručím za to, že před chvílí tam nebyly. Obličej má otevřený, přívětivý, upřímný. Tak mají vypadat lidé, uvádějící do Hlubiny nezkušené nováčky.

„Děkuji, nekouřím…“

Všechno je normální. Všechno je jako předtím.

Dokonce lepší.

Hlubino, jsem tvůj. Můžu být opravdovým člověkem v opravdovém Deeptownu nebo opravdovým v animovaném světě. Můžu být i kresbičkou procházející mezi opravdovými obyvateli Deeptownu.

Děkuji, Dimko Dibenko. Chtěl jsi mě vyhodit ze hry, možná dokonce zabít.

Jenže se stalo něco jiného.

Dokonce se domýšlím, co. Smolař mi přece jen pomohl. Předal mi část síly, kterou vlastní.

Děkuji mu za to z celého srdce.

„Jak chceš.“ Průvodce mé odmítnutí neurazilo, schoval doutník. „Žiješ tady trvale, že?“

„Ano,“ přiznávám.

„Jmenuji se Kirk,“ představuje se. „Jsem mu podobný?“

Zřejmě má na mysli nějakou postavu ze hry nebo folklóru. Nikdy jsem se nezabýval americkou masovou kulturou.

„Moc ne,“ odpovídám nazdařbůh.

„Správně,“ podporuje mě Kirk. „Podoba má být vnitřní!“

Puká do vzduchu obláčky kouře, obratně přehazuje doutník z jednoho koutku úst do druhého.

„Jsem ze Seattlu,“ pokračuje, přestože se nepředstavuji.

„A já ze Sankt Peterburgu.“

Kirk mě vesele plácl na rameno.

„Znám! Byl jsem u vás!“

Pociťuji příjemné překvapení, ale ne dlouho.

„Hezké městečko,“ sděluje Kirk svůj dojem. „Míval jsem přítelkyni… takovou ze zásadami! A když jsme večer projížděli Sankt Peterburgem, porouchal se mi karburátor. Museli jsme tam přenocovat.“

Spiklenecky mrká.

S potěšením bych navštívil vlast Toma Sawyera, ale teď mě ta nafoukanost štve.

„Jsem z jiného Sankt Peterburgu. Je v Rusku.“

„Rusko!“ Kirk je příjemně udiven. „Vy také máte Sankt Peterburg?“

„Máme. A kde je vlastně Seattle? V Kanadě nebo v Mexiku?“ zajímám se.

Kirk žvýká doutník. Neví, jestli žertuji nebo opravdu neznám jeho nádherné město.

„V Americe!“

„Jižní nebo Latinské?“

Přestože se jedná o typického, plnokrevného Američana, je docela sympaťák. Chechtá se a šťouchá mě do břicha.

„Paráda! Přijedu k vám. Později. Za pět let plánuji návštěvu Evropy, zajedu k vám!“

„Přijeď.“

Deep program mě tak vyčerpal, že nyní spokojeně stojím a vedu tento přihlouplý rozhovor.

„Vozím turisty,“ navazuje Kirk. „Otcův byznys. Bezva! Jezdili jsme po městě a jedno děvče pořád prosilo, abych jí ukázal divera. Tak jsem ukázal na jednoho mladíka a řekl, že je to diver. Málem převrhli autobus, jak se všichni vrhli na jednu stranu, aby se podívali.“

Oba se smějeme.

„Sem jezdíme málokdy,“ bafá Kirk. „Ale Sam pořád chtěl, abych mu ukázal knižní centrum, takže jsme tady zastavili… má to blízko, restaurace jsou hned vedle… i

všechno ostatní… Sam je ten vysoký v džínách a tričku s krátkými rukávy.“

„Ten černoch?“

Kirk se málem udávil tak neskrývaným rasismem. Copak je možné nazvat černocha černochem?

„Už půjdu, mám práci,“ mručí a bez rozloučení jde rychle k autobusu. Krčím rameny. Kdybyste věděli, občané velmoci, jak jsou vaše komplexy hloupé a směšné…

Ostatně už také musím jít. Zvedám ruku a zpoza rohu vyjíždí taxi.

„Společnost Deep Průvodce vás vítá,“ promlouvá řidič. Jako na objednávku s černou kůží. Nasedám do auta a tiše se přitom směji.

01

Jedeme dost dlouho, Deep Průvodce se připojuje ke společnosti Palouk řadou prostředníků. Nemám tak výkonný počítač, aby udržel celý dům, ve kterém sám sobě pronajímám byt, Palouk je proto na jednom nájemném serveru. Patrně v Bělorusku. Je dost spolehlivý a nepříliš drahý, nehodlám to změnit, ani až si místo pentia koupím pořádný počítač.

Cestou střídavě měním svět kolem sebe ze skutečného na nakreslený a naopak. Daří se mi to docela snadno. A nejen to – začínám měnit vnímání prostoru po fragmentech. Naše skutečné auto předhání auto nakreslené. Nakreslenou ulicí kráčí skutečná dívka. Vedle sebe stojí a rozmlouvají dva muži – skutečný a animovaný.

I kdyby to mělo být šílenství, líbí se mi to.

Volvo, ve kterém jedu, měním v nakreslené. Vystrkuji ruku z okna. Lehký tlak na kůži – dlaň pociťuje vítr.

Neuvěřitelné!

Svět kolem nás patří cizím serverům. Já tudy jen projíždím, je možné, že se sem normálním způsobem ani přijet nedá… ale já můžu kdykoli vyjít, vystoupit z neexistujícího auta. Něco se podstatně změnilo. Už se do Hlubiny nepotápím, žiji v ní!

Kousek před svým domem řidiče žádám, aby zastavil. Znám tuto čtvrť velmi dobře, patří dvěma velkým ruským bankám. Pochopitelně neoficiálně. Finančníci nepokládají takové ukládání kapitálu za smysluplné, ovšem programátoři, kteří pracují v bankovnictví, si tady pořídili byty na státní útraty. A který ředitel z nových Rusů zjistí, že

jeho počítače nejen spojují debet s kreditem, ale ještě udržují část plochy Deeptownu?

Ideální místo pro ověření získaných schopností.

Lidí je tady hodně. Centrum města, vedle obytných čtvrtí i střediska zábavy. Kráčím po chodníku a hledám tichou uličku.

Tato bude vhodná. Plácek s maličkou fontánou a několika lavičkami u zdi věžáku. Je vytvořen jednoduše, ale vkusně. Po trávníku vede zrzavá dívenka na vodítku kočičku, tabulky „Zákaz věnčení psů“ si nevšímá. Hm, logika se jí nedá upřít, jich se zákaz netýká. Kočce se vodítko nelíbí, každou chvíli se zastavuje a pokouší se je shodit tlapkou. V odpovědi na strohý pohled dívenky se usmívám a po chviličce úsilí ji měním v nakreslenou.

Kočička zůstává opravdová, je zrzavá jako její paní, hbitá a neposedná. Virtuální zvířátka – to je jeden z nejvýnosnějších obchodů Deeptownu, pochopitelně kromě her. Milují je hlavně Japonci, třeba ve svých panelových bytech nesmějí mít opravdové? Kromě toho si nakreslená zvířata kupují ubožáci, kteří mají rádi zvířata a trpí přitom na alergii…

Usedám na lavičku, vedle mě si špitá nějaká dvojice. V ševelení fontány si prohlížím betonovou zeď. Pokud mám pravdu, jsou za ní počítače dobře známé banky.

Mám to zkusit?

Už je to stejně fuk, obviňují mě z milionových škod. Když padají hlavy, o vlasy se nestarej…

Uklidňuji se drobty z pokladnice lidových přísloví, ale nemůžu se rozhodnout. Dvojice si mě nevšímá a objímá se. Rád bych věřil, že jsou to milenci, které v reálu dělí tisíce kilometrů, a ne hledači bezpečných dobrodružství… Kolem zdi běhají děti, holčička a dva kluci. Mají v rukách barevné křídy a se zápalem malují graffiti. Slyším veselé výkřiky: „Jano, Andrej nakreslil strašidlo!“, „Sevo, dej mi červenou křídu, jo?“ Někdo se zřejmě vydal se svými dětmi na výlet do virtuální reality. Děti nakonec tichnou a kreslí. Holčička

kreslí samuraje s mečem, meč je jako opravdový. Buclatý obrýlený Seva běhá podél zdi a kreslí jakéhosi hada škrtiče, který polkl slona. Ovšem had se mění ve hlaveň a začínám chápat, že je to tank. Hubený a opálený Andrej supí při kreslení neuvěřitelné příšery. Možná si ji vymyslel, možná chtěl nakreslit člověka…

Vstávám a jdu k dětem.

„Děti, dokážete nakreslit dveře?“

Dotaz je zřejmě zmátl, ale po krátké poradě se věnují objednávce. Dveře kreslí se zápalem, berou si křídy a dohadují se, jestli mají nakreslit klíčovou dírku.

Trpělivě čekám. Nakonec práci dokončili a mladé talenty na mě pohlížejí, jestli ocením jejich práci.

„Nádhera!“ povídám upřímně. „Vřelé díky!“

Dveře jsou opravdu pěkné. Jsou mezi chobotem slona, vlastně hlavně tanku, a samurajovým mečem. Mají klíčovou dírku, kliku, dokonce i panty.

„Moc jste mi pomohli,“ přiznávám.

Děti vyčkávají.

Měním ulici v nakreslenou, zhluboka dýchám a měním dveře v opravdové.

Je to jen iluze, pouhá iluze…

Natahuji ruku a táhnu dveře k sobě. Jednou, podruhé.

Neúspěšně. Co jsem čekal?

Zlostně kopu do skutečných dveří v nakreslené stěně. Otevírají se.

Otevírají se dovnitř…

Přece jen se povedlo!

Děti za mými zády vřeští – ne strachem ani údivem, zřejmě radostí. V doprovodu jejich křiku vstupuji do neproniknutelné zdi.

A ocitám se v lázních.

Starověcí Římané, kteří se v tom vyznali, šetřiví Finové i Rusové by pukli závistí. Obrovský mramorový sál, skleněná kopule poprášená sněhem, kterou proniká studené zimní slunce. Uprostřed sálu kulatý bazén, ve kterém stydne asi

deset mužů. Za okny je vidět hory a svah, po kterém běhá několik dalších nadšenců, až za nimi vzlétají obláčky sněhu. Otevírají se těžké dřevěné dveře a z parní lázně s jekotem vychází hubený muž. Skáče do bazénu, zvedá vlny, začíná poskakovat na místě. U baru popíjí pivo plešatý tlouštík zabalený do prostěradla a shovívavě pozoruje bazén.

Pokušení se svléknout a připojit k ostatním je velké. Bravo, bankovní programátoři, výborně, mládenci! Hezky jste se zařídili! Zdalipak se šlehají v páře a potom koupou v reálu?

Hlavně, že jsem vstoupil!

Sloupy obklopující bazén mě prozatím kryjí před cizími pohledy, ale to nepotrvá dlouho. Oblečený člověk v lázních je nápadný. Otáčím se ke zdi, ale dveře tam už nejsou.

Nejsou třeba.

Vcházím do zdi. Lázně jsou fajn, ale mě zajímá něco jiné. To, co ve virtualitě nemá obdobu.

Ale zdá se, že jsem zase jinde. Pochmurná prázdná místnost, uprostřed řada kádí, ve kterých hlasitě pleská voda. Podél kádí se plazí běžící pás, ze stropu padá do kádí něco, co připomíná prací prášek.

Dohromady to připomíná automatizovanou prádelnu ze starého fantastického románu. Už se chystám jít dál, když se jedna káď naklání a vylévá na běžící pás svůj obsah.

Spoustu špinavé vody a několik kilogramů peněz.

Šok je takový, že mě vyhazuje z virtuality, dokonce i bez sloganu pro Hlubinu.

Na displejích přilby jsou čísla. Vyrovnané sloupce číslic, tabulky, nesrozumitelné věty. Snímám přilbu.

Samozřejmě, jak graficky znázornit proces přelévání peněz z jednoho konta na druhé, a tím spíše jejich „praní“? Mé chytré podvědomí je zvyklé na obrázky, a tentokrát se vyznamenalo!

Rozbolela mě hlava. Efekt mnohonásobného deep programu? Nebo důsledek napětí, které jsem právě zažil? Je to jedno.

Vytáhl jsem ze zásuvky stolu načatou tubu analgetik, nahlédl do chladničky. Zbyla tam ještě jedna plechovka coly. Rozkousal jsem tabletku, skoro se při tom dávil, a zapil ji. Jen trp, můj nešťastný organisme. To nejdůležitější je ještě před námi.

Před návratem do prádelny jsem pohlédl na hodinky: tři čtvrti na dvě. Musím něco sníst.

V kádích vrčí vrtule peroucí peníze. Po běžícím pásu ubíhají dolary i rubly. Hledím na tento nekonečný proud, za kterým je něčí pot i něčí krev.

Co se stane, když vezmu z pásu několik milionů? Z nějakého důvodu si myslím, že se objeví na mém účtu. Třeba se napojím na izolovanou bankovní síť a bezděčně vyťukám na klávesnici příkaz k transferu peněz. Nebo počítače banky samy provedou tuto operaci podle mého přání.

Nyní nejsem obyčejný zloděj, odolný vůči hypnóze Hlubiny. Jsou její součástí…

Nakláním se a zvedám stodolarovku. Můžu si dokonce zapamatovat její číslo. Můžu zařídit, aby se v dokladech banky vůbec neobjevila.

Nyní můžu všechno. Nebo skoro všechno.

Vracím bankovku na běžící pás a jdu ke zdi. Krok – a svět bledne, padá dolů, mění se v ploché schéma pod nohama. Veliká mapa zavěšená v prázdnotě a já visím nad ní, pohlížím na nitky ulic.

Vidím svůj dům.

Nořím se do něho, prorážím plochu schématu, cítím asfalt pod nohama. Žádné velké úsilí, žádné slogany a prosby k Hlubině. Přece neprosíme své tělo, aby dýchalo!

Vika a Smolař stojí u hlavního vchodu a povídají si. Potom mě Vika zahlédne a zmateně ztichne.

Kynu rukou a jdu k nim. Vika mi běží vstříc.

10

Zamykám venkovní dveře, dlouho se hrabu v zámku. Vika mě celou dobu drží za ruku, a aktivace všech bezpečnostních systémů jednou rukou není snadná.

Nakonec se rozhoduji a prostě dveřím přikazuji, aby se zamkly. Zámek cvakne, začíná svítit doutnavka ochranné signalizace. Smolař zvedá hlavu – zřejmě se vcítil.

„Co s tebou udělal?“ ptá se Vika. Teprve teď, kdy jsme odříznuti od vnějšího světa, se uvolňuje. Udělal jsem chybu, že jsem k ní neběžel hned.

„Deep program,“ nalézám jednoduché vysvětlení. „Cyklický deep program, nekončící ponoření.“

Vika mhouří oči, rozumí.

„Vynoření nebylo možné.“

„Ale ty…“

„Nalezl jsem obchvat,“ hledím na Smolaře. „Viko, jak to vypadalo ze strany?“

„Dibenko na tebe něco hodil.“ Vraští čelo a vzpomíná. „Nějaký šátek… a ty jsi do něho zapadl. Vypadalo to jako hodně silný virus.“

„A Roman?“

Vika na mě udiveně hledí.

„Vlk. To je Roman, diver-vlkodlak. Kamarád…“

„Spálil ho. Do mrtě. Prostě ho popadl za krk a vlk začal hořet.“

Mlčím. Co také říkat, vnější efekt viru může být různý, důležité je, jak zapůsobil na Romanův počítač. Vždycky mi připadalo, že má málo výkonný počítač, stejně jako já. Jistě nemá ani magnetickou optiku. Jestli Muž bez tváře použil

těžkou zbraň, Roman bude muset přeinstalovat celý software.

„Ljoňo…“

Kývám hlavou. Není čas na soucit s cizím smutkem.

Na to bude ještě dost času.

„Jdeme,“ kývám na ni a Smolaře. „Bydlím v desátém patře.“

„Kdo tady bydlí ještě?“

„Nikdo. Teď nikdo.“ Vstupujeme do výtahu, tisknu tlačítko, trhnutí a jedeme vzhůru. Vika se šklebí, opravdu se bojí výšek. I takové…

„A dříve bydleli?“

„V jistém smyslu,“ vyhýbám se odpovědi. Dveře se otevírají, vycházíme ven. Smolař se zvědavě rozhlíží.

„To je můj palác… srdečně vítám…“ otevírám dveře a dodávám, nyní jen Smolaři: „Návštěva na oplátku?“

Souhlasí.

Vika vstupuje první. Přešlapuje na prahu, jako by se rozmýšlela, jestli se má zout. Samozřejmě chápe, že nemusí.

„Vpravo je koupelna s toaletou, vlevo obývák a balkon,“ vysvětluji.

Vika opatrně nahlíží do pokoje. Její pohled klouže po vybledlých tapetách, zastavuje se na stole s počítačem, gaučem, chladničce, skříni. Určitě je rozčarovaná. Nedivím se.

„Zajímavé,“ povídá Vika a cítím, že na chviličku vystupuje v Hlubiny, aby si prohlédla můj byt střízlivýma očima.

Jen klid. Ale nechci ti teď chodit na oči.

„Jdeme,“ táhnu Smolaře za ruku. „Chceš se naučit vařit kávu?“

Místo odpovědi jde Smolař do kuchyně, z krabiček s kávou rychle bere tu nejdražší a navíc nejlepší. Sundává největší kelímek. Bere slánku.

„Aha,“ stačím jen říct.

„Kuchařské recepty jsou na stovkách serverů," oznamuje Smolař. „Před pěti minutami jedno děvče z Rostova přidalo ještě jeden, velice zajímavý. Riskneme ho vyzkoušet?"

Těžko se dá čekat, že ho můžu něco naučit. Nanejvýš střílet do lidí.

Ale myslím si, že toto umění se asi nenaučí.

„Hospodař tu jako doma," vyzývám ho a vracím se do pokoje. Vika sedí na gauči a prohlíží si knihy na poličce.

„Vrátil jsem se," oznamuji a Vika zavírá oči. Na okamžik, aby se vrátila do Hlubiny.

„Zajímavé," opakuje. „Ljoňo, myslela jsem…"

„Že uvidíš palác?"

„To zrovna ne, ale…"

„Něco jako tvou chatu?"

Mlčky kývá hlavou. Rozumím jejímu zklamání. Namluvila si, že jsem také prostorovým projektantem. Místo toho uviděla ubohý byteček, sice dobře nakreslený, ale zřejmá nedůstojný cti existovat ve virtuální realitě.

„Pojď," vyzývám ji. „Smolaři, na okamžik odejdeme. Kdyby něco, budeme na schodech."

Vika mě poslušně následuje.

Na podestě je čisto a ticho. Přikládám prst na rty.

„Pšt! Nesmíme nikoho rušit!"

„Řekl jsi, že v domě nikdo není…" šeptá Vika.

„A je?" odpovídám záhadně. Jdu k protějším dveřím a vytahuji z kapsy ohnutý drát. Tak nějak si představuji šperhák.

Vika zaujatě čeká.

Šťourám drátem v cizím zámku. Samozřejmě se poddává. Tak to má být. Vstupujeme dovnitř.

Velký třípokojový byt. Na věšáku pláště a kabáty. O stěnu se opírá dětský bicykl. Podél stěny boty. Podávám Vice trepky a přezouvám se se slovy:

„Tady se přezouvají. Velká rodina, čtyři děti, nanesli by bláto. A podlahy jsou studené…"

Vika mlčí, přijala pravidla hry.

Nahlížíme do kuchyně. Starý polský nábytek, ještě z doby sovětů. Spousta kořenek, sklenice s marmeládami a naloženou zeleninou. Na vařiči horký hrnec s borščem, pánev se řízky. Za oknem zelený parčík, Vika se rychle lepí na sklo. Venku běhají děti, před domem věnčí nějaká žena starého, pomalého pudlíka.

„Kdo tady bydlí?“ ptá se Vika.

„Znám jen jejich jména. Viktor Pavlovič a Anna Petrovna. Nejstarší dcerka Lída končí školu. A tři kluci – Oleg, Kosťa a Igor.“

Po krátkém váhání dodávám:

„Pudlovi říkají Gerda. Ale já nemám rád, když mají psi lidská jména. Jenže oni si to přáli.“

„Co je to za město?“

„Vitebsk. Zřejmě Vitebsk.“

Vika se ke mně obrací zády a ostře říká: „Nechoď mi teď na oči.“

Vyšla z virtuality, minutu si prohlíží kuchyni. Po návratu se otáčí ke mně a ptá se:

„Takové je to všude?“

Kývám hlavou.

„Domácí nejsou doma, ale byty žijí,“ šeptá Vika. „Na opěradle židle visí košile, na podlaze jsou rozházené hračky, kape kohoutek a smetí je zametené pod gauč. Tak?“

Mlčím.

„Ljoňo, jsi vůbec normální?“ ptá se Vika tiše. „Budovala jsem hory, kde nejsou a nemají být lidé… To je taky zvrhlost. Ale já nemám lidi moc ráda.“

„Nelži,“ prosím ji.

„Ty jsi vybudoval dům, ve kterém nebude nikdy nikdo bydlet. Kouřící dýmka v popelníku a horký čajník na vařiči… Opravdová Marie Celeste. Proč, Ljoňo?“

„Nemám právo osídlit tento byt doopravdy. Vymyslet charaktery a osoby, smutek i radost. Ať jsou… jenom věci. Ty také hodně prozradí.“

Připadá mi, že nechápe. Nedokáže úplně pochopit, takže jedním dechem pokračuji:

„O patro níž bydlí kluk z Podolska, hudební fanatik. Občas se zapomene a pustí magnetofon tak hlasitě, že musím zabušit na podlahu. Ale je slušňák, hned hudbu ztlumí. Má skvělou sbírku, kazety, desky, CD. Nejvíc desek, ty jsou teď levné, nikdo je nechce a on má přehrávač Vega, starý ale funkční. V pátém patře další zvláštní typ. Zřejmě inženýr, který pracoval v tulské továrně na zbraně, teď tam dělají spotřební zboží. Touží psát milostné detektivky, vymyslel takový žánr… Takže je po večerech píše, tiskne na tiskárně, ale nikomu neukazuje, uvědomuje si, že nejsou dobré, takový vzácný typ neškodného grafomana. Kdysi jsem jeho rukopisy četl, jsou to opravdu bláboly, ale sympatické, naivní, měl se narodit v 18. století…“

Vika neodpovídá a já pokračuji. Už jsem pochopil, že jsem udělal chybu, neměl jsem jí ukazovat tento prázdný byt, a tím spíše mluvit o dalších, nepochopí toto zvláštní bláznovství, tento omyl, který jsem tvořil dva roky…

„Ve druhém patře žije ve třípokojovém bytě osamělá stařenka, vím, že jí je těžko. Je totiž z Ukrajiny, patrně z Charkova. Zapíná televizi, jen když vysílají telenovely, snižuje jas, protože si myslí, že tím snižuje spotřebu elektřiny a šetří obrazovku… Ale bojí se vzít si podnájemníky nebo byt vyměnit, a možná má pravdu. Chodím k ní málokdy, nemůžu jí nijak pomoci, a je mi těžko při pohledu na to, jak žije. Hlavně před svátky, víš, nejhorší je ta nouze, se kterou se pokouší přivítat Nový rok. Děti na ni zapomněly nebo je vůbec neměla, možná taky padly za války, má na zdi fotografii mladíka v ruské vojenské uniformě…“

Vika mlčí.

„V prvním patře docela legrační dvojice. Brali se před rokem, jsou z Ufy. Pořád se hádají a smiřují, někdy jsou slyšet až na schodech… Občas rozbijí hrnek nebo prásknou dveřmi tak, že opadá omítka. Přesto mi připadá, že se

nerozvedou. Něco je drží pohromadě, buď nějaké tajemství, nebo láska, zřejmě láska, to je také tajemství. A je tam úplně prázdný třípokojový byt. Žila tam židovská rodina, která odjela, byt prodala nějaké realitce, a ta ho zřejmě nedokáže pronajmout. Možná chtějí moc, byt v Moskvě, navíc v dobré čtvrti…“

Udusím se v tomto tichu, v tomto jejím mlčení.

„V přízemí invalida, stařík s berlemi. Zřejmě nejhlučnější a nejsvárlivější z celého Kurska. V krámech dělá skandály, hádá se se sousedy, přízemím vždycky rychle proběhnu, nechci se s ním střetnout. Nebylo by to dobré, není přece jeho vina, že je takový. Může za to život. Život…“

Vnímám, jak hloupě to slovo zní.

Život? Jaký život – v prázdných bytech nakresleného domu, v betonových hrobkách, kde připomínají lidi jen věci. Neutronová bomba by mou práci ocenila, živá žena ale ne.

Jsem idiot. Klinický případ. Nu což, všechno je k něčemu dobré, Vika může načít nové téma.

„Ljoňo,“ povídá. „Bože, co se s tebou stalo?“

Nu…

„Promiň mi všechny ty nářky na práci s psychopaty… s darebáky… kdyby mě to zasáhlo tak jako tebe…

„Viko…“ nechápu.

„Někdo tě opustil, zradil? Ztratil jsi ideály, ve které jsi chtěl věřit? Vzdal jsi se?“ pronáší tiše. „Nevěříš, že jsi schopen někomu pomoci, alespoň trošičku? Utekl jsi odtud do Hlubiny, do pohádky? Vždyť dokážeš milovat, opravdu, ale své lásky se bojíš.“

„Tady můžu pomáhat. Ale jen tady. Třeba tím, že vytahuji z nakresleného světa ty, kteří v něm zabloudili. Ale oni netonou proto, že neumějí plavat. Tonou, protože nemají sílu zůstat na břehu. A břeh… ten už není v mé moci.“

„Nevidíš žádnou nadějí? Tam, v opravdovém světě?“

„Nyní už ano. Nyní se objevil Smolař.“

„Ljoňo, neuhýbej! Ty víš, kdo to je?“

„Vím. Takže existuje naděje. Jestli se takovými dokázali stát oni, zvládneme to i my.“

„Kdo jsou oni?“

Jak to vysvětlit? Jak ji přesvědčit, aby uvěřila v nemožné, v něco, co patří jen na stránky bulvárních plátků?

„Viko, on to přece řekl… tam ve městě elfů. Jejich počítače neumějí anglicky, to je ruská společnost. Nazval se Alien. Cizí.“

Vika vrtí hlavou. Pochopila, ale nechce, nemůže uvěřit.

„Je cizí, Viko. Vetřelec. Není ze Země.“

„Je člověk…“

„V jistém smyslu ano. Možná víc než my. Přiletěl nepříjemnou cestou. Od hvězdy k hvězdě. Vzpomínáš si na jeho slova o tichu?“

Vika se zachvěla.

„Bojím se vůbec představit, čím prošel. Stovky, tisíce let. Prázdnota a ticho, temnota, ve které není nic. Myslím si, že má nehmotnou loď…“

Vika vrtí hlavou a opět tuhne. Otáčím se – v chodbě stojí Smolař.

„Volal jsem vás,“ říká. „Vyšel jsem na chodbu a volal. Potom jsem šel sem, dveře byly otevřené.“

Po chvíli mlčení se Vika ptá:

„Jsi člověk?“

„Nejsem. Pojďte, káva je už hotová.“

11

Pijeme kávu.

Recept děvčete z Rostova se mi nelíbí. Zvláštní je, že nemůžu zaznamenat žádnou chuť.

„To je pro fajnšmekry," odkládá Smolař šálek. „Určitě pro ně."

„Cítíš chuť?" ptá se Vika.

„Ano."

„Jak? Chuť ve virtualitě je pouhou vzpomínkou na to, co jsme zakusili v reálném světě! Když nejsi člověk, tak…"

Cítím, že její agresivita narůstá, ale nemůžu nic dělat.

„Pokouším se představit, jestli takové množství soli může zlepšit chuť kávy. Připadá mi, že ne."

„Zkoušel jsi někdy s kávou něco podobného?"

„Jen u tebe na návštěvě. Já…" Smolař na mě váhavě pohlíží. „Vlastně ani nesmím říct, jestli vůbec jím."

Zřejmě existuje mez, za kterou Vika ztrácí trpělivost.

„Lžeš," povídá přesvědčeně. „Prostě lžeš! Víš co, běž na Vinierovo náměstí, tam je klub ufologů! Potěšíš je. Oni ti uvěří!"

„Neprosím o to, aby mi někdo věřil," odpovídá tiše Smolař.

Vyskakuji:

„Tak dost! Už to stačí, oba! Viko, já mu věřím!"

„Ljoňo, to si namlouváš!" Vika Smolaře úmyslně ignoruje. „Nejsi odborník na počítačové technologie! Nemohl jsi vystopovat a prověřit jeho signál? Co tě to napadlo? Je to člověk, má lidské znalosti, lidské reakce! Je to člověk! Můžeš dokázat, že je tomu jinak?"

Smolař pohlíží na stěnu.

„Já ne. On ano.“ Pohlížím Smolaři do obličeje. „Pověz jí to, prosím tě. Dokaž to.“

„Nemůžu nic dokázat.“

„Pomohl jsi mi z pasti,“ šeptám. „Nevím jak, ale předal jsi mi část svých schopností, své síly. Vzpomínáš si? Udělej totéž i pro Viku!“

Smolař zvedá oči.

„Leonide, nic jsem ti nedal. Nemám právo zasahovat do vašich životů.“

„Ale…“

„To jsi dokázal sám. Chyběla ti jen víra, že je to možné. Potřeboval jsi cíl, za který má cenu bojovat. Potkal jsi mě a ten cíl našel. Uvěřil jsi, že všechno je ještě před námi, že svět se nezhroutí jako domeček z karet, nepropadne se do Hlubiny. Pomohl jsem ti získat tuto víru.“

Vrtím hlavou. Nemohl! Nemohl jsem to udělat sám.

Smolař neodvrací pohled.

„Nic jsem ti nedal, Leonide. Nic kromě potíží. Odpusť. Nemám právo dávat takové dárky.“

„Prosím tě, nepleť mu hlavu!“ vyzývá ho ostře Vika.

„Smolaři… Aliene…“ pokládám mu ruku na rameno. „Jednou budeš muset dokázat, kdo jsi. Vysvětlit, možná ne nám, ale vědcům a politikům…“

Ustávám v půli slova. Smolař vrtí hlavou.

„Nebudu nikomu nic vysvětlovat. To nemá smysl a je to zbytečné.“

„Ale kontakt…“

„Jaký kontakt?“ usmívá se. „Zářící hvězdolet na trávníku před Bílým domem? Dlouhonohá blondýnka podává kytici fialovému krokodýlovi ve skafandru? Nákladní prostory plné strojů a přístrojů, galaktická encyklopedie napsaná na tisíci a jednom syntetickém diamantu? Lék proti rakovině a systém řízení počasí? Nebo něco jiného? Létající talíře spalují města, lidstvo vede partyzánskou válku proti rozumným medúzám? Snáze uvěříte právě tomu, Leonide!

Vzpomeň si na toho muže, který velel mezihvězdným armádám! Vzpomeň si na Bludiště. To má být kontakt? Uvěřil jsi ve mě. Rozhodl ses, že jsem mimozemšťan. Že přišla doba kontaktu.“

„Ale když jsi přišel k nám, něco to znamená! Něco nám chceš sdělit!“

„Ne.“

To je vše. Chápu, že další hovor nemá smysl.

„Prostě tady žiju. Nedokážeš si představit, Leonide, jak jsme odlišní. Nikdy se nepostavím na Zemi, nemám čím se na ni postavit. Nemůžu ti stisknout ruku, protože ruce nemám.“

„Ale tady jsi člověk!“ ozývá se Vika.

„Ano. Jestli chceš poznat nebe, staň se nebem. Chceš poznat hvězdy, staň se hvězdou…“ Smolař se na mě usmívá: „Chceš poznat Hlubinu, staň se Hlubinou. Stal jsem se člověkem natolik, jak to bylo možné.“

„To je tvá metoda poznávání?“ ptá se Vika ironicky.

„Ano.“

„Proč, když jsme tak odlišní? Když si nejsme potřební?“

„Jsem unavený. Byl jsem příliš dlouho sám.“ Smolař se buď omlouvá, nebo přesvědčuje Viku. „Potřeboval jsem tu paměť… město a lidi, chuť kávy a vůni ohně. Bylo to cizí, a teď to se mnou zůstane navždy. Tvá nedůvěra a Leonidova víra. Ti, co mě zabíjeli, i ti, co mě zachraňovali. Nechtěl jsem vám působit potíže, nechtěl překážet. To je zásada… neubližovat.“

„Tvá zásada…“ konstatuji.

„Ano. Vy žijete podle jiných zásad. A já nejsem od toho, abych posuzoval, které jsou lepší.“

„V tom případě jsi našel nejlepší místo, jak se objevit na Zemi,“ hledím na Smolaře. „Svoboda a nevměšování. Všechny barvy života, od bílé po černou.“

„Samozřejmě.“

„Mně se zdálo,“ povídám, „že můžeš nejen brát… vůně a chutě, slova a barvy. Že nás chceš něco naučit… nikoli

zahánět mraky nebo léčit rýmu, ale třeba… naučit nás dobru.“

„Leonide, dobro je pouhé slovo. Nemůžu zabít živou bytost. To není morálka, spíše fyziologie.“

Takže opravdu konec.

Toužil jsem najít odpověď, ideál. Najít zázrak, pro který není na Zemi už dlouho místo. Návštěvník z hvězd nebo rozum zrozený Sítí – všechno jedno. Muž bez tváře to určitě věděl, když mi nabízel vstup do Bludiště.

Ale zázrak se o nás nestará. Je úplně cizí. Jeho dobro je syté uspokojení sebou samým.

„Když se pokusím vysvětlit vám svou etiku,“ hovoří Smolař, „budu muset přejít na jazyk fyzikálních zákonů a matematických vzorců. Jestli se pokusím předat vědu, budu muset skládat básně a kreslit obrazy. Rozumíš? Rozdíl není v úrovni rozvoje. Rozdíl je v základu. Nemáme si co dát ani vzít. To, co jsem dostal, je pouze paměť. Emoce. Opravdu si myslíš, že jsou obsažené v lidském vzhledu?“

„Ano, to jsem si myslel.“

„Zmýlil jsi se, Leonide. Brzy od vás odejdu a všechno se změní. Změním se já i má paměť.“

Odcházím od stolu a pohlížím k oknu, za kterým září světla Deeptownu. Muži bez tváře, neměl jsi pravdu? Smolaře není možné měřit lidskými mírami. Já jsem se o to pokusil, a co z toho bylo?

„Dejme tomu,“ ozývá se za mými zády Vika, „že nelžeš. Že jsi opravdu cizí. Například návštěvník z hvězd, který nemá s lidmi nic společného. V tom případě mi pověz…“

Vika možná začíná věřit. Skrytá za slovy dejme tomu se nyní bude Smolaře vyptávat na jeho etiku a kulturu, stavbu lodí a princip mezihvězdného pohybu.

Taky dobře…

„Na okamžik vás opustím,“ povídám bez otočení.

Vika neprotestuje, určitě si myslí, že si na chvíli odskočím z Hlubiny.

Ne…

Nakreslená stěna, nakreslené okno – prorážím je rukou, vykračuji – a ocitám se nad městem. Domy, reklamy, přechody, auta…

Neexistuji, mé tělo zmizelo. Prostě surfuji vzduchem.

Splnily se touhy hackerů a fantazie hollywoodských režisérů. Virtualita jako vyšitá. Volnost pohybů i forem.

Dál…

Kroužím nad palácem Microsoftu, obrovskou, příšerně rozlezlou budovou s četnými okny. Sestupuji a pokouším se určit směr na server elfů.

Podél oné ulice…

Nikdo mě nevidí. Prolétám nad hlavami chodců rychleji než auta Deep Průvodce, přeskakuji ze serveru na server.

Co vlastně hledám? Stopy bitvy, která skončila před několika hodinami? Virtuální čas je zhuštěný, už nic nenajdu. Ale přesto to musím udělat.

Á…

Domek elfů, prázdná ulice. V dálce se mihlo a zmizelo taxi.

Sestupuji na chodník a měním se v člověka.

Mrtvoly Dibenkových bodyguardů už zmizely. Buď je odnesli, nebo se rozpadly samy. A na místě, kde vlkodlak bojoval s Mužem bez tváře, je pořád roztavený a propadlý asfalt. Jediné znamení.

Co mi to dá?

Obcházím propadlinu a uvažuji, jestli má cenu vzít z domu startovní programy a prohmatat prostor. Ne, určitě ne, nemá to smysl. Obyčejné metody nepomůžou.

Z uličky pomalu vyjíždí taxi a míří ke mně. Příliš pomalu, než aby to byla náhoda, Deep Průvodce jezdí rychle.

Nu což, měl jsem očekávat léčku.

Jsem si tak jistý, že z auta po zastavení vystoupí Dibenko, že muže hned nepoznávám.

„Střelec?“ pokřikuje radostně Gilermo a kráčí ke mně. „Jsi to ty, Střelče?“

Mlčím. Ředitel bezpečnostní služby Bludiště je mi pořád sympatický, což je nemilé.

„Jsi Střelec?“ opakuje Gilermo. „Musím se ujistit, pověz!“

„Ahoj, Willy,“ povídám a on rozkvétá úsměvem.

„Ahoj! Věděl jsem to, věděl…“ Gilermo pohlíží na přetavený asfalt a mlaská: „Bylo tady horko, že?“

„Bylo.“

„Střelče…“ rozpřahuje Willy ruce. „Je mi to hrozně líto, opravdu! Byl jsem proti vašemu obvinění! Ale tam,“ uražený pohled nahoru, „se vás rozhodli postrašit. To není správné!“

„A co teď?“

Gilermo vzdychá a bez ohledu na elegantní oblek usedá na asfalt. Já vedle něho. Sedíme vedle pozůstatků Romanovy pohřební hranice, doslova dva hipíci různých generací, jeden postarší, ale pořád věřící v demokracii, druhý v plném rozkvětu svého protestu.

„Měl jsem podezření, že to, co se tady stalo, je vaše dílo,“ říká Willy. „Velice neobyčejný a krvavý boj. Ano… čekal jsem na vás na vlastní riziko.“

„Proč?“ ptám se. „Pokusíte se mě zadržet? To se nepodaří. Nepodařilo by se to ani předtím a teď už vůbec ne.“

Gilermo zostražití, ale nevyptává se:

„Ne, ne, Střelče! Nevěřím, že můžete za naše potíže. Třeba je zavinilo nedorozumění s Al-Kabarem. Co říkáte?“

Mrká na mě jako spiklenec. Taková tichá vzpoura proti vedení Bludiště.

„Střelče, chci obnovit naši spolupráci. Ostatně jste první, kdo začal tušit mimořádnost Smolaře. Neměl byste za to teď trpět!“

„Díky.“

„Ale my nesmíme zůstat stranou! Vždyť k průniku došlo na našem území! Právně je to nesmírně složitá otázka, nejlépe bude vyřešit ji po dobrém… lidsky. Jsme přece lidi!“

Od lidí Bludiště bych takové tempo nečekal. Rychle si domysleli, co se děje!

„Willy," povídám, „to nemá smysl. Víte, co je náš společný problém?"

„Al-Kabar?" ptá se rychle Gilermo. „Nebo pan X?"

„Ne, Willy, každý z nás něco od Smolaře chce. Já jsem snil o štěstí pro všechny. Víte, o takovém obecném abstraktním štěstí, které mohl přinést."

Gilermo chápavě přikyvuje.

„Vy jste určitě chtěl slávu a svůj podíl při dělení technologií, které mohl přinést."

Protestující gesto. No ovšem, Bludiště není komerční organizace, to jsme už slyšeli…

„Willy, on se s námi nechce kontaktovat! Vůbec. Nepotřebuje nás."

Asi jsem ho opravdu zaskočil.

„Nepotřebuje?" vykřikuje Gilermo.

„Absolutně. Zastavil se tady, aby si odpočinul. A teď hodlá pokračovat v cestě mezi hvězdami."

Gilermo pohybuje rty a posléze se ptá:

„V cestě mezi hvězdami?"

„Ano."

„Mezi jakými hvězdami?"

Zdá se, že si nerozumíme.

„Willy, Smolař je cizí forma života, myslím, že energetická, jeho rozum se radikálně liší…"

Odmlka.

Zní to tak hloupě!

Teď, kdy není Smolař vedle mě, pociťuji podobnou skepsi jako Vika.

„Energetická forma života…" velice pomalu a zdvořile, doslova jako by mluvil s nemocným, opakuje Gilermo. „Jistě. Zajímavé."

Kdo z nás je větší idiot?

„Willy, vyměníme si informace. Pro začátek spolupráce."

„Zdá se, že já vaši informaci znám," mrká na mě Willy chytře. „Nu?"

„Já se můžu kdykoli setkat se Smolařem a pohovořit s ním. Nu?"

„Je u vás?" ptá se rychle Gilermo.

Mlčím.

„Jako důkaz spolupráce…" brumlá Willy. Takže sem nepřišel z vlastní iniciativy! Nebo nejen z vlastní! Vedení Bludiště se nyní v panice rozhoduje – dovolit mu upřímný rozhovor, nebo ne…

„Můžu odejít," připomínám.

„Dobře!" zvedá Willy ruce. „Vzdávám se. Zvítězil jste, Střelče! Jako vždy jste zvítězil!"

Na poklonu nereaguji, ostatně Willy ani reakci nečeká. Tře si nos a triumfálně prohlašuje:

„My jsme Smolařův fenomén hned nedocenili. To byla naše velká chyba. Avšak péče Bludiště o klienty sehrála pozitivní úlohu… Když vaše snaha a snaha našich diverů neuspěly, začali jsme hledat Smolařův vstupní kanál. Hledali jsme a hledali… ale nenašli."

Čekám na pokračování. Gilermo na mě chytře mrká:

„Znáte teorii paralelních světů?"

„Z fantastické literatury."

„To je naprosto seriózní teorie, Střelče. Paralelně s naším světem mohou existovat jiné světy. Neviditelné, nedosažitelné… ale docela reálné. Není v našich silách se s nimi kontaktovat obyčejným způsobem. Ovšem virtuální realita je něco jiného. Proudy informací žijí podle vlastních zákonů. Počítačová síť je v dějinách lidstva nejmocnější výtvor snižující entropii. Nezávisle na naší vůli a našich přáních ovlivňuje fyzikální zákony světa. Proudy informací probíhají Sítí, kumulují se, vytvářejí centra, kde se transformuje samotná příroda vesmíru."

„Informace nemůže měnit přírodní zákony."

„Opravdu? Když v omezeném výseku prostoru dochází ke komplikaci struktury, ovlivní to celý vesmír. Samozřejmě

jen málo. Ale celý vesmír se rozechvěje. Každý předmět vytvořený lidskýma rukama v sobě nese pozitivní i negativní náboj. Kyj vyřezaný z kmene stromu nebyl pouhou zbraní, kdepak! Byl anomálií, uspořádanou strukturou v chaotickém světě. Ale byl kompenzován – třeba horou hoblin a pilin. Mnohem složitějším úkazem je kniha. Obsah informace a chaos při jejím vzniku už nejsou rovnocenné. Ale i tento jev je kompenzován, třeba tím, že většina knih nemá cenu ani stromů pokácených na produkci papíru. Platíme především za ty knihy, které v sobě nesou nenormální komplikaci informace. Nemluvím o příručkách, které jsou odrazem známých a převážně nepotřebných znalostí, ale o knihách, které zrodily novou etiku a chápání světa. Ty začaly ovlivňovat životy lidí, vést k entropii, bořit. Jako by to bylo prokletí – čím víc informací bylo v knize, tím silněji otřásala světem. Člověk neměl sílu udělat pořádek a nevnášet přitom do světa chaos. Počítače jsou něco jiného. To je ryzí informace. Přichází z různých směrů, hromadí se, rozmnožuje. Nemizí beze stopy, předat soubor s informací není totéž jako předat drahokam nebo oblíbenou knihu. Tato informace trhá prostor vesmíru, narušuje rovnováhu řádu a chaosu.“

Gilermo se zhluboka nadechuje. Je vzrušen, zřejmě se chce vypovídat.

„V těch bodech, kde lidské činy rodí nové pojetí světa, kde se mění názor lidí na život, vzniká něco neobyčejného. Puká tam hranice mezi světy, rodí se tam zázrak. A bytost z jiného světa, což může být i člověk, může, ne?… dokáže přejít k nám. Setkat se s naší morálkou, kulturou, našimi touhami… pohltit veškeré znalosti Sítě… zachvět se a strnout…“

Co mu mám odpovědět?

Vyprávět sen o padající hvězdě?

„Pokud jsem pochopil, Smolař vám naznačil, že přichází z jiné planety?“ dotazuje se Gilermo.

Přikyvuji.

Možná nemám docela pravdu. Neřekl to přímo, jen nepopřel má slova.

„Byla to jeho vlastní verze, nebo potvrdil vaši domněnku?“

„Potvrdil.“

„Typické,“ rozhoduje Gilermo. „Přiznat se k cizotě, ale neukázat správný směr. Bojí se nás. Jeho civilizace je zřejmě mírová, na rozdíl od naší…“

Už dávno mi nikdo nedal takovou facku.

„Probírali jsme různé teorie,“ vysvětluje Gilermo. „Vzali jsme v úvahu verzi Al-Kabaru o vzniku strojového rozumu, o mutaci, která vytvořila člověka-počítač. Ale… naši odborníci se tomu vysmívají. Uvažovali jsme o příchozím z hvězd. Je to hezké, ale příliš hezké, než aby to byla pravda. Máme dobrou skupinu psychologů, kteří pracují s proměnlivými údaji, máme i dobré programátory. Jako nejpravděpodobnější teorie se zatím jeví verze paralelních světů. Al-Kabar se málo zabývá lidmi. Jejich přístup je mechanistický, Urman je příliš vzdálený od moderních technologií. Ne, ne. Žádný počítačový rozum, žádný člověk srostlý s počítačem. Možná…“ shovívavý úsměv, „vetřelec. Možná,“ Gilermo se tváří vážněji, „bytost z paralelního světa. Rozhodněme to spolu. Bez nátlaku. Žádné… boje…“ Gilermo ukazuje na přetavený asfalt. „Sedneme si společně a podiskutujeme. Zapomeneme na chyby, urážky, výtky. Vysvětlíme, že nejsme tak zlí, že se nás nemusí bát. Podáme ruku…“

Natahuje dlaň ke mně. Mlčím, nemám sílu ji stisknout.

Ať je Smolař kdokoli, snažil se mi pomoci.

Byl – a je – lepší než mnozí opravdoví lidé.

„Nemůžu přijmout váš návrh, Willy,“ povídám. „Promiňte. Možná máte pravdu. Ale já nemám právo rozhodovat.“

„A kdo má, Střelče?“ ptá se tiše Gilermo.

„Jen on sám. Smolař. Nechce mluvit. Řekl, že je cizí, návštěvník, kterého unavila samota – a nyní chce odejít. Má

na to právo. Je to jeho rozhodnutí. Nikomu neublížil, prostě zabloudil v našem zlém světě. Pomohl jsem mu vyjít. Ukázal mu… doufám… že Hlubina nejsou jen krvavá jatka. Jestli je to málo… co nadělám. Ať si jde. Do svého paralelního světa nebo ke vzdáleným hvězdám. Je stejně svobodný jako my.“

Gilermo se schoulil. Pohlíží na mě smutně a unaveně. Určitě mluvil pravdu a zřejmě nechce Smolaři ublížit. Prostě rozdílný přístup.

„A vy mu dovolíte odejít, Střelče?“ ptá se. „Tajemství zmizí nadlouho nebo možná navždy… a nikdo se nedozví, kdo Smolař byl.“

„Svoboda, Willy.“

„Vy Rusové jste vždycky kladli stát a společnost nad jedince,“ tvrdí Willy. „Je to nesprávný přístup, ale vy jste přece Rus!“

„Jsem obyvatel Hlubiny. V Hlubině hranice nejsou, Willy.“

Gilermo pomalu a neohrabaně vstává a hledí na čekající taxík. Tam je určitě několik bojovníků Al-Kabaru. Možná i mí přátelé Anatol a Dick…

„Dal vám něco Smolař, Střelče?“ táže se Willy.

„Asi ano.“

„Smím to vědět nebo vidět?“ ptá se nečekaně nesměle.

Hledím na něho a potom se nakláním nad kráter v asfaltu.

Před dvěma hodinami zde zemřel diver-vlkodlak, můj nešťastný partner Roman. Neviděl jsem, jak k tomu došlo, ale umím si to představit.

Plameny zachvacují vlčí tělo, což znamená, že virus Muže bez tváře pronikl na Romanův počítač. Pevný disk jeho počítače vibruje, maže informace a programy, přerušuje spojení, Roman vypadá z Hlubiny, ze svého zoufalého a beznadějného boje.

Cítím pach spálené srsti, vidím bledý oheň, tělo zkroucené v křeči bolesti…

Mizím, propadám se do nakresleného asfaltu, do dávno vypnutého spojovacího kanálu.

100

Let.

Jiskry pronikají tělo.

Spirálové blesky šlehají do obličeje. Cítím bolest a poprvé ve virtuální realitě chápu, že není vymyšlená. Je to slabý ohlas bolesti, která cloumá mým tělem v opravdovém světě. Dělám to, co nemá, nesmí dělat člověk. Napojuji se na počítač přímo. Procházím Sítí, vytahuji informace z programů, které už dlouho nefungují.

Bolí to, nu což, ale musím vydržet.

Zřejmě ječím. Křičím, kladu k hlavě neexistující ruce. Do očí se vbíjejí rozpálené hřeby, kůži dře smirek.

To je platba za nemožné…

Když přicházím k sobě, mám před sebou dveře. Ležím v dlouhé a temné chodbě, do které vedou stovky podobných dveří. Jeden z virtuálních hotelů?

Bolest neustala, ale zeslábla. Je možné vstát, velice opatrně. Přitisknout čelo k chladnému dřevu dveří.

Také vstupuješ do virtuální reality z jednotlivých adres, Romane?

Tlačím do dveří, vůbec si nepřipouštím myšlenku, že by mohly být zamčené, a vpadám do pokoje. Na stěnách jsou portréty polonahých krásek, u stěny stolek zastavěný nápoji. Všechno vypadá nějak podivně… Zády ke mně sedí neznámý člověk, buší do klávesnice počítače a falešně si brouká nějakou melodii. U ruky má poloprázdnou láhev džinu a popelník s cigaretovými oharky. Právě dopíjí sklenici levného hogartu.

„Ahoj, Romane!“ brumlám a chytám se stěny. Muž se otáčí, bezradně na mě hledí, potom vyskakuje, chytá mě za ruce a táhne ke křeslu.

Teď si můžu odpočinout…

* * *

Roman mi přikládá k ústům plnou sklenku džinu a vůně jalovcové mě definitivně probírá.

„Odnes to… pobliju se…“ odstrkávám mu ruku.

„Jsi to ty, Ljoňo?“ ptá se nedůvěřivě diver.

„Jsem…“

„Napij se, bude ti líp!“

„Notoriku,“ šeptám to, co jsem se mu nikdy neodvážil říct. „Čistý džin dokážeš chlastat jen ty…“

„Mám dolít tonik?“ domýšlí se Roman. „Mně je to fuk…“

Vylévá většinu obsahu na podlahu, dolévá tonik a znovu mi podává. Tentokrát neodmítám. Piji a cítím, jak se mi tělem rozlévá blažená otupělost.

„Jak jsi sem přišel?“ ptá se Roman. „Bylo zamčeno!“

Vysvětlení, proč mi zamčené dveře už nevadí, by trvalo příliš dlouho. Mávám rukou a dopíjím.

„A jak jsi mě našel?“

„Tak… uhodl…“ odpovídám nejasně. Ale Roman je mým příchodem tak potěšen, že se dál nevyptává.

„Utekl jsi tomu hadovi?“ ptá se.

„Ano…“

„Bestie,“ vrčí Roman. „Zabral mi počítač, ale po resetování chcípl. Všechno v mezích Konvence… ale bylo to hustý!“ Nuceně se chechtá. „Nadělal sis pořádné nepřátele, Ljoňo!“

„Závidíš?“

„Hm!“ přiznává upřímně Roman. „Bál jsem se, že nestačíte utýct…“

„Stačili jsme.“

„Máš hezkou přítelkyni,“ mrká na mě.

Přikyvuji a pozorně se rozhlížím.

Romanův byt je opravdu divný. Ty krásky na stěnách… spousty alkoholu a cigaret na stolku, na posteli dvě nová čísla Playboye a časopis o popu pro mládež…

Roman odvrací pohled.

„Nepřekážím ti?“ ptám se.

Vlkodlak hledí na spuštěný počítač s řádkami jednoduchého programu na obrazovce. „Ne… připravuji se na zkoušku… hloupost.“

„Jakou zkoušku?“

„Z informatiky.“

„Kolik je ti let, Romane?“ ptám se podezíravě.

„Patnáct.“

Začínám se smát bez ohledu na to, že muž proti mně zamračeně zatíná zuby. Chechtám se, Roman vstává, zapaluje si cigaretu, hází do sebe sklenku džinu a nakonec se ptá:

„Co je na tom směšného?“

„Romane…“ Vím, že se chovám nesprávně, ale nedokážu se udržet… „Romane, pil jsi někdy vodku po sklenicích nebo čistý džin?“

„Ne.“

„Tak to nezkoušej. Jsem blbec, že jsem to nepoznal hned. Na dospělého se chováš příliš dospěle!“

„To je tak znát?“ mračí se Roman.

„Ne, moc ne. Jenom jaksi divné…“

„Proč divné? Mezi vlkodlaky je hodně školáků.“

„Jak to víš?“

„Nu… my jsme k sobě upřímnější. Ti, kterým je přes osmnáct, málokdy umějí žít v nelidském těle. Pro nás je to normální.“

Plastičnost… plastičnost psychiky. Hledím na Romana a myslím si, že mezi mými přáteli divery, kteří s takovou chutí vyprávějí sprosté vtipy nebo zdůrazňují svou tvrdost, určitě

je hodně teenagerů. Ti snáze překonávají bariéru deep programu. Je to až zvláštní. Jejich vědomí zformovaly filmy a knihy o virtuálním světě, vědí, že Deeptown není kreslen jen rozumem, ale i srdcem. Ti se netopí.

Možná jich bude pořád víc a potom se diveři přestanou skrývat.

„Romane, vstoupil jsi ze svého počítače?“

„Z otcova. Když mě zastihli ve virtualitě, vždycky jsem to schytal. Otec si myslí, že jsou tam jenom sprosťárny a rvačky. Takže jsem musel nějak vycházet… abych zjistit, co se děje v bytě. Když otevřou dveře, slyším to.“

„Jsem rád, že je u tebe všechno v pořádku, Romane.“

Vlkodlak přikyvuje:

„Já taky! Ovšem ale instalovat všechno znova je spousta práce. Hledal jsi mě, abys zjistil, co je se mnou?“

Hrozně rád bych řekl ano, ale to bych lhal.

„Nejen. Ještě jsem se chtěl poradit…“

„A teď sis to rozmyslel?“

Má pravdu, rozmyslel. Ale po těchto slovech mi nic jiného nezbývá.

„Romane, stala se mi taková zvláštní věc…“ Vstávám, nalévám si na dva prsty džinu a dolévám tonikem. „Narazil jsem v Síti na člověka… který není tak docela člověk.“

Roman trpělivě čeká.

„Vlastně ani nevím, kde je pravda a kde lež. Možná je to návštěvník z hvězd, možná je z paralelního světa. Nebo rozum zrozený počítačem, případně mutant, který vstoupil do Sítě přímo, bez počítače. Hledají ho nejméně dvě velké firmy…“

Vlkodlak kývá hlavou. Nemusím mu jmenovat Bludiště a Al-Kabar.

„A Dmitrij Dibenko.“

„Dibenko?“

„Ano. Chtějí z něho dostat něco užitečného. Ale on chce odejít. Navždy.“

„A ty přemýšlíš, jestli má cenu ho vydat?“ ptá se Roman.

„Zadržet ho nikdo nedokáže, to vím určitě. Ale přece jen… je to docela jiný svět. Jiná věda, jiná kultura. Možná ho přesvědčí. Dozvědí se alespoň něco. Zrnko jeho znalostí se může stát pro lidstvo novým stupněm rozvoje.“

„Možná,“ přitakává ochotně Roman.

„Nějakým způsobem dokázal… mě změnit. Bez těch nových znalostí bych nedokázal najít tvou stopu. Nevím, jestli mám právo mlčet a krýt ho.“

„A já ti mám poradit?“ táže se Roman nečekaně stísněně. „Vážně?“

„Ano. Hlavně proto, že jsi ještě mladý, kdežto já starý cynik. Pověz, má jeden člověk právo na zázrak?“

„Ne.“

Jinou odpověď jsem nečekal. Jenže Roman ještě nedomluvil.

„Na zázrak nemá právo nikdo. Ten je sám od sebe. Proto je zázrak.“

„Děkuji,“ vstávám.

„Urazil ses?“ ptá se Roman.

„Ne, naopak. Půjdu domů. Jsem rád, že jsi v pořádku…“

Ve dveřích se na okamžik zastavuji a dodávám:

„Nepij tolik. Jsi dospělý dost, nemusíš to dokazovat. A hodně zdaru při zkoušce!“

„Jdi k čertu,“ volá za mnou Roman.

Zázrak je sám od sebe.

Kráčím hotelovou chodbou a usmívám se Romanovým slovům.

Ta netrpělivost rozumu, velká a neuspokojená touha.

Pochopit, vysvětlit. Přemoci!

Zázrak musí být osvojený a poslušný. I Boha jsme učinili člověkem – a teprve potom se naučili věřit. Stahujeme zázrak na svou úroveň.

Určitě je to dobře. Jinak bychom dodnes seděli v jeskyních a krmili chrastím Rudý květ, který nám zažehl blesk.

Jsi prima kluk, Romane. Podařilo se ti dojít ke správnému závěru nesprávnou cestou. Jako bys procházel zrcadlovým bludištěm, narážel do skla – a přesto jím prošel až do konce. Ještě přesně nevím, proč máš pravdu, ale přesto ji máš…

Jdu kolem lhostejného vrátného, otevírám dveře. Ulice Deeptownu, lidé, auta, světla reklam. Vím něco, co může změnit svět. Můžu dát světu zázrak.

Ale nemám právo – protože on žije.

Existuje sám od sebe, není za ním náš život, naše radosti, naše neštěstí. Co mě dělí od Smolaře – chlad vesmíru nebo nepředstavitelná propast jiného prostoru? Jaký rozdíl, když žije!

Kráčím ulicí, nezvedám ruku pro potěšení Deep Průvodce. Tuto ruskou čtvrť mám prochozenou křížem krážem, půjdu pěšky. Musím pochopit Smolaře úplně. Než odejde navždy. Musím dokázat něco říct, něco udělat.

Kostelní čtvrť – zlaté kupole pravoslavných svatyní, katolické chrámy, skromné synagogy a muslimské minarety. Krajky svatyně turinců, černá pyramida satanistů, a jako velkolepý výsměch planoucí reklama nad pubem, hnízdem dobromyslné a mírně obtloustlé sekty vyznavačů piva.

Mohl bych ti toho ukázat hodně, Smolaři. Zoo, kde žijí Stellerovy krávy a mamuti. Čtenářské kluby, kde se lidé hádají o dobré a chytré knihy, výstavy prostorových projektantů, kde se rodí nové světy, lékařský kongres, na kterém se scházejí lékaři z celého světa a konzultují nemocného z bůhvíjaké díry… Na kongres nás snadno nepustí, ale otevřel bych dveře, stáli bychom tiše stranou a přihlíželi, jak americký anesteziolog s ruským chirurgem plánují operaci černého zairského horníka… Zavedl bych tě do opery, kde je každý hudebník světoobčanem, i do divadla, kde je každý divák účastníkem hry. V kostelech se pokloníme všem bohům, zapomeneme přitom na to, že jsou zlí. Postojíme na dětském hřišti, kde děti jezdí v „opravdových“ závodních autech, a budeme fandit aktivistům Greenpeace při zachraňování ježků na

evropských dálnicích. Obrazová galerie Deeptownu by nám dokázala zabrat celý měsíc – jen zkus projít naráz Ermitáž, Treťjakovskou galerii a Louvre. Ale den bys na to možná obětovat mohl… místo vysedávání pod purpurovou oblohou Bludiště. Ve studentské čtvrti bys pomohl studentovi prvního ročníku z Vologdy odhalit tajemství nauky o pevnosti materiálů a já bych vysvětlil kanadskému malíři, proč nemá cenu detailizovat obraz podzimního lesa. Hlubina není špatný svět, opravdu. Nejsou to jen sprosťárny a rvačky. Zavinil jsem snad já, že tvá dráha vedla arénami gladiátorů a veřejnými domy, s pronásledovateli za zády a nejistotou vpředu?

A přece to nebyla náhoda. Tuto cestu sis vybral sám. Bludiště, Hvězdy a Planety, Různé zábavy, elfský Lórien… vybral sis Hlubinu a ukázal – ne sobě, ale mně, jaká je. Všechnu netrpělivost a hloupost, všechnu agresivitu, která v nás je. A víš stejně dobře jako já, že nejen z toho je utkán náš virtuální svět.

Škoda, že máš přesto pravdu, Smolaři. Svět se neposuzuje podle jeho nejlepších vlastností. Jinak by fašismus byl renesancí techniky, báječných letadel a silných motorů, nikoli komíny koncentráků a mýdly z lidského tuku.

Vynesl bys rozsudek a vysvětlil, proč je takový.

Nemáme právo být uražení?

Nemáme právo se bušit do hrudi a volat: „Jsme dobří!“

Ale nemůžeš, nesmíš si odnést jen toto! Lidskou špínu a nádheru pustých hor, techniku ve službách vad! Proč jsme vůbec v Hlubině? Zač stojíme?

…Stojím u dveří katolického kostela, nádherného a tísnivě velkého. Je možné vstoupit a pomodlit se ke starobylému Bohu, který však neexistuje. Je možné se vrátit domů a stisknout Smolaři ruku na rozloučenou.

Ale žádné rozhodnutí nebude správné.

„Leonid?“

Muže, který přichází ke mně, vůbec neznám. Malý, s nevýrazným obličejem, ve starých džínách a vytahaném

svetru. Nudný a obyčejný, jako by nepatřil do virtuálního světa, ale k půllitru piva. Ale zná mě – je tedy nepřítel.

„Od koho jste?“ ptám se. „Z Al-Kabaru?“

Člověk neodvrací pohled.

„Leonide, viděl jsi mě v jiné podobě. Bez tváře.“

„Dmitrij?“

„Ano. Nebudeme si tykat?“

„Jsi hajzlík,“ souhlasím.

„Leonide, žádám tě o rozhovor. Pětiminutový.“

Je to základní podoba Dimy Dibenka? Kdysi dávno jsem viděl jeho fotografii, byl na ní ještě mladý. Je tedy nenápadný a obyčejný? Malý psíček zůstává pořád štěnětem. A tento chlápek vymyslel deep program a spustil svět do Hlubiny? Nahrabal miliony a získal podíl v Microsoftu a America Online? A první pochopil, že Smolař přišel zvenčí?

„Pět minut.“

„Pojď, Leonide…“

Jeho hlas se nehodí ke vzhledu. Jestli někdy dokázal mluvit prosebným tónem, pak hodně dávno.

Obcházíme kostel, Dibenko odemyká klíčem branku do zahrady. Je tu ticho a klid. Jívy, topoly, rovné aleje… kameny… známé formy.

„Kuš,“ povídám.

„Ano, je to hřbitov…“ hučí Dibenko. „Chodím sem rád. Uklidňuje a vyvolává filozofické nálady.“

Určitě v tom není nic neobvyklého. Pohlížím na náhrobky, aleje, děvče, které sedí v dálce na trávníku u maličké busty a tiskne si obličej do dlaní. Není to zlomený člověk, ale nakreslená plačka, elektronická obdoba andílků z mramoru.

Virtuální realita je život. A život neexistuje bez smrti. Přátelé zde pohřbívají ty, kteří se už nikdy neponoří do Hlubiny, nenasadí virtuální přilbu.

„Věřil v zázrak“ – krátká věta na nejbližším náhrobku připomínající zaklínadlo.

Promiň, neznámý. Věřil jsi v zázraky a skákal do barevného virtuálního světa. Ale vzpomínka na tebe leží zde, tvůj hrob ve skutečném světě zarůstá plevel. Tví přátelé přicházejí sem, utrácejí půl dolaru, a země, která přijala tvé pozůstatky, rodí nový život. Nebylo by bylo poctivější, kdyby tví přátelé věnovali hodinu či dvě svého života, a napili se na tvém skutečném hrobě?

Svoboda. Nemám právo soudit!

„Poslouchám, Dimo."

Dibenko má červené oči, jako z nevyspání. A také zmačkaný obličej. Zatáhl mě do zázraku, který mě nepotřebuje, s divery zachází jako se slepými koťaty. Ovšem vytvořil tento svět a musím ho vyslechnout.

„Neptám se, jak jsi unikl, Ljoňo," povídá Dibenko. „Rozumím, že jsi přece jen převzal svou odměnu…"

„Jakou odměnu? Za co?"

„Za zradu," pohlíží mi do očí. „To slovo se ti nelíbí? A přece je to zrada! Nás všech, všech lidí, kteří dnes žijí! Mohl jsi se stát jeho přítelem. Věděl jsem, že můžeš, proto jsem najal tebe, právě tebe! Určitě zbytečně. To, co jsem ti mohl nabídnout, jsou drobné…"

„Dimo, chápeš, čím se stala virtualita?"

„Svobodou!"

„Tak co mi vyčítáš? Nemáme právo požadovat od Smolaře nic! Nic!"

„Proč nemáme právo?" Dibenko se opírá lokty o náhrobek věřícího v zázrak a usmívá se: „Nemusí to být vzorce a výkresy… ani vakcíny a návod na spravedlivou společnost. Ale mohl nám dát naději! Nám všem! Když přišel sem, znamená to, že všechno bude dobré! Když existuje, znamená to, že se nezalkneme svobodou!"

Zřejmě zase nic nechápu.

Ale Dibenko mluví dál, a já mlčím.

„Myslíš si, že jsem věděl, co dělám? Tehdy… Ne! Opil jsem se. Namol! Přilepil jsem se k počítači, nechtělo se mi spát ani hrát, práce jsem měl po krk, začal jsem proto

sestavovat paletu barev, rytmus obrazu… hrozně jsem chtěl přidat hudbu, ale neměl jsem zvukovou kartu!“

Legendy nelhaly…

„Nevím, jak k tomu došlo!“ křičí Dibenko. „Zatoužila se narodit, já ji nezrodil! To Hlubina, Hlubina přišla na svět skrz mě! Pochopil jsem, pocítil, že nejsem tvůrce! Jsem jen průvodce, pero, které vedla cizí ruka. Zdaleka, temnotou, tichem – dostihla mě a donutila vytvořit deep program!“

Zamrazilo mě, ne proto, že Dibenko připomenul ticho. Také znám tento pocit, zděšení tvůrce, který nechápe, co stvořil.

„Jedni mě nazývají géniem…“ Člověček s kruhy pod očima mě chytá za ruku. „Jiní hlupákem, který našel perlu v kupě hnoje! Ale tak to není! Mou zásluhou přišla Hlubina na svět! Někdo to tedy potřeboval! Ale nyní… potom…“

Dibenko na mě hledí dychtivě a vzrušeně. Šeptá:

„Řekl ti něco? Nebo alespoň naznačil… odkud je? Rok, století, tisíciletí?“

„Dimo… Jak tě napadlo…“

„Když jsi utekl…“ šeptá Dibenko, „zapletl ses do osidel, nemohl jsi uniknout z mého počítače. Ale unikl jsi… stáhl z disků veškeré informace a utekl! On tě to naučil, divere? On?“

Je na něho smutný pohled. Nesnáším lítost, ničí mě stejně jako nenávist, ale Dibenko si zaslouží soucit.

Jen hlas, hlas se k němu nehodí. Tak se ponižuje slavný herec v tragické roli…

„Nedokážeš si představit,“ pokračuje Dibenko, „kolik úsilí jsem do toho vložil. Co jsem riskoval… pozici v radě ředitelů Al-Kabaru, agenty v Bludišti… Nepochopíš to, vy v Rusku dodnes nechápete… ale já jsem tě rozlouskl! Vystopoval kanál! Vím, kdo jsi! Leonide, znám tvou adresu v Deeptownu! Společnost Palouk, byt číslo čtyřicet devět! Mám tě v hrsti! Můžu získat i skutečnou adresu! Přesto nevyhrožuji, ale prosím: buďme spolu!“

Déjà vu. Už nejen Gilermo, ale Dmitrij Dibenko mi podává ruku.

„Oni nepochopí," šeptá. „Návštěvníci z paralelních světů, mimozemšťané, počítačový rozum… Nic takového! Neexistuje nic kromě nás! Včera i dnes jsme tu jen my!"

Už rozumím…

„Je možné nevěřit a je možné se smát!" Dibenko buší pěstí do neexistujícího náhrobku. „Ale jediné, co nemá hranice, je čas. Počítačová síť žije a bude žít, vzpomínka na tohoto muže přežije nás všechny! Informaci čas neomezuje. Smolař nahlédl do budoucnosti lidstva. Z té krásné dálky, které se nedožijeme, z budoucnosti Země, vstoupil do dětství virtuálního světa. Budiž, třeba jsme divocí a neotesaní! Ale něco nám může říct, dát nám… naději…"

„Ale proč, Dmitriji? Proč si to myslíš?"

„Protože to vím!" hledí mi do očí. „Nemohl jsem stvořit deep program náhodou! To by bylo stejné, jako kdybych střílel se zavázanýma očima a tisíckrát za sebou zasáhl cíl! Nejsem génius, jsem obyčejný člověk. Prostě se tam v budoucnosti rozhodli vytvořit virtualitu. Možná to bylo předvídáno. Možná prostě potřebovali předmostí… vyhlídkovou plošinu, ze které by nahlédli do našeho světa. A já jsem se stal… perem v něčí ruce…"

„Předmostí?" opakuji. „Předmostí znamená válku."

„Ano. A ve válce se musí zabíjet… a brát zajatce."

„Víš, kolik je verzí o Smolaři?"

„Vím."

„Co když není z budoucnosti, ale z jiného světa?"

„Nesmysl! Tím spíše! Nyní je v našem světě, a tady platí naše zákony! Musíme zjistit, kdo je!"

Co vlastně ode mě chce?

Hledím na Dibenka – třesoucí se rty, unavené oči, zanedbaný vzhled. Co chce? Abych změnil názor? Předal mu Smolaře? To rozhodně není v mých silách. Jen ztrácíme čas…

Čas…

Zná mé jméno i adresu. Ví, kde bydlím ve virtuálním světě.

Dokázal mě vystopovat u Romana.

A teď hraje o čas.

Uskakuji a vrhám se k brance. Dibenko mě provází pohledem, nepokouší se mi bránit. Jen na tváři se mu objevuje úsměv – spokojený úsměv herce, který odehrál svou roli a nyní naslouchá potlesku.

101

Taxi projíždí kolem, jako kdyby má zvednutá ruka už v Deeptownu nic neznamenala. Běžím za autem a usilovně mávám rukou…

Bezvýsledně. To znamená válku.

Jak mě Dibenko dokázal odříznout od dopravní sítě Deeptownu? Nemá v ní také podíl?

Ale vždyť já už Deep Průvodce nepotřebuji…

Známý pocit, město kolem mě se uzavírá a mění ve schéma. Letím nad městem, zdolávám vzdálenost cizími počítači – do svého domu.

A narážím na zeď.

Vidím dům, věžák plný věcí, ale nemůžu proniknout dovnitř. V samotném prostoru se něco změnilo.

Stávám se reálným, ovšem ne v domě, ale před ním na chodníku.

Dům plane.

Není to požár, spíše nevídané osvětlení. Stěny mění jas i barvu, každé zrníčko písku září jako drahokam. Dům vypadá jako nezvyklý hranatý briliant v záři reflektoru.

A lidé, spousta lidí. Uniformy městské policie, ochranka Bludiště, strážci Al-Kabaru… Kolem domu kordon, odstřelovači s puškami, samopalníci za průhlednými štíty, ve vzduchu visí střelci s tryskovými motorky. Objevil jsem se přímo uprostřed a okamžitě na mě zamířila stovka hlavní.

Pavouci se dohodli a společně hodili pavučinu.

„Leonide! Zvedněte ruce a pojďte sem!“ ozývá se nad ulicí hlas. Za ochrankou stojí v duhových záblescích

osvětlení skupinka lidí. Urman, Willy, Muž bez tváře, komisar Jordan Rade.

Vida!

Jaká čest pro mě! Kde se má hlásit ubohý diver? Oficiální i neoficiální majitelé Hlubiny se sešli před jeho domem!

„Leonide, pojďte pomalu sem!“ opakuje Rade. Jeho hlas opakuje ozvěna na konci ulice.

Přinejmenším se snaží dodržovat zdání zákonnosti. Operaci řídí policie.

Jdu pod namířenými hlavněmi, pod dozorem stovek počítačů, každý můj krok je zhodnocen, každý bajt informace protéká pod neviditelným dozorem…

Ochranka vpředu se rozestupuje a propouští mě. Gilermo odvrací pohled. Urman, ve skutečnosti jen jeho tajemník, se potměšile usmívá. Dibenko, opět ve své mlžné masce, je klidný.

Ignoruji všechny a obracím se ke komisaři:

„Co se děje?“

„Jste obviněn z nezákonného proniknutí do cizího informačního prostoru a použití zbraně s následkem značné škody, z utajování informace životně důležité pro Deeptown,“ artikuluje Jordan. „Jste zadržen do vyjasnění situace.“

„A z čeho je obviněn můj dům?“ ptám se. Ale Rade se nenechá zmást.

„Hledáme důkazy.“

Ohlížím se na planoucí dům. Hledání? Spíše konzervace, zmrazení, nasycení informačních kanálů. Dokáže Smolař odrazit útok, nebo k tomu nebude mít sílu?

„Vzdávám se,“ prohlašuji. „Uznávám všechna obvinění. Ukončete to.“

Jordan vrtí hlavou. Se soucitným pohledem, ale s neochvějnou rozhodností.

„Nepokoušejte se schovat do reálu,“ varuje. „Obrátili jsme se na Interpol se žádostí o vaše zatčení.“

Zalévá mě vlna strachu, zbavuje mě vůle, oslabuje. Co když ve skutečném světě už stojí za mými zády komando v černých maskáčích?

Opravdové vězení, opravdový výslech – to není hazard virtuálních bojů. To znamená plesnivý slamník, jednání podle předpisů, které se nezměnily od stalinských dob, zamřížované okno a strážný nedotčený intelektem.

Nebo se má rodná policie, při veškeré své ochotě vyměnit ruského občana za deset odepsaných mobilů, ještě nenaučila pracovat rychle?

Hlubino, Hlubino… a prchnout.

Hledím do nakreslených obličejů, na ozbrojené strážce. Pro lovce zázraků hranice neexistují. Ze všech koutů Země se ponořili do Hlubiny, aby vyrvali kousínek tajemství, ať už je do našeho světa přinesl osud odkudkoli.

Zalévá mě vztek.

„Jordane… dávám vám deset sekund…“ šeptám. „Vám všem. Deset sekund, abyste zmizeli.“

„Vzpamatujte se, Leonide…“ to je Rade.

„Střelče, dohodněme se…“ to je Willy.

„I tvé síly mají meze…“ Muž bez tváře.

Bože, oni se mě bojí! Bojí! Jednoho proti všem, uštvaného, s prastarým počítačem za zády a s prázdnýma rukama!

Proč?

„Nevím, jak se držíš,“ začíná Dibenko, „ale…“

„Pět sekund.“

Ochranka začíná střílet. Buď bez povelu, nebo jsem jej nepostřehl.

Palba a bolest.

Všechno, co bylo vymyšleno za léta existence Hlubiny, nejosvědčenější a nejtajnější, vše kvůli mně…

Stojím v palbě a v okolních obličejích se rýsuje strach, dokonce i v mlhavém obláčku Muže bez tváře.

Proč tu ještě jsem, proč zůstávám ve virtuální realitě a nesnímám přilbu před šedou obrazovkou zničeného počítače?

Sahám po ochrance – ne rukama, pouhým pohledem. Jejich těla povolují jak hadrové panenky pod podpatkem, rozpadají se na prach, vypařují, tuhnou, svíjejí se a rozplývají ve vzduchu. Jako by můj pohled odrážel všechnu tu podlost, směřující na mě.

Pět sekund, které jsem nepřátelům poskytl, uplynulo. Ulice je prázdná. Jen můj dům hoří a vedle něho stojí ti, co ho zapálili…

„Bohem jsi pouze v Hlubině," říká Muž bez tváře. Nehrozí, připomíná.

„Opravdu?" jdu k nim blíž. „Rade, počítače daňové policie hned dostanou informaci, že jsi zpronevěřil několik milionů… Urmane! Veškeré informace Al-Kabaru jsou volně přístupné! Willy! Bludiště je mrtvé! Levely jsou smazané, mapy zničené, nestvůry prchají! Dimo! Tvé otisky prstů patří hromadnému vrahovi!"

Poskytuji jim několik sekund, aby jim to došlo, a dodávám:

„Za minutu k tomu dojde!"

Nevím, jestli je to možné. Neznám své síly. Dokonce ani nevím, kde se vzaly.

Ale oni věří.

„Co chceš, divere?" volá Urman. Rade ho odstrkává a řve:

„Podmínky!"

Že bych ty daně uhodl?

„Zrušte honičku."

Mají před sebou zázrak. Ale můžou hodně ztratit.

Urman a Gilermo na sebe hledí, ředitel Al-Kabaru kývá hlavou.

„Odvoláváme obvinění, Jordane," prohlašuje Willy. „Nemá cenu zapojovat Interpol."

Skoro neznatelně na mě mrká. Takže jen vyhrožovali?

Lži. Všude lži.

Koutkem oka vidím, jak ulicí přicházejí lidé. Obyčejní obyvatelé Deeptownu, kteří po zmizení strážců chtějí uspokojit zvědavost.

Jen ať se dívají.

Jordan bere Dibenka za ruku a třese jím:

„Slyšel jste? Operace skončila. Odpojte své systémy!“

Takže dům zmrazil Dmitrij? Policii nestačily síly?

Muž bez tváře komisaře odstrkuje. Hledí jen na mě. On jediný na mé výhrůžky kašle. Ne proto, že by jim nevěřil, ani proto, že je připraven utkat se s americkými soudy, prošpikovanými počítačovými technologiemi.

Nechce se vzdát zázraku. Konec konců jsme krajané. Oběma vyšší idea vyprala mozky – i když z různých stran. Z mlžné masky doléhá šepot:

„Zrazuješ celý svět…“

„Rehabilituji ho.“

„Nechceš se dělit, divere. Obdržel jsi svou odměnu… a prodal nás. Dobře. Nezapomeň si vzít Medailí. Budeš se mít čím ospravedlnit.“

Připomínám si sklad, nápoje, stůl, na kterém zůstala Medaile beztrestnosti.

Sahám přes vzdálenost, která už neexistuje. V dlani mi leží těžký kroužek.

Chviličku si ho prohlížím. Bílé pozadí a duhová kulička. Pavučina sítě, obklopená nevinností a čistotou.

„Je tvá,“ konstatuji a házím Medaili Muži bez tváře. Kroužek se dotkne černého pláště a přilepí se. Paráda… Nevydělal jsi si ho. Ale… stvořil jsi Hlubinu. A neříkej, žes to nemohl dokázat. Mohl. Sám. Díky. Tento svět bude žít, padat a učit se vstávat. Nedonutí mluvit toho, kdo chce mlčet. Nezavře ústa tomu, kdo chce mluvit. A možná se stane lepším…

Otáčím se a jdu ke svému domu.

Dibenko však neodpojil programy, které budovu sevřely diamantovým ledem. Ale nehodlám ho o nic prosit. Trhnu

dveřmi a vstupuji na schodiště, které září jako Aladinova kouzelná jeskyně.

Teprve potom za mými zády iluminace hasne a zaniká. Trhám cizí program, vybojovávám na něm každý krůček.

Vcházím. Je to jen dvě stě padesát schodů.

Za každými dveřmi slyším šramot a šelest. Jak procházím kolem, můj nakreslený svět ožívá. Provázejí mě útržky hudby a šum nesrozumitelných hovorů, třesk rozbíjeného skla i rytmické klepání kladívkem, pleskání bosých nohou a vrzání dveří.

Už si nevzpomínám, kdy a co jsem programoval, když jsem se obklopoval neexistujícími sousedy. Jsem zvláštní. Jako každý člověk…

Vím, že můžu odstranit celé zmrazení najednou. Ale nedělám to. Jdu nahoru pomalu, krok za krokem. Smetávám ze stěn lživý lesk. Probouzím život v prázdných bytech. Do tohoto domu už nikdy nevstoupím.

Pláč dítěte a pískání vadného kohoutku, štěkot psa a cinkot skleniček. Nemám si co zapamatovat ani se o co starat. Byly to mé berle, ale naučil jsem se chodit bez nich.

Poslední ohyb schodiště. Na okamžik se zastavuji před dveřmi z diamantových zrnek. V každém z nich se odráží můj maličký obličej. Jeden z mnoha obličejů, které jsem si nasazoval v Hlubině.

Dýchám na dveře, diamanty hasnou, mění se v kousíčky ledu, stékají jako kapky vody. Zaplač si za mě, Hlubino. Já nemám proč plakat.

Vcházím a hned vidím, že v bytě se nic nezměnilo. Tady Dibenkův program neměl nárok.

Smolař a Vika stojí u okna a pohlížejí na ulici.

Přicházím k nim. Vika mě mlčky bere za ruku a hledíme na Deeptown všichni tři.

Ulice je plná lidí. Hustý dav. O kousek dál po stranách stojí nehybně auta Deep Průvodce. Pořád přicházejí další lidé a tuhnou s pohledy upřenými na dům.

Teprve pod samým oknem se lidé rozestupují. Prázdný kruh tak obklopuje Muže bez tváře. Také pohlíží nahoru, jako kdyby nás mohl vidět. Ani nechci zjišťovat, jestli nás vidí.

„Nikoho neobviňuji," prohlašuje Smolař.

„V tom případě odejdi," prosím ho. „Je vhodná doba."

110

Velice dlouho na mě pohlíží ten, který vstoupil do Hlubiny v postavě Smolaře. Jako kdyby chtěl poznat mou opravdovou podobu, pochopit, co teď cítím.

„Urazil ses?“ ptá se nakonec.

„Ne. Jsem nervózní, a to je docela jiný pocit.“

„Obával jsem se, že se urazíš. Vždyť jsem zničil tvůj sen!“

„Jaký?“

„Snil jsi, že virtualita změní svět. Udělá ho čistší, dá lidem dobro a sílu. Snášel jsi to, co tě pobuřovalo, usmíval se na to, co tě dráždilo…“

Smolař natahuje ruku a pokládá ji na spojené dlaně mé a Viky.

„Věřil jsi v okamžik… v jeden jediný okamžik, který vykoupí všechny hříchy a omyly. Já jsem tu víru zabil.“

Jeho slova mi připadají směšná. Opravdu si to myslí?

Opravdu jsem si to myslel?

„Nejde o Hlubinu, Smolaři,“ prohlašuji. „Ne o tu Hlubinu.“

Kývá hlavou.

„Vzpomínáš si na zrcadlové bludiště, Leonide?“

Samozřejmě.

„Hlubina vám poskytla miliony zrcadel, divere. Magických zrcadel. Je možné v nich uvidět sebe. Je možné si prohlížet svět, každý jeho koutek. Je možné nakreslit svůj svět a on ožije, odražen v zrcadle. To je zázračný dar. Ale zrcadla jsou příliš poslušná, divere. Poslušná a lživá. Nasazená maska se stane obličejem. Vady se změní v

produkci, snobismus v elitářství, zlost v upřímnost. Cesta světem zrcadel není obyčejná procházka. Je snadné zabloudit.“

„Vím…“

„Mluvím s tebou jen proto, že víš. Také jsem se chtěl stát tvým přítelem, Leonide.“

Smutně se usmívá a dodává:

„Ale bylo by to hodně podivné přátelství…“

„Cizinec a Rus – bratři navždy?“ ozývá se Vika.

Smolař ji tedy nepřesvědčil. Vůbec ne. Pro ni je to člověk, chytrý hacker, který všechny mátne…

Jsem smutný, ale říkám:

„Neptám se, kdo jsi. Věř nebo ne, ale mně je to jedno… Návštěvník z hvězd nebo z jiného rozměru, umělá inteligence… Ale stejně víš víc než my. Pověz, co bude?“

„To záleží na tom, do jakého zrcadla se pohlédne.“

„V tom případě budu vybírat, Smolaři. Velice pečlivě. A teď odejdi.“

Odsouvá ruku z našich dlaní.

Sekundu se nic neděje. Potom se stěna za jeho zády začíná prohýbat, mění se v kráter.

Smolař dělá krok dozadu. Do zářícího tunelu, který vede do nepoznatelnosti. K modrému slunci, pod kterým se svíjejí oranžové pruhy. Do svého světa.

Jeho tělo se třese, rozplývá. Z kůže se sypou kaskády pestrých jisker. Okamžik mi připadá, že to, co vidím, je ten, kdo přešel do našeho světa.

Ale raději bych mu prostě chtěl dát jméno.

„Nezapomeň na nás…“ promlouvám do stop odplývajících záblesků světa. „Zapamatuj si nás takové, jací jsme…“

Dům se začíná třást. Stěny se stávají průzračnými, potom světlezelenými, cihlovými a nakonec papírovými. Strop odplouvá nahoru a ohýbá se v kopuli. Podlaha se mění v zrcadlo, světlo v okně prochází všemi barvami spektra a vypaluje na papírové stěně naše siluety.

Byt se mění v obrovský sál, jako kdyby ho někdo roztahoval všemi směry.

Tunel se pomalu zužuje, ale ještě je možné to stihnout. Skočit za Smolařem a zjistit, odkud přišel. Strhnout masku z obličeje.

„Co je to, Ljoňo?!“ křičí Vika.

„Informace,“ odpovídám. Bytem začíná ječet vítr. Na parapetu rozkvétá ve květináči pokojové granátové jablko. Sloupeček kompaktních disků na poličce začíná hrát všechny písničky současně. Stahuje informace! Odnáší všechno, co poznal!

Pronikají námi průzračné stíny. Probíhá Alex s puškou na rameni. Plazí se na tlapách monstrózní pavouk, do tunelu odchází ona vymyšlená rodina, kterou jsme zachránili v Bludišti. Prolétá gigantický strom, který víří jako vrtule, cupitá hobit s vyděšeným výrazem, ohromnými skoky se blíží létající bodyguard Muže bez tváře s tryskovým motorkem na zádech, ze kterého šlehají plameny.

Potom procházíme my s Vikou. Držíme se za ruce.

„Nezapomeň na nás…“ opakuji. „Nezapomeň…“

Tunel se zužuje jako objektiv fotoaparátu. V posledním okamžiku se do něho vmáčknou létající sandály Počítačového Mága, třepetající křidélky.

A pokoj je jako předtím.

„Stejně nevěřím tomu, že byl mimozemšťan,“ říká Vika nejistě, ale umíněně. „Jestli byl dobrý hacker, mohl toto všechno…“

Ztichne v mém objetí.

„Není třeba, Viko,“ prosím. „Vždyť odešel. Navždy. Už nemá smysl se hádat. Teď je možné i věřit.“

Na ulici hluk, lidé si vyměňují názory. Viděli něco z toho, co se odkrylo nám? Je to jedno. Hlubina zrodila novou legendu.

„Odešel, ale my jsme zůstali,“ konstatuje Vika. „A na tebe je vyhlášen hon.“

Přikyvuji a opatrně uvolňuji objetí. Přistupuji k oknu a pohlížím dolů. Muž bez tváře stojí dál bez hnutí.

„Diver Leonid musí odejít také," souhlasím.

„Bude se ti po tvém domě stýskat?" táže se Vika. Je skvělé, když není třeba nic vysvětlovat.

„Trochu. Jako po tříkolce."

Vracím se a opět ji objímám. Její rty nalézají mé.

To je něco, co nikdy nezanikne.

„Hlubino…" volám mlčky.

Dům se znovu třese, protože pronajatý server v dalekém Minsku přijal příkaz. Po disku se přesouvá magnetická hlavička a maže informace.

Otočka a mizí přízemí s výtržnickým důchodcem. Otočka a mizí páté patro s tichým grafomanem, po další otočce deváté patro se sběratelem vinylových desek.

Můj počítač ožívá, stěny bytu blednou. Nehledím na stůl, ale vím, že Vika nakreslená na obrazovce se na mě usmívá naposledy. Programy nejsou smutné, když je někdo maže. Trápí se lidé, ale nemám jinou možnost. Když zabloudíš v zrcadlovém bludišti, rozbij zrcadla a vyjdi ven.

Když se dům rozplývá ve vzduchu, dav se rozkřičí. Ubohý Jordan bude muset dokazovat, že to není jeho dílo.

Plujeme v objetí nad Deeptownem a pohlížíme si do očí.

„Super…" šeptá Vika.

„Sám nevím, jak to dělám…"

„Nevíš, jak líbáš?" diví se Vika.

Nikdy nepochopím ženskou logiku.

Vedle supermarketu, na hranici ukrajinské a pobaltské čtvrti, nalézám tiché zákoutí mezi telefonními budkami a fontánou. Tady vycházíme z Hlubiny. Ale ne hned.

„Zastíráš své stopy?" ptá se Vika.

Mlčky přikyvuji.

„Doufáš, že tě nenajdou?"

„Zkusím to. Možná se jim podaří uhodnout město… ale pochybuji. Bylo by lepší, kdyby nevěděli ani to."

„A mě věříš?"

„Petrohrad,“ odpovídám. Hrozně rád bych slyšel, že tam žije také, že jsme sousedé, ale Vika se mračí:

„Pitěr… Ljoňo, počkej tady na mě.“

Čekám. Odbíhá do supermarketu a já ještě jednou sahám do minského serveru a zjišťuji, jestli nezůstala nějaká stopa. Potom procházím všechny rezervní adresy, dokonce i ty, které jsem nikdy nepoužil, a ničím je, nelítostně odevšad vyškrabávám informaci. Ze stimerů, z magnetické optiky, z optických disků. Nakonec čistím pevný disk svého internetového providera. Hotovo. Nyní jsem nikdy nebyl v Hlubině.

Vika se vrací.

„Představ si, že byla fronta,“ směje se.

„Nutné nákupy?“

„Jeden.“

Mává mi před očima pečlivě složenou letenkou. Vidím jen to, kam letí.

„Máš ráno čas?“

„Vždyť se bojíš lítat.“

„Co se dá dělat, vlakem to trvá dlouho… budeš na letišti?“

„Který let?“

„Čekej v deset ráno u informací.“

Maličká hra na nezávislost… ale já můžu teď sáhnout do letecké pokladny v supermarketu a zjistit, kdo a odkud kupoval letenku do Petrohradu.

Samozřejmě to neudělám.

„Jak tě poznám?“

Vika krčí rameny:

„Uvidíme. A jak poznám tebe?“

„Budu držet v zubech rudou růži,“ šklebím se.

Dobře jí rozumím. Zamilovat se ve virtuálním světě je něco docela jiného než setkat se v reálném. Lidé se bojí mluvit o sobě.

Nevím, jestli bych měl dost odvahy navrhnout schůzku první.

„Takže v deset u informací," rozhoduje Vika, „Zkusíme to nesplést?"

„Zkusíme."

„Už půjdu." Napůl sdělení, napůl dotaz. „Musím balit…"

„U nás je už zima," varuji.

„U nás taky."

Vika průhlední a rozplývá se jako vír jisker. Má parádní výstup z Hlubiny.

Už mám taky načase.

Mrkám na chodce, který se zastavil a pozoroval její odchod. A mizím z virtuální reality.

Na displejích je naprostá tma.

Snímám přilbu.

Na obrazovce nazlátlá tapeta Windows Home. Vika už není. Dost lásky k nakresleným lidem.

Vstupovat do internetu budeme ručně…

Otevřel jsem okénko terminálu a nechápavě zíral na mihotavý řádek:

No dial tone!

Je třeba zaplatit telefonní poplatky.

Presto zvedám sluchátko a naslouchám tichu. Potom prověřuji loga – telefon mi odpojili před třemi hodinami. Koncem pracovního dne, což je pro pracovníky ATS typické.

Virtuální sekretáři Friedricha Urmana, měl jsi pravdu. Do Hlubiny je možné vstupovat i bez technických zařízení.

Svlékl jsem kombinézu a odpotácel se ke gauči.

111

Probudila mě televize. Ležel jsem zabalený do přikrývky, topení ještě nezapnuli a v pokoji byla zima, a poslouchal povídání hlasatelů. Politika, ekonomika, kurzy valut… Zajímá mě, jestli ve zprávách řeknou něco o panice ve virtuálním světě? Možná ano. Někde mezi zprávou o příjezdu populárního zpěváka a sportem. Kromě jiných zajímavostí. Televize ráda přináší reportáže z Deeptownu. Obyčejné diváky baví pohled na animované krajiny a nakreslené lidi. Opravdu je dobré, že se nám smějí. Hlavně aby se nebáli… nezáviděli… ne nenáviděli…

Zvedl jsem hlavu a s obavami pohlédl na hodinky. Stály, určitě už od včerejška. Vždycky je zapomínám natáhnout. Nahmatal jsem na podlaze ležící ovladač a našel na obrazovce hodiny.

Sedm. V klidu to zvládnu.

Tělo mám celé rozbité, v hlavě olovo, jako vždy po sérii dlouhých a častých ponorů. Člověk není přizpůsoben virtuálnímu světu. Možná ještě rok nebo dva a pro všechny obyvatele Deeptownu nadejde den odplaty. Nějaké paralýzy, slepota, infarkty. Potom jméno Dibenko vyválejí v blátě, zbankrotují společnosti, které vsadily na virtualitu, a důležití vědci prohlásí, že to dávno předvídali a neustále varovali…

Požijeme, uvidíme. V každém případě budu mít šanci pocítit tuto katastrofu jako jeden z prvních.

Ale možná naopak, dojde k obratu, o kterém snil a na který čekal Dibenko. To, čeho jsem dosáhl včera, se stane přístupné všem. Dva světy spojené v jeden. Virtualita a skutečnost, udělej krok a vstup do Hlubiny. Bez kombinéz…

Vstal jsem a ustlal. Umyl podlahu, setřel prach, potom vytáhl ze skříně všechny šaty a pět minut je přehraboval, abych našel něco pořádného. Je obtížné dbát o svou garderobu, když jsi zvyklý kreslit všechny oděvy, od slipů po smoking.

Džíny a svetr. Budiž.

Oblékl jsem se a ještě jednou prošel bytem, pohlížel na počítač, který pracoval celou noc. Na obrazovce pomalu proplouval nápis: „Ljoňo, Hlubina čeká!“

Ať čeká.

Má snaha uvést byt do pořádku byla marná. Zastaralý chaos starého mládence jen zdůrazní čistá podlaha a poschovávaný nepořádek. Nu což… předvedeme se v plné nádheře. Jestli se Vika stýkala s hackery, nepoleká se.

Vypnul jsem počítač. Až ve dveřích jsem si vzpomněl, že jsem zapomněl uklidit v kuchyni… Ne, stačí, to už nebude má starost.

Spěšně zavírám dveře a přivolávám výtah. Tlačítko z plastu ožehlé cigaretou, pod prstem stěží svítí. Ve výtahu je teplo.

Ale tak hezky jako v Hlubině zde není.

Výtah mě pomalu veze dolů, devíti patry, kolem sousedů z betonové krabice, jejichž jména neznám a nesnažím se poznat. Je možné vymýšlet cizí osudy, starat se o neexistující lidi i vysmívat se jim… ale poznat živé a opravdové je obtížné. Vykročit jim vstříc.

Co když Vika nepřiletí? Rozmyslí se v poslední chvíli, pocítí totéž, co já – že se dva světy nemají mísit?

Představuji si, jak stojím na letišti. Směšná postava, uprchlík z virtuálního světa, který se vynořil ve světě živých. Bledé tváře, pomačkané šaty, červené oči jako u narkomana. A objeví se Vika, půvabná a urostlá, módně oblečená… nebo ne, možná jinak. Objeví se nahrbená a obrýlená dívenka v pytlovitých šatech a plášti, který už vyšel z módy…

Bůhví, co je horší.

Tiše jsem zaúpěl, předčasně prožívám naši společnou hanbu a vzájemné rozčarování. Dveře výtahu se otevřely a děvčátko s velkým erdelteriérem na vodítku polekaně ustoupilo.

No prosím, i děti se mě bojí…

Protáhl jsem se kolem psa a šel dolů.

„Dobrý den!“ řekla tiše holčička.

Odvykl jsem i zdravit…

„Dobrý den,“ usmívám se opožděně a vycházím z domu.

Jaksi jsem přesvědčen, že Smolař by pozdravit nezapomněl. Navíc by psa podrbal na krku a pes by blažeností ulehl na podlahu.

Mám peníze, můžu jet na letiště taxíkem, ale nechci spěchat. Bojím se toho očekávání, moc bojím… Posnídal jsem u nějakého stánku s hamburgery – ohřátými, ale určitě ne čerstvými. Toužil jsem po pivu, ale pod shovívavým pohledem prodavačky jsem si vzal jen limonádu.

Autobus na letiště byl skoro prázdný. Nějaká ospalá společnost s velkými zavazadly, děvčata v pastelových barvách podle poslední módy. Stál jsem vzadu a hleděl na uplývající stuhu cesty.

Je možné nejet…

Ve tři čtvrti na deset autobus zastavil u letiště. Vystoupil jsem s optimismem odsouzence, a před vstupem do budovy jsem chviličku postál v mžícím dešti.

Třeba se v takovém počasí nelétá…

Na letišti bylo teplo a hlučno. Kolem rodičů pobíhaly děti vzrušené očekávaným letem, obchodníci zachmuřeně zvedali své bágly, fronta lehce oblečených lidí postávala před registrací na nějaký let k jihu. Prostudoval jsem čísla letů na tabuli – žádný nebyl zrušen.

Třeba Vika nepřiletěla…

Během poslední půl hodiny přistála čtyři letadla, Vika mohla přiletět z Taškentu, z Rigy, z Chabarovska, z Moskvy… Ale pokud si ponechala rezervu, měla k dispozici celé Rusko a skoro celou cizinu.

Vlekl jsem se k informacím. Stálo tam několik lidí, ale žádná žena na Viku nevypadala. Poznal jsem to ihned.

Každý obličej je jedinečný. Je tolik nehezkých, unavených a ustaraných. To v Hlubině neexistuje, a možná je to škoda…

Opřel jsem se o stěnu a čekal. Půlhodina je můj konstantní tarif pro ženskou nedochvilnost. Ale pro Viku udělám výjimku, počkám hodinu. Nebo dvě. Přirostu k této stěně, dokud mě neodlepí.

Teď by se hodil notebook s modemem. Spustit deep program, ponořit se do Hlubiny, pročesat všechny soubory leteckých společností…

Zavřel jsem oči.

Přede mnou ležela Hlubina.

Černý samet, bezedná propast, protínaná různobarevnými čarami. Maličká zeměkoule, namířená nová střela. Hlubina čeká. Vidím jiskřičky letadel, startujících i přistávajících, počítači zpracovávané víry informací, vidím vzdálené budovy Deeptownu. Sáhnout a ocitnout se tam. Počítače už nepotřebuji.

Přímo na letišti, někde poblíž, někdo používal počítač odlišně od jeho poslání. Vstupoval do Hlubiny. Chviličku jsem mu stál za zády a hleděl jeho očima.

To je můj svět.

Štědrý a nekonečný, hlučný a chaotický, lidský. Stane se lepším, změní se spolu s námi, jen tomu věřit. Nezamilovávat se do odrazů, když jsou vedle živí lidé.

A možná další návštěvník Hlubiny se nestane jediným Smolařem, který nedokáže střílet do lidí.

Vystoupil jsem ze Sítě. Na elektronických hodinách se změnila čísla – přesně deset.

„A kde je rudá růže?“

To bylo nejhorší – otočit se a pohlédnout na Viku. Těžší než všechny mé činy ve virtuálním světě…

Je to přesně ta dívka, kterou jsem kreslil. Ta, která se na mě usmívala každé ráno z obrazovky. Ta, která žila v mých snech.

Jen vlasy má krapet světlejší a kratší, a oči se neusmívají – jsou vylekané… stejně jako moje. Ale je to má Vika. Smrtelně vylekaná dívka v džínách a krátké bundičce, s taškou na rameni.

Když jsme se nořili do Hlubiny, oba jsme žili ve svých skutečných tělech. Nejlepší maska na světě je vlastní obličej.

„Ta růže ještě roste," povídám.

Vika se trošičku uvolnila.

„Bála jsem se, že mi ji budeš chtít nakreslit."

„Ne," šeptám. „Nakreslených květin už bylo dost…"

Beru ji za ruku. Chviličku tak postojíme a budeme si hledět do očí.

Než půjdeme domů.

Alma-Ata
červen – září 1996

Sergej Vasiljevič Lukjaněnko

Autor desítek fantastických povídek a románů se narodil 11. 4. 1968 v kazašském Džambulu. V roce 1990 dostudoval medicínu, obor lékař-terapeut. Do roku 1996 žil v Alma-Atě, poté se přestěhoval do Moskvy. Po nějakou dobu pracoval jako psychiatr, později se stal zástupcem šéfredaktora časopisu Světy (Miry). Od roku 1995 se už živí výhradně jako spisovatel.

Jeho první povídky vyšly časopisecky na přelomu 80. a 90. let. Zpočátku výrazně napodoboval, z ruských autorů především Vladislava Krapivina, ze zahraničních pak Roberta Heinleina. Velice záhy si však vypracoval svůj vlastní originální styl psaní. Do povědomí širší veřejnosti se dostal v roce 1992 diky povídkové sbírce *Atomový sen* (Atomnyj son) a románu *Rytíři čtyřiceti ostrovů* (Rycari soroka ostrovov).

Mezi jeho nejlepší díla patří rozsáhlá trilogie tvořená romány *Hranice snů* (Linija grjoz), *Vládcové iluzí* (Imperatory illuzij) a *Stíny snů* (Těni snov). Bývá označována za netradiční space operu, někdy dokonce za „filosofickou space operu“. Dalšími trilogiemi tohoto plodného autora, které stojí za zmínku, jsou *Dneska, mami!* (Sevodňa, mama!) a *Lord z planety Země* (Lord s planety Zemlja).

Sergej Lukjaněnko se stal známým také prostřednictvím internetu. Jeho kniha *Bludiště odrazů* (Labirint otraženij) se v Rusku stala kultovní a stáhly si ji desítky tisíc lidí. Pokračováním je román *Lživá zrcadla* (Falšivyje zerkala).

Největší proslulost však Sergej Lukjaněnko získal díky románu *Noční hlídka* (Nočnoj dozor, 1998, Triton 2005), na který navazují *Denní hlídka* (Dněvnoj dozor, 2000, Triton 2005) a *Šerá hlídka* (Sumerečnyj dozor, 2002, Triton 2005). Příběhy o boji sil Světla a Tmy v ulicích dnešní Moskvy se v Rusku dočkaly obrovské popularity – obzvláště poté, co se v roce 2004 objevila filmová podoba prvního dílu. Snímek shlédlo rekordní množství diváků a na obzoru se již rýsuje jeho pokračování.

Kromě celé řady menších literárních cen je Sergej Lukjaněnko rovněž držitelem Aelity, nejprestižnějšího ruského SF&F ocenění, které se uděluje za největší přínos do rozvoje fantastických žánrů.

Sergej je ženatý, má syna. Chová pár domácích zvířat (okrasné myšky a yorskhirského teriéra Busju). Má rád vaření a s oblibou kouří dýmku.

Konstantin Šindelář

Sergej Vasiljevič Lukjaněnko
Bludiště odrazů

Z ruského originálu *Labirint otraženij*,
vydaného nakladatelstvím
Izdatělstvo AST v Moskvě roku 2003,
přeložil Pavel Weigel.
Vydalo nakladatelství Triton jako svou 1092. publikaci,
v edici TRIFID svazek 219.,
a Argo jako svou 1004. publikaci v Praze roku 2007.
Vydání první.
Odpovědný redaktor Luděk Příhoda.
Ilustrace na obálce Milan Fibiger.
Grafická úprava obálky Dagmar Krásná.
Sazba Petr Teichmann.
Tisk Těšínské papírny.

ISBN 978-80-7254-973-3 (Triton)
ISBN 978-80-7203-899-2 (Argo)

Knihy nakladatelství Triton si můžete objednat na
www.triton-books.cz.
Tamtéž naleznete informace o zvýhodněných cenách
SF klubu Trifid.

Knihy nakladatelství Argo distribuuje
knižní velkoobchod Kosmas,
sklad: V Zahradě 877, 252 62 Horoměřice
tel.: 226 519 383, fax: 226 519 387
e-mail: odbyt@kosmas.cz
www.firma.kosmas.cz
Knihy je možno zakoupit v internetovém knihkupectví
www.kosmas.cz